

145961

T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

145961

DİVANÜ LÜGATİ'T-TÜRK'TEKİ FİİLLERDEN
YENİ UYGUR TÜRKÇESİNDE YAŞAYANLAR

Mehmet ÇAPUR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2004

T.C.
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

DİVANÜ LÜGATİ'T-TÜRK'TEKİ FİİLLERDEN
YENİ UYGUR TÜRKÇESİNDE YAŞAYANLAR

Mehmet ÇAPUR

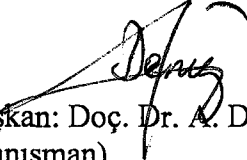
DANIŞMAN: Doç. Dr. A. Deniz ABİK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2004

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. A. Deniz ABİK
(Danışman)

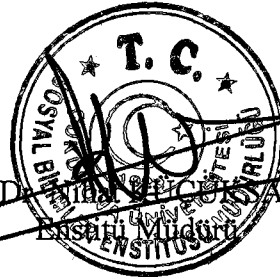

Üye: Prof. Dr. Mehmet ÖZMEN

Üye: Yard. Doç. Dr. Faruk YILDIRIM

ONAY: .
Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

13.10.2004

Prof. Dr. Mustafa CEMAL SAVAŞ

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ÖZET

DİVANÜ LÜGATİ'T-TÜRK'TEKİ FİİLLERDEN YENİ UYGUR TÜRKÇESİNDE YAŞAYANLAR

Mehmet ÇAPUR

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı, Ana Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. A. Deniz ABİK

Ekim, 2004/XII+488 sayfa

Bu çalışmada Divünü Lügati't-Türk'te yer alan fiiller Yeni Uygur Türkçesindeki fiillerle karşılaştırılmıştır. İnceleme sonunda, Divanü Lügati't-Türk'te tespit edilen 3652 fiilin kök ortaklığı düşünülen fiiller de dahil olmak üzere 1019 tanesinin Yeni Uygur Türkçesinde yaşadığı saptanmıştır.

Bu çalışmayla XI. yüzyıl eseri olan Divanü Lügati't-Türk ile Yeni Uygur Türkçesi arasında fiiller esas alınarak bir bağ kurulmaya çalışılmıştır. Başka bir deyişle Doğu Türkçesinin ilk yazı dili kabul edilen Karahanlı Türkçesi ile bugün Doğu Türkçesi içinde önemli bir yere sahip olan Yeni Uygur Türkçesi fiiller aracılığıyla ses, anlam ve yapı bakımından değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Çalışmamızın Giriş bölümünde fiiller, fiillerin söz varlığı içindeki yeri, Divanü Lügati't-Türk ve Yeni Uygur Türkçesi'nin temel alınmasının amacı ile Yeni Uygur Türkçesinin malzemelerinin neler olduğu yer almaktadır.

Çalışmamızın İnceleme bölümü beş ana başlığı içermektedir. Birinci bölümde Divanü Lügati't-Türk ile Yeni Uygur Türkçesinin karşılaştırılması sonucu elde edilen 1019 fiil bulunmaktadır. İkinci bölümde ortak fiiller ses bilgisi açısından incelenmiş, söz başı, söz içi ünlü ve ünsüz değişimleri, ses düşmeleri, ses türemeleri, göçüşme ve ikizleşme biçimlerinde tasnif edilmiştir. Çalışmanın üçüncü bölümünde ortak fiiller anlam bilgisi açısından incelenmiş ve bu fiiller anlamı değişmeyen fiiller, yakın anlamlı fiiller, anlam genişlemesi, anlam daralması, anlam değişmesi görülen fiiller olarak ele alınmıştır. Dördüncü bölümde de ortak fiiller yapı bilgisi bakımından incelenmiş basit fiiller, isimden ve fiilden türemiş fiiller başlıkları altında toplanmıştır. Beşinci bölümde ise şeklen çok benzeyen ve anlam olarak da aynı veya çok yakın olan fiillerin ortak

kökten geldiği düşünüldüğü için bu sözcükler Kök Ortaklığı Bulunan Fiiller başlığı altında verilmiştir.

Çalışmanın inceleme bölümünden sonra gelen bölümü, Değerlendirme ve Sonuç bölümüdür. Bu bölümde de inceleme bölümünde elde edilen verilerin yardımıyla bir sonuca gidilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın son bölümünde ise Divanü Lügati't-Türk ile Yeni Uygur Türkçesinde ortak olan fiillerin alfabetik dizini yer almaktadır.

Anahtar sözcükler: Divünü Lügati't-Türk, Yeni Uygur Türkçesi, Fiiller.

ABSTRACT**THE VERBS OF DİVANÜ LŪGATİ'T-TŪRK WHICH STILL BEING USED IN
NEW UIGHUR TURKISH LANGUAGE****Mehmet ÇAPUR****Ms. Thesis, The Turkish Language and Literature Department****Supervisor: Doç. Dr. A. Deniz ABİK****October, 2004/XII+488 pages**

In this study, the verbs contained in Divanü Lügati't-Türk compared to the verbs of the New Uighur Turkish Language. At the end of the study, it's determined that 1019 of the 3652 verbs of Divanü Lügati't-Türk are living in the New Uighur Turkish Language, some of them thought that they share the similar verb roots.

This study, tries to establish, through verbs, a linguistict connection between the XI the century's work. Divanü Lügati't-Türk and New Uighur Turkish Language. In other words, it tries to evalvate the Karahanlı Turkish Language which was the first literature language of the Eastern Turkish Language and the New Uighur Turkish Language which has an important role of the Eastern Turkish Language, according to the voices, meanings, and the structure with the help of the "verbs".

Introduction comprises of verbs, value of the verbs in our vocabulary and the aim of choosing Divanü Lügati't-Türk and New Uighur Turkish Language and the sources of the New Uighur Turkish Language.

Analysis section divided into five main topics. In part one there are 1019 verbs obtained from comparisions of the Divanü Lügati't-Türk and the New Uighur Turkish Language. Section two examines the shared verbs according to the phonology and classified as "change of the vowels and the consonants at the start and the middle of the words", hopologies, devided voices, methathesis and voice similarities. In part three the shared verbs examined according to their meanings and these verbs classified as "verbs that have not undergone meaning change", "verbs that have similar meanings", "verbs that have expanded meanings", "verbs that have lessened meanings" and "verbs that have undergone meaning change". Part four examines the shared verbs according to

their structure, titled as simple verbs and verbs are derived from nouns and verbs. Part five examines the verbs that have figurative and meaning similarities in order to think of their associated verb roots and they called “root associated verbs”

The section after the analysis part is the evaluation and the conclusion section. This section tries to make a conclusion by the help of the data obtained from the analysis part.

At the last section of the study, there is an alphabetical index of the associated verbs of Divanü Lügati't-Türk and New Uighur Turkish Language.

Key words: Divünü Lügati't-Türk, New Uighur Turkish Language, Verbs.

ÖN SÖZ

Fiiller, dildeki hareketleri karşılayan, iş-kılış, durum ve oluş ifade eden sözcüklerdir. Bir dildeki hareketleri karşılayan, iş-kılış, durum ve oluş bildiren fiil kökleri dilin kendisine özgüdür. Durum böyle olunca da dilde alıntılanamayan sözcük türleri fiil kökleridir. Bu nedenle de fiiller bir dilin temel söz varlığı içerisinde çok önemli bir yere sahiptir. Biz de bunlara bakarak çalışmamıza malzeme olarak fiilleri seçtik.

Bu çalışmada Divanü Lügati't-Türk'te yer alan fiiller, Yeni Uygur Türkçesinde aranmıştır. Çalışmamıza temel aldığımız Divanü Lügati't-Türk, Doğu Türkçesinin ilk yazı dili kabul edilen Karahanlı Türkçesinin önemli bir eseridir. Bu eser Karahanlı Türkçesinin sözlük niteliğinde bir üründür ve bu eserde pek çok fiil tanımlarıyla ve örnekleriyle birlikte verilmiştir. Bu eseri temel almamızın nedeni ise Karahanlı Türkçesinin. Eski Uygur Türkçesinin devamı niteliğinde olması ve bugün Doğu Türkçesi içinde önemli bir yere sahip olan Yeni Uygur Türkçesinin ortaya çıktığı Çağatay Türkçesinin de öncesi niteliğinde olmasıdır. Böylece XI. yüzyıl eseri olan Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerden günümüz Yeni Uygur Türkçesinde yaşayanlara bakılarak bir dil bağı kurulmaya çalışılacak, XI. yüzyılda varlığı bilinen fiillerin Yeni Uygur Türkçesine ne derece ulaştığı bir bakıma anlaşılacaktır. Buradan da hareketle Divanü Lügati't-Türk'ün çağdaş lehçelere nasıl ve ne kadar kaynaklık ettiği sonucuna az da olsa varılabilecektir.

Çalışmam sırasında yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Sayın A. Deniz ABİK'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca tez yazım aşamasında çok büyük yardımlarını gördüğüm değerli insan Mükerrrem DEMİR'e teşekkürü borç bilirim.

Ayrıca, SOSBE 2001-322 YL 34 numaralı bu çalışmaya katkılarından dolayı Çukurava Üniversitesi Araştırma Fonu'na da teşekkür ederim.

Mehmet ÇAPUR

Ekim-2004

İÇİNDEKİLER

ÖZET	İİİ
ABSTRACT.....	V
ÖN SÖZ.....	Vİİ
KISALTMALAR	Xİİ
0. GİRİŞ	1
0.1. Divanü Lügati't-Türk ve Divanü Lügati't-Türk'ün Yazıldığı Karahanlı Türkçesi	3
0.2. Bugünkü Uygur Türkleri ve Yeni Uygur Türkçesi	5
0.3. Amaç ve Yöntem.....	6
1. İNCELEME.....	9
1.1. Divanü Lügati't Türk ve Yeni Uygur Türkçesindeki Ortak Fiiller.....	9
1.2. Divanü Lügati't Türk ve Yeni Uygur Türkçesinde Kök Ortaklığı Bulunan Fiiller.....	148
1.3. Divan-ü Lügati't-Türk ve Yeni Uygur Türkçesindeki Ortak Fiillerin Ses Bilgisi Özellikleri.....	184
1.3.1. Ses Değişmeleri	184
1.3.1.1. Ünlü Değişmeleri.....	184
1.3.1.1.1. Söz Başı Ünlü Değişmeleri.....	184
1.3.1.1.1.1 a -> é - Değişmesi	184
1.3.1.1.1.2. e -> é - Değişmesi	188
1.3.1.1.1.3 e -> ö - Değişmesi	190
1.3.1.1.1.4. ı -> i - Değişmesi	190
1.3.1.1.1.5. i -> u - Değişmesi.....	191
1.3.1.1.1.6. o -> ö-Değişmesi.....	191
1.3.1.1.1.7. o -> u-Değişmesi	191
1.3.1.1.1.8. ö -> ü - Değişmesi.....	192
1.3.1.1.1.9. u -> ö- Değişmesi.....	192
1.3.1.1.2. Söz İçi (İlk Hece) Ünlü Değişmeleri	192
1.3.1.1.2.1. - a -> - e - Değişmesi	192
1.3.1.1.2.2. - a -> - é - Değişmesi	193
1.3.1.1.2.3. - a -> - o - Değişmesi	197
1.3.1.1.2.4. - e -> - é - Değişmesi	198

1.3.1.1.2.5. - e -> - i - Değişmesi	199
1.3.1.1.2.6. - é -> - e - Değişmesi	200
1.3.1.1.2.7. - ı -> - i - Değişmesi	201
1.3.1.1.2.8. - i -> - ü - Değişmesi	201
1.3.1.1.2.9. - o -> - u - Değişmesi	201
1.3.1.1.2.10. - ö -> - ü - Değişmesi	202
1.3.1.1.2.11. - u -> - o - Değişmesi	202
1.3.1.1.2.12. - u -> - ö - Değişmesi	203
1.3.1.1.3. Söz İçi (İkinci Hece) Ünlü Değişmeleri	203
1.3.1.1.3.1. - a -> - i - Değişmesi	203
1.3.1.1.3.2. - a -> - u - Değişmesi	209
1.3.1.1.3.3. - e -> - a - Değişmesi	209
1.3.1.1.3.4. - e -> - i - Değişmesi	209
1.3.1.1.3.5. - ı -> - i - Değişmesi	212
1.3.1.1.3.6. - i -> - e - Değişmesi	214
1.3.1.1.3.7. - i -> - ü - Değişmesi	214
1.3.1.1.3.8. - u -> - i - Değişmesi	215
1.3.1.1.3.9. - ü -> - i - Değişmesi	215
1.3.1.2. Ünsüz Değişmeleri	216
1.3.1.2.1. Söz Başı Ünsüz Değişmeleri	216
1.3.1.2.1.1. b -> m - Değişmesi	216
1.3.1.2.1.2. b -> p - Değişmesi	216
1.3.1.2.1.3. s -> ç - Değişmesi	218
1.3.1.2.1.4. t -> ç - Değişmesi	219
1.3.1.2.1.5. t -> d - Değişmesi	220
1.3.1.2.1.6. y -> j - Değişmesi	220
1.3.1.2.2. Söz İçi Ünsüz Değişmeleri	226
1.3.1.2.2.1. - d -> - g - Değişmesi	226
1.3.1.2.2.2. - d -> - y - Değişmesi	226
1.3.1.2.2.3. - f -> - p - Değişmesi	229
1.3.1.2.2.4. - g -> - v - Değişmesi	229
1.3.1.2.2.5. - j -> - ş - Değişmesi	229
1.3.1.2.2.6. - w -> - y - Değişmesi	229
1.3.1. Ses Düşmeleri	230

1.3.1.1. Ünsüz Düşmeleri	230
1.3.1.1.1. Söz Başı Ünsüz Düşmeleri	230
1.3.1.1.1.1. y -> Ø	230
1.3.1.1.2. Söz İçi Ünsüz Düşmeleri	230
1.3.1.1.2.1. - g -> Ø	230
1.3.1.1.2.2. - r -> Ø	231
1.3.2. Ses Türemeleri	232
1.3.2.1. Ünlü Türemeleri	232
1.3.2.1.1. Söz İçi Ünlü Türemesi	232
1.3.2.1.1.1. i Türemesi	232
1.3.2.2. Ünsüz Türemesi	233
1.3.2.2.1. Söz Başı Ünsüz Türemesi	233
1.3.2.2.1.1. h Türemesi	233
1.3.2.2.2. Söz İçi Ünsüz Türemesi	234
1.3.2.2.2.1. y türemesi	234
1.3.3. Ses Korunmaları	234
1.3.3.1. Ünlü Korunmaları	234
1.3.3.1.1. u Korunması	234
1.3.3.1.2. ü Korunması	234
1.3.4. Göçüşme	235
1.3.5. İkizleşme	235
1.4. Divanü Lügati't-Türk ve Yeni Uygur Türkçesindeki Ortak Fiillerin Anlam Bilgisi	
Özellikleri	236
1.4.1. Anlamı Değişmeyen Fiiller	236
1.4.2. Yakın Anlamlı Fiiller	282
1.4.3. Anlam Genişlemesi Görülen Fiiller	292
1.4.4. Anlam Daralması Görülen Fiiller	311
1.4.5. Anlam Değişmesi Görülen Fiiller	334
1.5. Divanü Lügati't-Türk ve Yeni Uygur Türkçesi'ndeki Ortak Fiilleri Yapı Bilgisi	
Özellikleri	340
1.5.1. Basit Fiiller	340
1.5.2. Türemiş Fiiller	390
1.5.2.1. İsimden Türemiş Fiiller	390

1.5.2.2. Fiilden Türemiş Fiiller.....	404
2. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	466
DİZİN.....	474
KAYNAKÇA.....	483
ÖZGEÇMİŞ.....	488

KISALTMALAR

B.A.: Besim ATALAY

D-K: Robert DANKOFF - James KELLY

E.N.: Emir Necipoviç NECİP

UTİL: UYGUR TİLİNİNG İZAHLIQ LUGİTİ

G.J.: Gunnar JARRING

0. GİRİŞ

Bir dilin temel söz varlığı, asıl olarak; iş-kılış, durum ve oluş bildiren sözcüklerden olan fiiller ile nesneleri ve yerleri karşılayan isimlerden oluşur.

Fiiller hareketleri karşılayan sözcüklerdir. Hareketler, isimlerin bulundukları yerde zaman içindeki durumlarını, oluş ve kılışlarını gösterirler. Fiiller de diğer sözcük türleri gibi zaman içinde anlam değişimlerine uğrarlar. Kültürel, toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler nasıl diğer sözcük türlerine yeni sözcükleri getiriyorsa yeni fiilleri de beraberinde getirir. Böylelikle de yeni fiiller ve zaten var olan fiillerin yeni anlamları ortaya çıkar.

Dilimizde hemen hemen tüm sözcük türlerinde zaman içinde kültürel, ekonomik ve teknolojik etkileşimlere bağlı olarak alıntılanma görülürken, fiil köklerinde alıntılanma görülmemiştir. Ayrıca fiiller alıntılanması en zor olan sözcük türüdür. Bu yüzden fiil tüm dünya dillerinde olduğu gibi Türkçenin de söz varlığı içerisinde çok önemli bir yere sahiptir.

Biz de fiillerin temel söz varlığımız içinde çok önemli bir yer tuttuğunu düşündüğümüz için çalışmamıza fiilleri temel aldık. Çalışmamız Divanü Lügati't-Türk'te yer alan fiillerin bugün Yeni Uygur Türkçesinde yaşayanlarını içermektedir.

Divanü Lügati't-Türk'ü, Kaşgarlı Mahmud 1072 yılında yazmış ve Ebü'l-Kasım Abdullah'a takdim etmiştir. Karahanlı devri Türk edebiyatının ilk örneklerinden olan Divanü Lügati't-Türk, Araplara Türkçe öğretmek, Türk dilinin Arapçadan geri kalmadığı göstermek ve Türk milletinin yüceliğini anlatmak için yazılmıştır. Divanü Lügati't-Türk esas olarak Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazıldığı için Türkçeden Arapçaya bir sözlük olarak tasarlanmıştır. Türkçe kelimelerin ve bunlarla ilgili örneklerin anlamları Arapça verilmiştir. Eserin yazımında Arap sözlük geleneğine uyulmuş ve Türkçe kelimeler Arapça kelimelerin sıralanışına göre sıralanmıştır.

Divanü Lügati't-Türk'ün çeşitli yerlerinde Türkçenin gramerine ait bilgiler de vardır. Divan'da bulunan sözcüklerin yapılarını, çekimlerini, kurallarını, ses özelliklerini ve bazı sözcüklerin o dönem diğer Türk boylarının dillerindeki kullanımlarını görebilmekteyiz. Ayrıca Divan'da çeşitli Türk boyları, ülkeleri, âdetleri ve gelenekleri ile çeşitli destan ve efsaneler hakkında da bilgi verilmektedir.

“Divanü Lügati’t-Türk’tе bugün ölmüş birçok güzel kelime bulunduğu gibi, o vakitki kültürün ve medeni varlığın yüksekliğini gösterir bir hayli tanık da vardır. Hele Türk fiillerinin yapısını gösteren kısımlar pek değerlidir; kitapta yer yer, dil üzerine önemli kurallar söylenmiş; ses değişimleri, gramer halleri, diyalek ayırdları açık olarak gösterilmiştir (Atalay, 1999, X).

Eserin yazıldığı XI. yüzyıl kültür ve dil tarihi açısından bir geçiş dönemidir. Bu yüzden eserde Karahanlı Türkçesinin dil malzemeleri yanında Eski Türkçeye ait dil malzemelerini de görmek mümkündür. Karahanlı Türkçesi, Doğu Türkçesi’nin ilk yazı dili kabul edilen, merkezi Kaşgar olan Karahanlı Devleti’nin dilidir. Bu dil Köktürkçe ve Uygurcanın doğal bir devamıdır ve yaklaşık 200 yıllık bir zamanda varlığını sürdürmüştür.

Yeni Uygur Türkçesini, bugün Doğu Türkistan’da yaşayan Uygur Türkleri dışında Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan ve Türkmenistan’daki Uygurlar ile Ortaadoğu, Avrupa ve Amerika’da yaşayan Uygur Türkleri konuşmaktadır. Yeni Uygur Türkçesi, Karahanlı Türkçesinin devamı durumunda olan Çağatay Türkçesinden farklılaşarak ortaya çıkmış ve 1930’lu yıllardan sonra yazı dili olmuş Doğu Türkçesinin bir lehçesidir. Yeni Uygur Türkçesi hâlâ gelişme çabası içinde olan bir dildir.

Çalışmamız sırasında Yeni Uygur Türkçesinin başlıca kaynakları arasında yer alan Emir Necipoviç Necip’in “Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü” aslında Uygurca-Rusça olan sözlüğün Türkiye Türkçesine çevirisidir. Diğer bir kaynağımız olan “Uygur Tilining İzahlıq Lugiti”ni 1. cildi 1990, 6. cildi 1998 yılında Sincang Uygur Aptonom Rayonluk Milletler Til-Yezıq Komiteti Sözlük Bölümü yayımlamıştır. Bu eserde de standart Yeni Uygur Türkçesinin yanında Yeni Uygur Türkçesinin ağızlarından da derlenmiş sözcükler bulunmaktadır. Yine esas aldığımız bir başka kaynak da Gunnar Jarring’in “An Eastern Türki-English Dialect Dictionary” adlı eseridir. Bu eser de Doğu Türkçesi üzerine yapılmış önemli bir çalışmadır.

Biz çalışmamız sırasında Divanü Lügati’t-Türk’tе tespit ettiğimiz fiilleri yukarıda adını saydığımız eserlerde arama yoluna gittik ve 1019 ortak fiil saptadık. Daha sonra, bu fiilleri, ses değişmesi, düşmesi, türemesi, göçüşme, ikizleşme gibi ses bilgisi açısından, anlamı değişmeyen fiiller, yakın anlamlı fiiller, anlam genişlemesi, daralması ve değişmesi görülen fiiller olarak anlam bilgisi açısından, basit ve türemiş fiiller başlığı altında da yapı bilgisi açısından inceledik. Ayrıca kök ortaklığı düşünülen fiiller de bir başlık altında topladık.

Bundan sonra bütün bu verilere bakarak Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin ne kadarının Yeni Uygur Türkçesinde yaşadığını görmeye çalıştık. Aynı zamanda Divanü Lügati't-Türk'ün dar anlamda Yeni Uygur Türkçesine geniş anlamda da çağdaş lehçelere ne kadar kaynaklık ettiğini bir bakıma anlamaya çalıştık.

0.1. Divanü Lügati't-Türk ve Divanü Lügati't-Türk'ün Yazıldığı Karahanlı Türkçesi

Karahanlı devri Türk edebiyatının ilk örneklerinden olan Divanü Lügati't-Türk, Türk dilinin ilk sözlüğüdür. Kaşgarlı Mahmud'un 1072 yılında yazdığı eser, 1075-1904 yılları arasında Abbasi tahtında oturan halife Muhammedü'l-Muktedi bi-emrillah'ın oğlu Ebü'l-Kasım Abdullah'a takdim edilmiştir.

Divanü Lügati't-Türk; Türk milletinin yüceliğini anlatmak, Türk dilinin Arapçadan geri kalmadığını göstermek ve Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazıldığı için Türkçeden Arapçaya bir sözlük olarak düzenlenmiştir. Türkçeyi öğretmek amacı güdüldüğünden o zamanki Arap sözlük geleneğine uyulmuş ve Türkçe kelimeler Arapça kelimelerin sıralanışına göre yazılmıştır. Eserin bazı açıklamalar kısmı Arapçadır. Türkçe kelimelerin ve bunlarla ilgili örneklerin anlamları da Arapça olarak verilmiştir.

Divanü Lügati't-Türk'ün çeşitli yerlerinde Türkçenin gramerine ait bilgiler de vardır. Divan'da çeşitli Türk boylarının ağızları üzerinde de derlemelere dayanan tespitler ve karşılaştırmalar göze çarpmaktadır. Divan'da ayrıca Türk boyları, ülkeleri, Türklerin âdet ve gelenekleri, çeşitli destan ve efsaneleri hakkında da bilgi verilmektedir. Divan'daki örnekler arasında şiir parçaları ve atasözleri de vardır. Ne var ki bu şiirlerin tarihleri ve şairleri belli değildir.

Divan'da kelimeler için verilen örnek cümleler hem Türklerin o zamanki yaşayışları hakkında bize bilgi verir hem de o zamanki Türkçenin cümle yapısı hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlar.

Divanü Lügati't-Türk'te kullanılan dil, Doğu Türkistan'da merkezi Kaşgar olan Karahanlı Devleti'nde konuşulan Karahanlı Türkçesidir. Bu Türkçeye Karahanlı Türkçesi denmesinin yanında Hakaniye Türkçesi ya da Müşterek Orta Asya Türkçesi de denir. Ancak bu Müşterek Orta Asya Türkçesi tabirini daha çok batılı Türkologlar kullanmaktadır. Karahanlı Türkçesi, Doğu Türkçesi yazı dilinin başlangıcı kabul edilmektedir. XI. ve XIII. yüzyıllar arasında konuşulan ve yaklaşık 200 yıllık bir zamana hakim olan Karahanlı Türkçesi, Köktürk ve Uygur Türkçesinin doğal bir

devamıdır. Bunun sonucunda da Karahanlı Türkçesinde, Eski Türkçedeki kelime içi ve sonu “d” sesinin sızıcı d’ye /d/ sesine dönüşmesi, kelime içi ve sonu “b” sesinin çift dudak “v” sine dönüşmesi, “-sar, -ser” şart ekinin “-sa, -se” olması, olumsuz geniş zaman ekinin “-mas, -mes” olması 3. tekil kişi emir eki “-zun, -zün” ün “-sun, -sün” olması gibi pek az değişim görülür.

Ayrıca Karahanlı Türkçesi dönemi, Divanü Lügati’t-Türk yanında edebiyatımıza Kutadgu Bilig, Atabetü’l, Hakayık, Divan-ı Hikmet ve Kur’ân-ı Kerim Tercümesi gibi Türk dili açısından da çok önemli olan eserler kazandırmıştır.

Divanü Lügati’t-Türk’ün çevirilerine gelince; eseri önce Kilisli Rifat Bilge, Abdullah Atıf Tüzüner ve Abdullah Sabri Karter Türkçeye çevirmişlerse de bu çeviriler yayımlanmamıştır. Bunlardan Kilisli Rifat ile Atıf Tüzüner’in tercümelerinin müsveteleri TDK Kitaplığı’nda, Abdullah Sabri Karter’in tercümesi ise 22 defter halinde Bursa İl Halk Kütüphanesinde bulunmaktadır (El Yazmaları ve Arap Harfli Basma Eserler, Genel, nr. 4449-4470). Daha sonra Besim Atalay, önceki tercümeleri de göz önünde bulundurarak eseri üç cilt halinde Türkçeye çevirmiş ve bir dizin ilavesiyle yayımlamıştır (Ankara 1940-1943 [I, 1940; II, 1940; 3, 1941; Dizin, 1943]). Bunun dışında Tevfik Demiroğlu, 504 sayfalık bir dizin çalışması yapmış, ancak bu dizin yayımlanmamıştır. Çalışmanın müsveteleri TDK Kitaplığı’ndadır. Dehri Dilçin de Arap alfabesine göre eserin dizinini hazırlayıp yayımlamıştır (Arap Alfabesine Göre Divanü Lügati’t-Türk Dizini, Ankara, 1957).

Divan ayrıca Özbekçeye [Salih Muttalibov, Mahmud Kaşgariy: Türki Sözlər Devanı, I-IV, Taşkent, 1960-1967], Yeni Uygurcaya [Türki Tiller Divanı, Urumçi, 1981] ve İngilizceye [Robert Dankoff, Compendium of the Turkic Dialects, Diwān Luġāt at-Turk; I-III, Harvard, 1982-1985, (I-II. c. tercüme, III. c. Sözlük)] tercüme edilmiştir. Ayrıca eserin Kazakçaya çevirisi de yapılmıştır.

Bugün, Divanü Lügati’t-Türk, Fatih Millet Kütüphanesi’ndedir (Arapça, nr. 4189). Kâşgarlı Mahmud’un yazdığı esas nüshadan 26 Şevval 664’te (1 Temmuz 1266) Muhammed b. Ebu Bekir b. Ebu’l-Feth es-Sâvi tarafından istinsah edilen bu yazma büyük boy 319 varaktır. Daha sonra bu nüsha esas alınarak eserin birini TDK (Ankara 1941), diğerini ise Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı (Ankara 1990) tıpkıbasım olarak yayımlamıştır. Ayrıca İngilizce tercümesinde de mikrofişler halinde tıpkıbasımı mevcuttur (İslam Ansiklopedisi, 1994, c. 9, s. 449).

0.2. Bugünkü Uygur Türkleri ve Yeni Uygur Türkçesi

Bugünkü Uygur Türkleri başta Doğu Türkistan ya da Çinlilerin verdiği ad ile Sinkiang Uygur Muhtar Bölgesi ve Kazakistan olmak üzere Kırgızistan, Özbekistan, Afganistan, Pakistan ve Hindistan'da yaşamaktadırlar. Uygur Türklerinin nüfusu hakkında kesin bir bilgi verilmemektedir. Çünkü bazı bilim çevreleri Çin istatistik verilerinin güvenilir olmadığını düşünmektedir. Ancak Doğu Türkistan Eyalet Hükümeti'nin araştırmalarına göre 1949 yılında Doğu Türkistan'ın nüfusu 8.500.000 kişidir. Bu nüfusun %2,5'luk artışla 90'lı yıllarda 24 milyon civarında olduğu düşünülmektedir. Bunun yanında Çin istatistik verilerine göre 1982 yılında Doğu Türkistan'daki Uygur Türklerinin sayısı 5.957.112'dir. Çin Halk Cumhuriyeti, Uygur Muhtar Bölgesi İstatistik Kurumunun 1990'daki nüfus sayımına göre de Doğu Türkistan'daki Uygurların sayısı 7.194.675 kişidir (Öztürk, 1997:2).

Yeni Uygur Türkçesini, Doğu Türkistan'da yaşayan Uygur Türkleri dışında, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan'daki Uygur Türkleri ile Ortadoğu ülkeleri, Avrupa ve Amerika'da yaşayan Uygurlar konuşmaktadır. Doğu Türkistan ile Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde yaşayan Uygurlar, Uygur Türkçesi ile eğitim, radyo ve televizyon yayını ile neşriyat yapmaktadır.

20. yüzyıla kadar Çağatay Türkçesine bağlı kalan Uygurlar, 1930'lu yıllardan sonra Çağatay Türkçesinden farklılaşarak ortaya çıkan Uygur Türkçesini kullanmaya başlamışlardır. Yeni Uygur Türkçesi, aslında Eski Uygur Türkçesinin devamı durumunda olan Karahanlı Türkçesinin temelinde meydana gelen 15. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar varlığını devam ettiren Çağatay Türkçesinin tarihi gelişmesi sonucunda 20. yüzyılın başlarında yaklaşık 1930'lu yıllardan sonra yazı dili olarak şekillenmeye başlayan Güneydoğu Türkçesinin bir lehçesidir.

1930'lu yıllara kadar Çağatay Türkçesini kullanan Uygurlar bu tarihten sonra Urumçi ağzını merkez alarak yazı dillerini oluşturmaya başlamışlardır. Ana hatlarıyla üç gruba ayrılan Uygur Türkçesinin ağızlarından diğer iki grup Hoten grubu ve Lopnur grubudur.

20. yüzyılın başlarına kadar Arap harflerine dayalı bir alfabe kullanan Uygur Türkleri 1925-30 yılları arasında alfabelerini yenileştirmişlerdir. Arap alfabesini kullanan eski Sovyetler Birliği'ndeki Uygur Türkleri 1930-1947 yılları arasında Latin alfabesini kullanmışlardır; ancak 1947 yılından sonra bugün de kullanmaya devam ettikleri Kiril alfabesine geçmişlerdir. Öte yandan Doğu Türkistan'da yaşayan

Uygurlar bazı ufak değişikliklerle 1974 yılına kadar Arap alfabesini kullanmayı sürdürmüşlerdir. Doğu Türkistan'da 1956 yılından sonra Latin alfabesine geçme eğilimi 1974-1978 yılları arasında gerçekleşmiştir. Ancak 1978'ten sonra bu uygulama kaldırılarak bugün kullanılmakta olan Arap alfabesine dönülmüştür (Öztürk, 1994:2).

Yeni Uygur Türkçesi, bugün Kazakistan'da Kiril alfabeli, Doğu Türkistan'da ise Arap alfabeli bir yazı dili olarak varlığını devam ettirmektedir. Arap alfabesinde 32, Kiril alfabesinde ise 41 harf bulunmaktadır. Kiril alfabesinde görülen farklı 9 harf Rusça aracılığıyla giren kelimelerde görülür (Öztürk, 1994:2)

Doğu Türkistan'daki Uygur yazımında kelimelerdeki bütün ünlüler gösterilir. Bu kurala yabancı dillerden alıntılanan kelimeler de uyar. Uygur Türkçesine yabancı dillerden alıntılanan kelimeler, Uygur Türkçesindeki teleffuzlarına uygun olarak yazıya aktarılır (Öztürk, 1994:2).

0.3. Amaç ve Yöntem

Bu çalışmayı yapmaktaki amacımız Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin, ne kadarının yaşadığını belirlemek, fiillerin ne kadarının değişmeden kalabildiğini, ne kadarının ses değişikliklerine uğradığını ve ne kadarının anlam kaymalarına uğradığını görmektedir. Bu çalışmada fiilleri esas almamızın sebebi ise her dilde hareketleri karşılayan bir iş-kılış, bir durum ve bir oluş ifade eden sözcüklerin kendine özgü olmasıdır. Bu nedenle de fiil kökleri alıntılanamayan sözcüklerdir. Fiillerin alıntılanamayan sözcükler olması çalışmamızda daha kolay sonuca ulaşmamızı sağlayacaktır.

Bu yolla da Divanü Lügati't-Türk'ün dar anlamda Yeni Uygur Türkçesine geniş anlamda da çağdaş lehçelere ne kadar kaynaklık ettiğini az da olsa anlayabiliriz. Divanü Lügati't-Türk'ün dilinin Karahanlı Türkçesi olması ve Karahanlı Türkçesinin de Eski Türkçenin doğal bir devamı olması sebebiyle aynı sonuçlara bir bakıma Eski Türkçe için de ulaşmış olur ve Türkçenin temel söz varlığı içerisinde yer alan fiilleri de tespit etmiş oluruz.

Bu çalışmayı yaparken izlediğimiz yol ise şöyle olmuştur. Önce Besim Atalay'ın Divanü Lügati't-Türk çevirisindeki fiiller tespit edilerek fişlenmiştir. Bu tespit sonucunda 3652 fiil çıkmıştır. Sonra bu fiiller Dankoff-Kelly'nin Divanü Lügati't-Türk çevirisi ile karşılaştırılmıştır. Daha sonra bu fiiller Türkiye Türkçesine çevirisini İklil Kurban'ın yaptığı Emir Necipoviç Necip'in "Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü"nde Yeni Uygur Türkçesinin ses bilgisi özellikleri de dikkate alınarak

aranmıştır. Bu sırada bazı isimden türemiş fiillerin fiil halleri karşımıza çıkmamış; ancak bunların kök durumundaki isim halleri karşımıza çıkmıştır. Biz de bunların ortak kök olduğunu düşünerek bu isim şekillerini de fişlerimizde gösterdik. Bunun sonucunda da Divanü Lügati't-Türk'te tespit ettiğimiz 3652 fiilin 876'sına Emir Necipoviç Necip'in Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü'nde rastladık. Bundan sonra yine Divanü Lügati't-Türk'te tespit ettiğimiz fiilleri Sincang Uygur Aptonom Rayonluk Milletler Til-Yeziq Hizmiti Komiteti Sözlük Bölümü'nün hazırladığı 6 ciltlik "Uygur Tilining İzahliq Lugiti" adlı eserde aradık. Bu eserde de Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin 855'ine rastladık. Bunlardan sonra yine Divanü Lügati't-Türk'teki fiiller Gunnar Jarring'in "An Eastern Turki-English Dialect Dictionary" adlı eserinde aranmış ve bu eserde de Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin 374'üne rastlanmıştır.

Tüm bunlardan sonra, Besim Atalay'ın ve Dankoff-Kelly'nin Divanü Lügati't-Türk çevirisinden elde ettiğimiz fiilleri diğer üç eserin en az birinde rastladığımız ortak fiillerle beraber çalışmamıza esas aldık. Bunun sonucunda da karşımıza 1019 ortak fiil çıktı.

Bu amaçla fiiller verilirken;

Besim Atalay'da (B.A) fiillerin cilt numarası, sayfa numarası ve satır numarası ile ayraç içerisinde dizindeki sayfa numarası verilmiştir [(B.A.) aç-: açmak; aramak; fethetmek I, 163-27; (2) gibi].

Dankoff-Kelly'de (D.K.) DLT'nin asıl nüshasındaki sayfa numarası ve Dankoff-Kelly dizinindeki sayfa numarası verilmiştir [(D-K) aç-: 92 (3) gibi].

Emir Necipoviç Necip'de (E.N.) sayfa numarası verilmiştir. [(E.N.) açmak: açmak (3) gibi].

Uygur Tilining İzahliq Lugiti'nde (UTİL) sayfa numarası ve cilt numarası verilmiştir [(UTİL) açmak: (36)-1 gibi.].

Gunnar Jarring'de (G.J.) sayfa numarası verilmiştir [(G.J.) aç-: 1. to be hungry 2. to open (11) gibi.].

Daha sonra bu fiilleri ses bilgisi, yapı bilgisi ve anlam bilgisi özelliklerine göre inceledik. Ses bilgisi özelliklerine göre incelerken hiçbir ses değişikliğine uğramamış olanlar ile söz başı ve söz içinde ünlü ve ünsüz değişmelerini, ünlü ve ünsüz ses düşmelerini, ses türemelerini, göçüşme ve ikizleşme gibi ses bilgisi özelliklerini, anlam bilgisi özelliklerine göre incelerken anlam değişikliğine uğramayan fiilleri, yakın anlamlı fiilleri, anlam genişlemesine, anlam daralmasına ve anlam değişmesine

uğrayan fiilleri. yapı bilgisi özelliklerine göre incelerken de basit fiiller ile isimden ve fiilden türemiş fiilleri göstermeye çalıştık.

Ancak, bazı ortak fiilleri anlam bakımından incelerken, bu fiillere E.N.'de rastlamadığımızdan ve UTİL'de de bu fiillerin verilen anlamlarına tam olarak vakıf olamadığımızdan, anlam bilgisi özellikleri başlığı altında (bk. 1.4) bu fiilleri incelemedik.

Öte yandan, köken bilim (etimoloji) çalışmalarının da açıklamakta zorlandığı Türkçede bazı fiillerin tek heceli olma özelliği göz önünde bulundurularak, fiillerden tek heceli köke kadar inemediklerimizi, türemiş fiiller başlığı altında (bk. 1.5.2.Türemiş Fiiller) ele alırken, çalışmanın kapsamını aştığı için inceleme kapsamı dışında bıraktık.

Bunların yanında şekil olarak çok benzettiğimiz anlamca da aynı veya çok yakın olan fiiller ile bazı isimden türemiş fiillerin türemiş halde olanlarına rastladığımız durumda kök hâlde bulunan isim şeklini de kök ortaklığı bulunan fiiller adı altında topladık. Bu özelliklere ve elde ettiğimiz verilere bakarak bir değerlendirme ve sonuca ulaşma yoluna gittik.

1. İNCELEME

1.1. Divanü Lügati't Türk ve Yeni Uygur Türkçesindeki Ortak Fiiller

1. (B.A.) aç-: açmak; aramak; fethetmek I, 163-27; (2)
 (D-K.) aç-: 92 (3)
 (E.N.) açmak: açmak (3)
 (UTİL) açmak: (36)-1
 (G.J.) aç-: 1. to be hungry 2. to open (11)
2. (B.A.) aç-: ekşimek, -yara, vücut- acımak III, 252-19; (2)
 (D-K.) açi-: 555 (4)
 (E.N.) aççık: acı (2)
 (UTİL) éçimək: (73)-6
 (G.J.) éçi-: to be sour, to be bitten (32)
3. (B.A.) acık-: acıkmak I, 190-26; (3)
 (D-K.) açiq-: 104 (3)
 (E.N.) éçikmak: acıkmak (121)
 (G.J.) éçiq-: 32)
4. (B.A.) acıl-: açılmak I, 194-4; (3)
 (D-K.) açil-: 106 (3)
 (E.N.) éçilmaq: açılmak (121)
 (UTİL) éçilmaq: (73)-6
 (G.J.) açil~éçil-: to be opened, to become opened (12)
5. (B.A.) açın-: doyumluk ve yem vermek, açınmak; açılmak; açar gibi görünmek
 I, 200-4; (4)
 (D-K.) açin-: 109 (3)
 (E.N.) éçilmaq: (73)-6
 (G.J.) açil - ~éçil-: to be opened, to become opened (12)

6. (B.A.) açış-: ekşimek, acılaşımak I, 180-25; (4)
(D-K) açış-: 100 (4)
(E.N.) éçimağ: ekşimek, mayalanmak (121)
(UTİL) éçişmak: (72) - 6
(G.J.) eçiş-: to smart (98)
7. (B.A.) açit-: eşkitmek; acıtmak I, 207-22; (4)
(D.K.) açit-: 112 (4)
(E.N.) éçitmak: (éçimağ'tan) 1. mayalanmak, ekşitmek 2. acıtmak (121)
(UTİL) éçitmak: (71)-6
8. (B.A.) açur-: acıktırmak, aç bırakmak I, 268-5; (5)
(D-K) āçur-: 137 (3)
(UTİL) açurmak: (38)
9. (B.A.) adhır-: ayırmak III, 228-1; (7)
(D-K) ağır-: 98 (4)
(E.N.) ayırmak: ayırmak (24)
(G.J.) ajri - ~ éjri-: to divide, to sepearate (17)
10. (B.A.) adhna-: değışmek; bozulmak I, 288-18; (7)
(D-K) adna-: 146 (4)
(E.N.) aynımak: 1. vazgeçmek 2. olgunlaşmak, 3. bulanmak (25)
11. (B.A.) adhrıl-: ayrılmak I, 247-7; (8)
(D-K) ağril-: 129 (4)
(E.N.) ayrılmak: ayrılmak, boşanmak, kaybetmek (25)
(UTİL) ayrılmak: (213)
(G.J.) ajril- ~ éjril-: to be sepearated, to part with, to part from, to sepearate (17)

12. (B.A.) ag-: çıkmak, belirmek; aşmak, yükselmek, ağmak; değişmek, başkalaşmak, bozulmak, meyletmek, dönmek I, 173-26; (9)
 (D-K) āg-: 96 (20)
 (E.N.) ağmak: sapmak, konudan uzaklaşmak, kaymak (4)
 (UTIL) ağmak: (114)
13. (B.A.) agış-: yükselişmek, çıkışmak, çıkmakta yarış etmek, artırışmak; koğmakta
 yarış etmek I, 185-16; (10)
 (D-K) agış-: 102 (5)
 (E.N.) égiş: (ağmak'tan) meyil, iniş, sapma, eğilim. sağcılık, solculuk (122)
 (UTIL) égiş (ağmak): (93)-6
14. (B.A.) agit-: çıkarmak, yükselmek I,212-9; (10)
 (D-K) agit-: 144 (5)
 (E.N.) égitmak: çözmek, açmak, salıvermek (122)
 (G.J.) égit-: to shake, to shake down (33)
15. (B.A.) agna-: -hayvanlar- yatıp debelenmek; kekelemeleşmek, dili tutulmak I,289-5; (11)
 (D-K) agna-: 147 (6)
 (E.N.) ağnimak: ağnamak (4)
 (G.J.) égina-: to roll oneself (about horses) (33)
16. (B.A.) agnat-: -hayvanları- yatırıp debelendirmek, dili buruşturmak; dili ağırlaştırmak I,267-12; (11)
 (D-K) agnat-: 137 (6)
 (E.N.) ağnatmak: ağnatmak (4)
 (G.J.) éginat-: to let (a horse) roll itself (33)

17. (B.A.) ağrı-: ağrımak I,274-2; (11)
 (D-K) ağrı-: 140 (6)
 (E.N.) ağrımak: hastalanmak (4)
 (UTİL) ağrımak: (113)
 (G.J.) ağrı - ~ aığrı - ~ aığra - ~ ağra-: to ache, to smart, to pain, to fell ill, to be ill to be in grief (14)
18. (B.A.) ağrı-: ağrımak, acı duymak I, 252-11; (12)
 (D-K) ağrı-: 131 (6)
 (E.N.) ağrımak: hastalanmak (4)
 (UTİL) ağrı-: (113)
19. (B.A.) ağrı-: ağrıtmak I,261-14; (12)
 (D-K) ağrı-: 135 (6)
 (E.N.) ağrıtmak: ağrıtmak (5)
 (UTİL) ağrıtmak: (113)
 (G.J.) ağrı-: to cause to ache, to cause to pain, to irritate, to hurt (14)
20. (B.A.) axsa-: aksamak, topallamak I, 276-18; (14)
 (D-K) axsa-: 141 (17)
 (E.N.) axsimak: aksamak (6)
 (G.J.) axsi-: to limp (15)
 aqsa~ aqsé-: to limp (25)
21. (B.A.) axsat-: aksatmak I, 262-11; (14)
 (D-K) axsat-: 135 (17)
 (E.N.) axsatmak: aksatmak (5)

22. (B.A.) axtar-: aktarmak I, 219-12; (14)
 (D-K) agit-: 144 (5)
 (E.N.) axtarmak: aramak, arama (6)
 (UTİL) ahturmak: (39)
 (G.J.) axtar - ~ aqtar-: 1. to search. to seek, 2. to harrow (15)
23. (B.A.) ak-: akmak, I, 169-8; (15)
 (D-K) āq-: 93
 (E.N.) akmak: akmak. sızmak (7)
 (UTİL) akmak: (141)-1
 (G.J.) aq-: to flow, to float. to run (water), to leak (24)
24. (B.A.) akış-: akışmak I. 186-4, 186-11; (16)
 (D-K) aqış-: 102 (10)
 (E.N.) ékiş: akış, akmak (124)
 (UTİL) ékişmak: (95)-6
25. (B.A.) akıt-: akıtmak. göndermek I. 212-15;
 (D-K) aqıt-: 114 (10)
 (E.N.) ékítmak: akıtmak (124)
 (UTİL) ékişmak: (95)-6
 (G.J.) aqıt - ~ éqit-: to cause to flow, to further (25)
26. (B.A.) aktur-: aktırmak, akıtmak I, 222-14 (16)
 (D-K) aqtur-: 118 (10)
 (UTİL) ahturmak: (39)
27. (B.A.) al-: almak I, 168-24; (17)
 (D-K) al-: 94 (7)
 (E.N.) almak: almak (11)
 (UTİL) almak: (172)
 (G.J.) al - ~ ol-: to take, to get, to obtain, to seize, to steal, to collect, to acquire,
 to hpave, to buy, to purchase, to have, to marry, to engage (17)

28. (B.A.) alış-: alacak almakta yardım etmek I, 188-9; (20)
 (D-K) alış-: 103 (7)
 (E.N.) élišmak: karşılıklı almak (125)
 (UTİL) alışmak: (181)
29. (B.A.) alqın-: mahvolmak, yok olmak, bitmek, tükenmek I, 254-16; (20)
 (D-K) alqın-: 132 (8)
 (E.N.) alqınmak: soluğu kesilmek, nefes nefese (10)
30. (B.A.) aňla-: anlamak I, 290-10; (27)
 (D-K) aňla-: 147 (9)
 (E.N.) aňlimak: duymak, işitmek, dinlemek (14)
 (UTİL) aňlimak: (150)
 (G.J.) aňla-: to hear, to understone, to notice, to obey (23)
31. (B.A.) art-: artmak III. 425-10; (37)
 (D-K) art-: 628 (13)
 (E.N.) artmak: artmak, çoğalmak (17)
 (UTİL) ártmak: (61)-1
 (G.J.) art - ~ a:t - ~ a.t-: to load, to lade (26)
32. (B.A.) as-: asmak I, 173-20; (40)
 (D-K) ās-: 96 (13)
 (E.N.) asmağ: asmak (18)
 (UTİL) asmağ: (102)-1
 (G.J.) as-: to hang, to hang up, to suspend (27)
33. (B.A.) asıl-: asılmak I, 196-26; (40)
 (D-K) asıl-: 107 (13)
 (E.N.) ésilmak: asılmak (127)
 (UTİL) ésilmak: (83)-6
 (G.J.) asil - ~ asil - ~ ésil - ~: to be hanged (27)

34. (B.A.) asıl-: uzamak, uzatılmak I, 196-23; (41)
 (D-K) asıl-: 107 (13)
 esil-: 107 (27)
 (UTİL) ésilmaq: (83-4)-6
 (G.J.) asıl - ~ asıl - ~ ésil - ~ esil-: to be hanged (27)
35. (B.A.) asış-: asışmak, asmakta yardım etmek I, 184-28; (41)
 (D-K) asiş-: 102 (14)
 esiş-: 102 (27)
 (E.N.) ésiş: (asmak'tan) asmak (127)
 (UTİL) ésişmaq: (83)-6
36. (B.A.) aş-: aşmak, bir tepeyi öbür yana geçmek I, 173-23; (42)
 (D-K) āš-: 96 aş-: 74 (14)
 (E.N.) aşmaq: aşmak (19)
 (UTİL) aşmaq: (109)-1
 (G.J.) aş-: 1. to pass, to leave, to leave its treek, 2. to be left, to remain 3. to increase 4. to cover (28)
37. (B.A.) ašla-: kap kenetlemek I, 286-19; (43)
 (D-K) ašla-: 146 (14)
 (E.N.) aşımaq: tabaklamak, sepilemek, sepi yapmak (19)
 (UTİL) aşımaq: (109)-1
 (G.J.) ašla-: to tan, to tan leather (28)
38. (B.A.) aşılat-: kap kenetletmek I, 265-8 (43)
 (D-K) aşılat-: 136 (14)
 (UTİL) aşılatmaq: (108)-1 ⇒ aşılamak

39. (B.A.) at-: atmak I, 170-10, 43-27; (47)
 (D-K) at-: 95 (15)
 (E.N.) atmak: fırlatmak, ateş açmak, bırakmak, vurmak (21)
 (UTİL) atmak: (22)-1
 (G.J.) at - ~ a.t - ~ a:t - : to throw, to fling, to hurl, to dash, to discharge, to shoot,
 to fire agun, to beat, to kill to send away (29)
40. (B.A.) ata-: takma ad-lakap vermek III. 250-22; (47)
 (D-K) ata-: 555 (15)
 (E.N.) atımak: 1. Adı geçmek, zikretmek, anmak, dile getirmek
 2. Hasretmek, bağışlamak (21)
 (UTİL) atımak: (26)-1
 (G.J.) ata-: 1. to name, to call, 2. to devote (29)
41. (B.A.) atış-: atışmak I, 180-11; (49)
 (D-K) atış-: 99 (15)
 (E.N.) étişmak: karşılıklı atmak; atışmak (128)
42. (B.A.) attır-: attırmak I, 217-19; (50)
 (D-K) attur-: 116 15)
 (E.N.) atturmak: attırmak, vurdurmak, bıraktırmak (22)
 (G.J.) attur-: to cause to throw, to beat soft (cotton) (30)
43. (B.A.) ayıt-: söylemek, sormak I, 216-4; (55)
 (D-K) ayıt-: 115 (17)
 (E.N.) éytmak: söylemek, demek (128)
 (G.J.) éjt-: to say, to tell (34)

44. (B.A.) ayrış-: ayrışmak, birbirinden ayrılmak I, 233-23, 270-5; (55)
 (D-K) ayriş-: (18) (adıriş-: 123-124) (4)
 (E.N.) ayriş: ayırma, ayırım (25)
45. (B.A.) aytil-: sorulmak; söylenmek I, 270-9; (55)
 (D-K) aytil-: 138 (17)
 (E.N.) éytilmak: söylenmek (128)
46. (B.A.) az-: azmak, yoldan çıkmak I, 173-11; (56)
 (D-K) āz-: 96 (18)
 (E.N.) azmak: azmak, yanılmak, sapmak, yoldan çıkmak (26)
 (UTİL) azmak: (85)-1
 (G.J.) az-: to lose one's way to go astray (30)
47. (B.A.) azıt-: yoldan çıkarmak, azıtmak I, 209-2; (57)
 (D-K) azit-: 112 (18)
 (E.N.) ézitmak: azdırmak, saptırmak, yoldan çıkarmak (129)
48. (B.A.) bağışla-: bağışlamak III,335-9; (60)
 (D-K) bağışla-: 591 (63)
 (E.N.) béğışlimak: armağan etmek, hediye etmek (37)
 (UTİL) béğışlimak: (532)-1
49. (B.A.) bağla-: bağlamak III,292-10 (60)
 (D-K) bagla-: 572 (63)
 (E.N.) bağlimak: bağlamak (27)
 (UTİL) bağlimak: (382)-1
 (G.J.) bagla-: to tie, to tie together, to tie up, to fasten, to bin, to fix (45)

55. (B.A.) bastur-: bastırmak; bağlamayı ve bastırmayı emretmek; bastırılmak
II,171-19; (72)
(D-K) bastur-: 352 (66)
(E.N.) basturmağ: bastırmak; ayakta durdurmak (31)
(UTİL) basturmağ: (347)-1
56. (B.A.) başla-: başlamak, kılavuzluk etmek, komutanlık etmek III, 292-6; (74)
(D-K) başla-: 572 (67)
(E.N.) başlımağ: başlamak (32)
(G.J.) başla-: to gugde, to lead, to conduct, to take (somebody) to, to initiate, to open, to begin, to begin, to go ahead, to bring (49)
57. (B.A.) beküt-: pekitmek, sağlamlaştırmak II. 309-18; (81)
(D-K) beküt-: 420 (70)
(E.N.) békitmek: kilitlemek, bağlamak (38)
(UTİL) békitmek: (534)-1
(G.J.) bekit - ~ berket-: to make hard, to close, to fosten, to abstract, to shut up, to fix (52)
58. (B.A.) bér-: vermek, gelmek III, 180-17; (83)
(D-K) bér-: 524 (70)
(E.N.) bermek: vermek (35)
(UTİL) bermek: '425)-1
(G.J.) ber - ~ be - ~ be. - ~ be: - ~ ver-: to give, to pay, to lend, to pour, to send, to marry to give (53)
59. (B.A.) beril-: verilmek II, 131-10; (84)
(D-K) beril-: 334 (71)
(E.N.) bérilmek: I. verilmek (38)
(UTİL) bérilmek: '527)-1
(G.J.) beril-: to be given (54)

60. (B.A.) beriş-: verişmek II, 95-2; (84)
 (D-K) beriş-: 316 (71)
 (E.N.) beriş: vermek, verme (38)
61. (B.A.) bez-: titremek II.8-23; (86)
 (D-K) bez-: 267 (71)
 (E.N.) bezmek: 1. Soğumak, 2. Bezemek, bıkmak, usanmak (37)
 (UTİL) bezmek: (431)-1
62. (B.A.) beze-: bezemek, nakışlamak III,263-26; (86)
 (D-K) beze-: 560 (69)
 (E.N.) bézimek: bezemek, süslemek (39)
63. (B.A.) bezen-: süslenmek, bezenlemek II,142-8, (87)
 (D-K) bezen ~ bezel-: 338 (69)
 (E.N.) bézenmek: süslenmek (39)
 (UTİL) bézelmek: (527)-1
64. (B.A.) bezeş-: nakşetmekte yardım ve yarış etmek II,99-22; (87)
 (D-K) bezeş-: 318 (69)
 (UTİL) bézeřmek: (527)-1
65. (B.A.) bezet-: bezetmek, süslemek II,305-14 (87)
 (D-K) bezet-: 418 (69)
 (UTİL) bézetmek: (527)-1
66. (B.A.) bıç-: kesmek, biçmek II,4-22; (87)
 (D-K) bič-: 265 (72)
 (E.N.) piçmak: 1. biçmek 2.enemek, hadım etmek (322)
 (UTİL) piçmak: (783)-1

67. (B.A.) biçil-: kesilmek, biçilmek II,122-9 (88)
 (D-K) biçil-: 329 (72)
 (UTİL) biçilmek: (784)-1
68. (B.A.) biçikle-: bıçaklamak, bıçakla vurmak III,340-5; (90)
 (D-K) biçikle-: 593 (72)
 (E.N.) biçiklimak: bıçaklamak (322)
 (UTİL) biçiklimak: (783)-1
69. (B.A.) biçeklen-: bıçak sahibi olmak II,265-12; (90)
 (D-K) biçeklen-: 399 (72)
 (UTİL) biçeklanmak: (783)-1
70. (B.A.) bil-: bilmek II,22-12; (90)
 (D-K) bil-: 275 (72)
 (E.N.) bilmek: bilmek (42)
 (UTİL) bilmek: (587)-1
 (G.J.) bil-: to know, to understand, to recognize (55)
71. (B.A.) bilin-: kendi işini bilmek; itiraf etmek; bilinmek, anlaşılmak II,143-20:
 (93)
 (D-K) bilin-: 339 (73)
 (E.N.) bilinmek: bilinmek (42)
 (UTİL) bilinmek: (588)-1
72. (B.A.) biliş-: bilişmek, tanışmak II,107-23; (94)
 (D-K) biliş-: 322 (73)
 (E.N.) biliş-: bk. bilmek-tonuş- biliş; tanıdık, bildik (42)
 (UTİL) biliş-: (586)-1

73. (B.A.) bitil-: yazılmak III, 119-15; (96)
 (D-K) bitil-: 328 (74)
 (UTİL) pütülmek: (762)-1
 (G.J.) bitil-: to be written (56)
74. (B.A.) boğ-: boğmak II,14-14; (98)
 (D-K) bog-: 270-1 (75)
 (E.N.) boğmak: boğmak (46)
 (UTİL) boğmak: (467)-1
 (G.J.) bog-: to choke, to strangle (57)
75. (B.A.) boğuş-: birbirini boğmak II,101-22 (100)
 (D-K) boguş-: 319 (75)
 (E.N.) boğuşmak: boğuşmak; ölüm kalım mücadelesi (46)
 (UTİL) boğuşmak: (469)-1
76. (B.A.) boşan-: kadın boşamak (Arguca); boşanmak, bağı çözülmek
 II,142-14, 142-19; (103)
 (D-K) boşan-: 383 (77)
 (E.N.) boşanmak: 1. Ayrılmak, 2. Doğurmak (48)
 (UTİL) boşanmak: (464)-1
 (G.J.) boşén-: to get loose, to break away (59)
77. (B.A.) boşat-: boşaltmak; çözmek; çözülmek, bırakılmak II, 307-11 (104)
 (D-K) boşat-: 418-9 (77)
 (E.N.) boşatmak: boşaltmak (49)
 (UTİL) boşatmak: (463)-1
 (G.J.) boşat-: to disengage, to relax, to release, to vacate (59)

78. (B.A.) boşu-: boşalmak; boşanmak, çözülmek, gevşemek; izin verip bırakmak (Arguca) boşamak III,266-13; (104)
 (D-K) boşu-: 561 (77)
 (E.N.) boşumak: 1. Boşalmak 2. Gevşemek, 3. Ayrılmak, çıkmak (49)
 (UTİL) boşumak: (465)-1
79. (B.A.) boz-: bozmak, yıkmak II,8-26; (106)
 (D-K) boz-: 268 (78)
 (E.N.) bozmağ: bozmak (54)
 (UTİL) bozmağ: (500)-1
 (G.J.) boz - ~ buz-: to destroy; to spoil, to corrupt, to ruin (59)
80. (B.A.) bozla-: ses vermek, bağırmağ; bozlamak III,291-22; (106)
 (D-K) bozla-: 572 (78)
 (E.N.) bozlimağ: bağırmağ; hıçkırmak; ızdıraplı, hüzünlü ses (50)
 (UTİL) bozlimağ: (459)-1
81. (B.A.) bozlat-: böğürtmek II,341-7; (106)
 (D-K) bozlat-: 434 (78)
 (UTİL) bozlatmağ: (459)-1
82. (B.A.) bozul-: bozulmak, yıkılmak II,131-17; (106)
 (D-K) bozlu-: 334 (78)
 (E.N.) buzulmağ: (bozulmak (54)
 (UTİL) buzulmağ: (501)-1
 (G.J.) bozlu- ~ buzl-: to be spoilt, damaged, troubled (62)
83. (B.A.) bozuş-: bozmakta yardım ve yarış etmek II,99-27; (107)
 (D-K) bozuş-: 318 (78)
 (UTİL) bozuşmağ: (501)-1

84. (B.A.) buxsa-: kabul etmemek; zorla yapmak III,284-5; (111)
 (D-K) bogza-: boxsa-: 568 (76)
 (UTİL) buħsumak: (491)-1
85. (B.A.) buk-: bükme, kıvrırmak (II,16-19; (111)
 (D-K) bük-: 273 (83)
 (E.N.) pükme: bükme, katlamak, kıvrırmak (328)
 (UTİL) pükme: (768)-1
 (G.J.) bök - ~ bük-: to knell (59)
86. (B.A.) bukul-: bükülmek, burkulmak, toplanmak II. 132-3; (112)
 (D-K) bükül-: 219 (83)
 (UTİL) pükülmek: (768)-1
 (G.J.) bökül- ~ bükül-: to become bent (59)
87. (B.A.) bulgan-: bulanmak; kızmak, öfkelenmek; karışmak II,238-16; (114)
 (D-K) bulgan-: 385 (80)
 (UTİL) bulğanmak: (507)-1
88. (B.A.) bur-: kakmak –iyi- buğusu yükselmek, buğulanmak II, 6-24, (116)
 (D-K) bur-: 266 (81)
 (E.N.) purumak: 1. koklamak, 2. kokmak (327)
 (UTİL) purimak: (751)-1
89. (B.A.) buş-: sıkılmak, can sıkılmak; usanmak II,12-7; (119)
 (D-K) buş-: 269 (82)
 (E.N.) puşmak: can sıkılmak (327)
 (UTİL) puşmak: (754)-1

90. (B.A.) butı-: budamak III, 337-2; (120)
 (D-K) buti-: 591 (82)
 (E.N.) putimak: budamak, budak kesmek (328)
 (UTİL) putimak: (743)-1
91. (B.A.) buyur-: buyurmak, emretmek III, 186-5; (121)
 (D-K) buyur-: (526) (82)
 (E.N.) buyurmak: 1. emretmek. 2. ısmarlamak (54)
 (UTİL) buyurmak: (511)-1
 (G.J.) bujur-: to command, to order, to send, to permit to send someone, to send a messenger (60)
92. (B.A.) bükül-: bükülmek; kesilmek II, 132-6; (124)
 (D-K) bükül-: 219 (83)
 (UTİL) püklimek: (768)-1
 (G.J.) bökül - ~ bükül-: to become bent (59)
93. (B.A.) bür-: büzmek II, 6-18; (125)
 (D-K) bür-: 266 (83)
 (E.N.) pürmek: kıvrırmak (328)
 (UTİL) pürmek: (766)-1
94. (B.A.) bürül-: buruşturulmak, bükülmek II, 131-6; (126)
 (D-K) bürül-: 333-4 (83)
 (UTİL) pürülmek: (767)-1
95. (B.A.) büt-: ses kısılmak, açılmak; borcu veya alacağı gerçekleşmek yara kapanmak; sona ermek, yok olmak; bir şeye inanmak ikrar etmek II, 294-10; (126)
 (D-K) büt-: 413 (84)
 (E.N.) pütmek: (III) iyi olmak, kapanmak, et bağlamak (329)

96. (B.A.) büt-: bitmek –nevşü nema-; yaratılmak doğmak II, 294-16; (126)
 (D-K) büt-: 413 (84)
 (E.N.) pütmek: I bitmek (329)
97. B.A.) bütünle-: gerçekliğini aramak III, 341-27; (127)
 (D-K) bütünle-: 594
 (UTİL) pütünlimek: (764)-1
98. (B.A.) çağlan-: börtmek, yarı pişmek –et- II, 245-17; (130)
 (D-K) çağlan~çawlan-: 388 (88)
 (UTİL) çağlanmak: (643)-2
99. (B.A.) çak-: çakmak, eriştirmek, kışkırtmak II, 17-9; (131)
 (D-K) çağ-: 276 (87)
 (E.N.) çakmak: kırmak, basmak-sokmak, ısırarak-yakmak (68)
 (UTİL) çakmak: (649)-2
 (G.J.) çağ-: 1. to break, to smash to crock, to strike, 2. to call, to invite 3. to speak jestingly 4. to slander (66)
100. (B.A.) çak-: -kuş-aşağı inmek III, 46-7; (131)
 (D-K) çağ-: 272 (87)
 (UTİL) çakmak: (651)-2
101. (B.A.) çakıl-: çakılmak, ateş çakmak; eleştirlimek II, 133-9; (131)
 (D-K) çağıl-: 334-5 (87)
 (E.N.) çekilmek: kırılmak, parçalanmak (76)
 (G.J.) çağıl-: to be struck by lightning (66)
102. (B.A.) çaklan-: çalkanmak I, 513-7; (132)
 (D-K) çağlan-: 256 (87)
 (UTİL) çaklanmak: (647)-2

103. (B.A.) çakın-: çakınmak, kendisi için çakmak I, 363-15; (131)
 (D-K) çaqın-: 341 (87)
 (UTİL) çakınmak: (650)-2
 çekinmek: (741)-2
104. (B.A.) çakırış-: çağırışmak II, 209-4; (132)
 (D-K) çaqır ~çaqriş-: 371 (87)
 (E.N.) çakiriş: (bk. çakirmek) (68)
105. (B.A.) çal-: yere çalmak, vurmak, yenmek, söz kulağa çakmak II, 24-14; (132)
 (D-K) çal-: 276 (87)
 (E.N.) çalmak: ayak dayamak, ayakla vurmak (69)
 (UTİL) çalmak: (661)-2
 (G.J.) çal-: to play (on instrument), to mix; to clomp the hands (64)
106. (B.A.) çalış-: bir şeyin çatlakları, ekleri, araları açılmak, güreşmek II, 108-23;
 (133)
 (D-K) çalış-: 322-3 (85)
 (E.N.) çelişmak: 1. savaşmak, mücadele etmek 2. güreşmek (76)
 (G.J.) çalış- ~ çeliş-: to wrestle, to play together (64)
107. (B.A.) çaltur-: yere çeldirmek, yere çaldırmak; aratmak, aramasını emretmek;
 işitirmek, için çağrılmak II, 182-9; (134)
 (D-K) çaltur-: 357-8 (85)
 (E.N.) çaldurmak: çaldırmak, müzik aletini çaldırmak (69)
 (UTİL) çaldurmak: (660)-2
108. (B.A.) çantur-: caydırmak II, 182-20; (135)
 (D-K) çontur- < çondtur-: 358 (86)
 (E.N.) çandurmak: yanılmak (70)
 (UTİL) çandurmak: (663)-2

109. (B.A.) *çap-*: yüzmek; anı çamurla sıvamak, vurmak II, 3-22; (135)
 (D-K) *çap-*: 265 (86)
 (E.N.) *çapmak*: III. kazmak, açmak, oymak (71)
 (UTİL) *çapmak*: (624)-2
 (G.J.) *çap-*: 1. to smear, to rub, to strike witho cutting instrument, to hew, to cut down, to cut one's throat, 2. to gallop 3. to cover (65)
110. (B.A.) *çaptur-*: suda yüzdürmek; çamurla sıvatmak, boyun vurdurmak II, 180-11; (136)
 (D-K) *çaptur-*: 356-7 (86)
 (E.N.) *çapturmak*: kazdırmak, oydurmak, açtırmak (71)
 (UTİL) *çapturmak*: (619)-2
 (G.J.) *çaptur-*: 1. to make, to fabricate 2. to cause to gallop (65)
111. (B.A.) *çarla-*: cırlamak, ağlamak, bağırmak, III, 295-21; (136)
 (D-K) *çarla-*: 573 (87)
 (UTİL) *çarlimak*: (639)-2
112. (B.A.) *çarlaş-*: ağlaşmak, bağrıışmak, kükremek II, 210-10; (136)
 (D-K) *çarlaş-*: 371 (87)
 (UTİL) *çarlaşmak*: (638)-2
113. (B.A.) *çarlat-*: cırlatmak, ağlatmak II, 344-29; (136)
 (D-K) *çarlat-*: 435 (87)
 (UTİL) *çarlatmak*: (638)-2
 (G.J.) *çat-*: to drive together, to tie together (67)
114. (B.A.) *çeçeklen-*: çiçeklenmek II, 266-19; (139)
 (D-K) *čeçeklen-*: 399 (89)
 (E.N.) *çeçeklen*: çiçeklenmek, çiçek açmak (75)
 (UTİL) *çeçeklirmek*: (733)-2

115. (B.A.) çek-: kitap noktalamak, alttan kan almak, sıkılan oku çekmek çekerek bağlamak II, 21-11, 21-22; (139)
 (D-K) çek-: 274 (89)
 (UTİL) çekmek: (679)-2
 (G.J.) çek-: 1., to smoke, 2. to undergo, to endure (69)
116. (B.A.) çekleş-: kur'a çekişmek II, 210-14; (140)
 (D-K) çekleş-: 371 (89)
 (UTİL) çekleşmek: (678)-2
117. (B.A.) çektür-: noktalatmakta, kan aldırarak II, 181-23; (140)
 (D-K) çektür-: 357 (89)
 (E.N.) çektürmek: 1. sigara içmek 2. çektirmek (74)
 (UTİL) çektürmek: (676)-2
118. (B.A.) çert-: elinden bırakmak bir şeyin ucunu bırakmak III, 426-25; (143)
 (D-K) çert-: 629 (90)
 (E.N.) çertmek: saklamak, şakırdamak (74)
119. (B.A.) çèt-: erişmek (bkz. yèt-) II. 314-17; (143)
 (D-K) yet-: 422 (223)
 (E.N.) yetmek: varmak, yetişmek (464)
 (UTİL) yetmek: (540)-6
120. (B.A.) çiğ-: dürmek, çıkınılamak, bağlamak II, 15-2; (145)
 (D-K) çiğ- / cig-: 275 (91)
 (E.N.) çigmek: düğümlemek; bağlamak (78)
 (UTİL) çigmek: (773)-2

121. (B.A.) çık-: çıkmak (bkz. taşık-) II, 18-6; (146)
 (D-K) taşıq-: 326-7 (180)
 čiq-: 273 (93)
 (E.N.) çıkmak: çıkmak (80)
 (UTİL) çıkmak: (765)-2
 (G.J.) čiq-: to go, to go away, to leave, to go out, to go off: to depart, to group, to fly up, to arise; to march off, to come, to show, to contain (70)
122. (B.A.) çık- : nemlenmek III, 184-3; (147)
 (D-K) čiq-: 525 (90)
 (UTİL) çıkmak: (765)-2
123. (B.A.) çıkar-: çıkarmak II, 83-9; (147)
 (D-K) čiqar-: 310 (93)
 (E.N.) çıkarmak: çıkarmak (78)
 (UTİL) çıkarmak: (765)-2
 (G.J.) čiqar-: to direve out, to turn out of doors, to send away, to send out (71)
124. (B.A.) çıkış-: çıkmakta yardım ve yarış etmek II, 104-14; (147)
 (D-K) čiqış-: 320 (93)
 (E.N.) çıkışmak: anlaşmak, geçinmek (80)
 (UTİL) çıkışmak: (770)-2
 (G.J.) čiqış-: to go out together (71)
125. (B.A.) çılan-: yaşlıktan ıslanmak; at terlemek II, 150-10; (148)
 (D-K) čılan-: 342 (90)
 (E.N.) çılanmak: ıslanmak, sulanmak (80)
 (UTİL) çılanmak: (781)-2

126. (B.A.) çılaş-: ıslatmakta yardım etmek II, 108-30; (148)
 (D-K) čilaš-: 323 (90)
 (E.N.) çılaşmak: ıslanmak, sulanmak (80)
 (UTİL) çılaşmak: (780)-2
127. (B.A.) çınık-: gerçekleşmek II, 117-18; (150)
 (D-K) činiq-: 327 (92)
 (E.N.) çinişmak: sağlamlaşmak, çelikleşmek, dayanıklı hale gelmek (81)
128. (B.A.) çigil-: düğüm sıkıştırmak, ip düğümlemek II, 134-5; (151)
 (D-K) čigil-: 334 (91)
 (E.N.) çigilmek: bağlanmak, düğümlemek (78)
 (UTİL) çigilmek: (775)-2
 (G.J.) čigil-: to be knotted, to knot (72)
129. (B.A.) çoğlan-: toplanmak, akışarak toplanmak II, 245-14; (156)
 (D-K) čuglan-: 388 (96)
 (UTİL) çoğlanmak: (687)-2
130. (B.A.) çoğlat-: bohçalatmak, sardırmak II, 345-13; (156)
 (D-K) čuglat-: 436 (96)
 (UTİL) çoğlatma čogila-: (687)-2
131. (B.A.) çök-: diz çökmek, dibe çökmek II, 21-17; (157)
 (D-K) čök-: 275 (95)
 (E.N.) çökmek: çökmek, dalmak, batmak (86)
 (UTİL) çökmek: (712)-2
 (G.J.) čök-: to sink (76)

132. (B.A.) çöktür-: çöktürmek, ayırıp çöktürmek II, 182-2; (158)
 (D-K) çöktür-: 357 (95)
 (E.N.) çöktürmek: çöktürmek (86)
 (UTİL) çöktürmek: (711)-2
 (G.J.) çöktür-: to cause. to sink, to dip (76)
133. (B.A.) çökür-: çökmek, ıhtırmak II, 84-10; (158)
 (D-K) çökür-: 311 (95)
 (E.N.) çökürmek (bk. çökmek)
 çökmek: batırmak (86)
 (UTİL) çökürmek: (712)-2
 (G.J.) çökür-: to cause to sink, to horrow (76)
134. (B.A.) çöm-: dalmak, çimmek I. 401-12; (158)
 (D-K) çom~çöm-: çom-: 277 ~ çöm-: 202 (94)
 (E.N.) çömmek: suya girmek, denize girmek, yıkanmak (86)
 (UTİL) çömmek: (716)-2
135. (B.A.) çum-: insan suya dalmak II, 26-24; (160)
 (D-K) çom~çöm-: çom-: 277 (94)
 (E.N.) çömmek: suya girmek, denize, girmek, yıkanmak (86)
 (UTİL) çömmek: (716)-2
136. (B.A.) çumtur-: çimdirmek II, 182-12 (160)
 (D-K) çomtur-: 358 (94)
 (E.N.) çömdürmek: batırmak, çökmek, suya indirmek (86)
 (UTİL) çömdürmek: (716)-2
137. (B.A.) çumur-: suya daldırıp batırmak II, 85-10; (161)
 (D-K) çomur-: 311 (94)
 (UTİL) çömmek: (716)-2

138. (B.A.) çüj-: çekerek uzatmak uzunluğuna çekmek II, 9-21; (162)
 (D-K) çöž-: 268 (95)
 (UTİL) çüşmek: (722)-2
139. (B.A.) çüm-: ördek suya çok iyice dalmak II, 26-27; (163)
 (D-K) čom~ čöm-: 202 (94)
 (E.N.) čömmek: suya girmek, denize girmek, yıkanmak (86)
 (UTİL) čömmek: (716)-2
140. (B.A.) čumuš-: suya dalmakta yarış etmek II, 111-7; (161)
 (D-K) čomuš-: 324 (97)
 (UTİL) čömüşmek: (716)-2
141. (B.A.) čümtür-: suya daha derin daldırmak II, 85-13; (163)
 (D-K) čömtür-: 358 (94)
 (E.N.) čömdürmek: batırmak, çökertmek, suya indirmek (86)
 (UTİL) čömdürmek: (716)-2
142. (B.A.) čümüş-: suya daha derin daldırmakta yarış etmek II, 111-8; (165)
 (D-K) čömüş-: 324 (94)
 (UTİL) čömüşmek: (716)-2
143. (B.A.) edherle-: eğerlemek I, 300-4 (168)
 (D-K) eğerle-: 152 (19)
 (E.N.) égerlimek: eyerlemek (121)
 (UTİL) eğerlimek: (103)-6
144. (B.A.) eg-: eğmek I, 168-20; (170)
 (D-K) eg-: 94 (20)
 (E.N.) egmek: eğmek, iğmek (110)
 (UTİL) egmek: (288)-1
 (G.J.) eg-: to bend, to bow (98)

145. (B.A.) egil-: eğilmek I, 198-7; (170)
 (D-K) egil-: 108 (20)
 (E.N.) éğilmek: eğilmek (122)
 (UTİL) éğilmek: (107)-6
146. (B.A.) egir-: sevk etmek; döndürmek; eğirmek; çevirmek, bir yeri kuşatmak, sarmak I, 179-3; (171)
 (D-K) egir-: 99 (20)
 (E.N.) éğirmek: eğirmek (122)
 (UTİL) éğirmek: (104)-6
147. (B.A.) egirt-: eğirtmek; kalenin etrafını kuşatmayı emretmek III, 428-10; (171)
 (D-K) egirt-: 629 (20)
 (UTİL) éğirtmek: (104)-4
148. (B.A.) egtur-: egdirmek I, 223-12; (173)
 (D-K) egtür-: 119 (20)
 (E.N.) egdürmek: eğdirmek (110)
 (UTİL) egdürmek: (287)-1
149. (B.A.) ek-: bir şey ekmek I, 168-14; (173)
 (D-K) ek-: 94 (21)
 (E.N.) ékmek: ekmek, tohum serpmek (124)
 (UTİL) ekmek: (285)-1
150. (B.A.) ektür-: ektirmek I, 223-8; (175)
 (D-K) ektür-: 119 (21)
 (UTİL) ektürmek: (283)-1
151. (B.A.) em-: emmek I, 169-20; (178)
 (D-K) em-: 94 (22)
 (E.N.) emmek: emmek (113)
 (UTİL) emmek: (306)-1
 (G.J.) em - ~ em - ~ im-: to suck (41)

152. (B.A.) emle-: ilaçlamak, sağaltmak I, 287-19;)(180)
 (D-K) emle-: 146 (22)
 (UTİL) emlimek: (305)-1
153. (B.A.) emlen-: kendine ilaç etmek I, 259-19; (181)
 (D-K) emlen-: 134 (22)
 (UTİL) emlenmek: (305)-1
154. (B.A.) emlet-: ilaçlatmak, ilaç ettirmek I, 266-6; (181)
 (D-K) emlet-: 137 (22)
 (UTİL) emletmek: (305)-1
155. (B.A.) eng-: şaşmak I, 174-20; (182)
 (D-K) eñ-: 97 (24)
 (E.N.) öñmek: solmak, rengi atmak (306)
 (UTİL) öñmek: (843)-5
156. (B.A.) enükle-: eniklemek, yavrulamak I, 308-10; (189)
 (D-K) enükle-: 155 (23)
 (UTİL) eniklimak: (132)-6
157. (B.A.) er-: olmak, imek (bk. ér-). I, 164-17; (187)
 (D-K) er-: 92 (25)
 (E.N.) erdi: yardımcı fiil (126)
 (G.J.) e - ~ er - ~ ér-: to be, to become (99)
158. (B.A.) erin-: erinmek, üşenmek I, 201-22; (189)
 (D-K) erin-: 109 (25)
 (E.N.) érinmek: üşenmek (126)
 (UTİL) érinmek: (80)-6

159. (B.A.) eri-: erimek III, 367-23; (189)
 (D-K) erü-: 555 (25)
 (E.N.) érimek: erimek (126)
 (UTİL) érimek: (80)-6
 (G.J.) eri-: to melt, to obliterate (99)
160. (B.A.) erit-: eritmek I, 208-20; (190)
 (D-K) erüt-: 112 (25)
 (E.N.) éritmek: eritmek (126)
 (UTİL) éritmek: (77)-6
 (G.J.) erit-: to melt (99)
161. (B.A.) ert-: geçmek III, 425-18; (192)
 (D-K) ert-: 628 (26)
 (UTİL) értmak: (76)-6
162. (B.A.) ertele-: erken başlamak I, 316-11; (193)
 (D-K) ertele-: 159 (25)
 (E.N.) erte: ilk, erken, sabah seferi (115)
 (UTİL) értlimak: (76)-6
163. (B.A.) erü-: erimek III, 252-25; (193)
 (D-K) erü-: 555 (25)
 (E.N.) érimek: erimek (126)
 (UTİL) érimek: (80)-6
 (G.J.) eri-: to melt, to obliterate (99)
164. (B.A.) erüş-: erimek; erişmek I, 182-17; (194)
 (D-K) erüş-: 101 (25)
 (E.N.) erişmek: erişmek (126)
 (UTİL) erişmek: (78)-6

165. (B.A.) erüt-: eritmek I, 208-20; (194)
 (D-K) erüt-: 112 (25)
 (E.N.) éritmek: eritmek (126)
 (UTİL) éritmek: (77)-6
 (G.J.) erit-: to melt (99)
166. (B.A.) es-: esmek; kalburlayarak savurmak, uzatmak I, 165-20; (194)
 (D-K) es-: 93 (26)
 (E.N.) ösmek: büyümek (307)
 (UTİL) esmek: (272)-1
167. (B.A.) esil-: uzamak; uzatılmak, (bk. asıl-). (I, 196-23; (194)
 (D-K) esil-: 107 (27)
 (E.N.) ésilmağ: asılmak (127)
 (UTİL) ésilmağ: (83)-6
168. (B.A.) esil-: eksilmek I, 270-25; (195)
 (D-K) ešil-: 107 (27)
 (UTİL) éšilmek: (85)-6
169. (B.A.) esne-: esmek, esnemek I, 288-25; (196)
 (D-K) esne-: 146-7 827)
 (E.N.) esnimek: esnemek (117)
 (UTİL) esnimek: (272)-1
 (G.J.) esne-: to yawn (43)
170. (B.A.) esnet-: estirmek, esnetmek I, 267-2; (196)
 (D-K) esnet-: 137 (27)
 (E.N.) esnitmek: esnetmek (117)
 (UTİL) esnetmek: (272)-1

171. (B.A.) estür-: uzattırılmak, çektirilmek, gerdirmek, elettirmek I, 221-9; (197)
 (D-K) estür-: 118 '27)
 (E.N.) östürmek: büyütme, yetiştirmek (307)
 (UTİL) östürmek: (831)-5
172. (B.A.) eş-: eşmek; taşmak; -at hakkında- yorga yürümek I, 166-14; (197)
 (D-K) eş-: 93 (27)
 (UTİL) eşmek: (276)-1
173. (B.A.) eştür-: estirmek I, 222-6; (199)
 (D-K) eştür-: 118 (27)
 (UTİL) eştürmek: (276)-1
174. (B.A.) ét-: (yardımcı fiil) yapmak. etmek, eylemek; kılmak I, 171-28; (201)
 (D-K) et-: 163 (29)
 (E.N.) etmek: etmek, kılmak, yapmak
 (UTİL) etmek: (231)-1
 (G.J.) et-: to do, to make, to close, to fasten, to lack, to shut, to wipe to prepare
 (100)
175. (B.A.) etil-: düzelmek; edilmek, yapılmak I, 53-18; (202)
 (D-K) etil-: 222 (29)
 (E.N.) éilmek: edilmek (127)
 (UTİL) éilmek: (69)-6
 (G.J.) etil-: to be closed, to lock (100)
176. (B.A.) ewlen-: hâlelenmek; kendine ev edinmek I, 259-7; (207)
 (D-K) ewlen-: 134 (30)
 (E.N.) öylenmek: evlenmek (309)
 (UTİL) öylenmek: (861)-1

177. (B.A.) ewlen-: evlenmek (bk. edhlen-). III, 87-26; (207)
 (D-K) edlen-: 133 (19)
 (E.N.) öylenmek: evlenmek (309)
 (UTİL) öylenmek: (861)-5
178. (B.A.) eymen-: utanmak, çekinmek I, 270-16; (209)
 (D-K) eymen-: 138 (31)
 (E.N.) eymenmek: çekinmek (119)
 (UTİL) eymenmek: (321)-1
179. (B.A.) ez-: kazımak, sıyırmak I, 165-14; (209)
 (D-K) ez-: 92 (31)
 (E.N.) ezmek: ezmek, mıcıklamak, çiğnemek (120)
 (UTİL) ezmek: (260)-1
 (G.J.) ez-: to crush, to smash, to smash into preces (44)
180. (B.A.) ıgla-: ağlamak I, 287-2; (215)
 (D-K) yigla-: (579, ıgla-: 146, yigla-: 139 (225)
 (E.N.) yiglimaklımak: (bkz. jıglimak) (468)
 jıglimak: ağlamak (1829)
181. (B.A.) ıglaş-: ağlaşmak I, 240-15; (215)
 (D-K) ıglaş - ~ yiglaş-: 126 (225)
 (E.N.) jıglaşmak: ağlaşmak (182)
 (UTİL) yıglaşmak: (713)-6
182. (B.A.) ıl-: inmek I, 169-17; (216)
 (D-K) il-: 94 (33)
 (UTİL) ilmak: (340)-6

183. (B.A.) ılın-: ilişmek, tutulmak, uğramak, takılmak I, 204-20; (216)
 (D-K) ılın-: 111 (33)
 (E.N.) ılınmak: ilişmek, takılmak (174)
 (UTİL) ılınmak: (348)-6
184. (B.A.) ılış-: inmekte yarış etmek, inişmek I, 190-4; (216)
 (D-K) ılış-: 104 (33)
 (UTİL) ılışmak: (346)-6
185. (B.A.) ılış-: birbirine ilişmek; çatışmak; asmakta yardım etmek I, 188-12; 190-9; (216)
 (D-K) ılış-: 103-4 (33)
 (UTİL) ılışmak: (346)-6
186. (B.A.) inan-: inanmak, güvenmek I, 206-11; (217)
 (D-K) inan-: 111 (34)
 (UTİL) inanmak: (362)-6
187. (B.A.) ırğa-: sallamak, ırgalamak I, 283-18; (218)
 (D-K) ırğa-: 144 (35)
 (E.N.) ırgımak: atlamak, sıçramak (178)
 (UTİL) ırgımak: (211)-6
188. (B.A.) ırgat-: ırgalatmak, sallatmak I, 263-20; (218)
 (D-K) ırgat-: 135-6 (35)
 (E.N.) ırgıtmak: bir yana atmak; kenara atmak (178)
 (UTİL) ırgıtmak: (210)-6
 (G.J.) ırgat-: to cause to shake down (135)

189. (B.A.) ısın-: ısınmak; sevmek I, 202-4; (219)
 (D-K) ısın-: 109-10)36)
 (E.N.) ısınmak: ısınmak (178)
 (UTİL) ıssınmak: (253)-6
 (G.J.) ısın-: to warm oneself, to get warm (136)
190. (B.A.) işla-: işlemek (bk. işlemek) III, 138-11; (221)
 (D-K) işle-: 146 (36)
 (E.N.) işlemek: işlemek, çalışmak (180)
 (UTİL) işlilmek: (290)-6
 (G.J.) işla-: to work (13)
191. (B.A.) iç-: içmek, bir şeyi içmek veya sorup içine çekmek I, 164-11; (223)
 (D-K) iç-: 29 (31)
 (E.N.) içmek: içmek (172)
 (UTİL) içmek: (191)-6
 (G.J.) iç - ~ iç - ~ iç-: to drink; to eat (137)
192. (B.A.) içil-: içilmek I, 194-7; (224-)
 (D-K) içil-: 106 (31)
 (UTİL) içilmek: (193)-6
193. (B.A.) içiş-: içişmek, içmekte yardım ve yarış etmek I, 181-7; (224-)
 (D-K) içiş-: 100 (32)
 (UTİL) içişmek: (192)-6
194. (B.A.) içür-: içirmek I, 177-12; (225)
 (D-K) içür-: 98 (31)
 (E.N.) içürmek: içirmek (172)
 (G.J.) içür-: to cause to drink; to give to drink, to let drink (137)

195. (B.A.) ilen-: kötü dua etmek, ilenmek; ayıblamak, takdir etmek I, 204-17; (230)
 (D-K) ilen-: 111 (33)
 (UTİL) ilenmek: (333)-6
196. (B.A.) ilet-: iletmek, götürmek I, 214-4; (231)
 (D-K) elet-: 115 (22)
 (UTİL) iletmek: (333)-6
197. (B.A.) imle-: işmar etmek; işaret etmek, göstermek I, 288-3; (232)
 (D-K) imle-: 146 (33)
 (E.N.) imlimak: işaret etmek (175)
198. (B.A.) isi-: ısınmak III, 253-12; (236-)
 (D-K) isi-: 556 (36)
 (UTİL) issimak: (253)-6
 (G.J.) (ısı-: to be warm, to warm (136)
199. (B.A.) isin-: ısınmak, sevmek I, 202-4; (237)
 (D-K) isin-: 109-10 (36)
 (E.N.) isinmak: ısınmak (178)
 (UTİL) issinmak: (253)-6
200. (B.A.) isit-: ısıtmak; ısıtılmaya tutulmak I, 210-3; (237)
 (D-K) isit-: 113 (36)
 (E.N.) issit-: ısıtmak (178)
 (UTİL) issitmak: (243)-6
201. (B.A.) işen-: güvenmek; inanmak I, 202-7; (239-7)
 (D-K) işen-: 110 (37)
 (E.N.) işenmek: inanmak, güvenmek (180)
 (G.J.) işen - ~ işan-: to believe; to trust (143)

202. (B.A.) işit-: işitmek I, 428-9; (239-)
 (D-K) eşit-: 114 (28)
 (E.N.) işitmek: işitmek, duymak (180)
 (UTÎL) işitmek: (292)-6
 (G.J.) işit - ~ işit-: to hear, to listen (143)
203. (B.A.) işle-: işlemek I, 286-22; (239)
 (D-K) işle-: 146 (36)
 (E.N.) işlimesek: işlemek (180)
 (UTÎL) işlimesek: (290)-6
 (G.J.) işla-: to work (136)
204. (B.A.) işlen-: islenmek, dumanla örtülmek, tütsülenmek I, 298-6; (239)
 (D-K) işlen-: 151 (37)
 (UTÎL) işlenmek: (289)-6
205. (B.A.) işleş-: iş yapmakta yardım ve yarış etmek I. 240-11; (240)
 (D-K) işleş-: 126 (37)
 (UTÎL) işleşmek: (288)-6
206. (B.A.) işlet-: işletmek I, 265-5; (240)
 (D-K) işlet-: 136 (37)
 (UTÎL) işletmek: (288)-6
207. (B.A.) kabar-: kabarmak II, 71-20; (243)
 (D-K) qapar- j qāpar-: 305 (127)
 (E.N.) kaptarmak: kabarmak, şişmek, taşmak (220)
 (UTÎL) karmak: (4)-4
208. (B.A.) kabart-: kabartmak, şişirmek; abartmak II. 430-17; (243)
 (D-K) qapart-: 630 (127)
 (E.N.) kaptarmak: kabarcık hasıl etmek (220)
 (UTÎL) kaptarmak: (4)-4

209. (B.A.) kaç-: kaçmak; gitmek II, 5-4: (243)
 (D-K) qač-: 265 (122)
 (E.N.) kaçmak: kaçmak (215)
 (UTİL) kaçmak: (35)-4
 (G.J.) qač: to flee, to desert, to get away, to run away (235)
210. (B.A.) kaçala-: kaba koymak III, 323-22: (244)
 (D-K) qačāla- < qāčāla-: 586 (121)
 (E.N.) kaçilimak: doldurmak, ambalaj yapmak, sandıklamak, sarmalamak (215)
 (UTİL) kaçilimak: (36)-4
 (G.J.) qačala-: to pack (235)
211. (B.A.) kaçış-: kaçışmak II, 92-21: (244)
 (D-K) qačiš-: 314 (122)
 (E.N.) kēçišmak: beraber kaçmak (231)
 (UTİL) kēçišmak: (374)-4
212. (B.A.) kaçur-: kaçırmaq II, 75-18, 166-7: (245)
 (D-K) qačur-: 307 (122)
 (E.N.) kaçurmak: kaçırmaq (215)
 (UTİL) kaçurmak: (36)-4
 (G.J.) qačur-: to cause run away (235)
213. (B.A.) kadhgulan-: kaygılanmak III, 201-10: (247)
 (D-K) qadgulan-: 533 (123)
 (E.N.) kaygulanmak: kaygılanmak (227)
 (UTİL) kaygulanmak: (184)-4

214. (B.A.) kadhgur-: kayırmak, kaygıya düşmek, kaygılanmak II, 193-14; (247)
 (D-K) qadgur - ~ qaygur -: 363 (123)
 (E.N.) kayğurmak: (bk. kaygılanmak)
 kaygılanmak: kaygılanmak (227)
 (UTİL) kayğurmak: (184)-4
215. (B.A.) kadhır-: büktürmek, eğdirmek, burdurmak; reddetmek II, 76-14; (248)
 (D-K) qadır-: 307 (123)
 (E.N.) kayırmak: geri vermek, iade etmek, geri göndermek, döndürmek,
 çevirmek (228)
 kayırmak: açmak, doğrultmak, bir yana çekmek, bükmek (228)
 (UTİL) kayırmak: (182)-4
216. (B.A.) kak-: kakmak, hafifçe vurmak II, 293-11; (251)
 (D-K) qaq-: 412 (128)
 (E.N.) kaçmak: çakmak, kakmak, vurmak (217)
 (UTİL) kaçmak: (117)-4
 (G.J.) qaq-: to beat, to knock, to shake the dust out of garments, to shake; to
 hammer out (239)
217. (B.A.) kakıl-: kakılmak II, 135-23; (252)
 (D-K) qaqıl-: 336 (128)
 (E.N.) kékılmak: kakılmak, çakılmak, itilmek, dışlanmak (232)
 (UTİL) kékılmak: (378)-4
218. (B.A.) kakış-: birbirine kızıışmak, birbirinin başına vuruışmak II, 105-4; (252)
 (D-K) qaqış-: 321 (128)
 (E.N.) kékışmak: beraber kakmak, beraber çakmak, beraber silkeleme (232)
 (UTİL) kékışmak: (378)-4

219. (B.A.) kaklan-: kurutulmak, kakaç yapılmak, su toplanmak II, 252-12, (252)
 (D-K) qaqlan-: 392 (128)
 (E.N.) qaxlanmaq: ateşte veya güneşte ısınmak; güneşlenmek, ıslenmek (216)
 (UTİL) qaxlanmaq: (117)-4
220. (B.A.) kaklat-: kurutturmak II, 348-16; (253-)
 (D-K) qaqlat-: 437 (128)
 (E.N.) qaxlatmaq: iste kurutturmak; ateşte kurutturmak; güneşte kurutturmak (216)
 (UTİL) qaxlatmaq: (117)-4
221. (B.A.) kal-: kalmak, bırakmak II, 25-13; (254)
 (D-K) qal-: 276-6 (124)
 (E.N.) qalmaq: kalmak (217)
 (UTİL) qalmaq: (130)-4
 (G.J.) qal-: to remain, to be left, to stay, to stand, to endure, to appear, to be (236)
222. (B.A.) kama-: kamaşmak III, 272-17; (257)
 (D-K) qama-: 564 (125)
 (E.N.) qamaşmaq: kamaşmak (218)
 (UTİL) qamimək: (142)-4
 (G.J.) qama-: to blunt of, to wear away (237)
223. (B.A.) kamət-: kamaştırmak II, 311-14; (257)
 (D-K) qamat-: 171 (125) 421
 (E.N.) qamatmaq: (bk. kamaştırmak)
 qamaştırmək: kamaştırmak (218)
 (UTİL) qamatmaq: (135)-4

224. (B.A.) *kaṃçıla-*: *kaṃçılamak*, *kaṃçı ile vurmak* III, 352-21; (258)
 (D-K) *qamčıla-*: 598 (125)
 (E.N.) *kaṃçılamaḫ*: *kaṃçılamak*; *kaṃçı ile vurmak* (218)
 (UTİL) *kaṃçılımak*: (139)-4
225. (B.A.) *kan-*: *su ve başka şeylere kanmak* I, 377-1; (260)
 (D-K) *qān-*: 526 (126)
 (E.N.) *kaṇmak*: *kanmak* (219)
 (UTİL) *kaṇmak*: (165)-4
 (G.J.) *qan*: *to quench, to slake one's thirst, to drink one's fill to get more than*
 (237)
226. (B.A.) *kana-*: *kanamak*, *kan gelmek*; *kan almak* III, 261-21, 261-23, 273-20;
 (260-)
 (D-K) *qana-*: 564 (126)
 (E.N.) *kaṇımak*: *kanamak* (219)
 (UTİL) *kaṇımak*: (169)-4
 (G.J.) *qana-*: *to bleed* (237)
227. (B.A.) *kanat-*: *kanatmak* II, 313-5; (260)
 (D-K) *qanat-*: 422 (126)
 (E.N.) *kaṇatmak*: *kanatmak* (219)
 (UTİL) *kaṇatmak*: (156)-4
228. (B.A.) *kanatlan-*: *binek sahibi olmak*; *uçmak*; *kanatlanmak*; *kanadı çıkmak*,
bitmek II, 267-12; (260)
 (D-K) *qanatlan-*: 400 (127)
 (E.N.) *kaṇatlanmak*: *coşmak* (219)
 (UTİL) *kaṇatlanmak*: (155)-4

229. (B.A.) kandur-: su ve başkalarına kandırmak (bk. qantur-) II, 192-7; (261)
 (D-K) qantur- j qandur-: 362 (126)
 (E.N.) qandurmaq: suya doyurmak, tatmin ettirmek, doyurmak (219)
 (UTİL) qandurmaq: (162)-4
 (G.J.) qandur-: to quench (238)
230. (B.A.) kanı-: kanamak (bk. kana-) III, 274-4; (262)
 (D-K) qani- < qāni-: 564-5 (126)
 (E.N.) qanimaq: kanamak (219)
 (UTİL) qanimaq: (165)-4
231. (B.A.) kapsa-: kaplamak, kaplamak istemek; etrafını kaplamak, sarmak, kapmak istemek III, 285-4; (263)
 (D-K) qapsa-: 569 (127)
 (E.N.) kapsimaq: kapsamak, sarmak, kuşatmak (221)
 (UTİL) kapsimaq: (9)-4
232. (B.A.) karala-: karalamak, pislemek III, 324-3, 324-12; (267)
 (D-K) qarāla-: 586 (129)
 (E.N.) qarilamaq: karalamak (223)
 (UTİL) qarilamaq: (87)-4
233. (B.A.) karga-: lanet etmek, beddua etmek III, 290-3; (268)
 (D-K) qarga-: 571 (129)
 (E.N.) qarğimaq: lanetlemek, beddua etmek (222)
 (UTİL) qarğimaq: (74)-4
 (G.J.) qarga - ~ qaga-: to curse (240)

234. (B.A.) kargal-: lanetlenmek II, 236-11; (268)
 (D-K) qargal-: 384 (129)
 (UTİL) kargalmak: (73)-4
235. (B.A.) kargaş-: birbirine lanet etmek II, 220-17; (268)
 (D-K) qargaş-: 376 (130)
 (UTİL) kargaşmak: (73)-4
 (G.J.) qargés-: to curse one another (240)
236. (B.A.) kargat-: lanetletmek II, 338-17; (268)
 (D-K) qargat-: 433 (130)
 (UTİL) kargatmak: (73)-4
237. (B.A.) kari-: kocalmak, yaşlanmak, kocamak III, 263-3; (269)
 (D-K) qari-: 560 (129)
 (E.N.) kërimak: yaşlanmak (232)
 (UTİL) kërimak: (276)-4
238. (B.A.) kariş-: karışmak; kamaşmak; karşılanmak; karşı koymak II, 98-5; (271)
 (D-K) qariş-: 317 (131)
 (E.N.) kërışmak: inat etmek; aksilik yapmak (233)
 (UTİL) kërışmak: (375)-4
239. (B.A.) karit-: kocatmak II, 304-21; (271)
 (D-K) qarit-: 417-8 (129)
 (E.N.) këritmak: yaşlandırmak (233)
 (UTİL) këritmak: (374)-4
240. (B.A.) qarşa-: karşılamak, ölçmek III, 287-3; (273)
 (D-K) qarşa-: 570 (131)
 (E.N.) qarşimak: karşılamak (224)

241. (B.A.) kat-: katmak, karıştırmak, katılaşmak sert olmak, mihnete ve sıkıntıya düşmek, yorulmak II, 295-24; (278)
 (D-K) qat-: 413 (132)
 (E.N.) katmak: katmak, eklemek, ilave etmek (226)
 (UTİL) katmak: (28)-4
 (G.J.) qat-: 1. to add, to affix, to put to, to join, to mix to give 2. to grow hard (242)
242. (B.A.) katıl-: karıştırılmak, erkek kadın çiftleşmek II, 121-11; (280)
 (D-K) qatil-: 329 (132)
 (E.N.) kêtılmak: karıştırılmak (233)
 (UTİL) kêtılmak: (372)-4
243. (B.A.) kawuş-: kavuşmak, yaklaşmak II, 100-5; (283)
 (D-K) qawuş-: 320 (134)
 (E.N.) kavuşmak: kavuşmak, görüşmek (227)
244. (B.A.) kay-: meyletmek, kaymak, caymak, acımak. kayırmak, tınmak, iltifat etmek (bk. kış) III, 182-22, 246-3; (284)
 (D-K) qiy-: 553 (139)
 (E.N.) kaymak: kaymak (228)
 (G.J.) qaj-: to turn (235)
245. (B.A.) kaygur-: kayırmak, kaygılanmak (bk. kadhgur-) III, 194-1; (285)
 (D-K) qadgur - ~ qaygur-: 363 paygur-: 530 (123)
 (E.N.) kaygurmak: (bk. kaygulanmak)
 kaygulanmak: kaygılanmak (227)
 (UTİL) kaygulanmak: (184)-4
246. (B.A.) kayın-: kaynamak (bk. kayna-) III, 191-2; (285)
 (D-K) qayna - ~ qayın-. 528 (134)
 (E.N.) kaynımak: kaynamak (228)
 (UTİL) kaynımak: (189)-4

247. (B.A.) kayna-: kaynamak; karşı gelmek, kabulden çekinmek, sözünü reddetmek
III, 191-4, 302-5; (285)
(D-K) qayna - ~ qayin-: 528 (134)
(E.N.) qaynimaq: kaynamak (228)
(UTİL) qaynimaq: (189)
(G.J.) qajna-: to boil (236)
248. (B.A.) kaynat-: kaynatmak II, 357-20; (286)
(D-K) qaynat-: 441 (134)
(E.N.) qaynatmaq: kaynatmak (228)
(UTİL) qaynatmaq: (187)-4
(G.J.) qajnat-: to cause to boil, to boil (236)
249. (B.A.) kaytar-: yöneltisinde döndermek, çevirmek III, 193-8; (286)
(D-K) qaytar - ~ qaytiş -: bk. qad-: qadit
qadit-: 416 (123)
(E.N.) qaytarmaq: geri çevirmek, döndürmek (228)
250. (B.A.) kaytur-: kayırmak, yardım ettirmek III, 193-4; (286)
(D-K) qaytur-: 529 (123)
(E.N.) qayturmaz: geri çevirmek, döndürmek (229)
(UTİL) qayturmaz: (176)-4
251. (B.A.) kazmak-: at haşarılana ve çamışlanarak ayağıyla yeri kazmak;
kazılmak II, 10-8; (287)
(D-K) qaz-: 268 '135)
(E.N.) qazmaq: kazmak (229)
(UTİL) qazmaq: (98)-4

252. (B.A.) kazgan-: kazanmak II, 249-26; (287)
 (D-K) qazgan-: 391 (135)
 (E.N.) qazanmaq: kazanmak (229)
 (UTİL) qazanmaq: (97)-4
 (G.J.) qazgan-: to gain (242)
253. (B.A.) kazı-: kazmak ve eşmek; deşmek ve kazımak III, 264-5; (287)
 (D-K) qazi-: 560 (135)
 (E.N.) qazmaq: kazmak (229)
 (UTİL) qazmaq: (98)-4
254. (B.A.) kazıl-: kazılmak II, 135-2; (288)
 (D-K) qazıl-: 335 (135)
 (E.N.) qézilmaq: kazılmak (233)
 (UTİL) qézilmaq: (378)-4
255. (B.A.) kaztur-: kazdırmak II, 190-23; (288)
 (D-K) qaztur-: 362 '135)
 (E.N.) qazdurmaq: kazdırmak (229)
 (UTİL) qazdurmaq: (97)-4
256. (B.A.) keç-: geçmek, ölmek II, 5-12; (289)
 (D-K) keç-: 266 (99)
 (E.N.) keçmek: nehri yürüyerek geçmek (193)
 (UTİL) keçmek: (528)-4
 (G.J.) keç - ~ keş - ~ kiç-: to pass, to wade, to ford (168)
257. (B.A.) keçiş-: geçmekte yardım ve yarış etmek II, 93-4; (290)
 (D-K) keçis-: 314-5 (99)
 (UTİL) kéçişmek: (724)-4

258. (B.A.) keçür-: geçirtmek II, 194-21; (291)
 (D-K) keçür-: 363-4 (99)
 (E.N.) keçürmek: suya girdirmek, nehri yürüyerek geçirtmek (193)
259. (B.A.) keçür-: geçer görünmek II, 156-12; (291)
 (D-K) keçür-: 307 (99)
 (E.N.) keçürmek: (bk kéçirmek) (193)
 kéçirmek: affetmek (197)
 (UTİL) keçürmek: (529)-4
260. (B.A.) kedh-: giymek II, 296-3; (292)
 (D-K) kéđ-: 634 (100)
 (E.N.) keymek: (bk. kiymek) 196)
 kiymek: giymek (201)
 (UTİL) kiymek: (177)-4
261. (B.A.) kedhil-: giyilmek II, 136-12; (293)
 (D-K) kedil-: 336 (100)
 (UTİL) kiyilmek: (778)-4
262. (B.A.) keğir-: geçirmek II, 84-12; (294)
 (D-K) keğir-: 307 (100)
 (E.N.) keğirmek: geçirmek (197)
263. (B.A.) kel-: gelmek I, 26-12; (295)
 (D-K) kel-: 277 (100)
 (E.N.) kelmek: gelmek (193)
 (UTİL) kelmek: (548)-4
 (G.J.) kel - ~kil-: to come, to arrive (169)

264. (B.A.) keliş-: gelişmek II, 110-19; (298)
 (D-K) keliş-: 323-4 (101)
 (E.N.) kelişmek: gelmek, beraber gelmek; anlaşmak; yakışmak (197)
 (UTİL) kelişmek: (741)-4
 (G.J.) keliş-: to like, to bein accord, to sympathize, to arrange for (169)
265. (B.A.) keltür-: getirmek II, 195-20; (298)
 (D-K) keltür-: 364 (101)
 (E.N.) keltürmek: getirmek (194)
 (UTİL) keltürmek: (546)-4
 (G.J.) keltür-: to bring, to fetch, to yield (170)
266. (B.A.) kemür-: kemirmek II, 86-1; (299)
 (D-K) kemür-: 311 (101)
 (E.N.) kémirmek: kemirmek (198)
 (UTİL) kémirmek: (744)-4
267. (B.A.) ker-: germek, çekip uzatmak; kapatmak; ürümek, havlamak II, 8-12; (302-)
 (D-K) ker-: 267 '102)
 (E.N.) kermek: açmak; düzeltmek, doğrultmak; germek; kabartmak (195)
 (UTİL) kermek: (532)-4
268. (B.A.) keril-: gerilmek, gerinmek, esnemek II, 136-17; (303)
 (D-K) keril-: 336 (102)
 (E.N.) kérilmek: gergin olmak, gerinmek (198)
 (UTİL) kérilmek: (728)-4

269. (B.A.) kes-: kesmek II, 11-18; (305)
 (D-K) kes-: 269 (103)
 (E.N.) kesmek kesmek (195)
 (UTİL) kesmek: (537)-4
 (G.J.) kes-: to cut, to cut off, to cut short, to cut down, to shear, to saw. to pass (171)
270. (B.A.) kesil-: kesilmek II, 137-1; (305)
 (D-K) kesil-: 336 (103)
 (E.N.) késilmek: kesilmek (199)
271. (B.A.) ket-: giymek II, 296-1; (307)
 (D-K) ket-: bk. ked-:
 ked-: 634 (99)
 (E.N.) keymek-: (bk. kiymek) (196)
 kiymek: giymek (201)
 (UTİL) kiymek: (777)-4
272. (B.A.) kez-: gezmek, dolaşmak II, 10-11; (310-)
 d kez-: 268 '105)
 (E.N.) kezmek: gezmek (196)
 (UTİL) kezmek: (533)-4
273. (B.A.) kıl-: kılmak, yapmak, etmek, eylemek, olmak II, 25-26; (313-)
 (D-K) qil-: 277 (136)
 (E.N.) kılmak: yapmak, etmek, kılmak (235)
 (UTİL) kılmak: (44)-4
 (G.J.) qıl-: to make, to do, to perform, to arrange, to behave (246)
274. (B.A.) kılıçla-: kılıçlamak, kılıç ile çalmak ve vurmak III, 331-3; (314-)
 (D-K) qiliçla-: 589 (136)
 (UTİL) kıılıçlimak: (447)-4

275. (B.A.) kılın-: tavır takınmak, kadın –nazlanmak-; yapılmak, kılınmak II, 156-9; (315-)
 (D-K) qilin-: 345 (136)
 (E.N.) kılınmak: işlenmek, yapılmak (235)
 (UTİL) kılınmak: (449)-4
 (G.J.) qılın-: to be made (247)
276. (B.A.) kılış-: yapmakta yardım ve yarış etmek II, 109-22: (315-)
 (D-K) qiliş-: 323 (136)
 (E.N.) kilişmak: beraber yapmak; yardımlaşmak (235)
 (UTİL) kilişmak: (448)-4
 (G.J.) qılış - ~ qılış-: to make together, to do together (247)
277. (B.A.) kır-: kazımak, bir şeyi kökünden çıkarmak; kırmak II, 7-28; (317-)
 (D-K) qır-: 267 (137)
 (E.N.) kırmak: kazımak, kesmek; tıraş etmek (237)
 kırmak: toptan imha etmek (237)
 (UTİL) kırmak: (397)-4
 kırmak: (398)-4
 (G.J.) qır - ~ qıy - ~ qı-: to scrope, to loosen the soil, to shave thin (248)
278. (B.A.) kırıl-: kabuğu soyulmak; malı alınmak; yoksullaşmak; kar kürtünmek II, 134-25; (318-)
 (D-K) qiril-: 335 (137)
 (E.N.) kırılmak: traş edilmek, kazılmak; imha edilmek (236)
 (UTİL) kırılmak: (400)-4
279. (B.A.) kırın-: sayar veya kazır görünmek II, 155-11; (318-)
 (D-K) qirin-: 344 (137)
 (E.N.) kirinmak: traşlanmak (236)

280. (B.A.) kırk-: kırmak III, 422-20; (319-)
 (D-K) qırq-: 627 (138)
 (E.N.) kırkmaq: kesmek, budamak
 (UTİL) kırkımaq: (396)-4
 (G.J.) qırq-: to shear, to cut, to cut with a pair of scissors, to clip, to shear sheep
 (248)
281. (B.A.) kırkıl-: kırılmak I, 236-18; (319-)
 (D-K) qırqıl-: 384 (138)
 (E.N.) kırkılmak: kesilmek, budanmak (237)
 (UTİL) kırkılmak: (396)-4
282. (B.A.) kırkış-: kırmakta yardım etmek II, 221-13; (319-)
 (D-K) qırqış-: 377 (138)
 (E.N.) kırkışmaq: beraber kesmek, kesişmek, beraber kazmak, kazışmak (237)
 (UTİL) kırkımaq: (396)-4
283. (B.A.) kırıl-: kazmak, yerde çukurlar açmak III, 299-4; (319-)
 (D-K) qırıl-: 575 (137)
 (E.N.) kırılmak: yonutmak, biçimlendirmek, oymak, tıraş etmek (237)
 (UTİL) kırılmak: (397)-4
284. (B.A.) kıs-: kısaltmak, daha kısa yapmak, kısarak çalmak; kıstırmak II, 11-9;
 (321-)
 (D-K) qis-: 269 (138)
 (E.N.) kısmaq: kısmak, sıkmak (238)
 (UTİL) kısmaq: (430)-4
285. (B.A.) kısıl-: kısılmak, arada kalmak II, 135-14; (321-)
 (D-K) qisil-: 335 (138)
 (E.N.) kısılmak: kısılmak (237)

286. (B.A.) kıstur-: kıstırmak. işkence ile cezalandırmak; kısılmasına emretmek, azalmasını emretmek II, 191-11; (323-)
 (D-K) qıstur-: 362 (139)
 (E.N.) kısturmak: sıkıştırmak, sıkmak, araya sokmak, araya sıkıştırıp koymak (238)
 (UTİL) kısturmak: (422)-4
287. (B.A.) kışla-: kışlamak III. 299-15; (323-)
 (D-K) qışla-: 575 (139)
 (E.N.) kışlamak: kışlatmak. kışı geçirmek (238)
 (UTİL) kışlamak: (435)-4
288. (B.A.) kışlat-: kışlatmak, bir şeyi üzerine alıp saklamak II, 348-7; (324-)
 (D-K) qışlat-: 437 (139)
 (E.N.) kışlatmak: kışlatmak. kışı geçirmek (238)
 (UTİL) kışlatmak: (434)-4
289. (B.A.) kıy-: sözden dönmek: kıymak, eğrilmesine doğramak III, 246-15; (324-)
 (D-K) qiy-: 553 (139)
 (E.N.) kıymak: kesmek, kıymak; yarıp içine dalmak; kıymak, esirgemek (239)
 (UTİL) kıymak: (464)-4
 (G.J.) qır- ~ qij - ~ qı-: to scrope, to loosen the soil, to shave thin (248)
290. (B.A.) kıyıl-: inmek, geçmek; ağaç eğrilmesine kıyılmak; sözden dönülmek III, 190-20 (324-)
 (D-K) qiyil-: 528 (139)
 (E.N.) kıyılmak: kıyılmak, kesilmek (239)
 (UTİL) kıyılmak: (466)-4

291. (B.A.) kızar-: kızarmak II, 77-9; (326-)
 (D-K) qizar-: 307 (140)
 (E.N.) kızarmak: kızarmak, utanmak (240)
 (UTİL) kızarmak: (402)-4
 (G.J.) qizar-: to become hot (249)
292. (B.A.) kızart-: kızartmak III, 431-17; (326)
 (D-K) qizart-: 630 (140)
 (E.N.) kızartmak: kızartmak, kırmızı yapmak; kızartmak, utandırmak (240)
 (UTİL) kızartmak: (402)-4
 (G.J.) qizart-: to make red (249)
293. (B.A.) kiçikle-: küçük saymak III, 341-13; (328)
 (D-K) kiçikle-: 593 (105)
 (E.N.) kiçiklirmek: küçülmek (199)
 (UTİL) kiçiklirmek: (757)-4
294. (B.A.) kir-: girmek II, 8-20; (331)
 (D-K) kir-: 267 (106)
 (E.N.) kirmek: girmek (200)
 (UTİL) kirmek: (763)-4
 (G.J.) kir-: to enter, to go to, to go in to, to go, to go back (173)
295. (B.A.) kiril-: girilmek II, 136-23; (331-)
 (D-K) kiril-: 336 (106)
 (UTİL) kirilmek: (766)-4
296. (B.A.) kiriş-: girişmek, girişmekte yarış etmek II, 99-18; (332-)
 (D-K) kiriş-: 318 (106)
 (UTİL) kirişmek: (765)-4

297. (B.A.) kirlen-: kirlenmek; yumulmak II, 252-25; (332-)
 (D-K) kirlen-: 392 (106)
 (E.N.) kirlenmek: kirlenmek (200)
298. (B.A.) kişne-: kişnemek III, 302-21; (336-)
 (D-K) kişne-: 576 (107)
 (E.N.) kişnemek: kişnemek (200)
 (UTİL) kişnemek: (769)-4
299. (B.A.) kit-: gitmek, çekilmek II, 296-6; (336-)
 (D-K) ket-: 414 (104)
 (E.N.) ketmek: gitmek (196)
 (UTİL) ketmek: (523)-4
 (G.J.) ket-: to go, to go away, to leave, to move to be finished (171)
300. (B.A.) koç-: kucaklamak II, 5-7; (337-)
 (D-K) quč-: 265 (145)
 (E.N.) kuçmak: sarmak, kucaklamak '(247)
 (UTİL) kuçmak: (313)-4
 (G.J.) quč-: to embrace (254)
301. (B.A.) kodh-: koymak, bırakmak; terk edilmek; koyuvermek II, 295-29; (338-)
 (D-K) qod-: 634 (140)
 (UTİL) koymak: (299)-4
302. (B.A.) koltukla-: koltuklamak, koltuğuna almak; koltuğa vurmak III, 351-17;
 (341-)
 (D-K) qoltuqla-: 598 (141)
 (E.N.) koltuklamak: elini tutmak; yardım etmek (242)
 (UTİL) koltuklamak: (287)-4

303. (B.A.) kon-: konmak, bir yere konmak III, 185-3; (343-)
 (D-K) qon-: bk. o-
 qōn-: 526 (140)
 (E.N.) qonmak: konmak (243)
 (UTİL) qonmak: (294)-4
 (G.J.) qon-: to lodge, to put up for the night, to stay over night, to perch to
 abide (251)
304. (B.A.) kondur-. kondurmak üzerine koymak II, 192-15; (343-)
 (D-K) qondur-: 362-3 (140)
 (E.N.) qondurmak: kondurmak, geceletmek, geceyi geçirtmek için birini evine
 almak (243)
 (UTİL) qondurmak: (293)-4
 (G.J.) qondur-: to cause to put up, to let perch (251)
305. (B.A.) qop-: kopmak, gelmek; kalkmak; başlamak, çıkmak; baş kaldırmak II, 4-18;
 (345)
 (D-K) qop-: 265
 (E.N.) qopmak: kalkmak (243)
 (UTİL) qopmak: (227)-4
 (G.J.) qop-: to rise, to get up, to stand up, to begin to start, to go away (251)
306. (B.A.) qorı-: korumak III, 263-16; (346-)
 (D-K) qorı-: 560 (143)
 (E.N.) qorumak: çevresine duvar çekmek-korumak, muhafaza etmek
 (UTİL) qorumak: (245)-4
307. (B.A.) qorın-: sıkılık etmek, pıntılık etmek II, 155-5; (346-)
 (D-K) qorin-: 344 (143)
 (E.N.) qorunmak: çekinmek, sıkılmak (244)
 (UTİL) qorunmak: (245)-4

308. (B.A.) koriş-: korumakta yardım etmek II, 98-18; 8346-)
 (D-K) qoriş-: 317 (143)
 (UTİL) qoruşmaq: (243)-4
309. (B.A.) kork-: korkmak III, 421-23: (346-)
 (D-K) qorq-: 627 (143)
 (E.N.) qorkmaq: korkmak (244)
 (UTİL) qorkmaq: (241)-4
 (G.J.) qorq-: to fear, to be afraid, to be frightened (252)
310. (B.A.) korkıt-: korkutmaq II, 339-25: (347-)
 (D-K) qorqıt-: 433 (144)
 (E.N.) qorkutmaq: korkutmaq (244)
 (UTİL) qorkutmaq: (241)-4
 (G.J.) qorqut-: to frighten (252)
311. (B.A.) korkuş-: birbirinden korkmak. korkuşmaq II, 221-10; (347-)
 (D-K) qorquş-: 377 (144)
 (UTİL) qorkuşmaq: (241)-4
312. (B.A.) korkut-: korkutmaq (bk. korkıt-) II, 365-10; (347-)
 (D-K) qorqıt-: 433 (144)
 (E.N.) qorkutmaq: korkutmaq (244)
 (UTİL) qorkutmaq: (241)-4
 (G.J.) qorqut-: to frighten (252)
313. (B.A.) korun-: sıklık etmek, pntilik etmek (bk. korın-) II, 155-3; (348-)
 (D-K) qorin-: 344 (143)
 (E.N.) korunmaq: çekinmek, sıkılmak (244)
 (UTİL) qorunmaq: (245)-4

314. (B.A.) koş-: koymak, katmak; türkü düzmek II, 14-11; (348-)
 (D-K) qoş-: 270 (14)
 (E.N.) koşmak: koşmak, bağlamak, birleştirmek, eklemek, toplamak, katmak
 (245)
 koşmak: bestelemek, yazmak (245)
 (UTİL) koşmak: (256)-4
 (G.J.) goş-: to put together, to put on, to put to, to join, to be joined together, to
 add. to affix (253)
315. (B.A.) koşul-: birleşmek, katılmak, tertip edilmek, öğür kılınmak II, 135-18;
 (349-)
 (D-K) qoşul-: 335 (144)
 (E.N.) koşulmak: katılmak (245)
 (UTİL) koşulmak: (259)-4
316. (B.A.) koy-: koymak: koyuvermek, bırakmak; dökmek; çalkamak III, 246-7;
 (352-)
 (D-K) qoy-: bk qo - ~ qōd-:
 qōd-: 634 (140)
 (E.N.) koymak: koymak, bırakmak (246)
 kuymak: dökmek, akıtmak, boşaltmak (251)
 (UTİL) koymak: (299)-4
 (G.J.) qoj-: to put, to set, to let, to let go, to place, to lay to allow, to indulge to
 leave. to shed (250)
317. (B.A.) koyul-: akar nesne koyulmak III, 190-12, (353-)
 (D-K) qoyul-: 528 (145)
 (E.N.) koyulmak: koyulmak, bırakılmak (246)
 kuyulmak: dökülmek, akıtılmak, boşaltılmak (251)
 (UTİL) koyulmak: (304)-4
 kuyulmak: (370)-4

318. (B.A.) koyun-: kendine su koymak, dökünmek III, 191-14; (353-)
 (D-K) quyun-: 528-9 (145)
 (E.N.) kıyunmak: yıkanmak, suya girmek, banyo yapmak (251)
319. (B.A.) koytur-: döktürmek, koydurmak III, 193-13; (352)
 (D-K) quytur-: 529 (146)
 (E.N.) kıydurmak: koydurmak, bıraktırmak (246)
 (UTİL) kıydurmak: (298)-4
 (G.J.) qojdur-: to cause to put, to put (251)
320. (B.A.) köç-: göçmek II, 5-15; (354-)
 (D-K) köç-: 266 (107)
 (E.N.) köçmek: taşımak, göç etmek (202)
 (UTİL) köçmek: (627)-4
 (G.J.) köç - ~ küç-: to move, to migrate (175)
321. (B.A.) köçür-: göçürmek; yazmak, istinsah etmek, nakletmek II, 76-3; (354)
 (D-K) köçür-: 307 (107)
 köçürmek: geçirmek; göç ettirmek, taşıdırmak, kopya ettirmek (203)
 (UTİL) köçürmek: (628)-4
 (G.J.) köçür-: to cause to move, to move, to forgive, to replant, to transplant (175)
322. (B.A.) köger-: göğermek, gök rengini almak II, 84-16; (355)
 (D-K) köker-: 311 (108)
 (E.N.) kökermek: yeşermek, yeşillenmek; sapsarı kesilmek; küf tutmak (203)
 (UTİL) kökermek: (663)-4
 (G.J.) köker-: o become blue, green (175)
323. (B.A.) kökle-: eğer bağını sıkı bağlamak III, 300-18; (357)
 (D-K) kökle-: 575 (108)
 (E.N.) köklemek: teğetlemek (203)
 (UTİL) köklmek: (668)-4

324. (B.A.) köklet-: eğer tahtalarını diktirmek, bağlatmak II, 328-3; (357)
 (D-K) köklet-: (108)
 (E.N.) kökletmek: teğelletmek (203)
 (UTİL) kökletmek (667)-4
325. (B.A.) köm-: gömmek II, 27-11; (359-)
 (D-K) köm-: 278 (109)
 (E.N.) kömmek: gömmek, defnetmek (204)
 (UTİL) kömmek: (687)-4
 (G.J.) köm-: to bury, to cover (176)
326. (B.A.) kömtür-: gömdürmek II, 196-7; (359-)
 (D-K) kömtür-: 364-109
 (E.N.) kömdürmek: gömdürmek, defnettirmek (204)
 (UTİL) kömdürmek: (689)-4
327. (B.A.) kömüş-: gömmekte yardım etmek II, 111-23; (360-)
 (D-K) kömiş-: 324 (109)
 (E.N.) kömüşmek: beraber gömmek, beraber defnetmek (205)
328. (B.A.) kön-: düzelmek, doğrulmak; yola gelmek; inkârdan sonra ikrar etmek;
 yola çıkmak II, 30-9; (360-)
 (D-K) kön-: bk köy-: 279 (109)
 (E.N.) könmek: alışmak (205)
 (UTİL) könmek: (690)-4
 (G.J.) kön-: to be accustomed (177)
329. (B.A.) kör-: görmek, bakmak II, 8-12; (363-)
 (D-K) kör-: 267 (110)
 (E.N.) körmek: görmek (207)
 (UTİL) körmek: (634)-4
 (G.J.) kör-: to see, to regard, to look, to visit (177)

330. (B.A.) körküt-: göstermek II, 340-87; (364)
 (D-K) körgit-: 433 (110)
 (E.N.) körkütmek: göstermek (207)
331. (B.A.) körün-: görünmek, kavuşmak II, 157-8; (365)
 (D-K) körün-: 345 (110)
 (E.N.) körünmek: görünmek (208)
 (UTİL) körünmek: (637)-4
 (G.J.) körün-: to be seen, to become visible, to appear, to come in sight. to show oneself (178)
332. (B.A.) körüş-: -gözle- bakmak II, 99-8; (365)
 (D-K) köriş-: 318 (110)
 (E.N.) körüşmek: görüşmek (208)
 (UTİL) körüşmek: (636)-4
 (G.J.) körüş-: to meet, to see, to greet (178)
333. (B.A.) köşi-: kopartmak, örtmek III, 268-1; (366)
 (D-K) köşi-: 562 (111)
 (E.N.) köşimek: geviş getirmek (208)
 (UTİL) köşimek: (658)-4
 (G.J.) köşi-: to ruminate, to chew the cud (178)
334. (B.A.) kötrüş-: kaldırıp götürmekte yardım etmek II, 222-13; (368)
 (D-K) kötrüş-: 377 (111)
 (E.N.) kötürüşmek: beraber kaldırmak (208)
 (UTİL) kötürüşmek: (624)-4
335. (B.A.) kötür-: götürmek II, 75-7, 166-7; (368)
 (D-K) kötür-: 306 (111)
 (UTİL) kötürmek: (622)-4

336. (B.A.) köy-: yanmak; yakmak III, 246-18; (368)
 (D-K) köy-: 553 (112)
 (E.N.) köymek: yanmak (209)
 (UTİL) köymek: (692)-4
 (G.J.) köj-: to glow, to burn, to fall in love (175)
337. (B.A.) köytür-: yakmak, yaktırmak III, 193-21; (360)
 (D-K) köytür-: 529 (112)
 (E.N.) köydürmek: yakmak, ateşe vermek (209)
 (UTİL) köydürmek: (692)-4
 (G.J.) köjdür-: to cause to burn, to burn, to burn down to put fire to (176)
338. (B.A.) köz-at-: gözetmek, gözetebilmek (bk. közet-) II, 86-23; (370)
 (D-K) közet- ~ köz at-: 418 (112)
 (E.N.) küzetmek: korumak, muhafaza etmek, bekçilik etmek (214)
339. (B.A.) közet-: gözetmek, gözetilmek; muntazır olmak II, 306-22; (371)
 (D-K) közet-: 418 (112)
 (E.N.) küzetmek: korumak, muhafaza etmek, bekçilik yapmak (214)
340. (B.A.) közle-: göze vurmak III, 300-9; (371-)
 (D-K) közle-: 575 (112)
 (E.N.) közlimek: göz dikmek; nişan almak (210)
341. (B.A.) kuçakla-: kucaklamak III, 338-9; (373-)
 (D-K) quçaqla-: 592 (145)
 (E.N.) kuçak: (312)-4
 (G.J.) quçaq: bossam (254)

342. (B.A.) kulaçla-: kulaçlamak III, 330-24; (375-)
 (D-K) qulaçla-: 589 (146)
 (E.N.) ğulaçlimak: iki kol uzunluğu ile ölçmek: kulaç atmak (145)
 (UTİL) ğulaçlimak: (910)-3
343. (B.A.) kulunla-: kısarak yavru doğurmak (bk. kulna-) III, 92-6; (377)
 (D-K) kulna-: 576 (146)
 (E.N.) ğulunlimak: kısrağın yavrulaması (245)
 (UTİL) ğulunlimak: (351)-4
 (G.J.) qulunla-: to foal (255)
344. (B.A.) kur-: kurmak, germek, toplamak; himaye etmek II, 7-25, 8-1, 37-19;
 (379)
 (D-K) qur-: 267 (147)
 (E.N.) ğurmak: kurmak, tesis etmek (249)
 (UTİL) ğurmak: (323)-4
 (G.J.) qur-: to put into order, to arrange, to prepare (256)
345. (B.A.) kırı-: kurumak III, 263-13; 264-14; (381)
 (D-K) qırı-: 560 (148)
 (E.N.) ğurmak: kurumak (249)
 (UTİL) ğurmak: (334)-4
 (G.J.) quru-: to dry (256)
346. (B.A.) kurıt-: kurutmak II, 304-27; (382)
 (D-K) qurıt-: 418 (148)
 (E.N.) ğurutmak: kurutmak (249)
 (UTİL) ğurutmak: (323)-4
 (G.J.) qurıt-: to cause to dry, to dry (256)

347. (B.A.) kurşa-: kuşanmak, kuşağı bağlamak III, 287-6; (383-)
 (D-K) qurşa-: 570 (147)
 (E.N.) qorşımak: kuşatmak (244)
 (UTİL) qorşımak: (240)-4
348. (B.A.) kurtla-: kurt çıkarmak III, 447-3; (383-)
 (D-K) qurtla-: 636 (148)
 (E.N.) qurutlimak: kurtlamak (249)
349. (B.A.) kurtul-: kurtulmak, doğurmak (bk. kutul-) II, 234-14; (383-)
 (D-K) qurtul - ~ qutul-: 383 (149)
 (E.N.) qutulmak: kurtulmak (250)
 (UTİL) qutulmak: (311)-4
350. (B.A.) kuru-: kurumak II, 206-1; (384-)
 (D-K) quri-: 560 (148)
 (E.N.) qurumak: kurumak (249)
 (UTİL) qurumak: (334)-4
 (G.J.) quru-: to dry (256)
351. (B.A.) kurul-: kurulmak, büzülmek II, 134-22; (385-)
 (D-K) qurul-: 335 (147)
 (E.N.) qurulmak: kurulmak, tesis edilmek (249)
 (UTİL) qurulmak: (332)-4
352. (B.A.) kurut-: kurutmak I, 19-19; (386-)
 (D-K) qurut-: 179 (148)
 (E.N.) qurutmak: kurutmak (249)
 (UTİL) qurutmak: (323)-4
 (G.J.) qurut-: to cause to dry, to dry (256)

353. (B.A.) kus-: kusmak; -boya- solmak, bezikmek II, 11-2; (386-)
 (D-K) qus-: 269 (149)
 (E.N.) kusmak: kusmak (250)
 (UTİL) kusmak: (335)-4
 (G.J.) qus-: to vomit, to disgorge (256)
354. (B.A.) kustur-: kusturmak –boya- soldurmak II, 190-27; (386)
 (D-K) qustur-: 362 (149)
 (E.N.) kusturmak: kusturmak (250)
 (UTİL) kusturmak: (335)-4
355. (B.A.) kuşla-: kuş avlamak III, 299-12; (387)
 (D-K) quşla-: 575 (149)
 (UTİL) kuşlamak: (338)-4
 (G.J.) quşla-: to hunt with hunting-birds (257)
356. (B.A.) kuşlat-: kuş tutturmak, kuş avlatmak II, 348-3; (388)
 (D-K) quşlat-: 437 (149)
 (UTİL) kuşlatmak: (338)-4
357. (B.A.) kutul-: kurtulmak; doğurmak (bk. kurtul-) II, 121-18; (389)
 (D-K) qurtul- < qutul-: 383 (149)
 (E.N.) kutulmak: kurtulmak (250)
 (UTİL) kutulmak: (311)-4
 (G.J.) qutul-: to be saved, to escape, to save oneself, to get rid of (257)
358. (B.A.) kutur-: haddini aşmak, kudurmak, azınmak II, 75-4; (389)
 (D-K) qutur-: 305 (145)
 (E.N.) kuturmak: kudurmak (250)

359. (B.A.) küçlen-: kuvvetlenmek II, 252-19; (349)
 (D-K) küçlen-: 392 (113)
 (E.N.) küçlenmek: güçlenmek (210)
 (UTİL) küçlenmek: (699)-4
 (G.J.) küçlen-: to strengthen (179)
360. (B.A.) küdh-: durmak, beklemek; gözlemek, gütmek III, 441-11; (394)
 (D-K) küdh-: 634 (112)
 (E.N.) kütmek: beklemek (231)
 (UTİL) kütmek: (695)-4
361. (B.A.) kül-: gülmek II, 26-9; (395)
 (D-K) kül-: 277 (113)
 (E.N.) külmek: gülmek (211)
 (UTİL) külmek: (708)-4
 (G.J.) kül-: to laugh, to smile (179)
362. (B.A.) kültür-: güldürmek II, 195-14; (396-)
 (D-K) kültür-: 364 (114)
 (E.N.) küldürmek: güldürmek (211)
 (UTİL) küldürmek: (707)-4
 (G.J.) küldür-: to cause to laugh (179)
363. (B.A.) küreş-: güreşmek I, 474-6; (399-)
 (D-K) küreş-: 317 (115)
 (E.N.) küreşmek: güreşmek; mücadele etmek (213)
 (UTİL) küreşmek: (702)-4
364. (B.A.) küreş-: küremekte yardım ve yarış etmek II, 99-13; (400-)
 (D-K) küreş-: 318 (115)
 (E.N.) küreşmek: beraber küremek; küreme işinde yardımlaşmak (213)

365. (B.A.) küret-: küretmek II, 305-8; (400-)
 (D-K) küret-: 418 (115)
 (E.N.) küretmek: küretmek (213)
366. (B.A.) küri-: eşinmek; yeri eşmek, kürümek; - hayvan haşarılık etmek
 III, 263-23; (400)
 (D-K) küri-: 560 (115)
 (E.N.) kürimek: küremek (213)
 (UTİL) kürimek: (704)-4
367. (B.A.) möñğ-: ayaklarını toparlayıp tekme atmak III, 391-18; (413)
 (D-K) möñğ-: 614 (119)
 (E.N.) möñmek: çifte atmak (276)
368. (B.A.) ogrila-: çalmak, hırsızlık etmek I, 3127-1; (415)
 (D-K) ogrila - ~ ogurla-: 159 ogurla-: 152 (39)
 (E.N.) ogurlimak: çalmak (293)
 (UTİL) ogurilimak: (654)-5
 (G.J.) ogurla - ~ ogrula - ~ ogarla-: to steal, to thief (212)
369. (B.A.) oxşa-: okşamak, şakalaşmak, oynaşmak; benzemek I, 283-10; (428)
 (D-K) oxşa-: 144 (44)
 (E.N.) oxşimak: benzemek (294)
 (UTİL) oğşimak: (624)-5
 (G.J.) oxšá-: to be like, to resemble, to be probable (212)
370. (B.A.) oxşat-: benzetmek I, 262-21; (429)
 (D-K) oxşat-: 135 (44)
 (E.N.) oxşatmak: benzetmek (294)
 (UTİL) oğşatmak: (623)-5
 (G.J.) oxšat-: to resemble (212)

371. (B.A.) okı-: okumak, çağırmaq III, 254-11; (430)
 (D-K) oqı-: 556 (42)
 (E.N.) oqumak: okumak, tahsil görmek (294)
 (UTİL) oqumak: (661)-5
 (G.J.) oqu - ~ oqo-: to read, to recite, to sing, to study (215)
372. (B.A.) okıl-: okunmaq I, 197-25; (430)
 (D-K) oqıl-: 108 (42)
 (UTİL) oqulmaq: (661)-5
373. (B.A.) okıt-: okutmaq I, 212-20, (430)
 (D-K) oqıt-: 114 (42)
 (E.N.) okutmaq: okutmaq, okula göndermek (295)
 (UTİL) okutmaq: (659)-5
 (G.J.) oqıt-: to cause to read, to teach, to let study, to read (215)
374. (B.A.) oldur-: oturmaq (bk. oltur-) III, 235-11; (437)
 (D-K) oltur-: (119) (40)
 (E.N.) olturmaq: oturmaq (295)
 (UTİL) olturmaq: (673)-5
 (G.J.) oltur-: to sit, to sit down, to be seated, to inhabit, to dwell, to live (214)
375. (B.A.) oltur-: oturmaq (bk. oldur-) I, 224-5; (438)
 (D-K) oltur-: 119 (40)
 (E.N.) olturmaq: oturmaq (295)
 (UTİL) olturmaq: (673)-5
 (G.J.) oltur-: to sit, to sit down, to be seated, to inhabit, to dwell, to live (214)
376. (B.A.) onğ-: solmaq (bk. onguq-) I, 175-3; (439)
 (D-K) onğ - ~ onquq-: 97 (41)
 (E.N.) õñmek: solmaq, rengi solmaq (306)
 (UTİL) õñmek: (843)-5

377. (B.A.) ongul-: iyileşmek, düzelmek, iyi olmak II, 217-1; (439)
 (D-K) oñul-: 116, 616 (41)
 (E.N.) oñilmaq: onarmak, düzeltmek, tamir etmek (296)
378. (B.A.) opra-: yıpramak I, 273-18; (440)
 (D-K) opra-: 140 (41)
 (E.N.) uprimaq: yıpranmak, eskimek (438)
 (UTİL) uprimaq: (701)-5
379. (B.A.) opraş-: yıpraşmak, yıpraşmaya başlamak I, 232-1; (440)
 (D-K) opraş-: 123 (41)
 (UTİL) upraşmaq: (701)-5
380. (B.A.) oprat-: yıpratmak I, 261-7; (440)
 (D-K) oprat-: 135 (41)
 (E.N.) upratmaq: yıpratmak, eskitmek (438)
 (UTİL) upratmaq: (700) - 5
381. (B.A.) or-: kesmek, biçmek, vürmek, urmak I. 172-19; (440)
 (D-K) òr-: 96 (42)
 (E.N.) ormaq: biçmek, orakla biçmek (297)
 (UTİL) ormaq: (633)-5
 (G.J.) or - ~ oj-: to cut, to mow (215)
382. (B.A.) orna-: yerleşmek; yer tutmak, yer edinmek; -güneş-batmak, kaybolmak I, 228-18; (441)
 (D-K) orna-: 146 (43)
 (E.N.) ornimaq: yerleşmek (298)
 (UTİL) ornimaq: (636)-5

383. (B.A.) ornat-: yerine koymak I, 266-19; (441)
 (D-K) ornat-: 137 (43)
 (E.N.) ornatmak: yerleştirmek (297)
 (UTİL) ornatmak: (636)-5
384. (B.A.) orul-: biçilmek I, 194-20; 195-3; (442)
 (D-K) urul-: 106 (55)
 (UTİL) orulmak: (637)-5
385. (B.A.) osur-: osurmak I, 178-8; (443)
 (D-K) osur-: (43)
 (E.N.) osurmak: osurmak, yellenmek (299)
 (UTİL) osurmak: (650)-5
 (G.J.) usu ~ usur - ~ osur-: to fart (325)
386. (B.A.) otla-: otlamak I, 285-4; (445)
 (D-K) otla-: 145 (43)
 (E.N.) otlimak: otlamak, (mecazi) saçmalamak (299)
 (UTİL) otlimak: (617)-5
 (G.J.) otla-: to graze (216)
387. (B.A.) otlan-: ateşlenmek, ateş kesilmek, ateş gibi olmak; öfkelenmek
 I, 297-16; (445)
 (D-K) ötlan-: 150-1 (44)
 (UTİL) otlanmak: (616)-5
388. (B.A.) oy-: oymak, yerleştirmek, sıkıştırmak I, 174-12; 174-16; (447)
 (D-K) öy-: 97 (44)
 (E.N.) oymak: oymak (301)
 (UTİL) oymak: (689)-5
 (G.J.) oj - ~ uj-: to excavate, to undermine, to grave, to corve out, to cut out, to scratch out (212)

389. (B.A.) oyna-: oynamak II, 226-12; (447)
 (D-K) oyna-: 326 (45)
 (E.N.) oynimak: oynamak (302)
 (UTİL) oynimak: (691)-5
 (G.J.) ojna-: to play, to dance, to enjoy oneself, to hunt to behave shamelessly
 (213)
390. (B.A.) oynat-: oynatmak I, 271-7; (447)
 (D-K) oynat-: 139 (45)
 (E.N.) oynatmak: oynatmak (302)
 (UTİL) oynatmak: (690)-5
391. (B.A.) oytur-: oydurmak, bastırmak, sıkıştırmak I, 269-22, 260-25; (447)
 (D-K) oytur-: 138 (44)
 (UTİL) oydurmak: (686)-5
392. (B.A.) oyul-: oyulmak, çukurlaşmak; sıkıştırılmak I, 269-3; 269-6; (447)
 (D-K) oyul-: 138 (44)
 (E.N.) oyulmak: oyulmak, kazılmak (302)
 (UTİL) oyulmak: (692)-5
393. (B.A.) oz-: başkasını ileri geçmek I, 173-16; (446)
 (D-K) öz-: 96 (45)
 (E.N.) ozmak: geçmek, ileri gitmek (302)
 (UTİL) ozmak: (645)-5
394. (B.A.) öçür-: söndürmek, yatıştırmak, soluğunu kesmek I, 177-9 (449)
 (D-K) öçür-: 98 (45)
 (E.N.) öçürmek: söndürmek (303)
 (UTİL) öçürmek: (800)-5
 (G.J.) öçür- ~ üçür-: to cause to blot out (217)

395. (B.A.) öğren-: öğrenmek I, 252-14; (451)
 (D-K) öğren-: 131 (45)
 (E.N.) öğrenmek: öğrenmek (303)
 (UTİL) öğrenmek: (838)-5
396. (B.A.) öğret-: öğretmek I, 261-21 (452)
 (D-K) öğret-: 135 (45)
 (E.N.) öğretmek: öğretmek; alıştırmak (304)
 (UTİL) öğretmek: (838)-5
397. (B.A.) öğüt-: öğüt vermek, öğütlemek I, 299-9 (453)
 (D-K) öğüt-: 151 (45)
 (E.N.) öğütlemek: öğütlemek (304)
398. (B.A.) öl-: ölmek I, 15-1 (4569)
 (D-K) öl-: 12 (47)
 (E.N.) ölmek: ölmek (304)
 (UTİL) ölmek: (849)-5
 (G.J.) öl - ~ ol-: to die (218)
399. (B.A.) öldür-: öldürmek I, 224-20; (456)
 (D-K) öldür-: 119 (47)
 (E.N.) öldürmek: öldürmek (304)
 (UTİL) öldürmek: (845)-5
 (G.J.) öldür-: to kill (218)
400. (B.A.) öp-: öpmek I, 163; (460)
 (D-K) öp-: 92 (48)
 (E.N.) öpmek: öpmek (306)
 (UTİL) öpmek: (784)-5

401. (B.A.) öpkele-: ciğerine vurmak, öfkelenmek I, 317-13; (460)
 (D-K) öpkele-: 159 (48)
 (E.N.) öpkilimek: öfkelenmek, darılmak, kızmak (306)
 (UTİL) öpkilimek: (784)-5
402. (B.A.) öpkile-: öfkelenmek: kızdığı için yüz çevirmek I, 317-17; (460)
 (D-K) öpkele-: 159 (48)
 (E.N.) öpkilimek: öfkelenmek, darılmak, kızmak (306)
 (UTİL) öpkilimek: (784)-4
403. (B.A.) öpüş-: öpüşmek I, 180-7; (462)
 (D-K) öpüş-: 99 (48)
 (E.N.) öpüşmek: öpüşmek (306)
 (UTİL) öpüşmek: (784)-5
404. (B.A.) ör-: belirlemek; çıkmak, kopmak; yükselmek –bulut-. I, 173-10; (467)
 (D-K) ör-: 96 (48)
 (E.N.) örlimek: yükselmek (307)
 (UTİL) örlimek: (805)-5
405. (B.A.) ör-: örmek I, 172-15, 179-10; (462)
 (D-K) ör-: 96 (48)
 (E.N.) örmek: (bk. örümek)
 örümek: örmek (307)
 (UTİL) örmek: (806)-5
 (G.J.) ör - ~ öj-: to plait, to braid (219)
406. (B.A.) örlen-: belirlemek; çıkmak; yükselmek I, 257-21; (464)
 (D-K) örlen-: 133-4 (48)
 (E.N.) örlimek: yükselmek (307)
 (UTİL) örlimek: (805)-5

407. (B.A.) ört-: örtmek III, 425-13; (464)
 (D-K) ört-: 628 (49)
 (E.N.) ürtmek: (kitabî) örtmek (446)
408. (B.A.) örte-: yakmak I, 272-6; (464)
 (D-K) örte-: 139 (49)
 (E.N.) örtmek: ateşe vermek, yangın çıkarmak (307)
 (UTİL) örtmek: (803)-5
409. (B.A.) örtel-: yakılmak I, 245-5; (464)
 (D-K) örtel-: 128 (49)
 (UTİL) örtelmek: (803)-5
410. (B.A.) örten-: yanmak, tutuşmak; kızarmak I, 251-3; (464)
 (D-K) örten-: 130-1 (49)
 (E.N.) örtenmek: tutuşmak, alevlenmek, yanmak, yangın çıkarmak (307)
 (UTİL) örtenmek: (803)-5
 (G.J.) örten-: to set on fire, to burn (219)
411. (B.A.) örteş-: karşılıklı birbirini yakmak, saldırışmak I, 231-7; (465)
 (D-K) örteş-: 122 (49)
 (UTİL) örteşmek: (802)-5
412. (B.A.) öt-: ötmek I, 529-7; (467)
 (D-K) öt-: 264 (49)
 (UTİL) ötmek: (791)-5
413. (B.A.) öt-: bir şeye geçmek, delmek; boşalmak, -karın- sürmek, I, 171-10; (467)
 (D-K) öt-: 95 (49)
 (E.N.) ötmek: geçmek (308)
 (UTİL) ötmek: (791)-5

- (G.J.) öt-: to cross, to pass, to pass by, to ford, to forgive, to pardon, to reach (220)
414. (B.A.) öte-: ödemek III, 251-6; (467)
 (D-K) öte-: 555 (50)
 (E.N.) ötimek: ödemek, becermek, gerçekleştirmek (307)
415. (B.A.) ötün-: büyüklerden bir dilek istemek (bk. ötkün-) I, 376-12; (469)
 (D-K) öten-: 77 (50)
 (E.N.) ötünmek: istemek, dilemek, rica etmek (309)
 (UTİL) ötünmek: (797)-5
416. (B.A.) pış-: pişmek; olmak (kemale gelmek), kırmızı tulumunu olması için sallamak II, 12-21; (474)
 (D-K) biş-: 270 (74)
 (E.N.) pişmak: olgunlaşmak, ermek, kemale ermek, pişmek, yanmak (323)
 (UTİL) pişmak: (795-796)-1
 (G.J.) piş-: to get ripe, to ripen to mature (229)
417. (B.A.) pışur-: pişirmek II, 78-14; (474)
 (D-K) bişur-: 308 (74)
 (E.N.) puşurmak: pişirmek, olgunlaştırmak, hazırlamak (328)
 (UTİL) puşurmak: (754)-1
 (G.J.) pişir- ~ pişur-: to boil, to cook, to roast, to burn bricks to mature to prepare (229)
418. (B.A.) saç-: saçmak II, 4-27; (478)
 (D-K) sač-: 265 (151)
 (E.N.) saçmak: (bk. çaçmak)
 çaçmak: saçmak, serpmek (67)
 (UTİL) çaçmak: (632)-2
 (G.J.) sač - ~ čač - ~ čěč - ~ češ-: to sow, to scatter, to disperse (262)

419. (B.A.) saçrat-: istemeksizin sıçratmak II, 332-12; (479)
 (D-K) saçrat-: 430 (151)
 (E.N.) saçratmak: sıçratmak, püskürtmek (67)
 (UTİL) çaçratmak: (630)-2
420. (B.A.) saçtur-: saçtırmak II, 184-2; (479)
 (D-K) saçtur-: 358 (152)
 (E.N.) çaçturmak: dağıtırmak, serptirmek (67)
 (UTİL) çaçturmak: (630)-2
421. (B.A.) sağ-: sağmak II, 15-5, 37-25; (480)
 (D-K) sag- 271 (152)
 (E.N.) sağmak: sağmak (337)
 (UTİL) sağmak: (388)-3
 (G.J.) sag-: to milk (263)
422. (B.A.) sagıl-: sağılmak II, 124-22; (489)
 (D-K) sagıl-: 330 (152)
 (E.N.) sèğilmak: sağılmak (349)
 (UTİL) sèğilmak: (662)-3
423. (B.A.) sagış-: sağmakta yardım ve yarış etmek II, 10-26; (481)
 (D-K) sagış-: 319 (152)
 (E.N.) seğışmak-: sağmak için yardım etmek; beraber sağmak (349)
 (UTİL) seğışmak: (662)-3
424. (B.A.) sagmentur-: sağdırmak II, 185-11 (482)
 (D-K) sagmentur-: 359 (152)
 (E.N.) sağdırmak: sağdırmak (337)
 (UTİL) sağdırmak: (386)-3

425. (B.A.) saklan-: saklanmak, çekinmek II, 247-24; (484)
 (D-K) saqlan-: 390 (151)
 (E.N.) saklanmak: korunmak (338)
 (UTİL) saklanmak: (394)-3
426. (B.A.) saklaş-: saklaşmak, gizlenmek II, 216-5; (484)
 (D-K) saqlaş-: 374 (151)
 (UTİL) saklaşmak: (394)-3
427. (B.A.) sal-: atmak, bir şeyle işaret etmek; göndermek, götürmek; toplamak, toplu hale getirmek II, 24-23; (485)
 (D-K) sal-: 276 (153)
 (E.N.) salmak: koymak, yerleştirmek, çıkarmak (339)
 (UTİL) salmak: (413)-3
 (G.J.) Sal-: to place, to put, to set, to by to orrange, to plant, to display to throw, to found (264)
428. (B.A.) saltur-: saldırtmak, sallatmak, sallanmağı emretmek, çıkarıp atmağı emretmek II, 187-7; (486)
 (D-K) soltur-: 360 (153)
 (E.N.) saldurmak: saldırmak, atılmak, sıçramak (339)
 (UTİL) saldurmak: (410)-3
 (G.J.) saldur-: to cause to put etc, to take off, to arrange, to spread, to build (264)
429. (B.A.) sana-: saymak III, 274-11; (487)
 (D-K) sana-: 565 (151)
 (E.N.) sanimak: saymak (341)
 (UTİL) sanimak: (437)-3
 (G.J.) sana-: to count, to tell, to impute (264)

430. (B.A.) sanç-: sançmak, dürtmek, sokmak; yenmek III, 420-25; (487)
 (D-K) sanč-: 626 (153)
 (E.N.) sançımak: sokmak, batırmak, iğnelemek, incitmek, dokunmak (340)
 (UTİL) sancımak: (433)-3
431. (B.A.) sančil-: saplanmak, sancılmak; -asker-, ordu-, yenilmek II, 231-17; (487)
 (D-K) sančil-: 383 (153)
 (E.N.) sançılmak: batırılmak, iğnelenmek, incitilmek, dokunulmak (340)
 (UTİL) sançılmak: (433)-3
432. (B.A.) sançış-: birbirine hancer, bıçak gibi şeyler saplamak, birbirine sancımak;
 birbiriyle savaş yapmak II, 217-13; (487)
 (D-K) sančiš-: 375 (153)
 (UTİL) sancışmak: (432)-3
433. (B.A.) sap-: ipliği iğneye geçirmek, saplamak; bir şeyi sarmak, cinsinden eksik
 kalan bir şeyi başkasıyla tamamlamak II, 4-6; (489)
 (D-K) sap-: 265 (154)
 (UTİL) sapmak: (368)-3
 (G.J.) sap: to pass trough, to thread (265)
434. (B.A.) sapla-: sap yapmak III, 296-15; (490)
 (D-K) sapla-: 574 (154)
 (E.N.) saplimak: sap takmak 341)
 (UTİL) saplimak: (368)-3
435. (B.A.) saplat-: saplatmak, sap taktırmak II, 344-25; (490)
 (D-K) saplat-: 435 (154)
 (E.N.) saplatmak: sap taktırmak (341)
 (UTİL) saplatmak: (367)-3

436. (B.A.) sargar-: sararmak II, 188-2; (491)
 (D-K) sargar-: 360 (155)
 (E.N.) sarğarmak: sararmak (341)
 (G.J.) sargar - ~ sarıgar - ~ sarga - ~ sargér - ~ sargej- sargır - ~ sérgar - ~ sérgér-: to become yellow, to turn yellow (266)
437. (B.A.) sark-: akar şey sızıp damlamak, uyuşmak III, 421-19; (492)
 (D-K) sarq-: 627 (156)
 (E.N.) sarkınak: sarkmak, damlamak (342)
 (UTİL) sarkımak: (381)-3
438. (B.A.) sarkıt-: damlatmak II, 339-22; (493)
 (D-K) sarqıt-: 433 (156)
 (E.N.) sarkıtmak: sarkıtmak (342)
 (UTİL) sarkıtmak: (381)-3
439. (B.A.) sat-: satmak II, 295-10; (496)
 (D-K) sat-: 413 (156)
 (E.N.) satmak: satmak (342)
 (UTİL) satmak: (369)-3
 (G.J.) sat-: to sell, to buy (266)
440. (B.A.) sattur-: sattırmak II, 183-11; (498)
 (D-K) sattur-: 358 (156)
 (E.N.) satturmak: sattırmak (342)
441. (B.A.) sayra-: şakınak, ötüşmek; saçmalamak, hezeyan etmek III, 311-7; (501)
 (D-K) sayra-: 580 (157)
 (E.N.) sayrimak: ötmek (343)
 (UTİL) sayrimak: (446)-3
 (G.J.) sajra-: to crow, to sing (of birds) (263)

442. (B.A.) sayraş-: sayıklar gibi konuşmak, ötüşmek III, 194/28; (502)
 (D-K) sayraş-: 530 (157)
 (E.N.) sayraşmak: ötüşmek (343)
 (UTİL) sayraşmak: (446)-3
 (G.J.) sajraş - ~ sajréş-: to sing to each other (263)
443. (B.A.) sayrat-: çok söyletmek II, 357-17; (502)
 (D-K) sayrat-: 441 (157)
 (E.N.) sayratmak: öttürmek (343)
 (UTİL) sayratmak: (446)-3
444. (B.A.) sekre-: seğırtmek I, 142-15; (503)
 (D-K) sekri-: 567 (158)
 (UTİL) sekrimek: (482)-3
 (G.J.) sekre - ~ sekre-: to jump, to leap (270)
445. (B.A.) sekri-: seğırtmek III, 281-17; (504)
 (D-K) sekri-: 567 (158)
 (UTİL) sekrimek: (482)-3
446. (B.A.) sekriş-: seğırmek, koşuşmak; seğırtmekte yardım ve yarış etmek II, 225-12; (504)
 (D-K) sekriş-: 115 (158)
 (UTİL) sekreşmek: (482)-3
447. (B.A.) sekrit-: sıçratmak, atlatmak II, 333-8; (504)
 (D-K) sekrit-: 430 (158)
 (E.N.) sekretmek: sıçratmak, atlatmak (344)
 (UTİL) sekretmek: (481)-3

448. (B.A.) semri-: semirmek, yağlanmak III, 281-21; (504)
 (D-K) semri-: 567 (158)
 (E.N.) semrimek: semirmek, şişmanlamak (345)
 (UTİL) semrimek: (491)-3
 (G.J.) semir - ~ semri - ~ semij-: to grow fat; to fatten (272)
449. (B.A.) semriş-: semizleşmek II, 213-19; (504)
 (D-K) semriş-: 373 (158)
 (UTİL) semrişmek: (491)-3
450. (B.A.) semrit-: semirtmek II, 333-17; (504)
 (D-K) semrit-: 431 (158)
 (E.N.) semirtmek: semirtmek, şişmanlatmak (345)
 (UTİL) semritmek: (490)-3
451. (B.A.) senle-: “sen” diye aytamak; küçük sayılmak III. 298-13; (506)
 (D-K) senle-: 575 (158)
 (E.N.) senlimesek: nezaketsiz konuşmak; sen diye hitap etmek (346)
 (UTİL) senlimesek: (497)-3
452. (B.A.) sıç-: sıçmak II, 4-29; (510)
 (D-K) sıç-: 265 (160)
 (E.N.) çıçmak: dışkısını salmak
 (UTİL) çıçmak: (750)-2
453. (B.A.) sıg-: sığmak; tesir etmek; dokunmak, koymak II, 15-16; (511)
 (D-K) sıg-: 271 (161)
 (UTİL) sığmak: (693)-3
 (G.J.) sıg-: to get room (273)

454. (B.A.) sığın-: sığınmak II, 152-29; (512)
 (D-K) sigin-: 343 (161)
 (E.N.) siginmak: sığınmak (352)
455. (B.A.) sıgtur-: sığdırmak II, 185-15; (513)
 (D-K) sigtur-: 359 (161)
 (E.N.) sığdurmak: sığdırmak (352)
 (UTİL) sığdurmak: (693)-3
456. (B.A.) sık-: sıkmak II, 18-20; (514)
 (D-K) siq-: 273 (163)
 (E.N.) sikmak: sıkmak (352)
 (UTİL) sikmak: (696)-3
 (G.J.) siq-: to squeeze, to squeeze by the throat, to press (273)
457. (B.A.) sıkıl-: sıkılmak II, 125-25; (514)
 (D-K) siqil-: 331 (163)
 (E.N.) sıkılmak: sıkılmak (352)
 (UTİL) sıkılmak: (696)-3
458. (B.A.) sıkış-: sıkışmak, sıkmakta yardım ve yarış etmek II, 104-22; (515)
 (D-K) siqiş-: 321 (163)
 (E.N.) sıkışmak: sıkışmak (352)
 (UTİL) sıkışmak: (696)-3
 (G.J.) siqiş-: to squeeze one another, to wrestle (for fun) (273)
459. (B.A.) sıkış-: sıkışmak, sıkılmak II, 216-16; (515)
 (D-K) siqliş-: 374 (163)
 (E.N.) sıkilişmak: sıkılaşmak

460. (B.A.) sıktur-: sıktırmak, sıkılmak II, 186-9; (515)
 (D-K) siqtur-: 359 (163)
 (E.N.) sıkturmak: sıktırmak (352)
 (UTİL) sıkturmak: (695)-3
461. (B.A.) sina-: denemek, sinamak III, 273-17; (516)
 (D-K) sina-: 564 (162)
 (E.N.) sinimak: denemek, tecrübe etmek (354)
 (UTİL) sinimak: (722)-3
462. (B.A.) sinal-: sınanmak II, 126-10; (516)
 (D-K) sinal-: 331 (162)
 (E.N.) sinalmak: denemek (354)
 (UTİL) sinalmak: (716)-3
463. (B.A.) sinat-: sinatmak, tecrübe ettirmek II, 313-2; (516)
 (D-K) sinat-: 421 (162)
 (UTİL) sinatmak: (714)-3
464. (B.A.) siril-: bulaşmak, yapışmak II, 124-5; (518)
 (D-K) siril-: 330 (164)
 (E.N.) sirilmak: kaymak, kurtulmak (355)
465. (B.A.) sirlan-: -işe- hazırlanmak; sirlanmak II, 247-3; (518)
 (D-K) sirlan-: 389 (163)
 (E.N.) sirlanmak: boyalmak, cilalanmak (356)
 (UTİL) sirlanmak: (687)-3
466. (B.A.) sirlat-: sırlatmak II, 346-8; (518)
 (D-K) sirlat-: 436 (163)
 (UTİL) sirlatmak: (687)-3

467. (B.A.) sız-: sızmak, erimek; -güneş- belirlemek, ucu görünmek; anklamak, zayıflamak II, 10-3; (520)
 (D-K) siz: 525 (164)
 (UTİL) sızmağ: (689)-3
 (G.J.) sız-: to partray, to draw (274)
468. (B.A.) sidh-: işemek, siymek II, 295-18; (521)
 (D-K) siğ-: 634 (160)
 (E.N.) siymek: siymek '356)
 (G.J.) si- ~ si: ~si:j-: to piss, to make water (274)
469. (B.A.) silk-: silkmek III, 423-2; (522)
 (D-K) silk-: 627 (162)
 (E.N.) silkimek: silkmek, sallamak (353)
 (UTİL) silkimek: (704)-3
470. (B.A.) silkin-: silkinmek; ürpermek II, 246-13; (522)
 (D-K) silkin-: 389 (162)
 (E.N.) silkinmek: sallanmak, ırganmak (353)
 (UTİL) silkinmek: (704)-3
471. (B.A.) sing-: sinmek, hazmedilmek; işlemek, girmek; saklanmak, sahibine sormadan bir yere girip sinmek III, 391-9; 391-15; (523)
 (D-K) siğ-: 614 (162)
 (E.N.) siñmek: sinmek (35)
 (G.J.) siğ - ~ siğ-: to digest (275)
472. (B.A.) siğdür-: sindirmek, hazmettirmek; saklamak III, 397-21; (523)
 (D-K) siğdür-: 617 (162)
 (E.N.) siñdürmek: sindirmek, hazmetmek (3559)
 (G.J.) siğdür-: to digest (275)

473. (B.A.) singir-: sindirmek, emdirmek III, 392-17; (524)
 (D-K) siğür-: 615 (162)
 (E.N.) siñirmek: sindirmek (355)
474. (B.A.) singiş-: çekilmek; başkasının parçaları arasına sinip sızmak-akarlar için.
 III, 394-13; (524)
 (D-K) siğiş-: 616 (162)
 (E.N.) siñişmak: yakışmak, uygun gelmek (355)
475. (B.A.) singür-: yutmak, hazmetmek III, 392-13; (524)
 (D-K) siğür-: 615 (162)
 (E.N.) siñirmek: sindirmek (355)
476. (B.A.) sizle-: aytarken büyükmek III, 298-16; (625)
 (D-K) sizle-: 575 (164)
 (UTİL) sizlirmek: (689)-3
477. (B.A.) soğı-: soğumak III, 268-8; (526)
 (D-K) soğı-: 562 (164)
 (E.N.) sovmak: soğumak (360)
 (UTİL) soğumak: (563)-3
478. (B.A.) soguş-: soğumağa yüz tutmak II, 101-29; (527)
 (D-K) soğış-: 319 (164)
 (UTİL) sovuşmak: (563)-3
479. (B.A.) sok-: sokmak, delmek, değerek inceletmek, toplamak II, 18-17; (528)
 (D-K) suq-: 273 (169)
 (E.N.) soqmak: vurmak, dövmek (358)
 (UTİL) soqmak: (551)-3
 (G.J.) soq-: to strike, to beat, to knock, to pound, to dash, to bruise (277)

480. (B.A.) soktur-: sokturmak; bir nesneyi dövürerek inceltirmek II, 186-2, 186-5; (529)
 (D-K) suqtur-: 359 (169)
 (E.N.) sokturmak, dövürmek, vurdurmak (358)
 (UTİL) sokturmak: (550)-3
 (G.J.) soqtur~soxteér-: to cause to hammer, to cause to forge (277)
481. (B.A.) sokul-: bir şeyin içine sokulmak; dövütülerek incetilmek II, 125-18, 12521; (529)
 (D-K) suqul-: 331 (169)
 (E.N.) sokulmak: dövülmek, çarpılmak (358)
 (UTİL) sokulmak: (554)-3
482. (B.A.) sokuş-: döverek inceltmekte yardım ve yarış etmek II, 104-18; (529)
 (D-K) soquş-: 321 (165)
 (E.N.) sokuşmak: dövüşmek, çarpışmak, savaşmak (358)
 (UTİL) sokuşmak: (558)-3
 (G.J.) soquş - ~ soqoş - ~ soqaş-: to fight, to butt each other (277)
483. (B.A.) soluş-: solmak, yaş meyve veya sebze tazeliğini kaybetmek II, 109-13; (529)
 (D-K) soluş-: 323 (165)
 (E.N.) solaşmak: solmak (358)
 (UTİL) solaşmak: (557)-3
484. (B.A.) sor-: emmek, sormak III, 181-26; (530)
 (D-K) sōr-: 524 (165)
 (UTİL) sorumak: (539)-3

485. (B.A.) sor-: -sorgu- sormak; aramak III, 181 –26; (530)
 (D-K) sor-: 524 (165)
 (E.N.) sormak: (bk. sorumak)
 sorumak: sormak, istemek (359)
 (UTİL) sorimak: (540)-3
 (G.J.) sor-: to ask, to question (277)
486. (B.A.) soruș-: -suyu veya teri- sormak II, 96-12; (531)
 (D-K) soruș-: 316 (166)
 (UTİL) sorușmak: (539)-3
487. (B.A.) soy-: soymak; deri yüzme III, 244-19; (531)
 (D-K) soy-: 552-3 (166)
 (E.N.) soymak: kesmek, soymak (361)
 (UTİL) soymak: (565)-3
 (G.J.) soj-: 1. to skin, to pell, to peel off, to unlusk maize, to flay of, 2. to kill by cutting the throat, to kill (276)
488. (B.A.) soyul-: açılmak, dağılmak; -deri veya elbise- soyulmak III, 190-8; (531)
 (D-K) soyul-: 528 (166)
 (E.N.) soyulmak: soyulmak, kesilmek (361)
489. (B.A.) soyuș-: bir şeyi soymakta yardım etmek III, 188-11; (531)
 (D-K) soyuș-: 527 (166)
 (E.N.) soyușmak: beraber kesmek; beraber soymak (361)
 (UTİL) soyușmak: (565)-3
490. (B.A.) sög-: söğmek, sövmek III, 184-15; (532)
 (D-K) sök-: 526 (166)
 (E.N.) sökmek: azarlamak, sövmek (362)
 (UTİL) sökmek: (618)-3

491. (B.A.) sögtür-: söğdürmek II, 186-18; (532)
 (D-K) söktür-: 359-60 (167)
 (E.N.) söktürmek: azarlatmak, çekiştirmek, sövdürmek (362)
 (UTİL) söktürmek: (618)-3
492. (B.A.) söğüş-: söğüşmek: II, 107-14; (532)
 (D-K) söküş-: 322 (167)
 (E.N.) söküşmek: beraber azarlamak: sövüşmek. azarlaşmak (362)
 (UTİL) söküşmek: (619)-3
493. (B.A.) sök-: sökmek, yarmak, yırtmak; diz çökmek II, 22-2; (533)
 (D-K) sök-: 275 (166)
 (E.N.) sökmek: sökmek (362)
 (UTİL) sökmek: (618)-3
494. (B.A.) söktür-: söktürmek II, 186-14; (534)
 (D-K) söktür-: 359 (166)
 (E.N.) söktürmek: söktürmek (362)
 (UTİL) söktürmek: (618)-3
495. (B.A.) sökül-: sökülme, bozulmak II, 126-2; (534)
 (D-K) sökül-: 331 (166)
 (E.N.) sökülme: sökülme (362)
 (UTİL) sökülme: (619)-3
496. (B.A.) söküş-: sökmekte ve yıkmakta yardım ve yarış etmek II, 107-19; (534)
 (D-K) söküş-: 322 (166)
 (E.N.) söküşmek: beraber sökmek. söküşmek (362)
 (UTİL) söküşmek: (619)-3
497. (B.A.) sömür-: sömürmek II, 85-16; (534)
 (D-K) sümür-: 311 (171)
 (E.N.) sümürmek: içine çekmek (368)
 (UTİL) sümürmek: (542)-3

498. (B.A.) sözle-: söylemek, konuşmak III, 297-2; (536)
 (D-K) sözle-: 574 (167)
 (E.N.) sözlimek: söylemek (363)
 (UTİL) sözlimek: (615)-3
 (G.J.) sözle-: to speak, to talk (279)
499. (B.A.) sözlen-: söylemek, sözü açıklamak II, 247-7; (536)
 (D-K) sözlen-: 389 (167)
 (E.N.) sözlenmek: söylenmek (363)
 (UTİL) sözlenmek: (615)-3
 (G.J.) sözlen-: to talk to oneself (279)
500. (B.A.) sözleş- söyleşmek, konuşmak, II, 215-20; (536)
 (D-K) sözleş-: 374 (167)
 (E.N.) sözleşmek: söyleşmek (363)
 (UTİL) sözleşmek: (615)-3
 (G.J.) sözleş-: to speak, to converse, to talk (279)
501. (B.A.) sözlet-: söyletmek II, 346-11; (536)
 (D-K) sözlet-: 436 (167)
 (E.N.) sözletmek: söyletmek (363)
 (UTİL) sözletmek: (614)-3
 (G.J.) sözlet-: to cause to talk (279)
502. (B.A.) suk-: delmek I, 425-18; (539)
 (D-K) suq-: 273 (169)
 (E.N.) soğmak: vurmak, dövmek (358)
 (UTİL) soğmak: (551)-3

503. (B.A.) sun-: sunmak II, 28-25; (541)
 (D-K) sun-: 278 '167
 (E.N.) sunmak: uzatmak (366)
 (UTİL) sunmak: (596)-3
 (G.J.) sun-: to stretch, to extend (alimb), to hand over (280)
504. (B.A.) sunuș-: birbirine sunmak II, 112-24; (541)
 (D-K) sunuș-: 325 (167)
 (UTİL) sunușmak: (596)-3
505. (B.A.) suwal-: -çamur veb- sıvanmak II, 125-14; (544)
 (D-K) sūwal-: 331 (170)
 (E.N.) suvalmak: sıvalmak
 (UTİL) suvalmak: (600)-3
506. (B.A.) suwaș-: -çamur vb- sıvamakta yardım ve yarış etme. II, 102-22; (545)
 (D-K) suwaș-: 320 (170)
 (E.N.) suvașmak: sıvașmak, kirlenmek (367)
 (UTİL) suvașmak: (599)-3
507. (B.A.) sūci-: tatlılanmak ve güzelleşmek III, 258-3; (547)
 (D-K) sūci-: 558 (170)
 (E.N.) çüçümek: ekşimek (88)
 (UTİL) çüçümek: (719)-2
508. (B.A.) süprül-: süpürülmek II, 231-22; (550)
 (D-K) süprül: 382 (171)
 (E.N.) süpürülmek: süpürülmek (368)
 (UTİL) süpürülmek: (627)-3

509. (B.A.) süpür-: süpürmek II, 85-20; (550)
 (D-K) süpür-: 311 (171)
 (E.N.) süpürmek: süpürmek (368)
 (UTİL) süpürmek: (627)-3
 (G.J.) süpür-: to sweep, to brush, to brush a horse (281)
510. (B.A.) sür-: sürmek, koğmak, sürgün etmek, devam etmek II, 7-19, 39-10; (551)
 (D-K) sür-: 267 (171)
 (E.N.) sürmek: sürmek, dehlemek, acele ettirmek (369)
 (UTİL) sürmek: (635)-3
 (G.J.) sür~süj-: to purge, to wash away, to execute (281)
511. (B.A.) sür-: sürmek, sürmek III, 427-3; (552)
 (D-K) sür-: 629 (171)
 (E.N.) sürmek: silmek, kurulamak
 (UTİL) sürmek: (632)-3
 (G.J.) sür - ~ süj-: to smear, to doubt, to wipe, to caress (282)
512. (B.A.) sürül-: sürülmek, döğölmek; sürölmek II, 231-10; (552)
 (D-K) sürül-: 382 (171)
 (E.N.) sürölmek: silinmek, kurulanmak (369)
 (UTİL) sürölmek: (632)-3
513. (B.A.) sürölş-: -sürmek ve sürmek-te yhardım ve yarış etmek II, 211-5; (552)
 (D-K) sürölş-: 371-2 (171)
 (UTİL) sürölşmek: (632)-3
514. (B.A.) süröl-: sürölmek, ezilmek II, 123-22; (552)
 (D-K) süröl-: 330 (171)
 (E.N.) sürölmek: sürölmek (369)
 (UTİL) sürölmek: (636)-3

515. (B.A.) sürüş-: -aygır aşmak istediğine kısırağı- dişliyerek sürüklemek; itişmek;
borcu alacakla ödeşmek II, 97-2; (553)
(D-K) sürüş-: 317 (171)
(UTİL) sürüşmek: (636)-3
516. (B.A.) süz-: süzmek II, 9-25; (554)
(D-K) süz-: 268 (172)
(E.N.) süzmek: süzmek (371)
(UTİL) süzmek: (637)-3
(G.J.) süz-: 1. to strain, to filter, to sieve 2. to take out of water (282)
517. (B.A.) süztür-: süzdürmek II, 184-24; (555)
(D-K) süztür-: 359 (172)
(E.N.) süztürmek süzdürmek (370)
(UTİL) süzdürmek (637)-3
518. (B.A.) süzül-: süzülme II, 124-7; (555)
(D-K) süzül-: 330 (172)
(E.N.) süzülme: süzülme (371)
(UTİL) süzülme: (639)-3
(G.J.) süzül-: to be or to become strained etc (282)
519. (B.A.) tağla-: dağlamak III, 294-18; (561)
(D-K) tağla-: 573 (97)
(E.N.) dağlamak: kızdırmak, yakmak, dağlamak (93)
(UTİL) dağlamak: (20)-3
520. (B.A.) tağlat-: dağlatmak II, 344-6; (562)
(D-K) tağlat-: 435 (97)
(UTİL) dağlatmak: (19)-3

521. (B.A.) tak-: takmak II, 17-2 (562)
 (D-K) taq-: 272 (178)
 (E.N.) taḳmaḳ: takmak (386)
522. (B.A.) talpın-: -kuş- dalbınmak, çırpınmak II, 240- (565)
 (D-K) talpin-: 386 (174)
 (E.N.) telpünmek: ellerini sallamak-çırpınmak (399)
 (UTİL) telpünmek: (182)-2
523. (B.A.) tam-: damlamak II, 26-19; 87-12; (566)
 (D-K) tam-: 277 (175)
 (E.N.) tammaḳ: damlamak (388)
 (UTİL) tammaḳ: (88)-2
 (G.J.) tam-: to drip (292)
524. (B.A.) tamgala-: hakanın damgasını –turasını- vurmak III, 353-8; (568)
 (D-K) tamgala-: 598 (176)
 (E.N.) tamğilimaḳ: damgalamak (388)
 (UTİL) tamğilimaḳ: (88)-2
525. (B.A.) tamıt-: damlatmak II, 311-11; (568)
 (D-K) tamıt-: 421 (176)
 (E.N.) témitmaḳ: damlatmak (408)
 (G.J.) tamıt - ~ témit - ~ temit-: to drop, to drip (293)
526. (B.A.) tan-: inkâr etmek III, 184-21; (569)
 (D-K) tan-: 526 (176)
 (E.N.) tanmaḳ: inkâr etmek, yadsımak, reddetmek (388)
 (UTİL) tanmaḳ: (90)-2
 (G.J.) tan-: to deny (293)

527. (B.A.) taň-: bir şey ile sarmak III, 390-18; (570)
 (D-K) taň-: 614 (177)
 (E.N.) taňmak: bağlamak (389)
 (G.J.) taň-: to bind, to tie, to tie together, to wrop up (294)
528. (B.A.) tap-: tapmak; hizmet etmek; bulmak, sezmek, kaybolanı bulmak II, 3-10; (573)
 (D-K) tap-: 264-5 (177)
 (E.N.) tapmak: bulmak (389)
 (UTİL) tapmak: (8)-2
 (G.J.) tap - ~ tép-: to find, to discover, to detect, to get, to provide, to invent to gain, to gather (294)
529. (B.A.) tapın-: tapmak, tapınmak: hizmet etmek II, 140-18; (574)
 (D-K) tapın-: 337 (177)
 (E.N.) tépinmek: yere ayaklarını vurmak, tepinmek (408)
530. (B.A.) tapşur-: tapşırmak, ulaştırmak; teslim etmek II, 175-26; (575)
 (D-K) tapşur- > tapčur-: 354 (177)
 (E.N.) tapşurmak: teslim etmek, vermek, emanet etmek, sunmak, havale etmek (389)
 (UTİL) tapşurmak: (7)-2
 (G.J.) tapşur-: to entrust (294)
531. (B.A.) tar-: dağıtmak, yaymak; ayırmak III, 180-21 (576)
 (D-K) tar-: 524 (178)
 (UTİL) tarmak: (33)-2

532. (B.A.) tara-: taramak, dağıtılmak I, 14-9; (576)
 (D-K) tara-: 559 (179)
 (E.N.) tarımak: taramak (390)
 (UTİL) tarımak: (37)-2
 (G.J.) tara-: to comb (295)
533. (B.A.) taral-: taranmak II, 126-22 (576)
 (D-K) taral-: 331 (179)
 (E.N.) taralmak: taralmak (390)
 (UTİL) taralmak: (21)-2
534. (B.A.) tarıl-: -bir nesne, ötekisi içine- dağılmak, yayılmak; ayrılmak I, 15-8; (578)
 (D-K) tarıl-: 331 (178)
 (E.N.) tarılmak: dağılmak (390)
 (UTİL) tarılmak: (21)-2
535. (B.A.) tarıl-: ekilmek II, 12-18
 (D-K) tarıl-: 331 (179)
 (E.N.) térilmek: ekilmek (409)
536. (B.A.) tarmaklan-: kol kol kuş pençesi gibi akın etmek; pençe sahibi olmak – kuş-; kol kol olmak –su- II, 274-17; (579)
 (D-K) tarmaqlan-: 402 (179)
 (E.N.) tarmaklanmak: dallanmak (391)
 (UTİL) tarmaklanmak: (33)-2

537. (B.A.) tart: tartmak; cezbetmek; çekmek, uzatmak, germek; getirmek, almak, çıkarmak III, 426-12; (580)
 (D-K) tart-: 628-9 (180)
 (E.N.) tartmak: çekmek: (392)
 (UTİL) tartmak: (24)-2
 (G.J.) tart-: to subtract, to suck, to bend, to smoke, to weigh, to grind, to sustain, to suffer, to fasten (196)
538. (B.A.) tartıl-: tartılmak; gerilmek ve çekilmek II, 229-12; (580)
 (D-K) tartıl-: 381 (180)
 (E.N.) tartılmak: gergin hale getirilmek, çekilmek-sürüklenmek- tartılmak, ölçülüp biçilmek (391)
 (UTİL) tartılmak: (27)-2
 (G.J.) tartıl-: to be pulled up, to be lad away (296)
539. (B.A.) tartın-: özlemek; acınmak; götürür görünmek II, 240-10; (580—581)
 (D-K) tartın-: 386 (180)
 (E.N.) tartınmak: çekinmek, utanmak (391)
 (UTİL) tartınmak: (28)-2
540. (B.A.) tartış-: tartışmak, tartmada yardım etmek; germekte yardım etmek; birbirini cezbetmekte ve çekmekte ve kurmakta yardım etmek; sızlamak II, 205-18; (581)
 (D-K) tartış-: 369 (180)
 (E.N.) tartışmak: çekişmek, tartışmak, münakaşa etmek (391)
 (UTİL) tartışmak: (26)-2
 (G.J.) tartış-: to pull (296)

541. (B.A.) taş-: taşmak II, 12-27; (582)
 (D-K) taš-: 270 (180)
 (E.N.) taşmak: taşmak, dökülmek (393)
 (UTİL) taşmak: (53)-2
 (G.J.) taš-: to overflow (296)
542. (B.A.) taşla-: taşlamak; gurbete gitmek; dışarılıklı olmak III, 294-6; (583)
 (D-K) tašla-: 573 (180)
 (E.N.) taşlamak: atmak, fırlatmak, bırakmak (393)
 (UTİL) taşlamak: (52)-2
543. (B.A.) taşlat-: taşlatmak; taşraya yollamak II, 343-10; (583)
 (D-K) tašlat-: 435 (180)
 (UTİL) taşlatmak: (50)-2
544. (B.A.) taşu-: taşımak; çıkarıp atmak, koğmak III, 266-17; (583)
 (D-K) tašu-: 561 (180)
 (E.N.) taşumak: taşımak (422)
545. (B.A.) tatı-: tat vermek III, 257-17 (584)
 (D-K) tati-: 557-8 (181)
 (E.N.) tétimək: tatmak, çeşnisine bakmak (410)
 (G.J.) tatı - ~ tétı -: to taste (297)
546. (B.A.) tatıt-: tadılmak, tadına tesir etmek, tat vermek II, 299-7; (585)
 (D-K) tatit-: 415 (181)
 (E.N.) tétitmək: tattırmak (410)
547. (B.A.) taya-: dayak koymak, dayak dikmek, dayamak III, 274-20; (589)
 (D-K) taya-: 565 (182)
 (E.N.) tayımək: dayak koymak, altından tutmak, desteklemek (395)

548. (B.A.) tayan-: dayanmak III, 191-590
 (D-K) tayan-: 528 (182)
 (E.N.) tayanmak: dayanmak, yaslanmak (395)
549. (B.A.) tazar-: kelleşmek II, 77-12; (591)
 (D-K) tazar-: 307 (183)
 (E.N.) tazarmak: temizlenmek (395)
550. (B.A.) teg-: değmek; dokunmak; ermek; erişmek, varmak; yakalamak; düşmek; hücum etmek II, 19-24; (592)
 (D-K) teg-: 274 (183)
 (E.N.) tegmek: değmek, dokunmak (397)
 (UTİL) tegmek: (165)-2
 (G.J.) teg - ~ tek-: to ouch, to hit, to strike down upon, to reach; (305)
551. (B.A.) teğiş-: muhakeme olmak; -bir yere- eğmek; dürüm dürüşmek II, 105-21, II, 106/19; (594)
 (D-K) teğiş-: 321 (183)
 (E.N.) téğişmek: değinmek, dokunmak; birbirini rahatsız etmek (408)
552. (B.A.) telmir-: sağa sola bakınmak -bir şey istemek için- II, 180-2 (597)
 (D-K) telmir-: 356 (184)
 (E.N.) telmürmek: intizar olmak (399)
 (UTİL) telmürmek: (183)-2
553. (B.A.) teñgeş-: denkleşmek, iki şey birbirine denk olmak III, 393-24; (599)
 (D-K) teñeş-: 615 (185)
 (E.N.) teñgeş: karşılaştırma, mukayese, benzeti, nazaran (401)

554. (B.A.) teŋle-: iki şeyi birbirine denkleme, denkleme, denkleştirmek
III, 403-13; (599)
(D-K) teŋle-: 619 (185)
(E.N.) teŋlimek: eşit yapmak, denkleştirmek (401)
(UTİL) teŋlimek: (177)-2
555. (B.A.) teŋleş-: iki şey birbirine denkleşmek III, 398-12; (600)
(D-K) teŋleş-: 617 (185)
(UTİL) teŋleşmek: (176)-2
556. (B.A.) tep-: döğmek, vurmak, tepmek I. 526-22; (601)
(D-K) tep-: 265 (185)
(E.N.) tepmek: tepmek, çifte atmak (402)
(UTİL) tepmek: (113)-2
(G.J.) tep-: to kick (303)
557. (B.A.) tepil-: tepilmek II, 119-17; (601)
(D-K) tepil-: 328 (185)
(E.N.) tépilmek: tepilmek (408)
558. (B.A.) tepiş-: tepişmek II, 87-23; (601)
(D-K) tepiş-: 312 (185)
(E.N.) tépişmek: tepişmek (409)
559. (B.A.) ter-: dermek, toplamak II, 39-8; (604)
(D-K) tēr-: 524 (186)
(E.N.) termek: toplamak, bir araya getirmek (403)
(G.J.) ter-: to collect, to gather (306)
560. (B.A.) teril-: derilmek, toplanmak II, 127-6; (605)
(D-K) teril-: 331-2 (186)
(E.N.) térilmek: toplanmak (409)

561. (B.A.) terle-: terlemek: kaşığlamak, gebrelemek, silmek III, 293-17; (607)
 (D-K) terle-: 572) (186)
 (E.N.) terlirmek: terlemek (403)
 (UTİL) terlirmek: (136)-2
 (G.J.) terle-: to sweat, to perspire (304)
562. (B.A.) terlen-: terlemek II. 242-26; (607)
 (D-K) terlen-: 387 (186)
 (UTİL) terlenmek: (136)-2
563. (B.A.) terlet-: terletmek II, 342-8 (607)
 (D-K) terlet-: 434 (186)
 (UTİL) terletmek: (136)-2
 (G.J.) terlet-: to perspire (304)
564. (B.A.) teşil-: yarılmak, deşilmek II, 128-16 (607)
 (D-K) teşil-: 332 (187)
 (E.N.) teşilmek: delinmek (410)
565. (B.A.) tez-: kaçmak, tezikmek II. 8-29; (611)
 (D-K) tez-: 268 (188)
 (E.N.) tezmek: şenelmış yeri terk etmek (407)
 (UTİL) tezmek: (138)-2
566. (B.A.) tık-: tıkmak, doldurmak II. 16-20; (614)
 (D-K) tık-: 274 (189)
 (E.N.) tikmak: sokmak, gizlemek (411)
 (UTİL) tikmak: (467)-2
 (G.J.) tıq-: to put, to put on, to stuff, to stuff into, to press, to insert, to fix, to sew (307)

567. (B.A.) tıkl-: tıklamak, sıkışmak II, 129-24; (614)
 (D-K) tikil-: 333 (189)
 (E.N.) tıklmak: sokulmak, sıkışmak (411)
 (UTİL) tıklmak: (466)-2
568. (B.A.) ün-: dinlemek; solumak, nefes almak; dinmek, sonu gelmek II, 28-5;
 (616)
 (D-K) tin-: 278 (190)
 (E.N.) tinmak: avunmak; teskin olmak, rahat etmek (413)
 (UTİL) tinmak: (499)-2
 (G.J.) tın - ~ tin-: to breathe, to respire, to be quiet (307)
569. (B.A.) tınç-: bozulmak, çürümek III, 276-8; II, 303-11; (616)
 (D-K) tinç-: 565 (191)
 (E.N.) tınçmak: teselli bulmak, avunmak, sevinmek, içi açılmak, sakinleşmek
 (413)
 (UTİL) tınçmak: (499)-2
570. (B.A.) tındur-: rahat ettirmek, dinlendirmek II, 176-15; (616-617)
 (D-K) tindur-: 355 (190)
 (E.N.) tindurmak: teskin etmek, yatıştırmak, dindirmek, sakinleştirmek (413)
 (UTİL) tindurmak: (499)-2
571. (B.A.) tınğla-: dinlemek III, 403-17; (617)
 (D-K) tınla-: 60-1 (191)
 (E.N.) tınlimak: dinlemek (413)
 (UTİL) tınlimak: (476)-2
 (G.J.) tınla-: to listen (307)
572. (B.A.) tınğlaş-: dinlemekte yarış etmek III, 398-16; (617)
 (D-K) tınlaş-: 617 (191)
 (UTİL) tınlaşmak: (476)-2

573. (B.A.) tınğlat-: dinletmek II, 359-5; (617)
 (D-K) tıñlat-: 442 (191)
 (E.N.) tiñlatmaq: dinletmek (413)
 (UTİL) tiñlatmaq: (476)-2
574. (B.A.) titıl-: didilmek II, 120-24 (619)
 (D-K) titil-: 329 (192)
 (E.N.) titilmaq: ditilmek (414)
 (UTİL) titilmaq: (448)-2
575. (B.A.) titiş-: ditmekte yardım etmek, yırtılmak II, 89-11; (619)
 (D-K) titiş-: 313 (192)
 (UTİL) titişmaq: (448)-2
576. (B.A.) tik-: bir şeyi delmek, dürtmek, sokmak: -ağaç- dikmek; bir şeyi dikey hale getirmek; -dikiş- dikmek II, 20-28; (620)
 (D-K) tik-: 274 (169)
 (E.N.) tikmek: dikmek (dikiş)
     tişmek: dikmek (ağaç)
     tikmak: sokmak, gizlemek (411)
 (UTİL) tikmek: (474)-2
 (G.J.) tik-: to fasten, to sew, to plant (307)
577. (B.A.) tikil-: dikilmek-; -ağaç- dikilmek, bir şeyi dikine koymak II, 130-15; (620-621)
 (D-K) tikil-: 333 (189)
 (E.N.) tişilmaq: sokulmak, sıkışmak (411)
 (UTİL) tişilmaq: (467)-2

578. (B.A.) til-: dilmek, uzunluğuna yarmak ve kesmek II, 23-12; (622)
 (D-K) til-: 276 (190)
 (E.N.) tilmak: dilimlemek (412)
 (UTİL) tilmak: (492)-2
 (G.J.) tıl-: to split (307)
579. (B.A.) tile-: dilemek, istemek; beklemek, aramak III, 271-12; (622)
 (D-K) tile-: 563 (190)
 (E.N.) tilimek: dilemek (412)
 (UTİL) tilimek: (492)-2
 (G.J.) tile - ~ tille - ~ tıla-: 1. to beg, to ask for, to pray, to request, to be seech, to call 2. to scold, to abuse (308)
580. (B.A.) tilin-: uzunlamasına dilinmek II, 149-4; (623)
 (D-K) tilin-: 341 (190)
 (E.N.) tilinmak: dilimlenmek, kesilmek, biçilmek (412)
 (UTİL) tilinmak: (493)-2
581. (B.A.) tingle-: dinlemek I, 96-11; (624)
 (D-K) tiğle-: 60-1 (191)
 (E.N.) tiñlimak: dinlemek (413)
 (UTİL) tiñlimak: (476)-2
 (G.J.) tıgla-: to listen (307)
582. (B.A.) tire-: dayak veya direk dikmek III, 262-15; (624)
 (D-K) tire-: 559 (191)
 (E.N.) tirimek: diremek, dayamak (414)
 (UTİL) tirimek: (458)-2

583. (B.A.) tiren-: dayanmak; direnmek, çekinmek II, 146-5; (625)
 (D-K) tiren-: 340 (191)
 (E.N.) tirenmek: dayanmak, yaslanmak (414)
 (UTİL) tirenmek: (450)-2
584. (B.A.) tiril-: dirilmek, yaşamak II, 127-2; (625-626)
 (D-K) tiril-: 331 (191)
 (E.N.) tirilmek: dirilmek (414)
 (UTİL) tirilmek: (458)-2
 (G.J.) tiril - ~ teril-: to return to life (308)
585. (B.A.) titreş-: titreşmek II, 218-3; (628)
 (D-K) titreš-: 375 (192)
 (E.N.) titreşmek: titreşmek, beraber titremek (415)
 (UTİL) titreşmek: (446)-2
586. (B.A.) tiz-: dizmek II, 9-9; II, 31-21; (628)
 (D-K) tiz-: 268) (192)
 (E.N.) tizmak: sıralamak (416)
 (UTİL) tizmak: (462)-2
 (G.J.) tiz ~ tez-: to orrange, to arrange in rows (309)
587. (B.A.) tizil-: dizilmek II, 127-20; (629)
 (D-K) tizil-: 332 (192)
 (E.N.) tizilmek: sıralanmak (415)
 (UTİL) tizilmek: (463)-2
588. (B.A.) tiziş-: dizmekte yardım ve yarış etmek II, 100-9; (629)
 (D-K) tiziš-: 318 (192)
 (UTİL) tizişmak: (463)-2

589. (B.A.) tizle-: dizle etmek, çiğnemek III, 294-1 (629)
 (D-K) tizle-: 573 (192)
 (E.N.) tizlirmek: (bk. tizlenmek)
 tizlenmek: diz çökmek (415)
590. (B.A.) tog-: doğmak, meydana çıkmak, belirmek: yükselmek, havalanmak, göğe ağmak II, 14-22; III, 183-2; (631)
 (D-K) tōg-: 525 (193)
 (E.N.) tuğmak: doğmak (425)
 (UTİL) toğmak: (338)-2
 (G.J.) tug- ~ toq-: to bear, to bring forth children to calve (315)
591. (B.A.) togra-: doğramak II, 278-3; (631)
 (D-K) togra-: 566 '193)
 (E.N.) toğrimak: kesmek (416)
 (UTİL) toğrimak: (255)-2
 (G.J.) togra-: to cut, to cut, into preces, to chop, to mince (309)
592. (B.A.) togral-: doğranmak, parçalanmak, ayakta ve dokumada- yarıklar peyda olmak II, 230-7; II, 30-12; (632)
 (D-K) togral-: 381 (193)
 (UTİL) toğralmak: (252)-2
593. (B.A.) tograt-: doğratmak II, 330-13 (632)
 (D-K) tograt-: 429) (193)
 (UTİL) togratmak: (251)-2
594. (B.A.) togtur-: doğurtmak II, 173-26; (633)
 (D-K) tugtur-: 353 (199)
 (E.N.) tuğdurmak: doğurtmak (429)
 (UTİL) tuğdurmak: (336)-2

595. (B.A.) tokıl-: döğölmek; dokunmak II, 129-17; (634)
 (D-K) toqıl-: 332-3 (195)
 (E.N.) tögölmek: düğölmek, büzülmek, yuvarlaklanmak (430)
 (UTİL) tögölmek: (404)-2
596. (B.A.) tokın-: -insan- döğölmek (Oğuzca); çarpmaq; döğölerek sertleştmek;
 dokunmak II, 147-16; (634)
 (D-K) toqın-: 341 (195)
 (E.N.) tokunmaq: dokunmaq, takılmak, itmek (418)
597. (B.A.) tokul-: döğölmek; dokunmaq (Oğuzca) adam döğölmek II, 129-11 (635)
 (D-K) toqıl-: 332-3 (195)
 (E.N.) tokulmaq: dokulmaq (417)
598. (B.A.) tol-: girmek I, 431-1; (636)
 (D-K) tol-: 217 (193)
 (E.N.) tolmaq: dolmaq (418)
 (UTİL) tolmaq: (277)-2
 (G.J.) tol-: to fill, to be full, to get full, to be filled (310)
599. (B.A.) tolga-: takınmaq, dolamak: ağırtmaq, iç bulanmaq, burulmaq
 III, 289-24; (636)
 (D-K) tolga-: 571 (194)
 (E.N.) tolgımaq: çevirmek, döndürmek (418)
 (UTİL) tolgımaq: (277)-2
 (G.J.) tolga-: to twist (311)
600. (B.A.) tolgan-: dolanmaq, kendini dolamak; içi bulanıp kusma gelmek;
 II, 241-18; (636)
 (D-K) tolgan-: 387 (194)
 (E.N.) tolganmaq: çevrilmek, döndürölmek (418)
 (UTİL) tolganmaq: (276)-2
 (G.J.) tolgan-: to turn and twist (311)

601. (B.A.) tonğ-: soğuktan donmak III, 391-3; (639)
 (D-K) toñ-: 614 (194)
 (E.N.) toñmak: üşümek (420)
 (UTİL) toñmak: (273)-2
 (G.J.) toñ-: to feel cold, to freeze (311)
602. (B.A.) toy-: doymak III, 244-15; (642)
 (D-K) tōd-: 633 (193)
 toy-: 552 (193)
 (E.N.) toymak: doymak (422)
 (UTİL) toymak: (297)-2
 (G.J.) toj-: to be or become sated, to satisfy (310)
603. (B.A.) tozit-: tozutmak II, 305-25; (643)
 (D-K) tozit-: 418 (196)
 (E.N.) tozutmak: tozutmak; toz çıkarmak
 (UTİL) tozutmak: (239)-2
604. (B.A.) tōg-: döğmek, dövme, inceltmek III, 184-13; (643)
 (D-K) tōg-: 525 (197)
 (E.N.) tügmeç: düğmek, bağlamak (430)
 (UTİL) tügmeç: (400)-2
605. (B.A.) tōk-: dōkmek II, 19-14; (644)
 (D-K) tōk-: 273 (197)
 (E.N.) tōkmek: dōkmek (423)
 (UTİL) tōkmek: (362)-2
 (G.J.) tōk-: to shed, to pour out, to throw out (314)

606. (B.A.) töktür-: döktürmek II, 174-13; (644)
 (D-K) töktür-: 354 (197)
 (E.N.) töktürmek: döktürmek (423)
 (UTİL) töktürmek: (361)-2
607. (B.A.) tökül-: dökülmek II, 129-29; (644)
 (D-K) tökül-: 333 (197)
 (E.N.) tökülmek: dökülmek (423)
 (UTİL) tökülmek: (362)-2
 (G.J.) tökül - ~ tökel-: to shed, to flow (314)
608. (B.A.) töküş-: döğmekte ve dökmekte yardım ve yarış etmek II, 107-1; (644)
 (D-K) töküş-: 322 (197)
 (UTİL) töküşmek: (362)-2
609. (B.A.) tön-: dönmek III, 184-24; (645)
 (D-K) tön-: 526 (197)
 (UTİL) dönmek: (371)-2
610. (B.A.) töşle-: döşe, göğse vurmak III, 346-12; (648)
 (D-K) töşle-: 595-6 (198)
 (E.N.) töş: döş. (424)
 (UTİL) töşlirmek: (360)-2
611. (B.A.) töz-: soğuktan acıkmak III, 182-11; (648)
 (D-K) töz-: 525 (195)
 (E.N.) tözmek: sabretmek, dayanmak, tahammül etmek (424)
612. (B.A.) tunçuk-: kaygıdan soluyamaz olmak; hayvan kış için inine girip bahara dek çıkamamak II, 228-1; (653)
 (D-K) tunçuq-: 380 (198)
 (E.N.) tuncukmak: nefesi kesilmek, bunalmak, boğulmak (426)
 (UTİL) tuncukmak: (349)-2

613. (B.A.) tur-: durmak; çıkmak, yükselmek; ayakta durmak, kalkmak, kalkımak;
zayıflamak II, 6-28; II, 31-18; II, 38-6 (653-654)
(D-K) tur-: 266-7 '200)
(E.N.) turmak: kalkmak (427)
(UTİL) turmak: (324)-2
(G.J.) tur-: to be, to become, to stay, to stand, to abide, to remain, to keep fresh
(316)
614. (B.A.) tut-: tutmak, yakalamak II, 291-23; II, 291-11; (661)
(D-K) tut-: 411-2 (201)
(E.N.) tutmak: tutmak (428)
(UTİL) tutmak: (306)-2
(G.J.) tut-: to take, to seize, to grasp, to take hold of, to hold, to catch. to
capture, to arrest, to keep, to insist, to puzzle, to root, to catch (316)
615. (B.A.) tuttur-: tutturmak, yakalatmak II, 174-10; (662)
(D-K) tuttur-: 353 (202)
(E.N.) tutturmak: tutturmak (429)
616. (B.A.) tutul-: tutulmak, yakalanmak II, 120-17; (66)
(D-K) tutul-: 326 (202)
(E.N.) tutulmak: tutulmak (429)
(UTİL) tutulmak: (312)-2
(G.J.) tutul-: to be seized (317)
617. (B.A.) tutun-: tutulmak; edinmek, tutmak; yalnız başına tutmak; tutuşmak
II, 144-3; (663)
(D-K) tutun-: 339 (202)
(E.N.) tutunmak: tutunmak (429)
(UTİL) tutunmak: (312)-2

618. (B.A.) tutuş-: tutuşmak II, 88-27; (664)
 (D-K) tutuş-: 313 (202)
 (UTİL) tutuşmak: (310)-2
 (G.J.) tutuş-: to hold each other (317)
619. (B.A.) tuy-: duymak III, 244-5; (664)
 (D-K) tuy-: 552 (203)
 (E.N.) tuymak: duymak (429)
 (UTİL) tuymak: (350)-2
 (G.J.) tuj-: to become aware of, to deserve, to perceive, to mark, to find out (315)
620. (B.A.) tuytur-: duyurmak; anlatmak III, 192-23; (665)
 (D-K) tuytur-: 529 (203)
 (E.N.) tuydurmak: duyurmak, işittirmek, hissettirmek (429)
 (UTİL) tuydurmak: (350)-2
621. (B.A.) tuzla-: tuzlamak III, 293-24; (666)
 (D-K) tuzla-: 572 (203)
 (E.N.) tuzlamak: tuzlamak (4299)
 (UTİL) tuzlamak: (334)-2
622. (B.A.) tuzlan-: tuzlanmak II, 242-22; (666)
 (D-K) tuzlan-: 388 (203)
 (UTİL) tuzlanmak: (334)-2
623. (B.A.) tuzlat-: tuzlatmak II, 342-11; (666)
 (D-K) tuzlat-: 434 (203)
 (UTİL) tuzlatmak: (334)-2

624. (B.A.) tüg-: düğmek, düğümlemek, bağlamak II, 20-15; (667)
 (D-K) tüg-: 274 (203)
 (E.N.) tügmek: düğmek, bağlamak (430)
 (UTİL) tügmek: (400)-2
 (G.J.) tüg-: to fold (319)
625. (B.A.) tügül-: düğülmek, düğümlemek; yemek boğazda kalmak
 II, 130-4; II, 130-8; (668)
 (D-K) tügül-: 333 (203)
 (E.N.) tügülmek: düğülmek, büzülmek, yuvarlaklanmak (430)
 (UTİL) tügülmek: (404)-2
626. (B.A.) tüle-: tüyünü dökmek III, 271-4; (669)
 (D-K) töle-: 563 (197)
 (E.N.) tülimek: tüy atmak, tüy dökmek (430)
 (UTİL) tülimek: (407)-2
627. (B.A.) tüne-: geceleme III, 273-14; (670)
 (D-K) tüne-: 564 (204)
 (E.N.) tünimek: geceleme (431)
 (UTİL) tünimek: (410)-2
628. (B.A.) tünēt-: geceletmek II, 312-21; (671)
 (D-K) tünēt-: 421 (204)
 (E.N.) tünētmek: geceletmek (431)
 (UTİL) tünētmek: (409)-2
629. (B.A.) tür-: dürmek II, 7-12; II, 39-5; (673-674)
 (D-K) tür-: 267 (205)
 (E.N.) türmek: sarmak, yumaklamak, sıvamak. kıvrırmak, buram buram çıkarmak (431)
 (UTİL) türmek: (386)-2

630. (B.A.) trt-: srtmek, sıvamak, almak III, 426-3; (675)
 (D-K) trt-628 (205)
 (E.N.) türtmek: drtmek (432)
 (UTL) türtmek: (382)-2
631. (B.A.) trtn-: -yağ- srnmek. srnr görünmek II, 240-14; (675-676)
 (D-K) trtn-: 386 (205)
 (E.N.) trtnmek: vurmak, çarpmak, arpısmak (432)
632. (B.A.) trtş-: -yağ- sürmekte yarış etmek II, 205-24; (676)
 (D-K) trtş-: 369 (205)
 (E.N.) trtşmek: drtşmek, birbirini dürtmek (432)
633. (B.A.) trl-: dürülmek II, 127-10; (676)
 (D-K) trl-: 332 (205)
 (E.N.) türülmek: sarılmak, yumaklanmak. sıvanmak, kıvrılmak, buram buram çıkmak (432)
 (UTL) türülmek: (387)-2
634. (B.A.) trş-: drmekte yardım ve yarış etmek II, 95-21; (676=
 (D-K) trş-: 316 (205)
 (UTL) trşmek: (388)-2
635. (B.A.) tş-: düşmek: inmek II, 137-7; (677)
 (D-K) tş-: 270 (206)
 (E.N.) tüşmek: (bk. şmek) 432)
     şmek: inmek, düşmek (89)
 (UTL) şmek: (722)-2
 (G.J.) tş-: to alight, to descend, to dismount, to go down to fall, to perch, to put up (320)

636. (B.A.) tüşür-: düşürmek, indirmek II, 79-3; (678)
 (D-K) tüşür-: 308 (206)
 (E.N.) çüşürmek: indirmek, düşürmek (90)
 (UTİL) çüşürmek: (726)-2
 (G.J.) tüşür-: to cause to fall, to cause to descend, to shave to barber, to unload, to let somebody put up (320)
637. (B.A.) tüz-: düzmek, düzeltmek II, 9-5; (680)
 (D-K) tüz-: 268 (268)
 (E.N.) tüzmek: derlemek, yapmak, tasis etmek, kurmak (432)
 (UTİL) tüzmek: (392)-2
638. (B.A.) tüzeş-: düzlemekte yardım ve yarış etmek II, 100-3; (680)
 (D-K) tüzeş-: 318 (206)
 (UTİL) tüzeşmek: (390)-2
639. (B.A.) tüzlin-: düzleşmek, müsavileşmek I, 349-13; (680)
 (D-K) tüzlin-: 176 (206)
 (E.N.) tüzlenmek: düz hale gelmek (432)
 (UTİL) tüzlimek: (391)-2
640. (B.A.) tüzlün-: düzeltmek II, 243-19; (689)
 (D-K) tüzlün - ~ tüzül-: 387-8 (206)
 (E.N.) tüzlimek: doğrultmak, düzeltmek, düzgün hale getirmek (433)
 (UTİL) tüzlimek: (391)-2
641. (B.A.) tüzül-: düzelmek, tertip ve tanzim edilmek II, 127-14; (680)
 (D-K) tüzlün - ~ tüzül-: 387-8 (206)
 (E.N.) tüzelmek: düzelmek, onarılmak, iyileşmek (432)
 (UTİL) tüzelmek: (390)-2

642. (B.A.) tüzüſ-: düzlemekte yardım ve yarış etmek II, 99-31; (680)
 (D-K) tûzeſ-: 318 (206)
 (UTÎL) tûzeſmek: (390)-2
643. (B.A.) uç-: uçmak I, 164-; 10; (681-682)
 (D-K) uç-: 92 (51)
 (E.N.) uçmağ: uçmak (434)
 (G.J.) uç-: to ply, to go out, to fly around (321)
644. (B.A.) uçlan-: uç peyda etmek I, 257-7; (682)
 (D-K) uçlan-: 133 (51)
 (UTÎL) uçlanmağ: (741)-5
645. (B.A.) uçur-: uçurmak; düşürmek; I, 176-19; (682)
 (D-K) uçur-: 98 (61)
 (E.N.) uçurmağ: uçurmak, düşürmek '435)
 (UTÎL) uçurmağ: (714)-5
 (G.J.) uçur-: to cause to fly, to put out (321)
646. (B.A.) uk-: anlamak I, 168-10; (687)
 (D-K) uq-: 93 (54)
 (E.N.) uxmağ: anlamak, duymak, işitmek (435)
 (UTÎL) uğmağ: (747-750)-5
 (G.J.) uq- ~ ux - ~ oq-: to understand, to realize, to learn, to find out, to hear (323)
647. (B.A.) uktur-: anlatmak I, 223-5; (688)
 (D-K) uqtur-: 118 (54)
 (E.N.) ukturmağ: (bkz. uxturmak (54)
 uxturmağ: duyurmak, anlatmak, işittirmek (435)
 (UTÎL) uğturmağ: (749)-5

648. (B.A.) ukul-: bilinmek, anlaşılmaq I, 297-23; (688)
 (D-K) uqul-: 108 (54)
 (UTİL) uqulmaq: (750)-5
649. (B.A.) ukuş-: anlamak I, 186-24; (688)
 (D-K) uquş-: 103 (54)
 (E.N.) ukuşmaq: anlaşmaq (435)
 (UTİL) ukuşmaq: (750)-5
650. (B.A.) ula-: ulamak, eklemek; ulaşmaq ve buluşmaq III, 255-15; (688)
 (D-K) ula-: 56 (53)
 (E.N.) ulimaq: bağlamak, birleştirmek, eklemek (436)
 (UTİL) ulimaq: (761)-5
 (G.J.) ula ~ ulla-: 1. to groft (trees), to combine 2. to dress with manure (322)
651. (B.A.) ulan-: ulanmaq, vasıta olmaq I, 204-3; (689)
 (D-K) ulan-: 110 (53)
 (UTİL) ulanmaq: (756)-5
652. (B.A.) ulaş-: ulaşmaq, bitişmek I, 189-21; (689)
 (D-K) ulaş-: 104 (53)
 (E.N.) ulaşmaq: bağlaşmaq, ekleşmek-alaşmaq (436)
 (UTİL) ulaşmaq: (754)-4
653. (B.A.) ulat-: ulatmaq I, 213-15; (689)
 (D-K) ūlat-: 114 (53)
 (E.N.) ulatmaq: ekletmek, bağlatmaq (436)
 (UTİL) ulatmaq: (754)-5
654. (B.A.) uldı-: yalnı ayak, nalsız kalmak; ayağı yaralanmaq, ayağı aşınmaq I, 273-15; (690)
 (D-K) oldi-: 139-40 (40)
 (UTİL) uldimaq: (758)-5

655. (B.A.) ulgadh-: büyümek, ulu olmak I, 263-22; I, 505-4; (690)
 (D-K) ulgaḏ-: 136 (53)
 (E.N.) ulḡaymak: artmak, büyümek, çoğalmak (436)
 (UTİL) ulḡaymak: (758)-5
656. (B.A.) ulı-: ulumak III, 255-21; (690)
 (D-K) uli-: 556-7 '53)
 (E.N.) uvlimak: ulumak (441)
     hulumak: ulumak (158)
     huvlimak: ulumak (158)
 (UTİL) huvlimak: (554)-5
657. (B.A.) ulış-: ulaşmak I, 189-14; (691)
 (D-K) uliṣ-: 104; (53)
 (E.N.) ulaşmak: bağlaşmak, ekleşmek-ulaşmak (436)
 (UTİL) ulaşmak: (754)-5
658. (B.A.) ulugla-: yüceltmek
     uluḡla-: yüceltmek I, 304-15; (692)
 (D-K) ulugla-: 154 (53)
 (E.N.) uluḡlimak: ululama, büyütmek (436)
 (UTİL) uluḡlimak: (761)-5
 (G.J.) ulugla-: to exalt (323)
659. (B.A.) umun-: umunmak, umutlanmak, ummak I, 206-5; (693)
 (D-K) umun-: 111 (54)
 (UTİL) umunmak: (762)-5
660. (B.A.) una-: razı olmak, kabul etmek III, 256-22 (694)
 (D-K) una-: 557 (54)
 (UTİL) unimak: (766)-5
 (G.J.) una - ~ uni - ~ ona-: to agree; to consent, to obey (323)

661. (B.A.) unaş-: uyuşmak, kabullenmek I, 190-19; (694)
 (D-K) unaş-: 104 (54)
 (E.N.) unaşmak: anlaşmak, onaylamak, beraber kabul etmek (437)
 (UTİL) unaşmak: (763)-5
662. (B.A.) unat-: razı etmek I, 215-17; (694)
 (D-K) unat-: 115; (54)
 (E.N.) unatmak: kabul ettirmek, onaylatmak, (436)
 (UTİL) unatmak: (762)-5
663. (B.A.) unit-: unutmak I, 215-20; (694)
 (D-K) unit-: 115 (54)
 (E.N.) unutmak: unutmak (438)
 (UTİL) unutmak: (bkz. untumak)
 untumak: (763)-4
664. (B.A.) unut-: unutmak I, 251-10; (694)
 (D-K) unit-: 115 (54)
 (E.N.) unutmak: unutmak (438)
 (UTİL) unutmak: (bkz. untumak)
 untumak: (763)-5
665. (B.A.) ur-: urmak, vurmak, değmek; kaymak, yapmak; takmak I, 165-11; (694)
 (D-K) ur-: 92 (54)
 (E.N.) urmak: urmak, dövme (438)
 (UTİL) urmak: (723)-5
 (G.J.) ur - ~ uj - ~ u' - ~ on-: to beat, to knock, to strike, to hit to throw, to mow, to reap to shear (324)

666. (B.A.) uruş-: vuruşmak I, 367-22; (696)
 (D-K) uruş-: 101 (55)
 (E.N.) uruşmak: savaşımak, dövüşmek (439)
 (UTİL) uruşmak: (726)-5
 (G.J.) uruş - ~ ur'uş-ujuş-: to fight, to battle, to quarrel (324)
667. (B.A.) urugla-: çekirdeğini çıkarmak, çekirdekten ayırmak I, 304-2; (697)
 (D-K) urugla-: 153 (55)
 (E.N.) uruklimak: tohumlanmak (439)
668. (B.A.) uruglan-: tane tutmak I, 293-20; (698)
 (D-K) uruglan-: 149 (55)
 (E.N.) uruklanmak: döllenmek (439)
 (UTİL) uruklanmak: (730)-5
669. (B.A.) urul-: vurulmak, düşülmek; kurulmak I, 194-17; (698)
 (D-K) urul-: 106 (55)
 (E.N.) urulmak: vurulmak, dövülmek (439)
 (UTİL) urulmak: (736)-5
670. (B.A.) urul-: -ip ve benzeri- örülmek I, 195-19; (698)
 (D-K) örül-: 106 (48)
 (UTİL) örülmek: (807)-5
671. (B.A.) urun-: pişman olup vurunmak, döğünmek; sarınmak, örtünmek I, 201-16; (698)
 (D-K) urun-: 109 (55)
 (UTİL) urunmak: (730)-5

672. (B.A.) uruş-: vuruşmak I, 182-21; (699)
 (D-K) uruş-: 101 (55)
 (E.N.) uraşmak: savaşımak, dövüşmek (439)
 (UTİL) uruşmak: (726)-5
 (G.J.) uruş - ~ ur'uş - ~ ujuş-: to fight, to battle, to quarrel (324)
673. (B.A.) uşal-: ufalanmak I, 197-3; (701)
 (D-K) uşal-: 107 (56)
 (E.N.) uşalmak: ufalmak (440)
674. (B.A.) uşat-: ufaltmak I, 211-18; (701)
 (D-K) uwşat - ~ uşat-: 135 (57)
 (E.N.) uşatmak: ufaltmak, kırmak (440)
675. (B.A.) ut-: oyunda yutmak, oyunda ütmek I, 170-13; (701)
 (D-K) ut-: 95 (56)
 (E.N.) utmak: yenmek, kazanmak (440)
 (UTİL) utmak: (702)-5
 (G.J.) ut-: to win (325)
676. (B.A.) utuş-: oyunda yutuşmak I, 180-14; (703)
 (D-K) utuş-: 99 (56)
 (UTİL) utuşmak: (703)-5
677. (B.A.) uwul-: ufalanmak, ezilmek I, 197-20; (704)
 (D-K) uwul-: 107-8; (56)
 (E.N.) uvalmak: ufalmak (441)
 (UTİL) uvalmak: (769)-5

678. (B.A.) uyadh-: utanmak I, 216-8; (705)
 (D-K) uyağ - ~ uyat-: 115 (57)
 (E.N.) uyatmaq: utanmak (441)
 (UTİL) uyatmaq: (772)-5
679. (B.A.) uyal-: çekinmek, utanmak I, 269-11; (705)
 (D-K) uyal-: 138 (57)
 (E.N.) uyalmaq: utanmak (441)
 (UTİL) uyalmaq: (772)-5
680. (B.A.) uyat-: utanmak I, 216-5; (705)
 (D-K) uyat-: 115 (57)
 (E.N.) uyatmaq: utanmak (441)
 (UTİL) uyatmaq: (772)-5
681. (B.A.) uzlan-. ustalaşmak I, 297-25; (706)
 (D-K) uzlan-: 151 (57)
 (UTİL) uzlaşmaq: (734)-5
682. (B.A.) üçür-: söndürmek I, 177-9; (708)
 (D-K) öçür-: 98 (45)
 (E.N.) öçürmek: söndürmek (303)
 (UTİL) öçürmek: (800)-5
 (G.J.) öçür - ~ üçür-: to cause to blot out (217)
683. (B.A.) ünde-: ünlemek, çağırmaq I, 273-4; (713)
 (D-K) ünde-: 139 (69)
 (E.N.) ündimek: söylemek, demek -çağırmaq, davet etmek- seslenmek, imdat istemek (445)
 (UTİL) ündimek: (901)-5
 (G.J.) ünde-: to cry like a bird (327)

684. (B.A.) ündeş-: çağırışmak I, 231-27; (713)
 (D-K) ündeş-: 140 (69)
 (UTİL) ündeşmek: (900)-5
685. (B.A.) ür-: üflemek; ürmek, havlamak I, 164-21; (714)
 (D-K) ür-: 92 (69)
 (UTİL) ürmek: (876)-5
686. (B.A.) ürk-: ürkmek III, 420-13; (714)
 (D-K) ürk-: 626 (60)
 (E.N.) ürkümek: ürkmek (446)
 hürkümek: ürkmek (158)
 (UTİL) ürkümek: (876)-5
687. (B.A.) ürküş-: ürküşmek I, 155-19; (715)
 (D-K) ürküş-: 88-9 (60)
 (UTİL) ürküşmek: (876)-5
688. (B.A.) ürküt-: ürkütmek I, 264-3; (715)
 (D-K) ürküt-: 136 (60)
 (E.N.) ürkütmek: ürkütmek (446)
 hürkütmek: ürkütmek (1599)
 (UTİL) ürkütmek: (875)-5
689. (B.A.) üşel-: ufalanmak II, 235-20; II, 235-22; (717)
 (D-K) uşal-: 107 (56)
 (E.N.) uşalmak: ufalmak (440)
690. (B.A.) üşi-: soğuktan üşüme III, 254-7; (718)
 (D-K) üşi-: 556 (61)
 (E.N.) üşüme: (bk. üşşüme)
 üşşüme: donmak, soğuk alma, üşüme (447)
 (UTİL) üşşüme: (889)-5
 (G.J.) üşü-: to get frost –bitten, to freeze, to get blasted by frost (328)

691. (B.A.) üşü-: üşümek I, 463-12; (718)
 (D-K) üşi-: 556 (61)
 (E.N.) üşümek: (bk. üşşümek)
 üşşümek: donmak, soğuk almak, üşümek
 (UTİL) üşşümek: (889)-5
 (G.J.) üşü-: to get frost-bitten, to freeze, to get blasted by frost (328)
692. (B.A.) ütül-: yanmak -kıl- ütülenmek I, 193-22; (719)
 (D-K) ütül-: 106 (62)
 (E.N.) ütlimek: (bk. ütülimek)
 ütülimek: ütmek, tüylerini yakmak (447)
693. (B.A.) üz-: -ip ve benzeri şeyleri-kesmek I, 165-18; (720)
 (D-K) üz-: 93 (62)
 (E.N.) üzmek: koparmak, kesmek (448)
 (UTİL) üzmek: (878)-5
 (G.J.) üz - ~ öz-: to break off by pulling, to break off, to break, to tear away, to pull in two, to pull, 2. to swim (328)
694. (B.A.) üzlüş-: üzüşmek, kopmak; -karı koca- ayrılmak; alacaklı borçludan ilişigi
 kesmek I, 240-7; (720)
 (D-K) üzlüş-: 126 (62)
 (E.N.) üzülüşmek: ayrılmak, kesilmek, birbirinden kopmak (448)
 (UTİL) üzülüşmek: (881)-5
695. (B.A.) üzül-: üzülmek, kesilmek I, 196-8; I, 196-19; (721)
 (D-K) üzül-: 107 (62)
 (E.N.) üzülmek: kopmak (448)
 (UTİL) üzülmek: (881)-5
 (G.J.) to be pulled off (329)

696. (B.A.) yadh-: döşemek, yaymak, sermek II, 314-2 (724)
 (D-K) yad-: 631 (208)
 (E.N.) yaymak: yaymak, sermek (462)
 (UTİL) yaymak: (536)-6
697. (B.A.) yadhtur-: yaydırmak III, 93-24 (725)
 (D-K) yadhtur-: 483 (208)
 (E.N.) yazdırmak; yaydırmak, serdirmek (462)
 (UTİL) yazdırmak: (444)-6
698. (B.A.) yag-: yağmak III, 61-2 (726)
 (D-K) yag-: 470 (209)
 (E.N.) yağmak: yağmak (454)
 (UTİL) yağmak: (467)-6
 (G.J.) jag - ~ jaq-: to rain, to snow (145)
699. (B.A.) yagıla-: düşmanlık etmek; düşmanla savaşmak, çarpışmak III, 328-18
 (727)
 (D-K) yagıla-: 588 (209)
 (E.N.) yégilimak: birbirine düşman olmak (464)
 (G.J.) jégıla - ~ jígıla-: to varquish, to make war upon, to conquer, to defeat
 (152)
700. (B.A.) yagla: yağlamak III, 308-28 (728)
 (D-K) yagla-: 579 (209)
 (E.N.) yaglimak: yağlamak (454)
 (UTİL) yağlimak: (467)-6
 (G.J.) jagla-: to grease, to oil, to anoint, to tallow (146)

701. (B.A.) yaglat-: yağlatmak II, 355-22 (728)
 (D-K) yaglat-: 440 (209)
 (E.N.) yağlatmak: yağlatmak (454)
 (UTİL) yağlimak: (465)-6
 (G.J.) jaglan-: to become or to be made greasy (146)
702. (B.A.) yaglat-: yağlatmak II, 355-22; (728)
 (D-K) yaglat-: 440 (209)
 (E.N.) yağlatmak: yağlatmak (454)
 (UTİL) yağlatmak: (464)-6
703. (B.A.) yagtur-: yağdırmak III, 95-22 (729-730)
 (D-K) yagtur-: 484 (209)
 (E.N.) yağdurmak: yağdırmak (454)
 (UTİL) yağdurmak: (463)-6
 (G.J.) jagdur - ~ jagdu-: to cause to rain, to cause to snow (146)
704. (B.A.) yak-: yaklaşmak, dokunmak; yakmak III, 63-3 (731)
 (D-K) yag-: 471 (214)
 (E.N.) yakmak: yakmak, ateşe vermek, kundaklamak (455)
 (UTİL) yakmak: (470)-6
 (G.J.) jaq-: 1. to light, to set fire to, to set on fire, to make fire, 2. to please, to be agreeable, 3. to touch, 4. to take (149)
705. (B.A.) yaktur-: dokundurmak; -yakı- yaktırmak; -ateş- yaktırmak III, 96-16 (732)
 (D-K) yagtur-: 484 (2214)
 (E.N.) yaktırmak: yaktırmak, ateşletmek (455)
 (UTİL) yaktırmak: (469)-6
 (G.J.) jaqtur-: to cause to light (149)

706. (B.A.) yalga-: yalamak III, 306-27; (734)
 (D-K) yalga-: 578 (211)
 (E.N.) yalimağ: yalamak (456)
 (UTİL) yalimağ: (494)-4
 (G.J.) jala-: to lick (146)
707. (B.A.) yalgan-: yalanmak III, 110-3 (734)
 (D-K) yalgan-: 489 (211)
 (E.N.) yalanmağ: yalanmak, yalanıp durmak (455)
 (UTİL) yalanmağ: (479)-6
708. (B.A.) yalgaş-: yalaşmak III, 103-19 (734)
 (D-K) yalgaş-: 487 (211)
 (E.N.) yalaşmağ: yalaşmak (456)
 (UTİL) yalaşmağ: (477)-6
709. (B.A.) yalgat-: yalatmak ve yutturmak II, 354-20 (734)
 (D-K) yalgat-: 440 (211)
 (E.N.) yalatmağ: yalatmak (456)
 (UTİL) yalatmağ: (477)-6
 (G.J.) jalat-: to cause to lick (146)
710. (B.A.) yalın-: soyunmak III, 85-15 (735)
 (D-K) yalin-: 480 (210)
 (E.N.) yalañlimağ: yalın hale getirmek. çıplak hale getirmek (456)
 (UTİL) yalañlimağ: (479)-6
711. (B.A.) yalk-: kanmak, bıkmak, yağlı yemekten bıkmak III, 435-17 (736)
 (D-K) yalg-: 632 (211)
 (E.N.) yalığmağ: canı sıkılmak, bıkmak (456)

712. (B.A.) yalwar-: yalvarmak, dileğinin yapılmasını istemek III, 100-3 (737)
 (D-K) yalwar-: 485 (211)
 (E.N.) yalvarmak: yalvarmak (457)
 (UTİL) yalvurmak: (491)-6
 (G.J.) jalbar - ~ jalvar - ~ jalv'ar-: to beg, to besech, to entreat (146)
713. (B.A.) yama-: yamamak III, 91-8 (738)
 (D-K) yama-: 482 (211)
 (E.N.) yamimak: yamamak (457)
 (UTİL) yanimak: (505)-6
 (G.J.) jama-: to patch (147)
714. (B.A.) yamal-: yamanmak III, 82-4 (738)
 (D-K) yamal-: 478 (212)
 (E.N.) yamalmak: yamalmak (457)
 (UTİL) yamalmak: (496)-6
715. (B.A.) yamaş-: tembelliğinden yere yapışıp kalmak, buyurulan işi yapmaktan
 çekinmek III, 75 - 13 (739)
 (D-K) yamaş-: 476 - 212
 (UTİL) yamaşmak: (495)-6
716. (B.A.) yamaş-: tembelliğinden yere yapışıp kalmak, buyurulan işi yapmaktan
 çekinmek III, 189-19; (739)
 (D-K) mayiş - ~ yamaş-: 528 (118)
 (E.N.) yamaşmak: takılmak, ilişmek, yapışmak (457)
 (UTİL) yamaşmak: (495)-6

717. (B.A.) yan-: dönmek, döndürmek; korkutmak; tehdit etmek; koşmak, yanmak
 III, 65-8 (740)
 (D-K) yan- (bk. ya-): 472-3 (212)
 (E.N.) yanmak: dönmek, geri dönmek
 yanmak: yanmak
 (UTİL) yanmak: (520)-6
 yanmak: (521)-6
 (G.J.) jan-: 1. to burn, to kindle, 2. to return, to turn, back, to turn away, to
 abandon, to give up (147)
718. (B.A.) yandır-: döndürmek; kusmak; korkutmak III, 99-3 (741)
 (D-K) yandır-: 485 (212)
 (E.N.) yandırmak: geri çevirmek, döndürmek, geri vermek, caydırmak (458)
 (UTİL) yandırmak: (518)-6
 (G.J.) jandır-: 1. to cause to burn, to light, to kindle, 2. to cause to turn, to
 drive
 back, 3. to vomit, to discharge (148)
719. (B.A.) yağıl-: yanılmak III, 59-14; III, 380-1 (742)
 (D-K) yağıl-: 470 (213)
 (E.N.) yeñilmak: yanılmak (465)
720. (B.A.) yağıla-: yenilmek III, 407-3; (742)
 (D-K) yağıla-: 620 (213)
 (E.N.) yeñilimak: yenilemek (465)
721. (B.A.) yap-: örtmek, kapamak; kurmak, yapmak III, 57-21 (744)
 (D-K) yap-: 469 (213)
 (E.N.) yapmak: kapatmak (459)
 (UTİL) yapmak: (401)-6
 (G.J.) jap-: to cover, to close, to lock, to shut, to make, to shut one's eyes,
 to arrange (148)

722. (B.A.) yapın-: örtünmek, kendi başına kapamak III, 83-3 (745)
 (D-K) yapın-: 479 (214)
 (E.N.) yépinmak: örtünmek (466)
723. (B.A.) yapış-: yapışmak III, 70-7 (745)
 (D-K) yapuś-: 474 (214)
 (E.N.) yépişmak: yapışmak (466)
 (UTİL) yépişmak: (683)-6
 (G.J.) japiś - ~ jépiś - ~ japuś -: to stick together, to become affixed (148)
724. (B.A.) yaptur-: kapatmak; yaptırmak III, 93-19 (746)
 (D-K) yaptur-: 483 (214)
 (E.N.) yapturmak: kapattırmak (459)
 (UTİL) yapturmak: (399)-6
725. (B.A.) yapul-: kapanmak, örtülmek III, 76-24 (746)
 (D-K) yapul-: 476 (214)
 (E.N.) yépilmak: kapanma, örtülme (466)
 (G.J.) japıl-: to be closed (148)
726. (B.A.) yapur-: parlatmak, süpürtmek, gizlemek III, 67-12 (746)
 (D-K) yapur-: 473 (214)
 (E.N.) yapurmak: kapamak, gizlemek, saklamak (470)
727. (B.A.) yapuś-: yapışmak (bk. yapış-) III, 53-18 (746)
 (D-K) yapuś-: 474 (214)
 (E.N.) yépişmak: yapışmak (466)
 (UTİL) yepişmak: (683)-6
 (G.J.) japiś - ~ jépiś - ~ japuś -: to stick together, to become affixed (148)

728. (B.A.) yar-: yarmak, bir şeyi keserek zorla yarmak, parçalamak, yere sınır çizmek III, 58-2, III, 58-11 (747)
 (D-K) yar-: 469) (215)
 (E.N.) yarmak: yarmak (460)
 (G.J.) jar- ~ ja:-: to slit, to split; to divide, to cleave to break a box (149)
729. (B.A.) yara-: yarmak II, 356-18 (747)
 (D-K) yar-: 469 (215)
 (E.N.) yarmak: yarmak (460)
 (UTİL) yarmak: (438)-6
730. (B.A.) yaraş-: uyuşmak, anlaşmak; yaraşmak III, 72-10 (748)
 (D-K) yaraş-: 474 (216)
 (E.N.) yaraşmak: yakışmak, güzel, uygun, makbul (459)
 (UTİL) yaraşmak: (428)-6
 (G.J.) jaraş - ~ jara:ş-: to suit, to become, to become reconciled (149)
731. (B.A.) yarat-: yaratmak; (Oğuzca) oranlamak, oranlayıp yapmak; kendinden uydurmak II, 315-19 (748)
 (D-K) yarat-: 422 (216)
 (E.N.) yaratmak: yaratmak, meydana getirmek (460)
 (UTİL) yaratmak: (427)-6
732. (B.A.) yarıl-: yarılmak, yirilmek, açılmak III, 78-2, III, 78-9 (749)
 (D-K) yarıl-: 477 (215)
 (E.N.) yérilmak: yarılmak, çatlak hale gelmek (466)
 (UTİL) yérilmak: (693) - 6
733. (B.A.) yarımıla-: yarılamak III, 343-9 (749)
 (D-K) yarımıla-: 594 (215)
 (E.N.) yérimlimak: yarımlamak (466)
 (UTİL) yérimlimak: (701) - 6

734. (B.A.) yarım lan-: yarım lanmak III, 113-18 (749)
 (D-K) yarım lan-: 492 (215)
 (E.N.) yérim lanmak: (bk. yérimlaşmak)
 yérimlaşmak: yarım lamak, yarıma inmek (466)
 (UTİL) yérimlaşmak: (700)-6
735. (B.A.) yarmak lan-: para sahibi olmak III, 116-18 (751)
 (D-K) yarmaqlan-: 492 (216)
 (E.N.) yarmak: madeni çin parası (460)
 (UTİL) yarmak: (438)-6
736. (B.A.) yaru-: ışımak III, 87-2 (753)
 (D-K) yaru-: 480 (216)
 (E.N.) yorumak: ışıklanmak, aydınlanmak (471)
 (UTİL) yorumak: (691)-6
737. (B.A.) yas-: dağıtıp yaymak, çözmek III, 60-4 (754)
 (D-K) yas-: 470 (217)
 (E.N.) yazmak: yaymak, sermek (462)
 (UTİL) yeşmek: (561)-6
738. (B.A.) yasıla-: yassılamak, yaymak; sözü açık, geniş ve kinayesiz söylemek
 III, 328-13 (755)
 (D-K) yasıla-: 588 (217)
 (E.N.) yesilimak: yassı hale getirmek; düzletmek (466)
739. (B.A.) yaşa-: yaşamak III, 89-7 (756)
 (D-K) yaşa-: 481 (218)
 (E.N.) yaşimak: yaşamak (461)
 (UTİL) yaşimak: (458)-6
 (G.J.) jaša - ~ jaši-: to grow older, to grow old (150)

740. (B.A.) yaşnat-: şimşek çaktırmak; parlatmak II, 356-18 (757)
 (D-K) yaşnat-: 441 (218)
 (E.N.) yaşnatmak: çiçeklendirmek; geliştirmek, ilerletmek (461)
 (UTİL) yaşnatmak: (458)-6
741. (B.A.) yaşur-: örtmek; örtülmek; gizlemek III, 68-14 (758)
 (D-K) yaşur-: 473 (218)
 (E.N.) yaşurmak: gizlemek, saklamak (471)
 (UTİL) yaşurmak: (592)-6
 (G.J.) jaşur-: to conceal, to hide (151)
742. (B.A.) yat-: yatmak II, 313-21 (759)
 (D-K) yat-: 422 (218)
 (E.N.) yatmak: yatmak (461)
 (UTİL) yatmak: (5412)-6
 (G.J.) jat-: to lie, to lie down, to go to bed, to put (151)
743. (B.A.) yat-: yaymak, sermek II, 313-26 (759)
 (D-K) yat- ~ yad-: 422 (218)
 (E.N.) yaymak: yaymak, sermek (462)
 (UTİL) yaymak: (536)-6
 (G.J.) jaj-: 1. to lay out, to spread out, to roll out, to stretch (146)
744. (B.A.) yawuzlan-: kötü bulmak III, 114-14 (762-763)
 (D-K) yawuzlan-: 491 (219)
 (E.N.) yawuzlanmak: hiddetlenmek, hırslanmak (462)
745. (B.A.) yayıl-: ırgalanmak, yayılmak, salınmak III, 192-6 (763)
 (D-K) yayıl-: 529 (220)
 (E.N.) yéyilmak: yayılmak, serilmek (467)
 (UTİL) yéyilmak: (743) - 6

746. (B.A.) yayla-: yaylamak III, 311-10 (764)
 (D-K) yayla-: 580 (220)
 (E.N.) yaylimak: yaylamak (462)
 (UTİL) yaylimak: (535) - 6
747. (B.A.) yaylat-: yaylatmak II, 357-6 (764)
 (D-K) yaylat-: 441 (220)
 (E.N.) yaylatmak: yaylatmak: yazı yaylada geçirmek (462)
 (UTİL) yaylatmak: (534)-6
748. (B.A.) yaytur-: çırpıtmak, kımıldatmak III, 100-16 (764)
 (D-K) yaytur-: 486 (220)
 (E.N.) yayturmak: serdirmek, yaydırmak (462)
 (UTİL) yaydurmak: (534)-6
749. (B.A.) yazlat-: yazlatmak, yazı geçirtmek, yaylatmak II, 355-15 (760)
 (D-K) yazlat-: 440 (220)
 (E.N.) yazlatmak: yazı geçirtmek (462)
750. (B.A.) yaztur-: çözdürmek; yanıltmak III, 95-12 (767)
 (D-K) yaztur-: 484 (221)
 (E.N.) yazdurmak: yaydırmak, serdirmek (462)
751. (B.A.) yé-: yemek, yeyip telef etmek III, 67-5, III, 249-23) (767)
 (D-K) ye-: 472 (221)
 (E.N.) yimek: yemek (468)
 (G.J.) je - ~ je. - ~ je: - ~ ji - ~ ji: -: to eat, to consume (153)
752. (B.A.) yenğ-: yenmek, alt etmek (Oğuz ve Kıpçak dillerince) III, 393-21 (773)
 (D-K) yeñ-: 614-5 (223)
 (E.N.) yeñmek: yenmek (463)
 (UTİL) yeñmek: (570)-6

753. (B.A.) yét-: yetişmek erişmek (b.k. yet-) II, 314-9 (776)
 (D-K) yet-: 422 (223)
 (E.N.) yetmek: varmak, yetişmek (464)
754. (B.A.) yét-: yetişmek, erişmek (bk. yet-) II, 314-13 (776)
 (D-K) yét-: 422 (223)
 (E.N.) yetmek; varmak, yetişmek (464)
 (UTİL) yetmek: (540)-6
 (G.J.) jet - ~ jit-: to reach, to attain, to arrive, to be enough, to be sufficient, to last, to overtake, to understand (155)
755. (B.A.) yet-: yetmek, yedeğinde götürmek II, 314-13 (776)
 (D-K) yet-: 422 (223)
 (E.N.) yetmek; varmak, yetişmek (464)
 (UTİL) yetmek: (540)-6
756. (B.A.) yetil-: güdülme, yedilmek , 106-9 (777)
 (D-K) yetil-: 476-7 (223)
 (E.N.) yétilemek: yedeği götürmek, elinden tutup götürmek (467)
757. (B.A.) yétil-: erişilmek, yetişilmek III, 77-4 (777)
 (D-K) yetil-: 476-7 (223)
 (E.N.) yetilmek; olgunlaşmak, olmak, yetişmek (467)
758. (B.A.) yét(i)ş-: yetişmek, erişmek III, 183-8 (777)
 (D-K) yetiş-: 525 (223)
 (E.N.) yetişmek: yetişmek, yetmek, erişmek (467)
 (G.J.) jetiş-: to reach together (155)

759. (B.A.) yığ-: yığmak, toplamak, bir şeye engel olmak, alıkoymak III, 61-10 (779)
 (D-K) yığ-: 470-1 (224)
 (E.N.) yığmak: (bk. jığmak)
 jığmak: toplamak (182)
 (UTİL) yığmak: (759)-6
 (G.J.) jığ - ~ jég - ~ jıq-: to collect, to gather, to gain, to refrain, to control (155)
760. (B.A.) yıgil-: toplanmak; çekinmek, kaçınmak III, 80-3, III, 80-9 (780)
 (D-K) yigil-: 477-8 (224)
 (E.N.) jığılmak: toplanmak (182)
 (UTİL) yığılmak: (741)-6
 (G.J.) jıgil-: to gother (155)
761. (B.A.) yıgla-: ağlamak III, 309-5, III, 321-16 (781)
 (D-K) yigla-: 579 (225)
 (E.N.) jığlimak: ağlamak (182)
 (UTİL) yığlimak: (758)-6
 (G.J.) jıgla - ~ jıglá -: to cry, to weep to complain, to lament (156)
762. (B.A.) yıglaş-: ağlaşmak III, 322-2 (781)
 (D-K) yiglaš-: 126 (225)
 (E.N.) jığlaşmak: ağlaşmak (182)
 (UTİL) yığlaşmak: (758)-6
 (G.J.) jıglaš -: to weep togetherl, to weep (156)
763. (B.A.) yıglat-: ağlatmak III, 355-19 (781)
 (D-K) yiglat-: 440 (225)
 (E.N.) jığlatmak: ağlatmak (182)
 (UTİL) yığlatmak: (758)-6
 (G.J.) jıglat-: to cause to cry (156)

764. (B.A.) yığılış-: toplaşmak III, 105-12 (781)
 (D-K) yigliš-: 487 (224)
 (E.N.) jığılışmaq: toplanmak, bir araya gelmek (182)
765. (B.A.) yık-: yıkmak, yıkılmak III, 63-13 (782)
 (D-K) yig-: 471 (227)
 (E.N.) jikmaq: yıkmak (183)
 (G.J.) jıq-: (bkz jıg-)
 jıg- ~ jég - ~ jıq-: to collect, to gather, to gain, to refra; to control (155)
766. (B.A.) yıkıl-: yıkılmak III, 82-1 (782)
 (D-K) yigil-: 478 (227)
 (E.N.) jikilmek: yıkılmak, düşürülmek (183)
 (UTİL) yıķilmek: (766)-6
767. (B.A.) yıktur-: yıktırmak III, 97-4 (782)
 (D-K) yigtur-: 484 (227)
 (E.N.) jikturmaq: yıktırmak (183)
768. (B.A.) ılı-: ılmak III, 91-5 (783)
 (D-K) yili-: 482 (226)
 (E.N.) ılımaq-: ılmak, ısımak (174)
 (UTİL) illimaq: (340)
769. (B.A.) ılıt-: sıtma tutmak, sıtmadan vücudu ısınmak; ılıtmak
 (D-K) yilit-: 423 (226)
 (E.N.) jilitmaq: ılıtmak, ısıtmak (183)
 (E.N.) ilitmaq: ılıtmak, ısıtmak (175)
 (UTİL) ilitmaq: (345)-6
 (G.J.) jilit-: to make lukewarm (156)

770. (B.A.) yıraklan-: uzak bulmak III, 115-7 (786)
 (D-K) yiraglan-: 492 (228)
 (E.N.) jiraklimak: uzaklamak (184)
 (UTİL) jiraklimak: (752)-6
771. (B.A.) yırt-: yırtmak III, 435-8 (787)
 (D-K) yırt-: 632 (228)
 (E.N.) jirtmak: (bk. jitmak)
 jitmak: yırtmak (184)
 (UTİL) yırtmak: (752)-6
 (G.J.) jirt-: to tear (156)
772. (B.A.) yırtıl-: yırtılmak III, 107-1 (787)
 (D-K) yırtıl-: 488 (228)
 (E.N.) jitilmak: yırtılmak (184)
 (UTİL) yırtılmak: (753) - 6
773. (B.A.) yimle-: gözle işaret etmek (Bk. imle-) III, 310-8 (791)
 (D-K) imle-: 146 (33)
 (E.N.) imlimak: işaret etmek (175)
774. (B.A.) yir-: yirmek III, 58-11 (793)
 (D-K) yar-: 469 (215)
 (E.N.) jirmak: ayırmak (184)
 (UTİL) yirmak: (753)-6
 (G.J.) jır-: to tear of (156)

775. (B.A.) yit-: kaybolmak, yitmek II, 314-5 (794)
 (D-K) yit-: 422 (228)
 (E.N.) yitmek: yitmek, kaybolmak (468)
 jütmek: yitmek, kaybolmak (189)
 (UTİL) yitmek: (748)-6
 (G.J.) jit-: to disappear, to be lost, to lose (157)
776. (B.A.) yittür-: kaybettirmek; bir şeyi bohça ve bohçaya benzer şeylerde saklatmak III, 94-15 (795)
 (D-K) yittür-: 483 (228)
 (E.N.) jüttürmek: yitirmek, kaybetmek (469)
 (UTİL) yittürmek: (748)-6
777. (B.A.) yitür-: kaybetmek yitirmek III, 67-16 (795)
 (D-K) yitür-: 473 (228)
 (E.N.) yitürmek: yitirmek, kaybettirmek (469)
 jütermek: yitirmek, kaybetmek (139)
 (UTİL) yittürmek: (748)-6
778. (B.A.) yoğrul-: yoğrulmak III, 107-24 (796)
 (D-K) yogrul-: 488 (229)
 (E.N.) jugurulmak: yoğurulmak (185)
 (UTİL) yuğurulmak: (616)-6
779. (B.A.) yogur-: yoğurmak –mış II, 102-13 (797)
 (D-K) yogur-: 319-20 (229)
 (E.N.) jugurmak: yoğurmak (185)
 (UTİL) yuğurmak: (615)-6
780. (B.A.) yogurt-: yoğurtmak III, 436-26 (797)
 (D-K) yogurt-: 632-3 (229)
 (E.N.) juğartmak: yoğurtmak (185)
 (UTİL) yuğurtmak: (615)-6

781. (B.A.) yokadh-: yok olmak, -ur III, 384-18 (791)
 (D-K) yōqāḏ-: 612 (229)
 (E.N.) yokatmak: kaybetmek (469)
 (UTĪL) yokatmak: (598)-6
 (G.J.) jokat-: to destroy, to lose, to annihilate, to kill, to consume, to loose (158)
782. (B.A.) yolun-: yolunmak; azat edilmek, bırakılmak; boşanmak III, 85-24 (801)
 (D-K) yulun-: 480 (232)
 (E.N.) julunmak: yolunmak, koparılmak (186)
 (UTĪL) yolunmak: (628)-6
783. (B.A.) yorit-: yürütmek; -ilaç- içini sürdürmek II, 315-24 (803)
 (D-K) yorit-: 423 (231)
 (E.N.) yorutmak: rahvan yürütmek (471)
 (UTĪL) yorutmak: (586)-6
784. (B.A.) yörge-: sarmak III, 307-19 (805)
 (D-K) yörge-: 578 (232)
 (E.N.) yörgimek: (bk. yögimek)
 yögimek: sarmak, bürümek
 (UTĪL) yögimek: (642)-6
 (G.J.) jürge - ~ jörge - ~ jö:ge-: to pack, to roll, to roll up, to wind, to wrop, to envelop (162)
785. (B.A.) yu-: yıkamak III, 66-15; III, 249-17 (806)
 (D-K) yu-: 472 (232)
 (E.N.) jumak: (bk. juymak)
 juymak: yumak, yıkamak (188)
 (UTĪL) yumak: (629)-6
 (G.J.) ju ~ juj-: to wash (159)

786. (B.A.) yuk-: bulaşmak, sıvanmak, sirayet etmek III, 63-10 (809)
 (D-K) yug-: 471 (234)
 (E.N.) jukmak: bulaşmak, mikrop kapmak (185)
 (UTİL) yukmak: (616)-6
 (G.J.) juq - ~ joq-: to stain, to leave marks, to infect (161)
787. (B.A.) yuktur-: sürdürmek, bulaştırmak III, 96-22 (809)
 (D-K) yuqtur-: 484 (234)
 (E.N.) jukturmak: bulaştırmak (185)
 (UTİL) yukturmak: (616)-6
 (G.J.) juktur-: to cause to stain (161)
788. (B.A.) yuluş-: yağmalaşmak III, 75-9 (811)
 (D-K) yuliş-: 476 (234)
 (E.N.) juluşmak: beraber yolmak; beraber koparmak (186)
 (UTİL) yuluşmak: (627)-6
789. (B.A.) yum-: yummak III, 64-18 (811)
 (D-K) yum-: 472 (233)
 (E.N.) jummak: yummak (186)
 (UTİL) yummak: (633)-6
 (G.J.) jum-: to close one's eyes, mouth, hands (160)
790. (B.A.) yumşa-: yumuşamak III, 306-23 (812)
 (D-K) yumša-: 578 (233)
 (E.N.) jumşımak: yumuşamak (186)
 (UTİL) yumşımak: (632)-6
 (G.J.) jumša-: to soften, to get soft (160)

791. (B.A.) yumşat-: sepiletmek, yumuşatmak, sözü veya kitabı çabuk çabuk söylemek ve okumak II, 354-13 (813)
 (D-K) yumşat-: 440
 (E.N.) jumşatmak: yumuşatmak (186)
 (UTİL) yumşatmak: (629)-6
 (G.J.) jumşat-: to cause get soft, to soften (160)
792. (B.A.) yumul-: yumulmak III, 55-4; III, 55-5 (813)
 (D-K) yümül-: 468 (233)
 (E.N.) jumulmak: yumulmak (186)
 (UTİL) yumulmak: (634)-6
793. (B.A.) yut-: yutmak (Oğuz ve Kıpçak dillerince) II, 313-25 (818)
 (D-K) yut-: 422 (235)
 (E.N.) jutmak: yutmak (187)
 (UTİL) yutmak: (611)-6
 (G.J.) jut - ~ dzut - ~ jüt-: to swallow (161)
794. (B.A.) yüdh-: yüklemek, yüklenmek III, 434-15 (820)
 (D-K) yüd-: 632 (235)
 (E.N.) jüdümek: sırtlamak, yüklenmek (188)
 yüdimek: yüklemek (473)
 (UTİL) yüdümek: (647)-6
 (G.J.) jud - ~ jüd-: to carry, to take, to load something on one's shoulders (161)

795. (B.A.) yüdhtëş-: yüklemek, yüklemekte yardım ve yarış etmek III, 71-10 (820)
 (D-K) yüdüş-: 475 (235)
 (UTİL) yüdüşmek: (647)-6
796. (B.A.) yügrüş-: koşuşmak III, 102-10 (821)
 (D-K) yügrüş-: 486 (236)
 (E.N.) jügrimek: koşmak (188)
 (UTİL) yügürüşmek: (680)
 (G.J.) juguruş: to run together (160)
797. (B.A.) yüg(ü)r-: -at- koşmak, yüğrükçe koşmak; geçmek; segirtmek; beze eriş yapmak III, 66-25; III, 69-15; (821-822)
 (D-K) yüğür-: 473 (236)
 (UTİL) yüğürmek: (679)-6
 (G.J.) jugur - ~ jügür-: to run, to rush (159)
798. (B.A.) yügürt-: koşturmak III, 437-3 (822)
 (D-K) yügürt-: 633 (236)
 (E.N.) jügrütmek: koşturmak (188)
 (UTİL) yügürtmek: (679)-6
 (G.J.) jugurut - ~ jugurt - ~ jugut-: to cause t run, to force, to run, to make a horse gallop, to put on (160)
799. (B.A.) yükle-: yüklemek III, 309-23 (822)
 (D-K) yükle-: 579 (235)
 (E.N.) yüklimek: (bk. jüklimek) (472)
 jüklimek: yüklemek (188)
 (UTİL) yüklimek: (688)-6
 (G.J.) jükle-: to load, to lade (161)

800. (B.A.) yüксе-: yükselmek; uzamak III, 306-20 (823)
 (D-K) yükse-: 578 (236)
 (E.N.) yükselmek: yükselmek (472)
 (UTİL) yükselmek: (678)-6
801. (B.A.) yükün-: secde etmek, ibadet etmek, namaz kılmak; büyük önünde eğilmek baş eğmek III, 84-19 (823)
 (D-K) yükün-: 479 (236)
 (E.N.) yükünmek: diz üstü oturmak (472)
 (UTİL) yükünmek: (678)-6
802. (B.A.) yüm-: -göz- yummak III, 64-18 (825)
 (D-K) yüm-: 472 (233)
 (E.N.) jummak: yummak (186)
 (UTİL) yummak: (633)-6
 (G.J.) jum-: to close one's eyes, mouth, hands (160)
803. (B.A.) yümül-: yumulmak III, 55-4 (825)
 (D-K) yümül-: 468 (233)
 (E.N.) jumulmak: yumulmak (186)
 (UTİL) yumulmak: (634) - 6
804. (B.A.) yüz-: yüzmek, soymak; yayılmak ve dağılmak III, 59-23; (827)
 (D-K) yüz-: 470 (237)
 (E.N.) üzmek: koparmak, kesmek; geliş gidişi kesmek (448)
 (UTİL) üzmek: (878)-5
805. (B.A.) yüzlen-: yüzünü dönmek; saygı sahibi olmak, halktan hizmet istemek III, 111-4 (827)
 (D-K) yüzlen-: 490 (238)
 (E.N.) yüz: yüz (473)
 (G.J.) yüzlen-: to turn one's face (162)

1.2. Divanü Lügati't Türk ve Yeni Uygur Türkçesinde Kök Ortaklığı Bulunan Fiiller

Bu bölümde, Divanü Lügati't-Türk ile Yeni Uygur Türkçesindeki fiillerden şeklen birbirine çok benzeyip anlamca aynı olan ve şeklen birbirine çok benzeyip anlamları birbirine çok yakın olan fiiller ile Divanü Lügati't-Türk'te isimden türemiş fiillerden Yeni Uygur Türkçesinde fiil şekline rastlamadığımız; ancak kök durumundaki isim şekillerine rastladığımız kelimeleri aynı kökten geldiğini düşünerek birarada gösterdik.

1. (B.A.) acıgsı-: ekşimek, acılaşmak I, 282-7; (3-)
 (D-K) açigsi-: (4)
 (E.N.) éçimak: eşkimek, mayalanmak (121)
 (UTİL) éçimağ: (73)-6
 (G.J.) éçi-: 1. to be sour, to be bitten (32)
2. (B.A.) aç-: karnı acıkmak I, 172-7; (2)
 (D-K) aç-: 95 (3)
 (E.N.) éçikmak: acıkmak (121)
 (UTİL) açmağ: (37)-1
 (G.J.) aç-: 1. to be hgnry 2. to open (11)
3. (B.A.) açlın-: açılmak I, 256-22 (4)
 (D-K) açlin-: 133 (3)
 (E.N.) açılanmağ: dallanmak, çatallanmak (2)
 éçilmağ: açılmak (121)
 (UTİL) éçilmağ: (73)-6
 (G.J.) açil - ~ éçil-: to be opened, to become opened (12)

4. (B.A.) açılış-: açılmak I, 239-12 (4)
(D-K) açlis-: 126 (3)
(E.N.) éçilmaç: açılmak
(UTİL) éçilmaç: (73)-6
(G.J.) açil - ~ éçil-: to be opened, to become opened (12)
5. (B.A.) adhgırlan-: aygırlaşmak; aygır bulmak I, 313-8; (6)
(D-K) adhgırlan-: 157 (5)
(E.N.) ayğir: aygır (24)
6. (B.A.) adhrış-: ayırışmak, birbirinden ayrılmak I.233-23, 270-5; (8)
(D-K) adriş-: 123-124 (ayriş-: 138) (4)
(E.N.) ayriş: ayırma, arıtma (25)
7. (B.A.) agızla-: agza vurmak, ağız açmak I.302-5; (11)
(D-K) agizla-: 152 (6)
(E.N.) éğiz: ağız (122)
(UTİL) éğiz-: (90)-6
(G.J.) agiz ~ éğiz: mouth, opening, river-mouth. hale, top, the pening in an (14)
8. (B.A.) aglat-: savmak, uzaklaştırmak, ıraklaştırmak, boşaltmak I, 265-19; (11)
(D-K) aglat-: 136 (6)
(E.N.) éğitmaç: çözmek, açmak, salıvermek (12)
9. (B.A.) agrikan-: ağrısından şikayet etmek (I, 312-6; (12)
(D-K) agrikan-: 157 (6)
(E.N.) agriksunmak: kendinde hastalık hissetmek- zorluk hissetmek (4)

10. (B.A.) agru-: ağırlaşmak I.273-25; (12)
 (D-K) agru-: 140 (6)
 (E.N.) éğırlaşmak: ağırlaşmak (122)
 (UTİL) éğırlaşmak: (89)-6
11. (B.A.) agruklan-: bir iş veya yükü ağırsınmak, ağır saymak I, 313-26;
 (12)
 (D-K) agruklan-: 158 (6)
 (E.N.) agriksunmak: kendinde hastalık hissetmek-zorluk hissetmek (4)
12. (B.A.) aguk-: agılanmak I. 130-5; (13)
 (D-K) aguq-: 105 (5)
 (E.N.) ağı: zehir (5)
 (UTİL) ağı: (114)
 (G.J.) agu: poison (14)
13. (B.A.) agula-: ağılamak (I. 310-5; (13)
 (D-K) agula-: 156 (5)
 (E.N.) ağı: ağı, zehir (5)
 (UTİL) ağı: (114)
 (G.J.) agu: poison (14)
14. (B.A.) alda-: aldatmak I, 273-11; (18)
 (D-K) alda-: 139 (6)
 (E.N.) aldi-: aldatmak, kandırmak (9)
 (UTİL) aldimak: (168)
 (G.J.) alda-: to cheat, to deceive, to mislead, to treat in agentle way, to calm,
 to caress (20)

15. (B.A.) alduz-: malını elinden aldirmek, soyulmak II, 87-19; (19)
 (D-K) alduz-: 312 (7)
 (E.N.) aldurmak: aldirmek (9)
 (UTİL) aldirmek: (164)
 (G.J.) aldur-: to cause to take (20)
16. (B.A.) alka-: alkışlamak, öğmek I. 284-5 (20)
 (D-K) alqa-: 145 (8)
 (E.N.) alkış: alkış (10)
 (UTİL) alkış: (169)-1
 (G.J.) alqa-: to bless, to praise (21)
17. (B.A.) alkaş-: alkışlamak, alkışta yarış etmek I, 237-19; (20)
 (D-K) alqaş-: 125 (8)
 (E.N.) alkış: alkış (alkışlar éytmaq: övgüler söylemek) (10)
 (UTİL) alkış: (169)-1
18. (B.A.) altunlaş-: altın ödöl koyarak bahse girmek II, 114-23; (22)
 (D-K) altunlaş-: 326 (8)
 (E.N.) altunlatmaq: altınlatmak: altın yıldız kaplatmak (11)
 (UTİL) altun: (160)-1
 (G.J.) altun ~ altw: gold, golden, gold coin (21)
19. (B.A.) anala-: ana edinmek, ana demek I, 311-4, (24)
 (D-K) anāla-: 156-157 (9)
 (E.N.) ana: ana (12)
 (UTİL) ana: (189)-1
 (G.J.) ana ~ an'a: mother (22)
20. (B.A.) arala-: aralamak, arasını bulmak, barıştırmak I, 309-3; (30)
 (D-K) arāla-: 156 (11)
 (E.N.) ara: ara, fasıla (15)
 (UTİL) ara: (53)
 (G.J.) ara ~ ara: : middle (25)

21. (B.A.) argula-: arasını yarmak, geçmek I, 317-10; (31)
 (D-K) argūla-: 159 (11)
 (E.N.) arilimaḫ: gezmek; arasından geçmek (16)
 (UTĪL) arilimaḫ: (78)-1
 (G.J.) arala-: to pass, to pass through, to pass among (25)
22. (B.A.) arı-: temizlemek, temiz olmak III, 252-21; (32)
 (D-K) ari-: 555 (11)
 (E.N.) érik: 1. temiz, pak 2. masum, suçsuz, günahsız (126)
 (E.N.) ériklimaḫ: temizlemek (126)
 (G.J.) éri-: to get clean, pure (36)
23. (B.A.) arıla-: aralamak I, 308-22; (33)
 (D-K) arila-: 156 (11)
 (E.N.) arilamaḫ: gezmek, arasından geçmek (14)
 (UTĪL) arilamaḫ: (78)-1
 (G.J.) arala-: to pass, to pass through, to pass among (25)
24. (B.A.) arıt-: temizlemek I, 208-9 (34)
 (D-K) arit-: 122 (11)
 (E.N.) ériklimaḫ: temizlemek (126)
 (G.J.) érigla - ~ irigla-: to clean (36)
25. (B.A.) arkalan-: arka-yani yardımcı- sahibi olmak; birşeye sırtını vermek, dayamak I, 297-8; (35)
 (D-K) arqalan-: 150 (12)
 (E.N.) arqilimaḫ: yükü sırtına almak; yüklenmek (17)
26. (B.A.) armutlan-: armutlanmak I, 312-14; (36)
 (D-K) armutlan-: 157 (12)
 (E.N.) armut: armut (17)
 (G.J.) armut ~ armud ~ a:mud: pear (26)

27. (B.A.) arpala-: arpa vermek I, 316-5; (36)
 (D-K) arpāla-: 159 (12)
 (E.N.) arpa: arpa (17)
 (UTİL) arpa: (60)-1
 (G.J.) arpa ~ a:pa ~ a.pa: barley (26)
28. (B.A.) artuklan-: aşırı gitmek I, 219-19; (39)
 (D-K) artuqlan-: 157 (13)
 (E.N.) artuq: fazla, çok (17)
 (UTİL) artuq: (71)-1
 (G.J.) artuq: excecivve much (26)
29. (B.A.) artur-: artırmak, aşırı gitmek I, 219-19; (39)
 (D-K) artur-: 117 (13)
 (E.N.) artturmaq: arttırmak (17)
 (UTİL) artturmaq: (61)-1
30. (B.A.) aruş-: erimek (bk erüş-) I, 182-17; (39)
 (D-K) erüş-: 101 (25)
 (E.N.) érimek: erimek (126)
 (UTİL) érimek: (80)-6
31. (B.A.) aşgın-: aşınmak I, 254-12 (43)
 (D-K) aşgin-: 132 (15)
 (E.N.) éşinmaq: aşınmak (127)
 (UTİL) éşinmaq: (86)-6
32. (B.A.) aşrul-: aşırılmak; tepeden aşırılmak I, 247-21; (43)
 (D-K) aşur-: aşrul-: 129 (14)
 (UTİL) aşurmaq: (110)-1
 (G.J.) aşur-: to cause, to remain; to exceed to cause to cross (29)

33. (B.A.) aşun-: geçmek, aşmak I, 202-10; (45)
 (D-K) aşun-: 110 (14)
 (E.N.) éşinmak: aşınmak (127)
 (UTİL) éşinmak: (86)-6
34. (B.A.) atanlan-: iğdiş deve sahibi olmak I, 75-23, 75-25; (-48)
 (D-K) atanlan-: 149 (16)
 (E.N.) atan: iğdiş edilen deve
 (UTİL) atan: (17)-1
35. (B.A.) atgar-: ata bindirmek I. 225-9; (48-)
 (D-K) atgar-: 119 (15)
 (E.N.) at: at (19)
 (UTİL) at: (12)-1
36. (B.A.) atıl-: atılmak; -çiçek- açılmak; herhangi bir şey büsbütün ayrılmayarak açılmak I, 193-7; (48)
 (D-K) atıl-: 105 (15)
 (UTİL) atılmak: (17)-1
37. (B.A.) atızla-: ark açmak, set yapmak, toprağı parçalara ayırmak, evlek yapmak. I,301-16; (49)
 (D-K) atızla-: 152 (16)
 (E.N.) étiz: tarla, kır, ekin alanı (128)
 (UTİL) étiz: (65)-6
38. (B.A.) axtar-: aktarmak I, 219-12; (14)
 (D-K) agit-: 144 (5)
 (E.N.) axtarmak: aramak, arama (6)
 (UTİL) ahturmak: (39)
 (G.J.) axtar - ~ aqtar-: 1. to search, to seek, 2. to harrow (15)

39. (B.A.) aytur-: söyletmek I, 269-18; (56)
 (D-K) aytur-: 138 (17)
 (E.N.) éytturmak: (éyt̥kuzmak) söyletmek, davet ettirmek (129)
40. (B.A.) azlan-: azımsamak, az görmek I, 297-21; (57)
 (D-K) āzlan-: 151 (18)
 (E.N.) azsunmak: az bilmek, az görmek, azımsamak (26)
41. (B.A.) azlan-: azımsamak, az görmek I, 297-21; (57-)
 (D-K) āzlan-: 151 (18)
 (E.N.) azsunmak: az bilmek, az görmek, azımsamak (26)
42. (B.A.) bagırla-: bağrına vurmak; yayın tutamağını düzeltmek III, 331-14; (59)
 (D-K) bagırla-: 589 (63)
 (E.N.) bağrilimak: bağrını yere vermek (27)
43. (B.A.) bagırsa-: canı ciğer istemek III. 332-23; (60-)
 (D-K) bagırsa-: 590 (63)
 (E.N.) béğir: 1. ciğer
 (UTİL) béğir: (531)-1
 (G.J.) bagir: heart (45)
44. (B.A.) bakış-: bakışmak-göz ucu ile- II, 103-15; (63)
 (D-K) baqış-: 320 (65)
 (E.N.) békiş: (bk bakmak) bakmak: bakmak (28)
 (UTİL) békiş: (532)-1

45. (B.A.) bakıt-: baktırmak, bakıtmak II,308-8; (63-)
 (D-K) baqit-: 419 (65)
 (E.N.) baktırmak: (bk: bakqıuzmaq)
 bakqıuzmaq: baktırmak (28)
 (UTİL) baktırmak: (387)-1
 (G.J.) baqtur-: to cause to see etc (48)
46. (B.A.) bakur-: baktırmak II,83-5; (64-)
 (D-K) baqur-: 310 (65)
 (E.N.) bakqıuzmaq: baktırmak (28)
 (UTİL) baktırgıuzmaq: (386)-1
47. (B.A.) balıksa-: balık yemek istemek III. 334-11; (66-)
 (D-K) baliqsa-: 590 (64)
 (E.N.) béliq: balık (38)
48. (B.A.) başakla-: başak, demir uç takmak III. 337-10; (75-)
 (D-K) başaqıla-: 592 (67)
 (E.N.) başaq: başak (32)
49. (B.A.) başmaklan-: başmak (pabuç) sahibi olmak II,274-3; (75)
 (D-K) başmaqılan-: 403 (67)
 (E.N.) başmaq: terlik, yazlık ayakkabı (32)
50. (B.A.) bayu-: zenginlemek, zenginleşmek III,274-16; (76-)
 (D-K) bayu-: 565 (68)
 (E.N.) bay: zengin (32)
 (UTİL) bay: (406)-1
 (G.J.) baj: rich, wealthy, rich, man, rich people, merchant, also added to proper names (46)

51. (B.A.) begle-: bey saymak, bey diye ad vermek III,293-1 (79-)
 (D-K) begle-: 572 (70)
 (E.N.) beg: bey (34)
 (UTİL) beg: (437)-1
 (G.J.) beg: a native official, appointed by the chinese local authorities in eastern Turkistan (52)
52. (B.A.) beklet-: bağlatmak; hapsettirmek (Oğuzca) bekletmek, gözettirmek II,341-24; (80-)
 (D-K) beklet-: 434 (70)
 (E.N.) békitlemek: kilitlemek , bağlamak (38)
 (UTİL) békitlemek: (534)-1
 (G.J.) bekít - ~ berket-: to make hard, to close, to fasten to abstuct, to shut up, to fix (52)
53. (B.A.) bele-: belemek, beşiğe bağlamak; bulaştırmak III, 270-25; (81)
 (D-K) bele-: 563 (70)
 (E.N.) mélélemek: bulamak, batırmak, daldırmak (271)
54. (B.A.) bele-: koyun melemek III, 270-11 (81)
 (D-K) bele-: 563 (69)
 (E.N.) merimek: melemek (268)
 (UTİL) merimek: (110)-5
55. (B.A.) belgür-: meydana çıkmak, belirlemek, ağaca çıkmak II, 172-20; (82-)
 (D-K) belgür-: 352-3 (70)
 (E.N.) belgilemek: işaretlemek-tayin etmek (35)
 (UTİL) belgilemek: (443)-1
 (G.J.) belgür-: to come visible (51)

56. (B.A.) berkit-: berkitmek, sağlamlaştırmak II, 340-4; (85)
 (D-K) berkit-: 433 (70)
 ((E.N.) békitmek: kilitlemek, bağlamak (38)
 (UTİL) békitmek: (534)-1
 (G.J.) berket- ~ bekit -: to make hard, to cause, to fasten, to abstract, to shut up, to fix (51)
57. (B.A.) biti-: yazmak II,325-7; (95)
 (D-K) biti-: 427 (74)
 (E.N.) pütmek:yazmak (329)
 (UTİL) pütmek: (761)-1
58. (B.A.) bitiş-: ikrar etmek II,88-23; (97)
 (D-K) bütüş-: 313 (84)
 (UTİL) pütüşmek: (762)-1
59. (B.A.) bitiş-: yazmakta yardım ve yarış etmek II,88-18 (97)
 (D-K). bitiş-: 313 (74)
 (UTİL) pütüşmek: (762)-1
60. (B.A.) bitit-: yazdırmak II,299-2; (97-)
 (D-K) bitit-: 415 (74)
 (E.N.) püttürmek: yazdırmak (329)
61. (B.A.) bodhu-: boyamak; yapıştırmak III,260-9; (98-)
 (D-K) bóđu-: 558 (75)
 (E.N.) boyalmak: boyanmak
 boyanmak: boyanmak (49)
 (UTİL) boyımak: (488)-1

62. (B.A.) boglun-: boğulmak II,239-8; (99-)
 (D-K) boglun-: 385 (75)
 (E.N.) boğulmak: boğulmak (46)
 (UTİL) boğulmak: (469)-1
63. (B.A.) boşut-: bırakmak; boş bırakmak, serbest bırakmak; yumuşaklık
 (ishal) vermek I, 210-21; (104-)
 (D-K) boşut-:(boşat): 418-9 (77)
 (E.N.) boşatmak: boşaltmak (49)
 (UTİL) boşatmak: (463)-1
64. (B.A.) boyunla-: boyuna vurmak III, 145-23; (106-)
 (D-K) boyunla-: 507 (77)
 (E.N.) boyun: boyun (50)
 (UTİL) boyun: (485)-1
 (G.J.) bojun ~ bojan: neck (58)
65. (B.A.) buçgaklan-: köşelenmek II,273-25; (110-)
 (D-K) buçgaklan-: 403 (79)
 (E.N.) puçmak: köşe (326)
 (UTİL) puçmak: (doğrusu: puçkak)
 puçkak: (745)-1
66. (B.A.) bulga-: bulandırmak, barıştırmak, bulanıp, bulanıp kusayazmak,
 öfkelenlendirmek III, 289-16; (114)
 (D-K) bulga-: 570-1 (80)
 (E.N.) bulğatmak: 1. Çalkalamak, 2. Kirletmek, 3. Bulandırmak, 4.
 Sallamak (52)
 (UTİL) bulğimak: (507)-1

67. (B.A.) bulutlan-: bulutlanmak II,264-13; (115-)
 (D-K) bulutlan-: 398 (81)
 (E.N.) bulut-: bulut (52)
 (UTİL) bulut: (508)-1
 (G.J.) bulut: cloud, sky, sponge (61)
68. (B.A.) burunla-: buruna vurmak III,342-2; (118-)
 (D-K) burunla-: 593 (81)
 (E.N.) burun: burun (53)
 (UTİL) burun: (497)-1
 (G.J.) burun ~ buun: 1. n se, 2. former, earlier (61)
69. (B.A.) buruş-: y z-buruşmak II,94-24; (118-)
 (D-K) buruş-: (b r): 266 (83)
 (E.N.) purlaşmak: buruşmak, kırışmak (327)
 (UTİL) purlaşmak: (750)-1
 (G.J.) buruş-: to smell (61)
70. (B.A.) butakla-: budamak III,337-1; (120-)
 (D-K) butiqla - ~ butaqla -: 591 (82)
 (E.N.) putimak: budamak, budak (kesmek) (328)
 (UTİL) putimak: (743)-1
71. (B.A.) butaklan-: budaklanmak, tomurcuklanmak, kollara ayrılmak
 II,264-24; (120-)
 (D-K) butaqlan~butiqlan-: 399 (82)
 (E.N.) putaklimak: kol halinde ayrılmak; dallanmak (328)
72. (B.A.) butan-: budanmak II,141-6; (120-)
 (D-K) butan-: 338 (82)
 (UTİL) putalmak: (741)-1

73. (B.A.) butıkla-: budamak III, 337-1; (121)
 (D-K) butiqla - ~ butaqla-: 591 (82)
 (E.N.) putaqlımak: kol halinde ayrılmak, dallanmak (328)
74. (B.A.) butla-: buduna vurmak; budunu ısırmak III,291-15; (121-)
 (D-K) butla-: 571 (82)
 (E.N.) put: bacak, ayak (328)
 (UTİL) put: (739)-1
75. (B.A.) bükün-: bükülmek, kıvrılmak II,239-22; (123-)
 (D-K) bükün-: 386 (83)
 (UTİL) püklemek: (768)-1
76. (B.A.) bürgelen-: öfkeden pire gibi sıçramak, pirenmek III,202-8;
 (125)
 (D-K) bürgelen-: 533 (84)
 (E.N.)bürge: pire (55)
77. (B.A.) çağıla-: çağlamak III, 324-22; (129)
 (D-K) çağıla-~çagıla-~žagıla-~şagıla-: 586-7 (84)
 (E.N.) çekildimak: gürültü çıkarmak. gürüldemek, çağlamak (76)
 (UTİL) çağlimak: (644)-2
 (G.J.) çağla-: to make out, to reckon, to aim to condiser oneself good, to count (63)
78. (B.A.) çağıla-: bağlamak, çağırmak III, 324-20 (129)
 (D-K) çağıla- ~ žagıla- ~ çagla-: 573 (94)
 (E.N.) çağırmak: çağırmak (68)
 (UTİL) çakırmak: (650)-2
 (G.J.) çağla-: to make out, to reckon, to aim, to condiser oneself good, to count (63)

79. (B.A.) apıl:- ince, iyi yumuşak çamurla sıvamak, boynu vurulmak II, 119-29; (135)
 (D-K) apıl:- 328 (86)
 (E.N.) aplivetmek: sıvamak, macunlamak, yapıştırmak (71)
80. (B.A.) ıfıla:- ıĝıl . ıĝıl ses vermek; şıra kaynarken ses vermek III, 325-25; (144-)
 (D-K) ıĝilla:- 595 (91)
 (E.N.) ıpildimak: taklidi ses (dalga ve damlaların ırpıntısı) (82)
81. (B.A.) ıj:- binilmek veya yüklenmek istenen yaĝırlı hayvan eĝinmek
 (bkz. ıjtr) II, 9-15; (146)
 (D-K) iş:- 268 (94)
 (E.N.) ijgan: doru (78)
82. (B.A.) ıktur:- çıkartmak II, 181-13; (148-)
 (D-K) ıqtur:- 357 (93)
 (E.N.) ıkartmak: Çıkartmak (79)
 (UTİL) ıkartmak: (765)-2
83. (B.A.) ılat:- ıslattırmak; atı terletmek II, 310-26; (148)
 (D-K) ilat:- 420-1 (90)
 (E.N.) ılatkuzmak: ıslattırmak, suya batırmak (80)
 (UTİL) ılatmak: (780)-2
84. (B.A.) igille:- Çigil'lerden saymak, igillere nesip etmek III, 345-13; (151-)
 (D-K) igille:- 595 (91)
 (UTİL) igil: (775)-2

85. (B.A.) çiçe-: çişemek, çiş etmek –pislemek- çocuklarda. III, 267-10;
(154-)
(D-K) čiše-: 562 (93)
(E.N.) čiçmak: dışkısını salmak (77)
(UTİL) čiçmak: (750)-2
(G.J.) čič-: to shit (72)
86. (B.A.) čogıla-: bağırmaq, çağırmaq (bkz. çağıla) III. 324-19; (155-)
(D-K) čogıla-: 619 (86)
(E.N.) çağırmaq: çağırmaq (68)
(UTİL) čakırmaq: (650)-2
(G.J.) čogıla-: to make out, to reckon, to aim, to consider one self good, to count (63)
87. (B.A.) emgeklen-: zahmetli saymaq I, 315-12; (179-)
(D-K) emgeklen-: 158 (23)
(E.N.) emgek: emek (112)
(UTİL) emgek: (303)-1
emek: (299)-1
(G.J.) emgek: 1. labour, 2. much sucking, a much sucking one (41)
88. (B.A.) emüz-: emzirmek (bkz. emür-) I, 180-4; (182-)
(D-K) emüz-: 99 (22)
(E.N.) émitmek: emzirmek (125)
(UTİL) emitmek: (126)-6
89. (B.A.) erkeklen-: dalgalanmaq; erkek olmak; ürpelenmek I, 315-22;
(190-)
(D-K) erkeklen-: 159 (24)
(E.N.) erkek: erkek (1159)
(UTİL) erkek: (252)-1
(G.J.) erkek ~ erkek ~ ekek: male, male-spirited (42)

90. (B.A.) eteklen-: eteklenmek I, 294-15; (202)
 (D-K) eteklen-: 149 (29)
 (E.N.) etek: etek (127)
 (G.J.) etek: skirt (100)
91. (B.A.) etle-: etlik yapmak, et yapmak I, 285-I; (203-)
 (D-K) etle-: 145 (29)
 (E.N.) et: et (118)
 (UTİL) et: (227)-1
 (G.J.) et: flesh, meat (44)
92. (B.A.) ka-: yığmak; sandığa koymak (bk. kala-:) III, 249-11; (242)
 (D-K) qa-: 554 (121)
 (E.N.) kamımak: hapsetmek-kuşatmak (218)
 (UTİL) kamımak: (142)-4
93. (B.A.) kadhişla-: kayış yapmak III, 335-22; (249-)
 (D-K) qadişla-: 591 (123)
 (E.N.) kéyiş: kayış (233)
 (UTİL) kéyiş: (384)-4
94. (B.A.) kagunlan-: kavun sahibi olmak III, 206-7; (250-)
 (D-K) qāgūnlan-: 535 (124)
 (E.N.) koğun: kavun (241)
 (UTİL) koğun: (265)-4
95. (B.A.) kalnadh-: kalınlaşmak II, 350-11; (256-)
 (D-K) qalnad- < qalnat-: 438 (125)
 (E.N.) kélínlímak: (bk. kélínlaşmak)
 kélínlaşmak: kalınlaşmak, şişmek, sıklaşmak, yoğunlaşmak
 (232)
 (UTİL) kélínlaşmak: (382)-4

96. (B.A.) kalnu-: kalınlaşmak III, 302-14; (256-)
 (D-K) qalnu-: 576 (125)
 (E.N.) kəlinlimək: (bk. kəlinləşmək)
 kəlinləşmək: kalınlaşmaq, şişmək-sıklaşmaq, yoğunlaşmaq (232)
 (UTİL) kəlinləşmək: (382)-4
97. (B.A.) kapgaklan-: kapaklanmaq II, 275-21; (263-)
 (D-K) qapgaqlan-: 404 (127)
 (E.N.) kapkak: kapak (220)
 (UTİL) kapkak: (10)-4
98. (B.A.) kaplan-: kap sahibi olmaq III, 199-6; (264-)
 (D-K) qaplan-: 532 (127)
 (E.N.) qap: çuval, torba, kap, kılıf, kutu (220)
 (UTİL) qap: (2)-4
99. (B.A.) karınla-: karna vurmaq III, 345-27; (271)
 (D-K) qarınla-: 595 (130)
 (E.N.) qarin: karın (224)
 (UTİL) qarin: (91)-4
100. (B.A.) kaşı-: kaşımaq III, 267-16; (277-)
 (D-K) qası-: 562 '132)
 (E.N.) qaşlimək: kaşımaq (224)
 (UTİL) qaşlimək: (109)-4
101. (B.A.) kaşıt-: kaşıtmak II, 307-28; (277)
 (D-K) qaşıt-: 419 (132)
 (E.N.) qaşlatmaq: kaşıtmak (225)

102. (B.A.) kaygur-: kayırmak, kaygılanmak (bk. kadhgur-) III, 194-1;
(285-)
(D-K) qadgur - ~ qaygur-: 363 paygur-: 530 (123)
(E.N.) qaygurmak: (bk. qaygulanmak)
qaygulanmak: kaygılanmak (227)
(UTİL) qaygulanmak: (184)-4
103. (B.A.) keç-: gecikmek III, 80-7; (290)
(D-K) keč-: 524 (99)
(E.N.) kéçikmek: gecikmek (196)
(UTİL) kéçikmek: (725)-4
104. (B.A.) keçit-: geçirtmek II, 300-16; (290)
(D-K) kečit-: 416 (99)
(E.N.) keçtürmek: suya girdirmek; nehri yürterek geçirtmek (193)
105. (B.A.) kéçür-: geciktirmek III, 187-23; (201-)
(D-K) kéčür-: 527 (99)
(E.N.) kéçiktürmek: geciktirmek (196)
(UTİL) kéçiktürmek: (725)-4
106. (B.A.) kedhür-: giydirmek II, 76-22; (294)
(D-K) keçür-: 307 (100)
(E.N.) kiydürmek: giydirmek (201)
(UTİL) kiydürmek: (777)-4
107. (B.A.) kéngüt-: genişletmek II, 326-16; (301)
(D-K) kenğüt-: 420 (102)
(E.N.) kéneytmek: genişletmek (198)

108. (B.A.) kıcıla-: gıdıklamak III, 323-28; (311-)
 (D-K) qičila-: 586 (135)
 (E.N.) kıçığlimak: gıdıklamak (234)
109. (B.A.) kıfçakla-: kıpçak boyundan soymak, kıpçak boyuna nispet etmek. III, 351-13; (312-)
 (D-K) qifčāqla-: 598 (139)
 (E.N.) kipçak: kıpçak (Kuzeydeki Türk boyu) (236)
110. (B.A.) kıglat-: fışkı ile gübreletmek; -at- sıçratmak, tersletmek II, 348-13; (312-)
 (D-K) qıglat-: 437 (196)
 (E.N.) kığlimak: gübrelemek (234)
111. (B.A.) kıkırış-: çağırışmak, bağırışmak II, 220-10; (313-)
 (D-K) qiqriş-: 376 (197)
 (E.N.) kıçkirişmak: bağırışmak, beraber seslenmek; karşılıklı çağırışmak, karşılıklı davet etmek (234)
112. (B.A.) kımızlan-: kımız sahibi olmak II, 268-6; (315-)
 (D-K) qimizlan-: 400 (136)
 (E.N.) kımiz: kımız (235)
 (UTİL) kımiz: (453)-4
 (G.J.) qımız: mare's milk, koumiss (247)
113. (B.A.) kızlan-: kız edinmek, kız çocuğu sahibi olmak II, 251-14; (327-)
 (D-K) qızla-: 391 (140)
 (E.N.) kız: kız (240)
 (UTİL) kız: (401)-2

114. (B.A.) kingit-: genişletmek III, 396-21; (330-)
 (D-K) keñüt-: 420 (102)
 (E.N.) kéñeytmek: genişletmek (198)
 (UTİL) kéñeytmek: (737)-4
115. (B.A.) kingü-: genişlemek III, 396-21; (330-)
 (D-K) kēñü-: 616(7)
 (E.N.) kéñeymek: genişlemek (198)
 (UTİL) kéñeymek: (738)-4
116. (B.A.) kingür-: genişletmek III, 392-26; (330-)
 (D-K) kēñür-: 615 (102)
 (UTİL) kéñeytmek: (737)-4
117. (B.A.) kirik-: kirlenmek (bk. kirlen-) II, 117-21; (331-)
 (D-K) kirik-: 327 (106)
 (E.N.) kirlenmek: kirlenmek (200)
118. (B.A.) kirpüklen-: gözde kötü kıl bitmek II, 277-17; (333-)
 (D-K) kirpüklen-: 405 (106)
 (E.N.) kirpik: kirpik (200)
 (UTİL) kirpik: '759)-4
 (G.J.) kirpik: eyelash
119. (B.A.) kirtür-: girdirmek II, 195-4; (334-)
 (D-K) kirtür-: 364 (106)
 (E.N.) kirgürmek: (bk. kirgüzmek)
 kirgüzmek: girdirmek, içine sokturmak (200)
 (UTİL) kirgüzmek: (762)-4
 (G.J.) kirdür-: to cause to enter (174)

120. (B.A.) kişe-: kösteklemek, bağlamak III, 268-5; (334-)
 (D-K) kişe-: 562 (107)
 (E.N.) kişenlimek: zincir vurmak (200)
 (UTİL) kişenlimek: (768)-4
121. (B.A.) komukla-: pislemek, terslemek, komuk boyuna nispet etmek (bk. kumukla-) III, 339-7; (342-)
 (D-K) qumuqla-: 592 (147)
 (E.N.) kumulaklamak: dışkısını salmak (248)
122. (B.A.) köndger-: doğrultmak, düzeltmek, dikmek; yola kılavuzlamak; ikrar ettirmek III, 423-14; (360)
 (D-K) könder - ~ könger-: 365 (109)
 künder-: 627
 (E.N.) köndürmek: ikna etmek, inandırmak, kandırmak; alıştırmak (205)
 (UTİL) köndürmek: (690)-4
123. (B.A.) köndgür-: doğrultmak (bk. könder-) II, 199-3; (360-)
 (D-K) könder-: (bk. könger-)
 könger-: 365 (109)
 (E.N.) köndürmek: ikna etmek, inandırmak, kandırmak; alıştırmak (205)
 (UTİL) köndürmek: (690)-4
 (G.J.) köndür-: to be pleasant (177)
124. (B.A.) köñleklen-: gömleklenmek, gömlek giymek III, 411-21; (361)
 (D-K) köñleklen-: 622 (110)
 (E.N.) köñnek: (bk. köynek): (205)
 köynek: gömlek (209)
 (UTİL) köynek: (693)-4
 (G.J.) köñlek: shirt (177)

125. (B.A.) köñgüllen-: gönüllenmek: -çocuk- düşünmek ve anlamak; arzu etmek III, 408-16; (361)
 (D-K) köñgüllen-: 621 (110)
 (E.N.) köñül: gönül (205)
 (UTİL) köñül: (678)-4
 (G.J.) köñül: heart, mind, bosam (180)
126. (B.A.) kuçakla-: kucaklamak III, 338-9; (373)
 (D-K) quçaqla-: 592 (145)
 (E.N.) kuçak: (312)-4
 (G.J.) quçaq: bossam (254)
127. (B.A.) kugur-: kavurmak (bk. kawur-, kagur, kawrul-). II, 81-23; (375)
 (D-K) qawur- (qagur-): 310 (134)
 (E.N.) qorumak: kavurmak (244)
 (UTİL) qorumak: (245)-4
128. (B.A.) kulakla-: kulağa vurmak III, 339-1; (376)
 (D-K) qulaqla-: 592 (147)
 (E.N.) kulak: kulak
 (UTİL) kulak: (339)-4
129. (B.A.) kurga-: kurumak III, 290-6, 318-4; (380-)
 (D-K) qurga-: 571 (148)
 (E.N.) kurgak: kuru (249)
 kuruk: kuru (249)
 (UTİL) kurgak: (321)-4
 kuruk: (324)-4
130. (B.A.) kurtur-: kurdurmak, toplatmak II, 190-15; (384-)
 (D-K) qurtur-: 361-2 (147)
 (E.N.) quraşturmak: montaj etmek, biriktirmek (249)

131. (B.A.) kutgar-: kurtarmak II, 192-22; (389-)
 (D-K) qutgar-: 363 (149)
 (E.N.) kutuldurmak: kurtarmak (250)
 (UTİL) kutuldurmak: (311)-4
132. (B.A.) kutrar-: kurtarmak (bk. kutgar-) II, 199-21; (389-)
 (D-K) qutgar-: 363 (149)
 (E.N.) kutuldurmak: kurtarmak (250)
 (UTİL) kutuldurmak: (311)-4
133. (B.A.) küldre-: güldür güldür etmek (bk. külre-) III, 448-8; (395)
 (D-K) küldre-: 636-7 / külre-: 568 (114)
 (E.N.) güldürlemek: gürlmek, gürlmek, gümbürmek (137)
 (UTİL) güldürlemek: (861)-4
134. (B.A.) külre-: gürlmek, güldür güldür etmek III, 283-2; (396)
 (D-K) külre-: 568-küldre-: 636-7 (114)
 (E.N.) güldürlemek: gürlmek, gürlmek, gümbürmek (137)
 (UTİL) güldürlemek: (861)-4
135. (B.A.) külümsin-: gülümsemek, güler görünmek, gülümsemek II, 259-13; (397)
 (D-K) külümsin-: 396 (113)
 (E.N.) külümsirimek: gülümsemek (211)
 (UTİL) külümsirimek: (709)-4
136. (B.A.) kürlen-: gürlmek II, 252-21; (400)
 (D-K) kürlen-: 392 (115)
 (E.N.) güldürlemek: gürlmek, gürlmek, gümbürmek (137)
 (UTİL) güldürlemek: (861)-4

137. (B.A.) maṅrat: bağirtmak II, 358-14; (408)
 (D-K) maṅrat-: 441 (117)
 (E.N.) meretmek: meletmek (267)
 (UTİL) meretmek: (96)-5
138. (B.A.) maṅraṣ-: bağırışmak III, 398-27; (408)
 (D-K) maṅraṣ-: 617 (117)
 (E.N.) mereşmek: meleşmek (267)
 (UTİL) mereşmek: (96)-5
139. (B.A.) münḡüzlen-: boynuzu çıkmak, boynuzlanmak III, 408-7; (418)
 (D-K) münḡüzlen-: 620 (120)
 (E.N.) münḡüz: boynuz (282)
 UTİL münḡüz: (266)-5
140. (B.A.) oçaklan-: ocaklanmak I, 293-24; (422-)
 (D-K) oçaklan-: 149 (38)
 (E.N.) oçak: ocak (293)
 (UTİL) oçak: (619)-5
 (G.J.) oçag ~ oçaq: 1. hearth, fire-place 2. lightning (211)
141. (B.A.) oguzla-: Oḡuz saymak, Oḡuzlardan saymak Oḡuz'lara nisbet etmek. I, 302-8; (428-)
 (D-K) oguzla-: 152-3 (39)
 (E.N.) oḡuz: Oḡuz (294)
 (UTİL) oḡuz: (655)-5
142. (B.A.) ongul-: iyileşmek, düzelmek, iyi olmak II, 217-1; (439)
 (D-K) oḡul-: 116, 616 (41)
 (E.N.) oñlimak: onarmak, düzeltmek, tamir etmek (296)

143. (B.A.) öçrüş-: söndürmek, yatıştırmak I, 233-14; (449)
 (D-K) öçrüş-: 123 (45)
 (E.N.) öçürmek: söndürmek (303)
 öçürüş: söndürme
 (UTİL) öçürmek: (800)-5
144. (B.A.) öküzlen-: öküz sahibi olmak I, 293-12; (456)
 (D-K) öküzlen-. 148 (47)
 (UTİL) öküz: (837)-5
145. (B.A.) öli-: ıslanmak III, 256-3 (457)
 (D-K) öli-: 557 (47)
 (E.N.) höllimek: ıslatmak, nemlendirmek (158)
 (UTİL) höllimek: (566)-5
146. (B.A.) öliş-: nemlenmek, yaşlı kayılmak I, 189-24 (457)
 (D-K) öliş-: 104 (47)
 (UTİL) hölleşmek: (565)-5
147. (B.A.) ölit-: ıslatmak I, 213-26; (457)
 (D-K) ölit-: 114-5 (47)
 (E.N.) hölletmek: ıslatmak (157)
 (UTİL) hölletmek: (565)-5
148. (B.A.) öp-: içmek (bk. op-) I, 163-25; (460)
 (D-K) op-: 95 (419)
 (E.N.) höplimek: sıvı bir şey yutmak (158)
149. (B.A.) örküçlen-: dalgalanmak I, 312-20; (464-)
 (D-K) örgüçlen-: 157 (48)
 (E.N.) örkeşlenmek: dalgalanmak (306)
 (UTİL) örkeşlenmek: (805)-5

150. (B.A.) örlen-: belirmek; çıkmak; yükselmek I, 257-21; (464-)
 (D-K) örlen-: 133-4 (48)
 (E.N.) örlimek: yükselmek (307)
 (UTİL) örlimek: (805)-5
151. (B.A.) pışığla-: pişirmek III, 336-2; (474-)
 (D-K) bişigla-: 591 (74)
 (E.N.) puşurmak: pişirmek, olgunlaştırmak, hazırlamak (328)
 (UTİL) puşurmak: (754)-1
152. (B.A.) pürkür-: bulutlanmak, bürünmek: püskürmek, fışkırmak II, 171-3;
 (476)
 (D-K) bürkür-: 352 (84)
 (E.N.) pürkimek: fışkırmak, sermek, sıçratmak (328)
 (UTİL) pürkimek: (766)-1
153. (B.A.) sa-: saymak III, 247-18; (477)
 (D-K) sa-: 554 (151)
 (E.N.) saymak: saymak, hesaplamak (343)
 (UTİL) saymak: (449)-3
154. (B.A.) san-: saymak; sayılmak; sanmak (bk. sa-, sak-, sana-) II, 28-17;
 (487)
 (D-K) san-: 278 (151)
 (E.N.) sanimak: saymak (341)
 (UTİL) sanimak: (437)-3
155. (B.A.) seğriş-: seğrişmek, koşuşmak; seğırtmekte yardım ve yarış
 etmek II, 225-12; (503)
 (D-K) sekriş-: 115 (158)
 (UTİL) serkeşmek: (482)-3

156. (B.A.) sézik-: sezmek II, 117-24; (509)
 (D-K) sezik-: 327 (160)
 (E.N.) sezmek: sezmek (349)
 (UTİL) sezmek: 478)-3
157. (B.A.) sıgur-: sığdırmak II, 81-18; (513)
 (D-K) sigur-: 309-10 (161)
 (E.N.) siğışturmak: sığdırmak (352)
 (E.N.) siğdurmak: sığdırmak (352)
 (UTİL) siğdurmak: (693)-3
158. (B.A.) singellen-: kız kardeş edinmek III, 408-21; (523)
 (D-K) siñillen-: 621 (162)
 (E.N.) siñil: küçük kız kardeş (355)
 (G.J.) siñil: a younger sister (275)
159. (B.A.) sortur-: sordurmak-sorgu-; sordurmak. emdirmek II, 184-21;
 (530)
 (D-K) sortur-: 359 (166)
 (E.N.) soratmak sordurmak. istetmek (359)
 (UTİL) soratmak: (536)-3
160. (B.A.) suwar-: sulamak, suvarmak I, 498-21; (545)
 (D-K) suwgar-: 360-1 (170)
 (E.N.) suvarmak: (bk. sugarmak)
 suğarmak: (586)-3
161. (B.A.) suwgar-: sulamak, su vermek II, 188-22; (545)
 (D-K) suwgar-: 360-1 (170)
 (E.N.) suğarmak: su içirmek, sulamak (265)
 (UTİL) suğarmak: (586)-3

162. (B.A.) suwla-: sulanmak, su içmek; sulandırmak, su koymak III, 297-24; (546)
 (D-K) suwla-: 574 (170)
 (E.N.) sulimaḫ: sulamak, nemlemek (365)
 (UTİL) sulimaḫ: (592)-3
163. (B.A.) suwlan-: sulanmak, sulu olmak II, 247-20, (546)
 (D-K) suwlan-: 390 (170)
 (E.N.) sulanmak: ıslanmak, nemlenmek (365)
164. (B.A.) suwlat-: sulatmak II, 346-26; (546)
 (D-K) suwlat-: 436 (170)
 (E.N.) sulatmak: ıslatmak, nemletmek (365)
165. (B.A.) süngüklen-: kemiklenmek, büyümek III, 408-11; (550)
 (D-K) süngüklen-: 620-1 (171)
 (E.N.) sünek: kemik (368)
 (G.J.) sünek ~ süngük: bone (281)
166. (B.A.) tagık-: dağa çıkmak; dağa kaçmak, yozlaşmak II, 117-12 (561)
 (D-K) tagık-: 327 (174)
 (E.N.) tağ: dağ (384)
 (UTİL) tağ: (55)-2
 (G.J.) tag: mountain (290)
167. (B.A.) talula-: seçmek III, 326-22 (566)
 (D-K) talula-: 586 (175)
 (E.N.) tallimaḫ: seçmek (387)
 (UTİL) tallimaḫ: (80)-2

168. (B.A.) tamçır-: damlamak, serpilmek II, 201-2 (567)
 (D-K) tamçur-: 354 (175)
 (E.N.) tamçilimak: damlamak (388)
 (UTİL) tamçilimak: (87)-2
169. (B.A.) tamuz-: damlatmak, damzırmak II, 86-16; (569)
 (D-K) tamuz-: 312 (176)
 (E.N.) tamguzmak: damlatmak (388)
170. (B.A.) taŋlat-: donlatmak, şaşırmak II, 359-2 (571)
 (D-K) taŋlat-: 442 (177)
 (E.N.) ténetmek: şaşırtmak; yolunu şaşırtmak (408)
171. (B.A.) tarı-: -ekin- ekmek III, 262-11; (588)
 (D-K) tari-: 559 (179)
 (E.N.) termek: ekmek, ekim yapmak, ekin işi)403)
 (UTİL) termek: (136)-2
172. (B.A.) tarma-: tırmalamak II, 364-4; (579)
 (D-K) tarma-: 444 (179)
 (E.N.) tarmilamak: tırmalamak, sıyırmak (391)
173. (B.A.) tatık-: paslanmak II, 281-11 (585)
 (D-K) tatiq-: 327 (181)
 (E.N.) dat: pas
 datlanmak: paslanmak (94)
 datlaşmak: paslanmak
 (UTİL) datlaşmak: (4)-3
174. (B.A.) tayaklan-: dayak, baston sahibi olmak III, 197-20 (589)
 (D-K) tayaqlan-: 531 (183)
 (E.N.) tayak: dayak (394)

175. (B.A.) tıkıla-: "tık" diye ses vermek III, 326-8; (614)
 (D-K) tikile-: 587 (189)
 (E.N.) tikildimak: takırdamak (411)
176. (B.A.) tırmal-: tırmalanmak II, 230-21; (618)
 (D-K) tarmal-: 381 (179)
 (E.N.) tirmilimağ: tırmalamak (414)
 (UTİL) tirmilimağ: (452)-2
177. (B.A.) tikile-: ses, hışırtı, çıkarmak III, 326-19; (621)
 (D-K) tikile-: 587 (189)
 (E.N.) tikikirlimağ: çatırdamak, şakırdamak (411)
178. (B.A.) togurttur-: doğurtmak II, 173-8; (633)
 (D-K) tugtur-: 353 (199)
 (E.N.) tukquzmağ: doğurtmak (426)
179. (B.A.) toz-: tozarmak; toz yükselmek III, 186-20 (643)
 (D-K) toz-: 27 (193)
 (E.N.) tozunmağ: savrulmak, dağılmak (423)
 (UTİL) tozunmağ: (239)-2
 (G.J.) toz-: to refrain (313)
180. (B.A.) törüt-: yaratmak; (Oğuzca) bir şey takdir veya ıslah edilmek II, 303-4; (647)
 (D-K) törüt-: 417 (198)
 (E.N.) törimek: vuku olmak, çıkmak, meydana gelmek, yaratılmak, türemek (424)

181. (B.A.) turgur-: durdurmak; kaldırmak;dikmek, yapmak, -inşa etmek-: zayıflatmak, yordurmak, durgunlaştırmak II, 177-24; (655-656)
 (D-K) turgur-: 355 (200)
 (G.J.) turguzmak: kaldırmak, ayakta durdurmak (427)
 (UTİL) turguzmak: (322)-2
182. (B.A.) tüle-: döllemek, kuzulamak III, 271-8; (669)
 (D-K) töle-: 563 (197)
 (E.N.) tüllimek: döllemek (430)
183. (B.A.) tület-: kuzulatmak, doğurtmak II, 310-23; (669)
 (D-K) tölet-: 420 (197)
 (E.N.) tülletmek: dölletmek (430)
184. (B.A.) tüple-: diplemek, kökten aramak III, 293-8; (683)
 (D-K) tüple-: 572 (205)
 (E.N.) tüp: dip '431)
 (UTİL) tüp: (377)-2
 (G.J.) tüp: root, piece (318)
185. (B.A.) türkle-: Türklerden saymak; -Araplara göre- acem. yani Araptan başka saymak III, 446-5; (674)
 (D-K) türkle-: 636 (205)
 (E.N.) Türk: Türk (431)
 (UTİL) türk: (383)-2
 (G.J.) türk: Türk (318)
186. (B.A.) türölün-: dürülmek, bükülmek II, 243-3 (675)
 (D-K) türölün-: 387 (205)
 (E.N.) türülmek: sarılmak, yumaklanmak, sıvanmak, kıvrılmak, buram buram çıkmak (43)
 (UTİL) türülmek: (387)-2

187. (B.A.) udhı-: uyumak III, 260-2; (684)
 (D-K) uği-: 558 (51)
 (UTİL) uğlimak: (716)-5
188. (B.A.) udhit-: uyutmak; katılaştırmak, peynir yapmak; söndürmek I, 208- 6; (684)
 (D-K) uğit-: 112 (51)
 (UTİL) uxlatmak: uyutmak (435)
 (UTİL) uğlatmak: (716)-5
189. (B.A.) udhu-: uyumak I, 39-12; (682)
 (D-K) uği-: 558 (51)
 (E.N.) uxlimak: uyumak (435)
 (UTİL) uğlimak: (716)-5
190. (B.A.) uv-: ufalamak I, 11-21; (703)
 (D-K) uw-: 93 (56)
 (UTİL) uvimak: (770)-5
191. (B.A.) uzat-: uzatmak, geciktirmek I, 209-11; (706)
 (D-K) uzat-: 113 (57)
 (E.N.) uzartmak: uzatmak (442)
 (UTİL) uzartmak: (732)-5
 (G.J.) uzat - ~ uz'at - ~ uzut - ~ üzet-: to stretch out, to stretch, to reach out (326)
192. (B.A.) uzut-: uzatmak (bk. uzat-) I, 209-11; (706)
 (D-K) uzat-: 113 (57)
 (E.N.) uzartmak: uzatmak (442)
 (UTİL) uzartmak: (732)-5
 (G.J.) uzat - ~ uz'at - ~ uzut - ~ üzet-: to stretch out, to stretch, to reach, to reach out (326)

193. (B.A.) üçlen-: üç olmak, üçlenmek I, 256-27; (707)
 (D-K) üçlen-: 133 (58)
 (E.N.) üç: üç (444)
 (UTİL) üç: (865)-5
 (G.J.) üç ~ üçš: three (326)
194. (B.A.) üjümelen-: dutlanmak, dut vermek I, 297-11; (711)
 (D-K) üzmelen-: 150 (62)
 (E.N.) üjüm: dut ağacı meyvesi (444)
 (G.J.) üzüm: grape (329)
195. (B.A.) üzümelen-: üzümelenmek I, 295-6; (721)
 (D-K) üzümelen-: 149 (62)
 (E.N.) üzüm: üzüm (449)
 (UTİL) üzüm: (881)-5
196. (B.A.) yakıl-: dokunulmak, yaklaşılmak III, 81-17 (731)
 (D-K) yagıl-: 478 (214)
 (E.N.) yékinlimak: yakınlaşmak (464)
 (UTİL) yékinlimak: (720)-6
 (G.J.) jıqıl - ~ jéqıl: to fall, to fall down, to fall to the ground (156)
197. (B.A.) yalgandur-: yalanlamak III, 116-4 (734)
 (D-K) yalgandur-: 492 (211)
 (E.N.) yalğan: yalan (456)
 (UTİL) yalğan: (482)-6
 (G.J.) jalğan: lie, untruth, untrue, false, wrong (147)
198. (B.A.) yaltur-: ateşi alevlendirmek III, 97-11 (737)
 (D-K) yaltur-: 484 (208)
 (E.N.) yaltirimak: ısıldamak, parıldamak (457)
 (UTİL) yaltirimak: (481)-6

199. (B.A.) yapcur-: yapıştırmak III, 98-4 (744)
 (D-K) yapçur-: 485 (214)
 (E.N.) yépişturmak: yapıştırmak (466)
 (UTİL) yépişturmak: (681)-6
200. (B.A.) yapşun-: yapıştırılmak III, 109-1 (746)
 (D-K) yapşun-: 489 (214)
 (E.N.) yépişturulmak: yapıştırılmak (466)
 (UTİL) yépişturulmak: (681)-6
201. (B.A.) yapşur-: yapıştırmak III, 99-12; (746)
 (D-K) yapşur-: 485 (241)
 (UTİL) yépişturmak: (681) – 6
202. (B.A.) yaşanğur-: -göz- yaşarmak, yaşlı olmak III, 407-9 (756)
 (D-K) yaşanur-: 620 (218)
 (E.N.) yaşaňğirimak: gözleri yaşarmak (461)
 (UTİL) yaşaňğirimak: (457) – 6
203. (B.A.) yatgur-: yatırmak; uyutmak III, 99-18 (759)
 (D-K) yatgur-: 485 (218)
 (E.N.) yatkuzmak: yatırmak (461)
 (UTİL) yatkuzmak: (409)-6
204. (B.A.) yattur-: yaydırmak III, 93-24 (760)
 (D-K) yattur-: 483 (208)
 (E.N.) yaydurmak: serdirmek, yaydırmak (462)
 (UTİL) yaydurmak: (534)-6
205. (B.A.) yélpet-: yelpazeletmek II, 352-9 (770)
 (D-K) yelpit-: 439 (221)
 (E.N.) yelpümek: yelpazelemek
 (UTİL) yelpümek:

206. (B.A.) yığış-: yığışmak, yığmakta yardım ve yarış etmek III, 73-19 (781)
 (D-K) yigiş-: 475 (225)
 (E.N.) jığilişmak: toplanmak, bir araya gelmek (182)
207. (B.A.) yıgtur-: yığdırmak; bir şeyden alıkoydurmak III, 96-1 (782)
 (D-K) yigtur-: 484 (225)
 (E.N.) jığışturmak: toplamak, bir araya gelmek (182)
 (UTİL) yığışturmak: (760)-6
 (G.J.) jıgdur-: to cause to collect (155)
208. (B.A.) yıpla-: ip üzerinde oynamak, canbazlık etmek III, 308-8 (785)
 (D-K) yıpla-: 578 (227)
 (E.N.) jip: ip (183)
209. (B.A.) yırat-: uzaklaştırmak II, 315-27 (786)
 (D-K) yirat-: 423 (228)
 (E.N.) jiraklatmak: uzaklatmak
 jiraklaştırmak: uzaklaştırmak (483)
 (UTİL) yiraklatmak: (751)-6
 yiraklaştırmak: (751)-6
210. (B.A.) yumgaklan-: yumak, yuvarlak yapılmak III, 116-26 (812)
 (D-K) yumgaqlan-: 493 (233)
 (E.N.) jumulaqlanmak: yuvarlanmak (186)
211. (B.A.) yumurla-: yumru yapmak, toplamak –yu I, 389-17 (813)
 (D-K) yumurla-: 196 (233)
 (E.N.) jumur: şiş, ur (186)
 (UTİL) yumur: (633)-6

212. (B.A.) yunğla-: yün kıprmak III, 404-8 (816)
 (D-K) yuñla-: 619 (234)
 (E.N.) juñ: yün (187)
 (UTİL) yuñ: (623)-6
 (G.J.) juñ woll (160)
213. (B.A.) yüdhür-: yüklemek III, 67-20 (820)
 (D-K) yüdür-: 473 (235)
 (E.N.) jüdülme: yüklenmek (188)
 (UTİL) yüdülme: (647)-6
214. (B.A.) yüreklen-: cesaret göstermek, yiğitlenmek III, 115-15 (826)
 (D-K) yüreklen-: 492 (236)
 (E.N.) yürek: (bk jürek) (472)
 jürek: yürek (188)
 (UTİL) yürek: (647)-6
 (G.J.) jürek: heart (162)

1.3. Divan-ü Lügati't-Türk ve Yeni Uygur Türkçesindeki Ortak Fiillerin Ses Bilgisi Özellikleri

1.3.1. Ses Değişmeleri

1.3.1.1. Ünlü Değişmeleri

1.3.1.1.1. Söz Başı Ünlü Değişmeleri

1.3.1.1.1.1 a -> é - Değişmesi

Yeni Uygur Türkçesinde “ı” seslerinin tamamı “i” şeklinde telaffuz edilmektedir. Bu durumda Divanü Lügati't-Türk'te “a” ile başlayan ve ikinci ve daha sonraki hecelerinde “ı” bulunan sözcükler Yeni Uygur Türkçesine geçerken “ı” lar, “i”ye dönüşmektedir. Bu durumun etkisiyle de söz başındaki “a” lar da “é” ye dönüşmektedir.

1. (B.A.) ac-: karnı acıkmak I, 172-7; (2)
 (D-K) aç: 95 (3)
 (E.N.) aç: aç (2)
 éçikmak: acıkmak (121)
 (UTİL) açmak: (37)-1
 (G.J.) aç-: 1. to be hgnry 2. to open (11)
2. (B.A.) açi-: ekşimek, -yara, vücut- acımak III, 252-19; (2)
 (D-K) açi-: 555 (4)
 (E.N.) aççik: acı (2)
 (UTİL) éçimək: (73)-6
 (G.J.) éçi-: to be sour, to be bitten (32)
3. (B.A.) acık-: acıkmak I, 190-26; (3)
 (D-K) açiq-: 104 (3)
 (E.N.) éçikmak: acıkmak (121)
 (G.J.) éçiq-: 32)
4. (B.A.) acıl-: açılmak I, 194-4; (3)
 (D-K) açil-: 106 (3)
 (E.N.) éçilmak: açılmak (121)
 (UTİL) éçilmak: (73)-6
 (G.J.) açil~éçil-: to be opened, to become opened (12)
5. (B.A.) açın-: doyumluk ve yem vermek, açınmak; açılmak; açar gibi görünmek I, 200-4; (4)
 (D-K) açin-: 109 (3)
 (E.N.) éçilmak: (73)-6
 (G.J.) açil - ~éçil-: to be opened, to become opened (12)

6. (B.A.) açış-: ekşirmek, acılaşımak I, 180-25; (4)
 (D-K) açış-: 100 (4)
 (E.N.) éçimək: ekşirmek, mayalanmak (121)
 (UTİL) éçişmak: (72) - 6
 (G.J.) eçiş-: to smart (98).
7. (B.A.) açıt-: eşkitmek; acıtmak I, 207-22; (4)
 (D.K.) açit-: 112 (4)
 (E.N.) éçitmak: (éçimək'tan) 1. mayalanmak, ekşitmek 2. acıtmak (121)
 (UTİL) éçitmak: (71)-6
8. (B.A.) agit-: çıkarmak, yükselmek I, 212-9; (10)
 (D-K) agit-: 144 (5)
 (E.N.) égitmak: çözmek, açmak, salıvermek (122)
 (G.J.) égit-: to shake, to shake down (33)
9. (B.A.) akış-: akışmak I, 186-4, 186-11; (16)
 (D-K) aqış-: 102 (10)
 (E.N.) ékiş: akış, akmak (124)
 (UTİL) ékişmak: (95)-6
10. (B.A.) akıt-: akıtmak, göndermek I, 212-15;
 (D-K) aqit-: 114 (10)
 (E.N.) ékítmak: akıtmak (124)
 (UTİL) ékişmak: (95)-6
 (G.J.) aqit - ~ éqit-: to cause to flow, to further (25)
11. (B.A.) alış-: alacak almakta yardım etmek I, 188-9; (20)
 (D-K) alış-: 103 (7)
 (E.N.) élišmak: karşılıklı almak (125)
 (UTİL) alışmak: (181)

12. (B.A.) asıl-: asılmak I, 196-26; (40)
 (D-K) asıl-: 107 (13)
 (E.N.) ésilmağ: asılmak (127)
 (UTİL) ésilmağ: (83)-6
 (G.J.) asıl - ~ asıl - ~ ésil - ~: to be hanged (27)

13. (B.A.) asıl-: uzamak, uzatılmak I. 196-23; (41)
 (D-K) asıl-: 107 (13)
 esil-: 107 (27)
 (UTİL) ésilmağ: (83-4)-6
 (G.J.) asıl - ~ asıl - ~ ésil - ~ esil-: to be hanged (27)

14. (B.A.) asış-: asışmak, asmakta yardım etmek I, 184-28; (41)
 (D-K) asış-: 102 (14)
 esiş-: 102 (27)
 (E.N.) éşiş: (asmak'tan) asmak (127)
 (UTİL) éşişmağ: (83)-6

15. (B.A.) aşun-: geçmek, aşmak I. 202-10; (45)
 (D-K) aşun-: 110 (14)
 (E.N.) éşinmağ: aşınmak (127)
 (UTİL) eşinmağ: (86)-6

16. (B.A.) atış-: atışmak I, 180-11; (49)
 (D-K) atış-: 99 (15)
 (E.N.) étişmağ: karşılıklı atmak; atışmak (128)

17. (B.A.) ayıt-: söylemek, sormak I. 216-4; (55)
 (D-K) ayıt-: 115 (17)
 (E.N.) éytmağ: söylemek, demek (128)
 (G.J.) éjt-: to say, to tell (34)

18. (B.A.) ayıl-: sorulmak; söylenmek I, 270-9; (55)
 (D-K) ayıl-: 138 (17)
 (E.N.) éyılmağ: söylenmek (128)
19. (B.A.) azıt-: yoldan çıkarmak, azıtmak I, 209-2; (57)
 (D-K) azıt-: 112 (18)
 (E.N.) ézıtmağ: azdırmak, saptırmak, yoldan çıkarmak (129)

1.3.1.1.1.2. e -> é - Değişmesi

1. (B.A.) egil-: eğilmek I, 198-7; (170)
 (D-K) egil-: 108 (20)
 (E.N.) égilmek: eğilmek (122)
 (UTİL) égilmek: (107)-6
2. (B.A.) egir-: sevk etmek; döndürmek; eğirmek; çevirmek, bir yeri kuşatmak, sarmak I, 179-3; (171)
 (D-K) egir-: 99 (20)
 (E.N.) égirmek: eğirmek (122)
 (UTİL) égirmek: (104)-6
3. (B.A.) egirt-: eğirtmek; kalenin etrafını kuşatmayı emretmek III, 428-10; (171)
 (D-K) egirt-: 629 (20)
 (UTİL) égirtmek: (104)-4
4. (B.A.) eksü-^{*}: eksilmek I, 278-5; (175)
 (D-K) egsü-: 141-2 (20)
 (E.N.) öksümek: hıçkırarak ağlamak, hüngür hüngür ağlamak (304)
 (UTİL) öksümek: (837)-5

* "e" sesi, gerileyici benzeşme ile "ö" ye dönüşmüştür.

5. (B.A.) erin-: erinmek, üşenmek I, 201-22; (189)
(D-K) erin-: 109 (25)
(E.N.) érinmek: üşenmek (126)
(UTİL) érinmek: (80)-6
6. (B.A.) erit-: eritmek I, 208-20; (190)
(D-K) erüt-: 112 (25)
(E.N.) éritmek: eritmek (126)
(UTİL) éritmek: (77)-6
(G.J.) erit-: to melt (99)
7. (B.A.) ert-: geçmek III, 425-18; (192)
(D-K) ert-: 628 (26)
(UTİL) értmak: (76)-6
8. (B.A.) erü-: erimek III, 252-25; (193)
(D-K) erü-: 555 (25)
(E.N.) érimek: erimek (126)
(UTİL) érimek: (80)-6
(G.J.) eri-: to melt, to obliterate (99)
9. (B.A.) erüt-: eritmek I, 208-20; (194)
(D-K) erüt-: 112 (25)
(E.N.) éritmek: eritmek (126)
(UTİL) éritmek: (77)-6
(G.J.) erit-: to melt (99)
10. (B.A.) es-: esmek; kalburlayarak savurmak, uzatmak I, 165-20; (194)
(D-K) es-: 93 (26)
(E.N.) ésiş: (esmek'ten) esme, esmek, esinti (127)
ösmek: büyümek (307)
(UTİL) esmek: (272)-1

11. (B.A.) esil-: uzamak; uzatılmak, (bk asıl-). (I, 196-23; (194)

(D-K) esil-: 107 (27)

(E.N.) ésilmaq: asılmak (127)

(UTİL) ésilmaq: (83)-6

12. (B.A.) etil-: düzelmek; edilmek, yapılmak I, 53-18; (202)

(D-K) etil-: 222 (29)

(E.N.) éilmek: edilmek (127)

(UTİL) éilmek: (69)-6

(G.J.) etil-: to be closed, to lock (100)

1.3.1.1.3 e - > ö - Değişmesi

1. (B.A.) estür-: uzattırılmak, çektilirmek, gerdirmek, elettirmek I,221-9; (197)

(D-K) estür-: 118 '27)

(E.N.) östürmek: büyötmek, yetiştirmek (307)

(UTİL) östürmek: (831)-5

2. (B.A.) ewlen-: hâlelenmek; kendine ev edinmek I, 259-7; (207)

(D-K) ewlen-: 134 (30)

(E.N.) öylenmek: evlenmek (309)

(UTİL) öylenmek: (861)-1

3. (B.A.) ewlen-: evlenmek (bk. edhlen). III, 87-26; (207)

(D-K) edlen-: 133 (19)

(E.N.) öylenmek: evlenmek (309)

(UTİL) öylenmek: (861)-5

1.3.1.1.4. ı - > i - Değişmesi

Divanü Lügati't-Türk'teki söz başı "ı" seslerinin tamamı Yeni Uygur Türkçesi'ne "i" şeklinde geçmiştir.

1.3.1.1.1.5. i - > u - Değişmesi*

1. (B.A.) pısur-: pişirmek II, 78-14; (474)
 (D-K) bişur-: 308 (74)
 (E.N.) puşurmak: pişirmek, olgunlaştırmak, hazırlamak (328)
 (UTİL) puşurmak: (754)-1
 (G.J.) pişir- ~ pişur-: to boil, to cook, to roast, to burn bricks to mature to prepare (229)

1.3.1.1.1.6. o - > ö-Değişmesi

1. (B.A.) onğ-: solmak (bk. onguk-) I, 175-3; (439)
 (D-K) oñ - ~ oñuq-: 97 (41)
 (E.N.) öñmek: solmak, rengi solmak (306)
 (UTİL) öñmek: (843)-5

1.3.1.1.1.7. o - > u-Değişmesi *

1. (B.A.) opr-: yıpramak I, 273-18; (440)
 (D-K) opr-: 140 (41)
 (E.N.) uprimak: yıpranmak, eskimek (438)
 (UTİL) uprimak: (701)-5
2. (B.A.) opr-: yıpramak, yıpraşmaya başlamak I, 232-1; (440)
 (D-K) opr-: 123 (41)
 (UTİL) upraşmak: (701)-5
3. (B.A.) oprat-: yıpratmak I, 261-7; (440)
 (D-K) oprat-: 135 (41)
 (E.N.) upratmak: yıpratmak, eskitmek (438)
 (UTİL) upratmak: (700) 5

* gerileyici benzeşmeyle ı>u olmuştur.

* /o/ ya da /u/ okunuşlarında Besim ATALAY ile DANKOFF - KELLY'nin okuyuşlarını esas alınmıştır.

1.3.1.1.1.8. ö - > ü - Değişmesi

1. (B.A.) ört-: örtmek III, 425-13; (464)
(D-K) ört-: 628 (49)
(E.N.) ürtmek: (kitabî) örtmek (446)

1.3.1.1.1.9. u - > ö- Değişmesi

1. (B.A.) urul-: -ip ve benzeri- örülmek I, 195-19; (698)
(D-K) örül-: 106 (48)
(UTİL) örülmek: (807)-5

1.3.1.1.2. Söz İçi (İlk Hece) Ünlü Değişmeleri

1.3.1.1.2.1. - a - > - e - Değişmesi

Söz içinde ilk hecedeki “a” lar sonraki hecelerde Yeni Uygur Türkçesine “i” şeklinde geçen seslerin etkisiyle “e” ye dönüşmüştür.

1. (B.A.) maḡraṣ-: bağırışmak III, 398-27; (408)
(D-K) maḡraṣ-: 617 (117)
(E.N.) mereṣmek: meleşmek (267)
(UTİL) mereṣmek: (96)-5
2. (B.A.) maḡrat: bağirtmak II, 358-14; (408)
(D-K) maḡrat-: 441 (117)
(E.N.) meretmek: meletmek (267)
(UTİL) meretmek: (96)-5
3. (B.A.) talpın-: -kuṣ- dalbınmak, çırpınmak II, 240- (565)
(D-K) talpın-: 386 (174)
(E.N.) telpünmek: ellerini sallamak-çırpınmak (399)
(UTİL) telpünmek: (182)-2

1.3.1.1.2.2. - a - > - é - Değişmesi

Söz içinde ilk hecedeki “a” lar sonraki hecelerde Yeni Uygur Türkçesine “i” şeklinde geçen seslerin etkisiyle “é” ye dönüşmüştür.

1. (B.A.) bağışla-: bağışlamak III,335-9; (60)
 (D-K) bağışla-: 591 (63)
 (E.N.) béğışlimak: armağan etmek, hediye etmek (37)
 (UTİL) béğışlimak: (532)-1
2. (B.A.) bakın-: birşeyin sonuna bakmak ve düşünmek; beklemek II,142-25; (63)
 (D-K) baqin-: 339 (65)
 (E.N.) békinmak: 1. Bakınmak, etrafına bakınmak, 2. Boyun eğmek, tabi olmak, itaat etmek (38)
 (UTİL) békinmak: (533)-1
3. (B.A.) bakış-: bakışmak-göz ucu ile- II, 103-15; (63)
 (D-K) baqış-: 320 (65)
 (E.N.) békiş: (bk bakmak) bakmak: bakmak (28)
 (UTİL) békiş: (532)-1
4. (B.A.) çakıl-: çakılmak, ateş çakmak; eleştirmek II, 133-9; (131)
 (D-K) čaqil-: 334-5 (87)
 (E.N.) çèkilmak: kırılmak, parçalanmak (76)
 (G.J.) čaqil-: to be struck by lightning (66)
5. (B.A.) çakın-: çakınmak, kendisi için çakmak I, 363-15; (131)
 (D-K) čaqin-: 341 (87)
 (UTİL) çakınmak: (650)-2
 çèkinmek: (741)-2

6. (B.A.) çalış-: bir şeyin çatlakları, ekleri, araları açılmak, güreşmek II, 108-23; (133)
(D-K) çalış-: 322-3 (85)
(E.N.) çelişmak: 1. savaşmak, mücadele etmek 2. güreşmek (76)
(G.J.) çalış- ~ çeliş-: to wrestle, to play together (64)
7. (B.A.) kaçış-: kaçışmak II, 92-21; (244)
(D-K) qačiš-: 314 (122)
(E.N.) kėčišmak: beraber kaçmak (231)
(UTİL) kėčišmak: (374)-4
8. (B.A.) kadhışla-: kayış yapmak III, 335-22; (249)
(D-K) qadıšla-: 591 (123)
(E.N.) kėyiš: kayış (233)
(UTİL) kėyiš: (384)-4
9. (B.A.) kakıl-: kakılmak II, 135-23; (252)
(D-K) qaqıl-: 336 (128)
(E.N.) kėkılmaq: kakılmak, çakılmak, itilmek, dışlanmak (232)
(UTİL) kėkılmaq: (378)-4
10. (B.A.) kakış-: birbirine kızıışmak, birbirinin başına vuruşmak II, 105-4; (252)
(D-K) qaqış-: 321 (128)
(E.N.) kėkišmak: beraber kakmak, beraber çakmak, beraber silkeleme (232)
(UTİL) kėkišmak: (378)-4
11. (B.A.) karı-: kocalmak, yaşlanmak, kocamak III, 263-3; (269)
(D-K) qari-: 560 (129)
(E.N.) kėrimaq: yaşlanmak (232)
(UTİL) kėrimaq: (276)-4

12. (B.A.) kariş-: karişmak; kamaşmak; karşılanmak; karşı koymak II, 98-5; (271)
 (D-K) qariş-: 317 (131)
 (E.N.) kérişmak: inat etmek; aksilik yapmak (233)
 (UTİL) kérişmak: (375)-4
13. (B.A.) karıt-: kocatmak II, 304-21; (271)
 (D-K) qarit-: 417-8 (129)
 (E.N.) kéritmak: yaşlandırmak (233)
 (UTİL) kéritmak: (374)-4
14. (B.A.) katıl-: karıştırılmak, erkek kadın çiftleşmek II, 121-11; (280)
 (D-K) qatil-: 329 (132)
 (E.N.) kétilmak: karıştırılmak (233)
 (UTİL) kétilmak: (372)-4
15. (B.A.) kazıl-: kazılmak II, 135-2; (288)
 (D-K) qazıl-: 335 (135)
 (E.N.) kézilmak: kazılmak (233)
 (UTİL) kézilmak: (378)-4
16. (B.A.) sagıl-: sağılmak II, 124-22; (489)
 (D-K) sagıl-: 330 (152)
 (E.N.) sèğilmak: sağılmak (349)
 (UTİL) sèğilmak: (662)-3
17. (B.A.) tamıt-: damlatmak II, 311-11; (568)
 (D-K) tamıt-: 421 (176)
 (E.N.) témitmak: damlatmak (408)
 (G.J.) tamıt - ~ témit - ~ temit-: to drop, to drip (293)
18. (B.A.) tapın-: tapmak, tapınmak; hizmet etmek II, 140-18; (574)
 (D-K) tapın-: 337 (177)
 (E.N.) tépinmek: yere ayaklarını vurmak, tepinmek (408)

19. (B.A.) tarıl-: ekilmek II, 12-18
 (D-K) tarıl-: 331 (179)
 (E.N.) téřilmek: ekilmek (409)
20. (B.A.) tatı-: tat vermek III, 257-17 (584)
 (D-K) tati-: 557-8 (181)
 (E.N.) tétimāk: tatmak, çeşnisine bakmak (410)
 (G.J.) tatı - ~ tétı -: to taste (297)
21. (B.A.) yagıla-: düşmanlık etmek; düşmanla savaşmak, çarpışmak III, 328-18
 (727)
 (D-K) yagılâ-: 588 (209)
 (E.N.) yégilimāk: birbirine düşman olmak (464)
 (G.J.) jégıla - ~ jıgıla-: to varquish, to make war upon, to conquer, to defeat
 (152)
22. (B.A.) yapın-: örtünmek, kendi başına kapamak III, 83-3 (745)
 (D-K) yapın-: 479 (214)
 (E.N.) yépinmāk: örtünmek (466)
23. (B.A.) yapış-: yapışmak III, 70-7 (745)
 (D-K) yapuš-: 474 (214)
 (E.N.) yépişmāk: yapışmak (466)
 (UTİL) yépişmāk: (683)-6
 (G.J.) japiş - ~ jépiş - ~ japuş -: to stick together, to become affixed (148)
24. (B.A.) yapul-: kapanmak, örtülmek III, 76-24 (746)
 (D-K) yapul-: 476 (214)
 (E.N.) yépilimāk: kapanma, örtülme (466)
 (G.J.) japıl-: to be closed (148)

25. (B.A.) yapuş-: yapışmak (bk. yapış-) III, 53-18 (746)
 (D-K) yapuş-: 474 (214)
 (E.N.) yépiřmak: yapışmak (466)
 (UTİL) yepişmak: (683)-6
 (G.J.) japiş - ~ jépiř - ~ japuş-: to stick together, to become affixed (148)
26. (B.A.) yarıl-: yarılmak, yirilmek, açılmak III, 78-2, III, 78-9 (749)
 (D-K) yarıl-: 477 (215)
 (E.N.) yérilmak: yarılmak, çatlak hale gelmek (466)
 (UTİL) yérilmak: (693) - 6
27. (B.A.) yarımıla-: yarılamak III, 343-9 (749)
 (D-K) yarımıla-: 594 (215)
 (E.N.) yérimlimak: yarılamak (466)
 (UTİL) yérimlimak: (701) - 6
28. (B.A.) yarımıla-: yarımlanmak III, 113-18 (749)
 (D-K) yarımıla-: 492 (215)
 (E.N.) yérimlanmak: (bk. yérimlařmak)
 yérimlařmak: yarımlamak, yarıma inmek (466)
 (UTİL) yérimlařmak: (700)-6
29. (B.A.) yayıl-: ırılanmak, yayılmak, salınmak III, 192-6 (763)
 (D-K) yayıl-: 529 (220)
 (E.N.) yéyilmak: yayılmak, serilmek (467)
 (UTİL) yéyilmak: (743) - 6

1.3.1.1.2.3. - a - > - o - Değişmesi

1. (B.A.) yaru-: ışımak III, 87-2 (753)
 (D-K) yaru-: 480 (216)
 (E.N.) yorumak: ışıklanmak, aydınlanmak (471)
 (UTİL) yorumak: (691)-6

1.3.1.1.2.4. - e - > - é - Değişmesi

“e” ünlüsü ile kurulmuş, kapalı tek heceli sözcükler, ek alarak açık hece durumuna geçince “e” ünlüsü de “é” ye dönüşür.

1. (B.A.) beküt-: pekitmek, sağlamlaştırmak II, 309-18; (81)
 (D-K) beküt-: 420 (70)
 (E.N.) békitmek: kilitlemek, bağlamak (38)
 (UTİL) békitmek: (534)-1
 (G.J.) bekit - ~ berket-: to make hard, to close, to fosten, to abstract, to shut up, to fix (52)
2. (B.A.) bele-: belemek, beşiğe bağlamak; bulaştırmak III, 270-25; (81)
 (D-K) bele-: 563 (70)
 (E.N.) mélimek: bulamak, batırmak, daldırmak (2719)
3. (B.A.) bezet-: bezetmek, süslemek II, 305-14 (87)
 (D-K) bezet-: 418 (69)
 (UTİL) bézetmek: (527)-1
4. (B.A.) kemür-: kemirmek II, 86-1; (299)
 (D-K) kemür-: 311 (101)
 (E.N.) kémirmek: kemirmek (198)
 (UTİL) kémirmek: (744)-4
5. (B.A.) keril-: gerilmek, gerinmek, esnemek II, 136-17; (303)
 (D-K) keril-: 336 (102)
 (E.N.) kérilmek: gergin olmak, gerinmek (198)
 (UTİL) kérilmek: (728)-4
6. (B.A.) kesil-: kesilmek II, 137-1; (305)
 (D-K) kesil-: 336 (103)
 (E.N.) késilmek: kesilmek (199)

7. (B.A.) tegiş-: muhakeme olmak; -bir yere- eğmek; dürüm dürüşmek II, 105-21, II, 106/19; (594)
(D-K) tegiş-: 321 (183)
(E.N.) tégişmek: değinmek, dokunmak; birbirini rahatsız etmek (408)
8. (B.A.) tepil-: tepilmek II, 119-17; (601)
(D-K) tepil-: 328 (185)
(E.N.) tépilmek: tepilmek (408)
9. (B.A.) tepiş-: tepişmek II, 87-23; (601)
(D-K) tepiş-: 312 (185)
(E.N.) tépişmek: tepişmek (409)
10. (B.A.) teşil-: yarılmak, deşilmek II, 128-16 (607)
(D-K) teşil-: 332 (187)
(E.N.) téşilmek: delinmek (410)
11. (B.A.) yetil-: güdülme, yedilmek , 106-9 (777)
(D-K) yetil-: 476-7 (223)
(E.N.) yétilmek: yedeği götürmek, elinden tutup götürmek (467)

1.3.1.1.2.5. - e - > - i - Değişmesi

1. (B.A.) kedh-: giymek II, 296-3; (292)
(D-K) kéd-: 634 (100)
(E.N.) keymek: (bk. kiymek) 196
kiymek: giymek (201)
(UTİL) kiymek: (177)-4
2. (B.A.) kedhil-: giyilmek II, 136-12; (293)
(D-K) keğil-: 336 (100)
(UTİL) kiyilmek: (778)-4

3. (B.A.) kedhür-: giydirmek II, 76-22; (294)
 (D-K) kedür-: 307 (100)
 (E.N.) kiydürmek: giydirmek (201)
 (UTİL) kiydürmek: (777)-4

4. (B.A.) ket-: giymek II, 296-1; (307)
 (D-K) ket-: bk. ked-:
 ked-: 634 (99)
 (E.N.) keymek-: (bk. kiymek) (196)
 kiymek: giymek (201)
 (UTİL) kiymek: (777)-4

1.3.1.1.2.6. - é - > - e - Değişmesi

1. (B.A.) bér-: vermek, gelmek III, 180-17; (83)
 (D-K) bër-: 524 (70)
 (E.N.) bermek: vermek (35)
 (UTİL) bermek: '425)-1
 (G.J.) ber - ~ be - ~ be. - ~ be: - ~ ver-: to give, to pay, to lend, to pour, to send, to marry to give (53)
2. (B.A.) sézik-: sezmek II, 117-24; (509)
 (D-K) sezik-: 327 (160)
 (E.N.) sezmek: sezmek (349)
 (UTİL) sezmek: 478)-3
3. (B.A.) yét-: yetişmek erişmek (b.k. yet-) II. 314-9 (776)
 (D-K) yet-: 422 (223)
 (E.N.) yetmek: varmak, yetişmek (464)
4. (B.A.) yétıl-: erişilmek, yetişilmek III, 77-4 (777)
 (D-K) yetıl-: 476-7 (223)
 (E.N.) yetilmek; olgunlaşmak, olmak, yetişmek (467)

1.3.1.1.2.7. - ı - > - i - Değişmesi

Divanü Lügati't Türk'te geçen ve ilk hecesinde "ı" sesi bulunan fiiller Yeni Uygur Türkçesi'ne geçerken bu "ı" sesleri tamamen "i" ye dönüşmüştür.

1.3.1.1.2.8. - i - > - ü - Değişmesi

"i" sesi, dudak ünsüzü olan "b" nin etkisiyle "ü" ye dönüşmüştür.

1. (B.A.) yittür-^{*}: kaybettirmek; bir şeyi bohça ve bohçaya benzer şeylerde saklatmak III, 94-15 (795)
(D-K) yittür-: 483 (228)
(E.N.) jüttürmek: yitirmek, kaybetmek (469)
(UTİL) yittürmek: (748)-6

1.3.1.1.2.9. - o - > - u - Değişmesi

1. (B.A.) bozul-: bozulmak, yıkılmak II,131-17; (106)
(D-K) bozlu-: 334 (78)
(E.N.) buzulmaq: (bozulmak (54)
(UTİL) buzulmaq: (501)-1
(G.J.) bozlu- ~ buzl-: to be spoilt, damaged, troubled (62)
2. (B.A.) tog-: doğmak, meydana çıkmak, belirmek; yükselmek, havalanmak, göğe ağmak II, 14-22; III. 183-2; (631)
(D-K) tōg-: 525 (193)
(E.N.) tuğmaq: doğmak (425)
(UTİL) toğmaq: (338)-2
(G.J.) tug- ~ toq-: to bear, to bring forth children to calve (315)
3. (B.A.) yoğrul-: yoğrulmak III, 107-24 (796)
(D-K) yogrul-: 488 (229)
(E.N.) jugurulmaq: yoğurulmak (185)
(UTİL) yuğurulmaq: (616)-6

^{*} Gerileyici benzeşmeyle "i" sesi "ü"ye dönüşmüştür.

4. (B.A.) yogur-: yoğurmak –mıs II, 102-13 (797)
 (D-K) yogur-: 319-20 (229)
 (E.N.) jugurmak: yoğurmak (185)
 (UTİL) yuğurmak: (615)-6
5. (B.A.) yogurt-: yoğurtmak III, 436-26 (797)
 (D-K) yogurt-: 632-3 (229)
 (E.N.) juğartmak: yoğurtmak (185)
 (UTİL) yuğurtmak: (615)-6

1.3.1.1.2.10. - ö - > - ü - Değişmesi

1. (B.A.) köz-at-: gözetmek, gözetebilmek (bk. közet-) II, 86-23; (370)
 (D-K) közet- ~ köz at-: 418 (112)
 (E.N.) küzetmek: korumak, muhafaza etmek, bekçilik etmek (214)
2. (B.A.) közet-: gözetmek, gözetilmek; muntazır olmak II, 306-22; (371)
 (D-K) közet-: 418 (112)
 (E.N.) küzetmek: korumak, muhafaza etmek, bekçilik yapmak (214)

1.3.1.1.2.11. - u - > - o - Değişmesi

1. (B.A.) kurşa-: kuşanmak, kuşağı bağlamak III, 287-6; (383)
 (D-K) qurşa-: 570 (147)
 (E.N.) qorşımak: kuşatmak (244)
 (UTİL) qorşımak: (240)-4
2. (B.A.) suk-: delmek I, 425-18; (539)
 (D-K) suq-: 273 (169)
 (E.N.) soqmak: vurmak, dövmek (358)
 (UTİL) soqmak: (551)-3

1.3.1.1.2.12. - u - > - ö - Değişmesi

Okuyuşlardaki “ç” sesinin etkisiyle “u” ve “o”lar “ö”ye dönmüştür.

1. (B.A.) çumtur-: çimdirmek II, 182-12 (160)
(D-K) çomtur-: 358 (94)
(E.N.) çömdürmek: batırmak, çökmek, suya indirmek (86)
(UTİL) çömdürmek: (716)-2
2. (B.A.) çumur-: suya daldırıp batırmak II, 85-10; (161)
(D-K) çomur-: 311 (94)
(UTİL) çömürmek: (716)-2
3. (B.A.) çüm-: ördek suya çok iyice dalmak II, 26-27; (163)
(D-K) çom-~ çöm-: 202 (94)
(E.N.) çömmek: suya girmek, denize girmek, yıkanmak (86)
(UTİL) çömmek: (716)-2

1.3.1.1.3. Söz İçi (İkinci Hece) Ünlü Değişmeleri

1.3.1.1.3.1. - a - > - i - Değişmesi

İki veya daha fazla heceli bazı kelimelerde orta hecedeki “a” ünlüsünün “i” ye dönüştüğü görülür.

1. (B.A.) adhna-: değişmek; bozulmak I, 288-18; (7)
(D-K) adna-: 146 (4)
(E.N.) aynımak: 1. vazgeçmek 2. olgunlaşmak, 3. bulanmak (25)
2. (B.A.) axsa-: aksamak, topallamak I, 276-18; (14)
(D-K) axsa-: 141 (17)
(E.N.) axsimak: aksamak (6)
(G.J.) axsi-: to limp (15)
aqsa-~ aqsé-: to limp (25)

3. (B.A.) balala-: kuş yavrulamak III, 92-1; (64)
 (D-K) bālala-: 482 (64)
 (E.N.) balilimaḵ: yavrulamak (29)
 (UTĪL) balilimaḵ: (402)-1
4. (B.A.) ırğa-: sallamak, ırgalamak I, 283-18; (218)
 (D-K) ırğa-: 144 (35)
 (E.N.) ırgimaḵ: atlamak, sıçramak (178)
 (UTĪL) ırgimaḵ: (211)-6
5. (B.A.) ırgat-: ırgalatmak, sallatmak I, 263-20; (218)
 (D-K) ırgat-: 135-6 (35)
 (E.N.) ırgitmak: bir yana atmak; kenara atmak (178)
 (UTĪL) ırgitmak: (210)-6
 (G.J.) ırgat-: to cause to shake down (135)
6. (B.A.) qačala-: kaba koymak III, 323-22; (244)
 (D-K) qačāla- < qāčāla-: 586 (121)
 (E.N.) qačilimaḵ: doldurmak, ambalaj yapmak, sandıklamak, sarmalamak (215)
 (UTĪL) qačilimaḵ: (36)-4
 (G.J.) qačala-: to pack (235)
7. (B.A.) kana-: kanamak, kan gelmek; kan almak III, 261-21, 261-23, 273-20; (260)
 (D-K) qana-: 564 (126)
 (E.N.) qanimaḵ: kanamak (219)
 (UTĪL) qanimaḵ: (169)-4
 (G.J.) qana-: to bleed (237)
8. (B.A.) karala-: karalamak, pislemek III, 324-3, 324-12; (267)
 (D-K) qarāla-: 586 (129)
 (E.N.) qarilamaḵ: karalamak (223)
 (UTĪL) qarilamaḵ: (87)-4

9. (B.A.) karga-: lanet etmek, beddua etmek III, 290-3; (268)
 (D-K) qarga-: 571 (129)
 (E.N.) qarğimaq: lanetlemek, beddua etmek (222)
 (UTİL) qarğimaq: (74)-4
 (G.J.) qarga - ~ qağa-: to curse (240)

10. (B.A.) qarşa-: qarşılamak, ölçmek III, 287-3; (273)
 (D-K) qarşa-: 570 (131)
 (E.N.) qarşimaq: qarşılamak (224)

11. (B.A.) kayın-: kaynamak (bk. kayna-) III, 191-2; (285)
 (D-K) qayna - ~ qayın-. 528 (134)
 (E.N.) kaynimaq: kaynamak (228)
 (UTİL) kaynimaq: (189)-4

12. (B.A.) kayna-: kaynamak; qarşı gelmek, kabulden çekinmek, sözünü reddetmek
 III, 191-4, 302-5; (285)
 (D-K) qayna - ~ qayın-: 528 (134)
 (E.N.) kaynimaq: kaynamak (228)
 (UTİL) kaynimaq: (189)
 (G.J.) qajna-: to boil (236)

13. (B.A.) kurşa-: kuşanmak, kuşağı bağlamak III, 287-6; (383)
 (D-K) qurşa-: 570 (147)
 (E.N.) qorşimaq: kuşatmak (244)
 (UTİL) qorşimaq: (240)-4

14. (B.A.) oxşa-: okşamak, şakalaşmak, oynaşmak; benzemek I, 283-10; (428)
 (D-K) oxşa-: 144 (+)
 (E.N.) oxşimaq: benzemek (294)
 (UTİL) oxşimaq: (624)-5
 (G.J.) oxşá-: to be like, to resemble, to be probable (212)

15. (B.A.) opra-: yıpramak I, 273-18; (440)
 (D-K) opra-: 140 (41)
 (E.N.) uprimak: yıpranmak, eskimek (438)
 (UTİL) uprimak: (701)-5
16. (B.A.) orna-: yerleşmek; yer tutmak, yer edinmek; -güneş-batmak, kaybolmak
 I, 228-18; (441)
 (D-K) orna-: 146 (43)
 (E.N.) ornimak: yerleşmek (298)
 (UTİL) ornimak: (636)-5
17. (B.A.) oyna-: oynamak II, 226-12; (447)
 (D-K) oyna-: 326 (45)
 (E.N.) oynimak: oynamak (302)
 (UTİL) oynimak: (691)-5
 (G.J.) ojna-: to play, to dance. to enjoy oneself, to hunt to behave shamelessly
 (213)
18. (B.A.) sana-: saymak III, 274-11; (487)
 (D-K) sana-: 565 (151)
 (E.N.) sanimak: saymak (341)
 (UTİL) sanimak: (437)-3
 (G.J.) sana-: to count, to tell, to impute (264)
19. (B.A.) sina-: denemek, sinamak III, 273-17; (516)
 (D-K) sina-: 564 (162)
 (E.N.) sinimak: denemek, tecrübe etmek (354)
 (UTİL) sinimak: (722)-3

20. (B.A.) tamgala-: hakanın damgasını --turasını- vurmak III, 353-8; (568)
 (D-K) tamgala-: 598 (176)
 (E.N.) tamgilimaḫ: damgalamak (388)
 (UTİL) tamgilimaḫ: (88)-2
21. (B.A.) tınḡla-: dinlemek III, 403-17; (617)
 (D-K) tiḡla-: 60-1 (191)
 (E.N.) tiñlimaḫ: dinlemek (413)
 (UTİL) tiñlimaḫ: (476)-2
 (G.J.) tınḡla-: to listen (307)
22. (B.A.) tolga-: takınmak, dolamak; ağrı tutmak, iç bulanmak, burulmak
 III, 289-24; (636)
 (D-K) tolga-: 571 (194)
 (E.N.) tolgimaḫ: çevirmek, döndürmek (418)
 (UTİL) tolgimaḫ: (277)-2
 (G.J.) tolga-: to twist (311)
23. (B.A.) ula-: ulamak, eklemek; ulaşmak ve buluşmak III, 255-15; (688)
 (D-K) ula-: 56 (53)
 (E.N.) ulimaḫ: bağlamak, birleştirmek, eklemek (436)
 (UTİL) ulimaḫ: (761)-5
 (G.J.) ula ~ ulla-: 1. to groft (trees), to combine 2. to dress with manure (322)
24. (B.A.) una-: razı olmak, kabul etmek III, 256-22 (694)
 (D-K) una-: 557 (54)
 (UTİL) unimaḫ: (766)-5
 (G.J.) una - ~ uni - ~ ona-: to agree; to consent, to obey (323)

25. (B.A.) yagla: yağlamak III, 308-28 (728)
 (D-K) yagla-: 579 (209)
 (E.N.) yaglimak: yağlamak (454)
 (UTİL) yaglimak: (467)-6
 (G.J.) jagla-: to grease, to oil, to anoint, to tallow (146)
26. (B.A.) yalga: yalamak III, 306-27; (734)
 (D-K) yalga-: 578 (211)
 (E.N.) yalimak: yalamak (456)
 (UTİL) yalimak: (494)-4
 (G.J.) jala-: to lick (146)
27. (B.A.) yama-: yamamak III, 91-8 (738)
 (D-K) yama-: 482 (211)
 (E.N.) yanimak: yamamak (457)
 (UTİL) yanimak: (505)-6
 (G.J.) jama-: to patch (147)
28. (B.A.) yaša-: yaşamak III, 89-7 (756)
 (D-K) yaša-: 481 (218)
 (E.N.) yašimak: yaşamak (461)
 (UTİL) yašimak: (458)-6
 (G.J.) jaša - ~ jaši-: to grow older, to grow old (150)
29. (B.A.) yayla-: yaylamak III, 311-10 (764)
 (D-K) yayla-: 580 (220)
 (E.N.) yaylimak: yaylamak (462)
 (UTİL) yaylimak: (535) - 6

30. (B.A.) yumşa-: yumuşamak III, 306-23 (812)
 (D-K) yumša-: 578 (233)
 (E.N.) jumşımak: yumuşamak (186)
 (UTİL) yumşımak: (632)-6
 (G.J.) jumša-: to soften, to get soft (160)

1.3.1.1.3.2. - a - > - u - Değişmesi

İlerleyici benzeşme sonucu “a” sesi “u”ya dönüşmüştür.

1. (B.A.) buxxa-: kabul etmemek; zorla yapmak III,284-5; (111)
 (D-K) bogza-: boxsa-: 568 (76)
 (UTİL) buħsumak: (491)-1

1.3.1.1.3.3. - e - > - a - Değişmesi

1. (B.A.) biçekle-: bıçaklamak, bıçakla vurmak III, 340-5; (90)
 (D-K) biçekle-: 593 (72)
 (E.N.) piçaklımak: bıçaklamak (322)
 (UTİL) piçaklımak: (783)-1
2. (B.A.) biçeklen-: bıçak sahibi olmak II,265-12; (90)
 (D-K) biçeklen-: 399 (72)
 (UTİL) piçaklanmak: (783)-1

1.3.1.1.3.4. - e - > - i - Değişmesi

İki veya daha fazla heceli bazı kelimelerde orta hecedeki “a” ünlüsünün “i”ye dönüştüğü görülür (bk. 1.2.1.1.3.1.). Aynı şekilde bu dönüşüme paralel olarak “e” ünlüsünün de “i” ye dönüştüğü görülür.

1. (B.A.) bele-: belemek, beşiğe bağlamak; bulaştırmak III, 270-25; (81)
 (D-K) bele-: 563 (70)
 (E.N.) mélimek: bulamak, batırmak, daldırmak (2719)

2. (B.A.) esne-: esmek, esnemek I, 288-25; (196)
 (D-K) esne-: 146-7 827)
 (E.N.) esnimek: esnemek (117)
 (UTİL) esnimek: (272)-1
 (G.J.) esne-: to yawn (43)
3. (B.A.) esnet-: estirmek, esnetmek I, 267-2; (196)
 (D-K) esnet-: 137 (27)
 (E.N.) esnitmek: esnetmek (117)
 (UTİL) esnetmek: (272)-1
4. (B.A.) kişne-: kişnemek III, 302-21; (336)
 (D-K) kişne-: 576 (107)
 (E.N.) kişnimek: kişnemek (200)
 (UTİL) kişnimek: (769)-4
5. (B.A.) örte-: yakmak I, 272-6; (464)
 (D-K) örte-: 139 (49)
 (E.N.) örtmek: ateşe vermek, yangın çıkarmak (307)
 (UTİL) örtmek: (803)-5
6. (B.A.) öte-: ödemek III, 251-6; (467)
 (D-K) öte-: 555 (50)
 (E.N.) ötimek: ödemek, becermek, gerçekleştirmek (307)
7. (B.A.) tingle-: dinlemek I, 96-11; (624)
 (D-K) tiñle-: 60-1 (191)
 (E.N.) tiñlimak: dinlemek (413)
 (UTİL) tiñlimak: (476)-2
 (G.J.) tıñla-: to listen (307)

8. (B.A.) tire-: dayak veya direk dikmek III, 262-15; (624)
 (D-K) tire-: 559 (191)
 (E.N.) tirimek: diremek, dayamak (414)
 (UTİL) tirimek: (458)-2

9. (B.A.) tüle-: tüyünü dökmek III, 271-4; (669)
 (D-K) töle-: 563 (197)
 (E.N.) tülimek: tüy atmak, tüy dökmek (430)
 (UTİL) tülimek: (407)-2

10. (B.A.) tüle-: döllemek, kuzulamak III, 271-8; (669)
 (D-K) töle-: 563 (197)
 (E.N.) tüllimek: döllemek (430)

11. (B.A.) tület-: kuzulatmak, doğurtmak II, 310-23; (669)
 (D-K) tölet-: 420 (197)
 (E.N.) tülletmek: dölletmek (430)

12. (B.A.) ünde-: ünlemek, çağırmak I, 273-4; (713)
 (D-K) ünde-: 139 (69)
 (E.N.) ündimek: söylemek, demek -çağırmak, davet etmek- seslenmek,
 imdat istemek (445)
 (UTİL) ündimek: (901)-5
 (G.J.) ünde-: to cry like a bird (327)

13. (B.A.) yörge-: sarmak III, 307-19 (805)
 (D-K) yörge-: 578 (232)
 (E.N.) yörgimek: (bk. yögimek)
       yögimek: sarmak, bürümek
 (UTİL) yögimek: (642)-6
 (G.J.) jürge - ~ jörge - ~ jö:ge-: to pack, to roll, to roll up, to wind, to wrop,
       to envelop (162)

1.3.1.1.3.5. - ı - > - i - Değişmesi

Divanü Lügati't-Türk'te geçen fiillerin söz başındaki ve ilk hecesindeki "ı" sesleri bütünüyle Yeni Uygur Türkçesinde "i" sesine dönüşmüştür. Ancak ilk hecesi yuvarlak ünlülü olan bazı fiillerin ikinci hecesindeki "ı" sesleri "i" sesinden başka seslere dönüşmüştür. Bu değişim daha çok karşımıza yuvarlak ünlü olarak çıkıyor ancak "a" ya dönüştüğü de görülmektedir. Örneğin,

1. (B.A.) korı-: korumak III, 263-16; (346)
 (D-K) qorı-: 560 (143)
 (E.N.) qorumak: çevresine duvar çekmek-korumak, muhafaza etmek
 (UTİL) qorumak: (245)-4
2. (B.A.) korın-: sıkılık etmek, pintilik etmek II, 155-5; (346)
 (D-K) qorin-: 344 (143)
 (E.N.) qorunmak: çekinmek, sıkılmak (244)
 (UTİL) qorunmak: (245)-4
3. (B.A.) korış-: korumakta yardım etmek II, 98-18; 8346)
 (D-K) qoriş-: 317 (143)
 (UTİL) qoruşmak: (243)-4
4. (B.A.) korkıt-: korkutmak II, 339-25; (347)
 (D-K) qorqit-: 433 (144)
 (E.N.) qorqutmak: korkutmak (244)
 (UTİL) qorqutmak: (241)-4
 (G.J.) qorqut-: to frighten (252)
5. (B.A.) kurı-: kurumak III, 263-13; 264-14; (381)
 (D-K) quri-: 560 (148)
 (E.N.) qurumak: kurumak (249)
 (UTİL) qurumak: (334)-4
 (G.J.) quru-: to dry (256)

6. (B.A.) kurıt-: kurutmak II, 304-27; (382)
 (D-K) qurıt-: 418 (148)
 (E.N.) urutmak: kurutmak (249)
 (UTİL) urutmak: (323)-4
 (G.J.) qurıt-: to cause to dry, to dry (256)
7. (B.A.) okı-: okumak, aırmak III, 254-11; (430)
 (D-K) oqi-: 556 (42)
 (E.N.) oumak: okumak, tahsil grmek (294)
 (UTİL) oumak: (661)-5
 (G.J.) oqu - ~ oqo-: to read, to recite, to sing, to study (215)
8. (B.A.) okıl-: okunmak I, 197-25; (430)
 (D-K) oqıl-: 108 (42)
 (UTİL) oulmak: (661)-5
9. (B.A.) okıt-: okutmak I, 212-20, (430)
 (D-K) oqıt-: 114 (42)
 (E.N.) okutmak: okutmak, okula gndermek (295)
 (UTİL) outmak: (659)-5
 (G.J.) oqut-: to cause to read, to teach, to let study, to read (215)
10. (B.A.) tokıl-: dglmek; dokunmak II, 129-17; (634)
 (D-K) toqıl-: 332-3 (195)
 (E.N.) tglmek: dglmek, bzlmek, yuvarlaklanmak (430)
 (UTİL) tglmek: (404)-2
11. (B.A.) tokın-: -insan- dglmek (Ouzca); arpmak; dglerek sertletirmek;
 dokunmak II, 147-16; (634)
 (D-K) toqın-: 341 (195)
 (E.N.) tokunmak: dokunmak, takılmak, itmek (418)

12. (B.A.) tozıt-: tozutmak II, 305-25; (643)
 (D-K) tozit-: 418 (196)
 (E.N.) tozutmak: tozutmak; toz çıkarmak
 (UTİL) tozutmak: (239)-2
13. (B.A.) ulış-: ulaşmak I, 189-14; (691)
 (D-K) uliş-: 104; (53)
 (E.N.) ulaşmak: bağlaşmak, ekleşmek-ulaşmak (436)
 (UTİL) ulaşmak: (754)-5
14. (B.A.) unıt-: unutmak I, 215-20; (694)
 (D-K) unit-: 115 (54)
 (E.N.) unutmak: unutmak (438)
 (UTİL) unutmak: (bkz. untumak)
 untumak: (763)-4
15. (B.A.) yorit-: yürütmek; -ilaç- içini sürdürmek II, 315-24 (803)
 (D-K) yorit-: 423 (231)
 (E.N.) yorutmak: rahvan yürütmek (471)
 (UTİL) yorutmak: (586)-6

1.3.1.1.3.6. - i - > - e - Değişmesi

1. (B.A.) sekrit-: sıçratmak, atlatmak II, 333-8; (504)
 (D-K) sekrit-: 430 (158)
 (E.N.) sekretmek: sıçratmak, atlatmak (344)
 (UTİL) sekretmek: (481)-3

1.3.1.1.3.7. - i - > - ü - Değişmesi

1. (B.A.) süçi-: tatlılanmak ve güzelleşmek III, 258-3; (547)
 (D-K) süçi-: 558 (170)
 (E.N.) çüçümek: ekşimek (88)
 (UTİL) çüçümek: (719)-2

2. (B.A.) telmir-: sağa sola bakınmak –bir şey istemek için- II, 180-2 (597)
 (D-K) telmir-: 356 (184)
 (E.N.) telmürmek: intizar olmak (399)
 (UTİL) telmürmek: (183)-2
3. (B.A.) tök-: dökmek II, 19-14; (644)
 (D-K) tök-: 273 (197)
 (E.N.) tőknek: dökmek (423)
 (UTİL) tőknek: (362)-2
 (G.J.) tök-: to shed, to pour out, to throw out (314)

1.3.1.1.3.8. - u - > - i - Değişmesi

Yeni Uygur Türkçesinde çoğunlukla “u” sesleri de “i” sesine dönüşmektedir. Bu değişimin “u” > “ı” > “i” üzerinden gerçekleştiği düşünülmektedir. Bu değişimde benzeşme de düşünülebilir.

1. (B.A.) aşun-: geçmek, aşmak I, 202-10; (45)
 (D-K) aşun-: 110 (14)
 (E.N.) eşinmak: aşınmak (127)
 (UTİL) eşinmak: (86)-6

1.3.1.1.3.9. - ü - > - i - Değişmesi

1. (B.A.) erü-: erimek III, 252-25; (193)
 (D-K) erü-: 555 (25)
 (E.N.) érimek: erimek (126)
 (UTİL) érimek: (80)-6
 (G.J.) eri-: to melt, to obliterate (99)
2. (B.A.) erüs-: erimek; erişmek I, 182-17; (194)
 (D-K) erüş-: 101 (25)
 (E.N.) érişmek: erişmek (126)
 (UTİL) érişmek: (78)-6

3. (B.A.) erüt-: eritmek I, 208-20; (194)
 (D-K) erüt-: 112 (25)
 (E.N.) éritmek: eritmek (126)
 (UTİL) éritmek: (77)-6
 (G.J.) erit-: to melt (99)
4. (B.A.) kemür-: kemirmek II, 86-1; (299)
 (D-K) kemür-: 311 (101)
 (E.N.) kémirmek: kemirmek (198)
 (UTİL) kémirmek: (744)-4

1.3.1.2. Ünsüz Değişmeleri

1.3.1.2.1. Söz Başı Ünsüz Değişmeleri

1.3.1.2.1.1. b - > m - Değişmesi

1. (B.A.) bele-: koyun melemek III, 270-11 (81)
 (D-K) bele-: 563 (69)
 (E.N.) merimek: melemek (268)
 (UTİL) merimek: (110)-5
2. (B.A.) bele-: belemek, beşiğe bağlamak; bulaştırmak III. 270-25; (81)
 (D-K) bele-: 563 (70)
 (E.N.) mélimek: bulamak, batırmak, daldırmak (2719)

1.3.1.2.1.2. b - > p - Değişmesi

1. (B.A.) bıç-: kesmek, biçmek II,4-22; (87)
 (D-K) biç-: 265 (72)
 (E.N.) piçmak: 1. biçmek 2.enemek, hadım etmek (322)
 (UTİL) piçmak: (783)-1
2. (B.A.) bıçıl-: kesilmek, biçilmek II,122-9 (88)
 (D-K) biçil-: 329 (72)
 (UTİL) piçilmek: (784)-1

3. (B.A.) biçekle-: bıçaklamak, bıçakla vurmak III,340-5; (90)
(D-K) biçekle-: 593 (72)
(E.N.) biçaklımak: bıçaklamak (322)
(UTİL) biçaklımak: (783)-1
4. (B.A.) bitiş-: ikrar etmek II,88-23; (97)
(D-K) bütüş-: 313 (84)
(UTİL) pütüşmek: (762)-1
5. (B.A.) buk-: bükmek, kıvrırmak (II,16-19; (111)
(D-K) bük-: 273 (83)
(E.N.) pükmek: bükmek, katlamak, kıvrırmak (328)
(UTİL) pükmek: (768)-1
(G.J.) bök - ~ bük-: to knell (59)
6. (B.A.) butı-: budamak III, 337-2; (120)
(D-K) buti-: 591 (82)
(E.N.) putımak: budamak, budak kesmek (328)
(UTİL) putımak: (743)-1
7. (B.A.) butıkla-: budamak III, 337-1; (121)
(D-K) butiqla - ~ butaqla-: 591 (82)
(E.N.) putaklımak: kol halinde ayrılmak, dallanmak (328)
8. (B.A.) bükün-: bükülmek, kıvrılmak II,239-22; (123)
(D-K) bükün-: 386 (83)
(UTİL) püklimek: (768)-1
9. (B.A.) bükül-: bükülmek; kesilmek II,132-6; (124)
(D-K) bükül-: 219 (83)
(UTİL) püklimek: (768)-1
(G.J.) bökül - ~ bükül-: to become bent (59)

10. (B.A.) bür-: büzmek II,6-18; (125)
 (D-K) bür-: 266 (83)
 (E.N.) pürmek: kıvrırmak (328)
 (UTİL) pürmek: (766)-1
11. (B.A.) бүрүл-: buruşturulmak, бүкүлмөк II,131-6; (126)
 (D-K) бүрүл-: 333-4 (83)
 (UTİL) пүрүлмөк: (767)-1
12. (B.A.) бүт-: ses kısılmak, açılmak; borcu veya alacağı gerçekleşmek yara kapanmak; sona ermek, yok olmak; bir şeye inanmak ikrar etmek II,294-10; (126)
 (D-K) бүт-: 413 (84)
 (E.N.) пүтмөк: (III) iyi olmak. kapanmak, et bağlamak (329)
13. (B.A.) бүт-: bitmek –nevşü nema-; yaratılmak doğmak II,294-16; (126)
 (D-K) бүт-: 413 (84)
 (E.N.) пүтмөк: I bitmek (329)
14. B.A.) бүтүнлө-: gerçekliğini aramak III, 341-27; (127)
 (D-K) бүтүнлө-: 594)
 (UTİL) пүтүнлөмөк: (764)-1

1.3.1.2.1.3. s - > ç - Değişmesi

1. (B.A.) саç-: saçmak II, 4-27; (478)
 (D-K) саç-: 265 (151)
 (E.N.) saçmak: (bk. чаçmak)
 чаçмак: saçmak. serpmek (67)
 (UTİL) чаçмак: (632)-2
 (G.J.) саç - ~ чаç - ~ чёç - ~ чеš-: to sow, to scatter, to disperse (262)

2. (B.A.) saçtur-: saçtırmak II, 184-2; (479)
 (D-K) saçtur-: 358 (152)
 (E.N.) çaçturmak: dağıtırmak, serpirmek (67)
 (UTİL) çaçturmak: (630)-2
3. (B.A.) sıç-: sıçmak II, 4-29; (510)
 (D-K) siç-: 265 (160)
 (E.N.) çiçmak: dışkısını salmak
 (UTİL) çiçmak: (750)-2
4. (B.A.) süçi-: tatlılanmak ve güzelleşmek III, 258-3; (547)
 (D-K) süçi-: 558 (170)
 (E.N.) çüçümek: ekşimek (88)
 (UTİL) çüçümek: (719)-2

1.3.1.2.1.4. t - > ç - Değişmesi

1. (B.A.) tüş-: düşmek: inmek II, 137-7; (677)
 (D-K) tüş-: 270 (206)
 (E.N.) tüşmek: (bk. çüşmek) 432
 çüşmek: inmek. düşmek (89)
 (UTİL) çüşmek: (722)-2
 (G.J.) tüş-: to alight, to descend, to dismount, to go down to fall, to perch, to put up (320)
2. (B.A.) tüşür-: düşürmek, indirmek II, 79-3; (678)
 (D-K) tüşür-: 308 (206)
 (E.N.) çüşürmek: indirmek, düşürmek (90)
 (UTİL) çüşürmek: (726)-2
 (G.J.) tüşür-: to cause to fall, to cause to descend, to shave to barber, to unload, to let somebody put up (320)

1.3.1.2.1.5. t -> d - Değişmesi

1. (B.A.) tağla-^{*}: dağlamak III, 294-18; (561)
(D-K) tagla-: 573 (97)
(E.N.) dağlimak: kızdırmak, yakmak, dağlamak (93)
(UTİL) dağlimak: (20)-3
2. (B.A.) taglat-^{*}: dağlatmak II, 344-6; (562)
(D-K) taglat-: 435 (97)
(UTİL) dağlatmak: (19)-3
3. (B.A.) tön-: dönmek III, 184-24; (645)
(D-K) tön-: 526 (197)
(UTİL) dönmek: (371)-2

1.3.1.2.1.6. y -> j - Değişmesi^{*}

1. (B.A.) yığ-: yığmak, toplamak, bir şeye engel olmak, alıkoymak III, 61-10
(779)
(D-K) yığ-: 470-1 (224)
(E.N.) yığmak: (bk. jığmak)
jığmak: toplamak (182)
(UTİL) yığmak: (759)-6
(G.J.) jığ - ~ jég - ~ jıq-: to collect, to gather, to gain, to refrain, to control (155)
2. (B.A.) yıgil-: toplanmak; çekinmek, kaçınmak III, 80-3, III, 80-9 (780)
(D-K) yigil-: 477-8 (224)
(E.N.) jığılmak: toplanmak (182)
(UTİL) yığılmak: (741)-6
(G.J.) jıgil-: to gother (155)

^{*} Asılları "d"li olan 'tağla-' ve 'taglat-' sözcükleri Besim ATALAY ve DANKOFF-KELLY'de "t"li okundukları için bu başlık altında değerlendirilmiştir.

^{*} Jarring, "y" sesi için çeviriyazıda "j"yi kullanmaktadır. Biz de buna bağlı kaldık. Öte yanda (E.N.) ve (UTİL)'deki "j"ler ses değişimi göstermektedir.

3. (B.A.) yığla-: ağlamak III, 309-5, III, 321-16 (781)
 (D-K) yigla-: 579 (225)
 (E.N.) jığlimak: ağlamak (182)
 (UTİL) yığlimak: (758)-6
 (G.J.) jığla - ~ jıglá -: to cry, to weep to complain, to lament (156)
4. (B.A.) yığlaş-: ağlaşmak III, 322-2 (781)
 (D-K) yiglaš-: 126 (225)
 (E.N.) jığlaşmak: ağlaşmak (182)
 (UTİL) yığlaşmak: (758)-6
 (G.J.) jığlaş -: to weep togetherl, to weep (156)
5. (B.A.) yığlat-: ağlatmak III, 355-19 (781)
 (D-K) yiglat-: 440 (225)
 (E.N.) jığlatmak: ağlatmak (182)
 (UTİL) yığlatmak: (758)-6
 (G.J.) jıglat-: to cause to cry (156)
6. (B.A.) yıgılış-: toplaşmak III, 105-12 (781)
 (D-K) yigliš-: 487 (224)
 (E.N.) jıgılışmak: toplanmak, bir araya gelmek (182)
7. (B.A.) yık-: yıkmak, yıkılmak III, 63-13 (782)
 (D-K) yig-: 471 (227)
 (E.N.) jikmak: yıkmak (183)
 (G.J.) jıq-: (bkz jıg-)
 jıg- ~ jég - ~ jıq-: to collect, to gather, to gain, to refra; to control (155)
8. (B.A.) yıkıl-: yıkılmak III, 82-1 (782)
 (D-K) yigil-: 478 (227)
 (E.N.) jikilmek: yıkılmak, düşürülmek (183)
 (UTİL) yıkılmak: (766)-6

9. (B.A.) yıktur-: yıktırmak III, 97-4 (782)
 (D-K) yigtur-: 484 (227)
 (E.N.) jikturmak: yıktırmak (183)
10. (B.A.) yilit-: sıtma tutmak, sıtmadan vücudu ısınmak; ılıtmak
 (D-K) yilit-: 423 (226)
 (E.N.) jilitmak: ılıtmak, ısıtmak (183)
 (E.N.) ilitmak: ılıtmak, ısıtmak (175)
 (UTİL) ilitmak: (345)-6
 (G.J.) jilit-: to make lukewarm (156)
11. (B.A.) yırt-: yırtmak III, 435-8 (787)
 (D-K) yırt-: 632 (228)
 (E.N.) jirtmak: (bk. jitmak)
 jitmak: yırtmak (184)
 (UTİL) yırtmak: (752)-6
 (G.J.) jirt-: to tear (156)
12. (B.A.) yırtıl-: yırtılmak III, 107-1 (787)
 (D-K) yırtıl-: 488 (228)
 (E.N.) jitilmak: yırtılmak (184)
 (UTİL) yırtılmak: (753) - 6
13. (B.A.) yir-: yirmek III, 58-11 (793)
 (D-K) yar-: 469 (215)
 (E.N.) jirmak: ayırmak (184)
 (UTİL) yirmak: (753)-6
 (G.J.) jir-: to tear of (156)

14. (B.A.) yitür-: kaybetmek yitirmek III, 67-16 (795)
 (D-K) yitür-: 473 (228)
 (E.N.) yitürmek: yitirmek, kaybettirmek (469)
       jütermek: yitirmek, kaybetmek (139)
 (UTİL) yittürmek: (748)-6

15. (B.A.) yoğrul-: yoğrulmak III, 107-24 (796)
 (D-K) yogrul-: 488 (229)
 (E.N.) jugurulmak: yoğurulmak (185)
 (UTİL) yuğurulmak: (616)-6

16. (B.A.) yogur-: yoğurmak --mış II, 102-13 (797)
 (D-K) yogur-: 319-20 (229)
 (E.N.) jugurmak: yoğurmak (185)
 (UTİL) yuğurmak: (615)-6

17. (B.A.) yogurt-: yoğurtmak III, 436-26 (797)
 (D-K) yogurt-: 632-3 (229)
 (E.N.) juğartmak: yoğurtmak (185)
 (UTİL) yuğurtmak: (615)-6

18. (B.A.) yolun-: yolunmak; azat edilmek, bırakılmak; boşanmak III, 85-24 (801)
 (D-K) yulun-: 480 (232)
 (E.N.) julunmak: yolunmak, koparılmak (186)
 (UTİL) yolunmak: (628)-6

19. (B.A.) yu-: yıkamak III, 66-15; III, 249-17 (806)
 (D-K) yu-: 472 (232)
 (E.N.) jumak: (bk. juymak)
       juymak: yumak, yıkamak (188)
 (UTİL) yumak: (629)-6
 (G.J.) ju ~ juj-: to wash (159)

20. (B.A.) yuk-: bulaşmak, sıvanmak, sirayet etmek III, 63-10 (809)
 (D-K) yug-: 471 (234)
 (E.N.) jukmak: bulaşmak, mikrop kapmak (185)
 (UTİL) yukmak: (616)-6
 (G.J.) juq - ~ joq-: to stain, to leave marks, to infect (161)
21. (B.A.) yuktur-: sürdürmek, bulaştırmak III, 96-22 (809)
 (D-K) yuqtur-: 484 (234)
 (E.N.) jukturmak: bulaştırmak (185)
 (UTİL) yukturmak: (616)-6
 (G.J.) juktur-: to cause to stain (161)
22. (B.A.) yuluş-: yağmalaşmak III, 75-9 (811)
 (D-K) yuliş-: 476 (234)
 (E.N.) juluşmak: beraber olmak; beraber koparmak (186)
 (UTİL) yuluşmak: (627)-6
23. (B.A.) yum-: yummak III, 64-18 (811)
 (D-K) yum-: 472 (233)
 (E.N.) jummak: yummak (186)
 (UTİL) yummak: (633)-6
 (G.J.) jum-: to close one's eyes, mouth, hands (160)
24. (B.A.) yumşa-: yumuşamak III, 306-23 (812)
 (D-K) yumša-: 578 (233)
 (E.N.) jumşımak: yumuşamak (186)
 (UTİL) yumşımak: (632)-6
 (G.J.) jumša-: to soften, to get soft (160)

25. (B.A.) yumşat-: sepilemek, yumuşatmak, sözü veya kitabı çabuk çabuk söylemek ve okumak II, 354-13 (813)
 (D-K) yumşat-: 440
 (E.N.) jumşatmak: yumuşatmak (186)
 (UTĪL) yumşatmak: (629)-6
 (G.J.) jumşat-: to cause get soft, to soften (160)
26. (B.A.) yumul-: yumulmak III, 55-4; III, 55-5 (813)
 (D-K) yümül-: 468 (233)
 (E.N.) jumulmak: yumulmak (186)
 (UTĪL) yumulmak: (634)-6
27. (B.A.) yut-: yutmak (Oğuz ve Kıpçak dillerince) II, 313-25 (818)
 (D-K) yut-: 422 (235)
 (E.N.) jutmak: yutmak (187)
 (UTĪL) yutmak: (611)-6
 (G.J.) jut - ~ dzut - ~ jüt-: to swallow (161)
28. (B.A.) yüdĥ-: yüklemek, yüklenmek III, 434-15 (820)
 (D-K) yüd-: 632 (235)
 (E.N.) jüdümek: sırtlamak, yüklenmek (188)
 yüdimek: yüklemek (473)
 (UTĪL) yüdümek: (647)-6
 (G.J.) jud - ~ jüd-: to carry, to take, to load something on one's shoulders (161)
29. (B.A.) yügürt-: koşturmak III, 437-3 (822)
 (D-K) yügürt-: 633 (236)
 (E.N.) jügrütmek: koşturmak (188)
 (UTĪL) yügrütmek: (679)-6
 (G.J.) jugurut - ~ jugurt - ~ jugut-: to cause t run, to force, to run, to make a horse gallop, to put on (160)

30. (B.A.) yükle-: yüklemek III, 309-23 (822)
 (D-K) yükle-: 579 (235)
 (E.N.) yüklimek: (bk. jüklimek) (472)
 jüklimek: yüklemek (188)
 (UTİL) yüklimek: (688)-6
 (G.J.) jükle-: to load, to lade (161)
31. (B.A.) yüm-: -göz- yummak III, 64-18 (825)
 (D-K) yüm-: 472 (233)
 (E.N.) jummak: yummak (186)
 (UTİL) yummak: (633)-6
 (G.J.) jum-: to close one's eyes, mouth, hands (160)

1.3.1.2.2. Söz İçi Ünsüz Değişmeleri

1.3.1.2.2.1. - d - > - g - Değişmesi

1. (B.A.) edherle-: eğerlemek I, 300-4 (168)
 (D-K) eğerle-: 152 (19)
 (E.N.) égerlirmek: eyerlemek (121)
 (UTİL) eğerlirmek: (103)-6

1.3.1.2.2.2. - d - > - y - Değişmesi

1. (B.A.) adhakla-: ayağa vurmak I, 304-24; (6)
 (D-K) adakla-: 154 (5)
 (E.N.) ayağlimak: sona ermek, sona erdirmek (23)
 ayağ: (bk. ayak)
 ayak: ayak (23)
 (UTİL) ayak: (208)

1. (B.A.) adhır-: ayırmak III, 228-1; (7)
 (D-K) ağır-: 98 (4)
 (E.N.) ayırmak: ayırmak (24)
 (G.J.) ajri - ~ ejri-: to divide, to sepearate (17)
2. (B.A.) adhna-: değişmek; bozulmak I,288-18; (7)
 (D-K) ağna-: 146 (4)
 (E.N.) aynımak: 1. vazgeçmek 2. olgunlaşmak, 3. bulanmak (25)
3. (B.A.) adhrıl-: ayrılmak I, 247-7; (8)
 (D-K) ağril-: 129 (4)
 (E.N.) ayrılmak: ayrılmak, boşanmak, kaybetmek (25)
 (UTİL) ayrılmak: (213)
 (G.J.) ajril - ~ ejril-: to be seperated, to part with, to part from, to sepearate (17)
4. (B.A.) adhriş-: ayırışmak, birbirinden ayrılmak I,233-23, 270-5; (8)
 (D-K) ağriş-: 123-124 (ayriş-: 138) (4)
 (E.N.) ayriş: ayırma, arıtma (25)
5. (B.A.) kadhgulan-: kaygılanmak III, 201-10; (247)
 (D-K) qadgulan-: 533 (123)
 (E.N.) kaygulanmak: kaygılanmak (227)
 (UTİL) kaygulanmak: (184)-4
6. (B.A.) kadhgur-: kayırmak, kaygıya düşmek, kaygılanmak II, 193-14; (247)
 (D-K) qadgur - ~ qaygur -: 363 (123)
 (E.N.) kayğurmak: (bk. kaygulanmak)
 kaygulanmak: kaygılanmak (227)
 (UTİL) kayğurmak: (184)-4

7. (B.A.) kadhır-: büktürmek, eğdirmek, burdurmak; reddetmek II, 76-14; (248)
 (D-K) qadīr-: 307 (123)
 (E.N.) kayırmak: geri vermek, iade etmek, geri göndermek, döndürmek, çevirmek (228)
 kayırmak: açmak, doğrultmak, bir yana çekmek, bükmek (228)
 (UTİL) kayırmak: (182)-4
8. (B.A.) kedh-: giymek II, 296-3; (292)
 (D-K) kēd-: 634 (100)
 (E.N.) keymek: (bk. kiymek) 196)
 kiymek: giymek (201)
 (UTİL) kiymek: (177)-4
9. (B.A.) kedhil-: giyilmek II, 136-12; (293)
 (D-K) keḏil-: 336 (100)
 (UTİL) kiyilmek: (778)-4
10. (B.A.) kodh-: koymak, bırakmak; terk edilmek; koyuvermek II, 295-29; (338)
 (D-K) qod-: 634 (140)
 (UTİL) koymak: (299)-4
11. (B.A.) sidh-: işemek, siymek II, 295-18; (521)
 (D-K) siḏ-: 634 (160)
 (E.N.) siymek: siymek '356)
 (G.J.) si- ~ si: ~si:j-: to piss, to make water (274)
12. (B.A.) ulgadh-: büyümek, ulu olmak I, 263-22; I, 505-4; (690)
 (D-K) ulgaḏ-: 136 (53)
 (E.N.) ulḡaymak: artmak, büyümek, çoğalmak (436)
 (UTİL) ulḡaymak: (758)-5

1.3.1.2.2.3. - f - > - p - Değişmesi*

1. (B.A.) çıfıla-: çığıl , çığıl ses vermek; sıra kaynarken ses vermek III, 325-25; (144)
(D-K) çiğilla-: 595 (91)
(E.N.) çipildimak: taklidi ses (dalga ve damlaların çırpıntısı) (82)
2. (B.A.) kıpçakla-: kıpçak boyundan soymak, kıpçak boyuna nispet etmek III, 351-13; (312)
(D-K) qifçāqla-: 598 (139)
(E.N.) kipçak: kıpçak (Kuzeydeki Türk boyu) (236)

1.3.1.2.2.4. - g - > - v - Değişmesi

1. (B.A.) sogı-: soğumak III, 268-8; (526)
(D-K) sogi-: 562 (164)
(E.N.) sovumak: soğumak (360)
(UTİL) soğumak: (563)-3
2. (B.A.) soguş-: soğumağa yüz tutmak II, 101-29; (527)
(D-K) sogiş-: 319 (164)
(UTİL) sovuşmak: (563)-3

1.3.1.2.2.5. - j - > - ş - Değişmesi

1. (B.A.) çüj-: çekerek uzatmak uzunluğuna çekmek II, 9-21; (162)
(D-K) çöž-: 268 (95)
(UTİL) çüşmek: (722)-2

1.3.1.2.2.6. - w - > - y - Değişmesi

1. (B.A.) ewlen-: hâlelenmek; kendine ev edinmek I, 259-7; (207)
(D-K) ewlen-: 134 (30)
(E.N.) öylenmek: evlenmek (309)
(UTİL) öylenmek: (861)-1

* Diğer ses değişmelerini gösterirken birebir aynı fiilleri değerlendirmeye almamıza karşın burada kök ortaklığı olan fiilleri -f->-p- değişimini göstermek amacıyla buraya aldık.

1.3.1. Ses Düşmeleri

1.3.1.1. Ünsüz Düşmeleri

1.3.1.1.1. Söz Başı Ünsüz Düşmeleri

1.3.1.1.1.1. y - > Ø

1. (B.A.) yılıt-: ılımak III, 91-5 (783)
(D-K) yili-: 482 (226)
(E.N.) ılımağ-: ılımak, ısımak (174)
(UTİL) illimağ-: (340)
2. (B.A.) yilit-: sıtma tutmak, sıtmadan vücudu ısınmak; ılıtmak
(D-K) yilit-: 423 (226)
(E.N.) jilitmağ-: ılıtmak, ısıtmak (183)
(E.N.) ilitmağ-: ılıtmak, ısıtmak (175)
(UTİL) ilitmağ-: (345)-6
(G.J.) jilit-: to make lukewarm (156)

1.3.1.1.2. Söz İçi Ünsüz Düşmeleri

1.3.1.1.2.1. - g - > Ø

1. (B.A.) argula-: arasını yarmak, geçmek I, 317-10; (31)
(D-K) argūla-: 159 (11)
(E.N.) arilimağ-: gezmek; arasından geçmek (16)
(UTİL) arilimağ-: (78)-1
(G.J.) arala-: to pass, to pass through, to pass among (25)
2. (B.A.) kazgan-: kazanmak II, 249-26; (287)
(D-K) qazgan-: 391 (135)
(E.N.) qazanmağ-: kazanmak (229)
(UTİL) qazanmağ-: (97)-4
(G.J.) qazgan-: to gain (242)

3. (B.A.) kugur-: kavurmak (bk. kawur-, kagur, kawrul-) II, 81-23; (375)
(D-K) qawur- (qagur-): 310 (134)
(E.N.) qorumaq: kavurmak (244)
(UTİL) qorumaq: (245)-4
4. (B.A.) yalga-: yalamak III, 306-27; (734)
(D-K) yalga-: 578 (211)
(E.N.) yalimaq: yalamak (456)
(UTİL) yalimaq: (494)-4
(G.J.) jala-: to lick (146)
5. (B.A.) yalgan-: yalanmak III, 110-3 (734)
(D-K) yalgan-: 489 (211)
(E.N.) yalanmaq: yalanmak, yalanıp durmak (455)
(UTİL) yalanmaq: (479)-6
6. (B.A.) yalgaş-: yalaşmak III, 103-19 (734)
(D-K) yalgaş-: 487 (211)
(E.N.) yalaşmaq: yalaşmak (456)
(UTİL) yalaşmaq: (477)-6
7. (B.A.) yalgat-: yalatmak ve yutturmak II, 354-20 (734)
(D-K) yalgat-: 440 (211)
(E.N.) yalatmaq: yalatmak (456)
(UTİL) yalatmaq: (477)-6
(G.J.) jalat-: to cause to lick (146)

1.3.1.1.2.2. - r - > Ø

1. (B.A.) pürkür-: bulutlanmak, bürünmek: püskürmek, fışkırmak II, 171-3; (476)
(D-K) bürkür-: 352 (84)
(E.N.) pürkimek: fışkırmak, sermek, sıçratmak (328)
(UTİL) pürkimek: (766)-1

2. (B.A.) yırt-: yırtmak III, 435-8 (787)
 (D-K) yırt-: 632 (228)
 (E.N.) jirtmak: (bk. jitmak)
     jitmak: yırtmak (184)
 (UTİL) yırtmak: (752)-6
 (G.J.) jirt-: to tear (156)
3. (B.A.) yırtıl-: yırtılmak III, 107-1 (787)
 (D-K) yırtıl-: 488 (228)
 (E.N.) jitilmak: yırtılmak (184)
 (UTİL) yırtılmak: (753) - 6
4. (B.A.) yörge-: sarmak III, 307-19 (805)
 (D-K) yörge-: 578 (232)
 (E.N.) yörgimek: (bk. yögimek)
     yögimek: sarmak, bürümek
 (UTİL) yögimek: (642)-6
 (G.J.) jürge - ~ jörge - ~ jö:ge-: to pack, to roll, to roll up, to wind, to wrap.
     to envelop (162)

1.3.2. Ses Türemeleri

1.3.2.1. Ünlü Türemeleri

1.3.2.1.1. Söz İçi Ünlü Türemesi

1.3.2.1.1.1. i Türemesi

1. (B.A.) sark-: akar şey sızıp damlamak, uyuşmak III, 421-19; (492)
 (D-K) sarq-: 627 (156)
 (E.N.) sarkimak: sarkmak, damlamak (342)
 (UTİL) sarkimak: (381)-3

2. (B.A.) yıgılış-: toplaşmak III, 105-12 (781)
 (D-K) yigiliş-: 487 (224)
 (E.N.) jığılışmak: toplanmak, bir araya gelmek (182)

1.3.2.2. Ünsüz Türemesi

1.3.2.2.1. Söz Başı Ünsüz Türemesi

1.3.2.2.1.1. h Türemesi

1. (B.A.) ulı-: ulumak III, 255-21; (690)
 (D-K) ulı-: 556-7 '53)
 (E.N.) uvlımak: ulumak (441)
     hulumak: ulumak (158)
     huvlımak: ulumak (158)
 (UTİL) huvlımak: (554)-5
2. (B.A.) ürk-: ürkemek III, 420-13; (714)
 (D-K) ürk-: 626 (60)
 (E.N.) ürkümek: ürkemek (446)
     hürkümek: ürkemek (158)
 (UTİL) ürkümek: (876)-5
3. (B.A.) ürküt-: ürkütmek I, 264-3; (715)
 (D-K) ürküt-: 136 (60)
 (E.N.) ürkütmek: ürkütmek (446)
     hürkütmek: ürkütmek (159)
 (UTİL) ürkütmek: (875)-5

1.3.2.2.2. Söz İçi Ünsüz Türemesi

1.3.2.2.2.1. y türemesi

1. (B.A.) yu-: yıkamak III, 66-15; III, 249-17 (806)
 (D-K) yu-: 472 (232)
 (E.N.) jumak: (bk. juymak)
     juymak: yumak, yıkamak (188)
 (UTİL) yumak: (629)-6
 (G.J.) ju ~ juj-: to wash (159)

1.3.3. Ses Korunmaları

1.3.3.1. Ünlü Korunmaları

1.3.3.1.1. u Korunması

1. (B.A.) sor-: -sorgu- sormak; aramak III, 181 -26; (530)
 (D-K) sor-: 524 (165)
 (E.N.) sormak: (bk. sorumak)
     sorumak: sormak, istemek (359)
 (UTİL) sorimak: (540)-3
 (G.J.) sor-: to ask, to question (277)

2. (B.A.) yoğrul-: yoğrulmak III, 107-24 (796)
 (D-K) yogrul-: 488 (229)
 (E.N.) jugurulmak: yoğurulmak (185)
 (UTİL) yuğurulmak: (616)-6

1.3.3.1.2. ü Korunması

1. (B.A.) kötrüş-: kaldırıp götürmekte yardım etmek II, 222-13; (368)
 (D-K) kötrüş-: 377 (111)
 (E.N.) kötürüşmek: beraber kaldırmak (208)
 (UTİL) kötürüşmek: (624)-4

2. (B.A.) süprül-: süpürülmek II, 231-22; (550)
 (D-K) süprül: 382 (171)
 (E.N.) süpürülmek: süpürülmek (368)
 (UTİL) süpürülmek: (627)-3

1.3.4. Göçüşme*

1. (B.A.) agru-: ağırlaşmak I, 273-25; (12)
 (D-K) agru-: 140 (6)
 (E.N.) éğırlaşmak: ağırlaşmak (122)
 (UTİL) éğırlaşmak: (89)-6
2. (B.A.) buyur-: buyurmak, emretmek III, 186-5; (121)
 (D-K) buyur-: (526) (82)
 (E.N.) buyrumak: 1. emretmek, 2. ısmarlamak (54)
 (UTİL) buyrumak: (511)-1
 (G.J.) bujur-: to command, to order, to send, to permit to send someone, to send a messenger (60).
3. (B.A.) yügürt-: koşturmak III, 437-3 (822)
 (D-K) yügürt-: 633 (236)
 (E.N.) jügrütme: koşturmak (188)
 (UTİL) yügrütme: (679)-6
 (G.J.) jugurut - ~ jugurt - ~ jugut-: to cause t run, to force, to run, to make a horse gallop, to put on (160)

1.3.5. İkizleşme

1. (B.A.) isi-: ısınmak III, 253-12; (236)
 (D-K) isi-: 556 (36)
 (UTİL) issimak: (253)-6
 (G.J.) ısı-: to be warm, to warm (136)

* Clauson da kelime 'ağır-' şeklinde olan kelimedeki DLT'ye göre göçüşme olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, 'buyrumak' ve 'yügrütme' kelimelerinde ise doğrudan göçüşme görülür. Bu göçüşme "u" ve "r" ile "ü" ve "r" arasında görülmektedir.

2. (B.A.) isit-: ısıtmak; ısıtılmaya tutulmak I, 210-3; (237)
 (D-K) isit-: 113 (36)
 (E.N.) issit-: ısıtmak (178)
 (UTİL) issitmak: (243)-6

3. (B.A.) üşi-: soğuktan üşümek III, 254-7; (718)
 (D-K) üşi-: 556 (61)
 (E.N.) üşümek: (bk. üşşümek)
 üşşümek: donmak, soğuk alma. üşümek (447)
 (UTİL) üşşümek: (889)-5
 (G.J.) üşü-: to get frost –bitten, to freeze, to get blasted by frost (328)

4. (B.A.) üşü-: üşümek I, 463-12; (718)
 (D-K) üşi-: 556 (61)
 (E.N.) üşümek: (bk. üşşümek)
 üşşümek: donmak, soğuk almak. üşümek
 (UTİL) üşşümek: (889)-5
 (G.J.) üşü-: to get frost-bitten, to freeze, to get blasted by frost (328)

1.4. Divanü Lügati't-Türk ve Yeni Uygur Türkçesindeki Ortak Fiillerin Anlam Bilgisi Özellikleri

1.4.1. Anlamı Değişmeyen Fiiller

1. (B.A.) aç-: karnı acıkmak I, 172-7; (2)
 (D-K) āč: 95 (3)
 (E.N.) aç: aç (2)
 éçikmak: acıkmak (121)
 (UTİL) açmak: (37)-1
 (G.J.) aç-: 1. to be hgnry 2. to open (11)

2. (B.A.) acık-: acıkmak I, 190-26; (3)
 (D-K) açiq-: 104 (3)
 (E.N.) éçikmak: acıkmak (121)
 (G.J.) éçiq-: 32)
3. (B.A.) acıl-: açılmak I, 194-4; (3)
 (D-K) açil-: 106 (3)
 (E.N.) éçilmağ: açılmak (121)
 (UTİL) éçilmağ: (73)-6
 (G.J.) açil-~éçil-: to be opened, to become opened (12)
4. (B.A.) açıt-: eşkitmek; acıtmak I, 207-22; (4)
 (D.K.) açit-: 112 (4)
 (E.N.) éçitmağ: (éçimağ'tan) 1. mayalanmak, ekşitmek 2. acıtmak (121)
 (UTİL) éçitmağ: (71)-6
5. (B.A.) adhır-: ayırmak III, 228-1; (7)
 (D-K) adır-: 98 (4)
 (E.N.) ayırmağ: ayırmak (24)
 (G.J.) ajri - ~ éjri-: to divide. to sepearate (17)
6. (B.A.) adhrıl-: ayrılmak I, 247-7; (8)
 8D-K) adril-: 129 (4)
 (E.N.) ayrılmağ: ayrılmak, boşanmak, kaybetmek (25)
 (UTİL) ayrılmağ: (213)
 (G.J.) ajril - ~ éjril-: to be seperated, to part with, to part from, to sepearate (17)
7. (B.A.) agrıt-: ağrıtmak I, 261-14; (12)
 (D-K) agrit-: 135 (6)
 (E.N.) ağritmak: ağrıtmak (5)
 (UTİL) ağritmağ: (113)
 (G.J.) ağrit-: to cause to ache, to cause to pain, to irritate, to hurt (14)

8. (B.A.) axsa-: aksamak, topallamak I, 276-18; (14)
 (D-K) axsa-: 141 (17)
 (E.N.) axsimak: aksamak (6)
 (G.J.) axsi-: to limp (15)
 aqsa-~ aqsé-: to limp (25)
9. (B.A.) axsat-: aksatmak I, 262-11; (14)
 (D-K) axsat-: 135 (17)
 (E.N.) axsatmak: aksatmak (5)
10. (B.A.) axtar-: aktarmak I, 219-12; (14)
 (D-K) agit-: 144 (5)
 (E.N.) axtarmak: aramak, arama (6)
 (UTİL) ahturmak: (39)
 (G.J.) axtar - ~ aqtar-: 1. to search, to seek, 2. to harrow (15)
11. (B.A.) akış-: akışmak I, 186-4, 186-11; (16)
 (D-K) aqiş-: 102 (10)
 (E.N.) ékiş: akış, akmak (124)
 (UTİL) ékişmak: (95)-6
12. (B.A.) al-: almak I, 168-24; (17)
 (D-K) al-: 94 (7)
 (E.N.) almak: almak (11)
 (UTİL) almak: (172)
 (G.J.) al - ~ ol-: to take, to get, to obtain, to seize, to steal, to collect, to acquire,
 to have, to buy, to purchase, to have, to marry, to engage (17)

13. (B.A.) alda-: aldatmak I, 273-11; (18)
 (D-K) alda-: 139 (6)
 (E.N.) aldi-: aldatmak, kandırmak (9)
 (UTİL) aldimak: (168)
 (G.J.) alda-: to cheat, to deceive, to mislead, to treat in agentle way, to calm, to caress (20)
14. (B.A.) art-: artmak III, 425-10; (37)
 (D-K) art-: 628 (13)
 (E.N.) artmak: artmak, çoğalmak (17)
 (UTİL) ártmak: (61)-1
 (G.J.) art - ~ a:t - ~ a.t-: to load, to lade (26)
15. (B.A.) as-: asmak I, 173-20; (40)
 (D-K) ās-: 96 (13)
 (E.N.) asmak: asmak (18)
 (UTİL) asmak: (102)-1
 (G.J.) as-: to hang, to hang up, to suspend (27)
16. (B.A.) asıl-: asılmak I, 196-26; (40)
 (D-K) asil-: 107 (13)
 (E.N.) ésilmak: asılmak (127)
 (UTİL) ésilmak: (83)-6
 (G.J.) asil - ~ asil - ~ ésil - ~-: to be hanged (27)
17. (B.A.) aş-: aşmak, bir tepeyi öbür yana geçmek I, 173-23; (42)
 (D-K) āš-: 96 aš-: 74 (14)
 (E.N.) aşmak: aşmak (19)
 (UTİL) aşmak: (109)-1
 (G.J.) aš-: 1. to pass, to leave, to leave its treek, 2. to be left, to remain 3. to increase 4. to cover (28)

18. (B.A.) atış-: atışmak I, 180-11; (49)
 (D-K) atış-: 99 (15)
 (E.N.) étişmak: karşılıklı atmak; atışmak (128)
19. (B.A.) bağla-: bağlamak III, 292-10 (60)
 (D-K) bağla-: 572 (63)
 (E.N.) bağlimak: bağlamak (27)
 (UTİL) bağlimak: (382)-1
 (G.J.) bağla-: to tie, to tie together, to tie up, to fasten, to bin, to fix (45)
20. (B.A.) balala-: kuş yavrulamak III, 92-1; (64)
 (D-K) bālala-: 482 (64)
 (E.N.) balilimak: yavrulamak (29)
 (UTİL) balilimak: (402)-1
21. (B.A.) bar-: varmak, gitmek I, 26-11; (66)
 (D-K) bar-: 265 (65)
 (E.N.) barmak: varmak (30)
 (UTİL) barmak: (340)-1
 (G.J.) bar - ~ ba.r - ~ var - ~ ba:r - : to go, to proceed, to leave, to come, to arrive (48)
22. (B.A.) bér-: vermek, gelmek III, 180-17; (83)
 (D-K) bēr-: 524 (70)
 (E.N.) bermek: vermek (35)
 (UTİL) bermek: '425)-1
 (G.J.) ber - ~ be - ~ be. - ~ be: - ~ ver-: to give, to pay, to lend, to pour, to send, to marry to give (53)

23. (B.A.) beril-: verilmek II, 131-10; (84)
 (D-K) beril-: 334 (71)
 (E.N.) bérilmek: 1. verilmek (38)
 (UTİL) bérilmek: '527)-1
 (G.J.) beril-: to be given (54)
24. (B.A.) beze-: bezemek, nakışlamak III,263-26; (86)
 (D-K) beze-: 560 (69)
 (E.N.) bézimek: bezemek, süslemek (39)
25. (B.A.) biçekle-: bıçaklamak, bıçakla vurmak III,340-5; (90)
 (D-K) biçekle-: 593 (72)
 (E.N.) piçaklımak: bıçaklamak (322)
 (UTİL) piçaklımak: (783)-1
26. (B.A.) bil-: bilmek II,22-12; (90)
 (D-K) bil-: 275 (72)
 (E.N.) bilmek: bilmek (42)
 (UTİL) bilmek: (587)-1
 (G.J.) bil-: to know, to understand, to recognize (55)
27. (B.A.) boğ-: boğmak II,14-14; (98)
 (D-K) bog-: 270-1 (75)
 (E.N.) boğmak: boğmak (46)
 (UTİL) boğmak: (467)-1
 (G.J.) bog-: to choke, to strangle (57)
28. (B.A.) boglun-: boğulmak II,239-8; (99)
 (D-K) boglun-: 385 (75)
 (E.N.) boğulmak: boğulmak (46)
 (UTİL) boğulmak: (469)-1

29. (B.A.) boz-: bozmak, yıkmak II.8-26; (106)
 (D-K) boz-: 268 (78)
 (E.N.) bozmağ: bozmak (54)
 (UTİL) bozmağ: (500)-1
 (G.J.) boz - ~ buz-: to destroy; to spoil, to corrupt, to ruin (59)
30. (B.A.) buk-: bükme, kıvrırmak II.16-19; (111)
 (D-K) bük-: 273 (83)
 (E.N.) pükme: bükme, katlamak, kıvrırmak (328)
 (UTİL) pükme: (768)-1
 (G.J.) bök - ~ bük-: to knell (59)
31. (B.A.) butı-: budamak III, 337-2; (120)
 (D-K) butı-: 591 (82)
 (E.N.) putimağ: budamak, budak kesmek (328)
 (UTİL) putimağ: (743)-1
32. (B.A.) çık-: çıkmak (bkz. taşık-) II, 18-6; (146)
 (D-K) taşıq-: 326-7 (180)
 çiq-: 273 (93)
 (E.N.) çıkağ: çıkmak (80)
 (UTİL) çıkağ: (765)-2
 (G.J.) çiq-: to go, to go away, to leave, to go out, to go off; to depart, to group, to fly up, to arise; to march of, to come, to show, to contain (70)
33. (B.A.) çıkar-: çıkarmak II, 83-9; (147)
 (D-K) çiqar-: 310 (93)
 (E.N.) çıkarmağ: çıkarmak (78)
 (UTİL) çıkarmağ: (765)-2
 (G.J.) çiqar-: to direve out, to turn out of doors, to send away, to send out (71)

34. (B.A.) çöm-: dalmak, çimmek I, 401-12; (158)
 (D-K) čom-~čöm-: čom-: 277 ~ čöm-: 202 (94)
 (E.N.) čömmek: suya girmek, denize girmek, yıkanmak (86)
 (UTİL) čömmek: (716)-2
35. (B.A.) çum-: insan suya dalmak II, 26-24; (160)
 (D-K) čom-~čöm-: čom-: 277 (94)
 (E.N.) čömmek: suya girmek, denize, girmek, yıkanmak (86)
 (UTİL) čömmek: (716)-2
36. (B.A.) edherle-: eğerlemek I, 300-4 (168)
 (D-K) eğerle-: 152 (19)
 (E.N.) égerlimek: eyerlemek (121)
 (UTİL) eğerlimek: (103)-6
37. (B.A.) eg-: eğmek I, 168-20; (170)
 (D-K) eg-: 94 (20)
 (E.N.) egmek: eğmek, iğmek (110)
 (UTİL) egmek: (288)-1
 (G.J.) eg-: to bend. to bow (98)
38. (B.A.) egil-: eğilmek I, 198-7; (170)
 (D-K) egil-: 108 (20)
 (E.N.) égilmek: eğilmek (122)
 (UTİL) égilmek: (107)-6
39. (B.A.) egtur-: egdirmek I, 223-12; 173)
 (D-K) egtür-: 119 (20)
 (E.N.) egdürmek: eğdirmek (110)
 (UTİL) egdürmek: (287)-1

40. (B.A.) ek-: bir şey ekmek I, 168-14; (173)
 (D-K) ek-: 94 (21)
 (E.N.) ékmek: ekmek, tohum serpmek (124)
 (UTİL) ekmek: (285)-1
41. (B.A.) em-: emmek I, 169-20; (178)
 (D-K) em-: 94 (22)
 (E.N.) emmek: emmek (113)
 (UTİL) emmek: (306)-1
 (G.J.) em - ~ em - ~ im-: to suck (41)
42. (B.A.) er-: olmak, imek (bk. ér-) I, 164-17; (187)
 (D-K) er-: 92 (25)
 (E.N.) erdi: yardımcı fiil (126)
 (G.J.) e - ~ er - ~ ér-: to be, to become (99)
43. (B.A.) erin-: erinmek, üşenmek I, 201-22; (189)
 (D-K) erin-: 109 (25)
 (E.N.) érinmek: üşenmek (126)
 (UTİL) érinmek: (80)-6
44. (B.A.) eri-: erimek III, 367-23; (189)
 (D-K) erü-: 555 (25)
 (E.N.) érimek: erimek (126)
 (UTİL) érimek: (80)-6
 (G.J.) eri-: to melt, to obliterate (99)
45. (B.A.) erit-: eritmek I, 208-20; (190)
 (D-K) erüt-: 112 (25)
 (E.N.) éritmek: eritmek (126)
 (UTİL) éritmek: (77)-6
 (G.J.) erit-: to melt (99)

46. (B.A.) erü-: erimek III, 252-25; (193)
 (D-K) erü-: 555 (25)
 (E.N.) érimək: erimek (126)
 (UTİL) érimək: (80)-6
 (G.J.) eri-: to melt, to obliterate (99)
47. (B.A.) erüş-: erimek; erişmek I, 182-17; (194)
 (D-K) erüş-: 101 (25)
 (E.N.) érişmek: erişmek (126)
 (UTİL) érişmek: (78)-6
48. (B.A.) erüt-: eritmek I, 208-20; (194)
 (D-K) erüt-: 112 (25)
 (E.N.) éritmek: eritmek (126)
 (UTİL) éritmek: (77)-6
 (G.J.) erit-: to melt (99)
49. (B.A.) ét-: (yardımcı fiil) yapmak, etmek, eylemek; kılmak I, 171-28; (201)
 (D-K) et-: 163 (29)
 (E.N.) etmek: etmek, kılmak, yapmak
 (UTİL) etmek: (231)-1
 (G.J.) et-: to do, to make, to close, to fasten, to lack, to shut, to wipe to prepare (100)
50. (B.A.) ewlen-: evlenmek (bk. edhlen-). III, 87-26; (207)
 (D-K) edlen-: 133 (19)
 (E.N.) öylenmek: evlenmek (309)
 (UTİL) öylenmek: (861)-5
51. (B.A.) ıgla-: ağlamak I, 287-2; (215)
 (D-K) yigla-: (579, ıgla-: 146, yigla-: 139 (225)
 (E.N.) yiglimaklımak: (bkz. jığlimak) (468)
 jiglimak: ağlamak (1829)

52. (B.A.) ıglaş-: ağlaşmak I, 240-15; (215)
 (D-K) iglaš - ~ yiglaš-: 126 (225)
 (E.N.) jıglaşmak: ağlaşmak (182)
 (UTİL) yiglaşmak: (713)-6
53. (B.A.) içür-: içirmek I, 177-12; (225)
 (D-K) içür-: 98 (31)
 (E.N.) içürmek: içirmek (172)
 (G.J.) içür-: to cause to drink; to give to drink, to let drink (137)
54. (B.A.) işen-: güvenmek; inanmak I, 202-7; (239-7)
 (D-K) işen-: 110 (37)
 (E.N.) işenmek: inanmak, güvenmek (180)
 (G.J.) işen - ~ işan-: to believe; to trust (143)
55. (B.A.) işit-: işitmek I, 428-9; (239)
 (D-K) ešit-: 114 (28)
 (E.N.) işitmek: işitmek, duymak (180)
 (UTİL) işitmek: (292)-6
 (G.J.) işit - ~ ıšit-: to hear, to listen (143)
56. (B.A.) işle-: işlemek I, 286-22; (239)
 (D-K) işle-: 146 (36)
 (E.N.) işlirmek: işlemek (180)
 (UTİL) işlirmek: (290)-6
 (G.J.) işla-: to work (136)
57. (B.A.) kaç-: kaçmak; gitmek II, 5-4; (243)
 (D-K) qač-: 265 (122)
 (E.N.) kaçmak: kaçmak (215)
 (UTİL) kaçmak: (35)-4
 (G.J.) qač: to flee, to desert, to get away, to run away (235)

58. (B.A.) kaçış-: kaçışmak II, 92-21; (244)
 (D-K) qačış-: 314 (122)
 (E.N.) kēçişmak: beraber kaçmak (231)
 (UTİL) kēçişmak: (374)-4
59. (B.A.) kaçur-: kaçırmaq II, 75-18, 166-7; (245)
 (D-K) qačur-: 307 (122)
 (E.N.) kaçurmak: kaçırmaq (215)
 (UTİL) kaçurmak: (36)-4
 (G.J.) qačur-: to cause run away (235)
60. (B.A.) kadhgulan-: kaygılanmak III, 201-10; (247)
 (D-K) qadgulan-: 533 (123)
 (E.N.) kayğulanmak: kaygılanmak (227)
 (UTİL) kayğulanmak: (184)-4
61. (B.A.) kamçıla-: kamçılamaq, kamçı ile vurmaq III, 352-21; (258)
 (D-K) qamçıla-: 598 (125)
 (E.N.) kamçılamaq: kamçılamaq; kamçı ile vurmaq (218)
 (UTİL) kamçilimaq: (139)-4
62. (B.A.) kanat-: kanatmaq II, 313-5; (260)
 (D-K) qanat-: 422 (126)
 (E.N.) kanatmaq: kanatmaq (219)
 (UTİL) kanatmaq: (156)-4
63. (B.A.) karga-: lanet etmek, beddua etmek III, 290-3; (268)
 (D-K) qarga-: 571 (129)
 (E.N.) qarğimaq: lanetlemek, beddua etmek (222)
 (UTİL) qarğimaq: (74)-4
 (G.J.) qarga - ~ qaga-: to curse (240)

64. (B.A.) karı-: kocalmak, yaşlanmak, kocamak III, 263-3; (269)
 (D-K) qari-: 560 (129)
 (E.N.) kërimaḵ: yaşlanmak (232)
 (UTİL) kërimaḵ: (276)-4
65. (B.A.) karıt-: kocatmak II, 304-21; (271)
 (D-K) qarit-: 417-8 (129)
 (E.N.) kërıtmaḵ: yaşlandırmak (233)
 (UTİL) kërıtmaḵ: (374)-4
66. (B.A.) kawuṣ-: kavuşmak, yaklaşmak II, 100-5; (283)
 (D-K) qawuṣ-: 320 (134)
 (E.N.) k̂awuṣmaḵ: kavuşmak, görüşmek (227)
67. (B.A.) kayın-: kaynamak (bk. kayna-) III, 191-2; (285)
 (D-K) qayna - ~ qayin-. 528 (134)
 (E.N.) kaynimaḵ: kaynamak (228)
 (UTİL) kaynimaḵ: (189)-4
68. (B.A.) kaytur-: kayırmak, yardım ettirmek III, 193-4; (286)
 (D-K) qaytur-: 529 (123)
 (E.N.) k̂ayturmaḵ: geri çevirmek, döndürmek (229)
 (UTİL) k̂ayturmaḵ: (176)-4
69. (B.A.) kazgan-: kazanmak II, 249-26; (287)
 (D-K) qazgan-: 391 (135)
 (E.N.) k̂azanmaḵ: kazanmak (229)
 (UTİL) k̂azanmaḵ: (97)-4
 (G.J.) qazgan-: to gain (242)

70. (B.A.) kazıl-: kazılmak II, 135-2; (288)
 (D-K) qazıl-: 335 (135)
 (E.N.) k  zilmek: kazılmak (233)
 (UT  L) k  zilmek: (378)-4
71. (B.A.) kaztur-: kazdırmak II, 190-23; (288)
 (D-K) qaztur-: 362 '135)
 (E.N.) k  zdurmak: kazdırmak (229)
 (UT  L) k  zdurmak: (97)-4
72. (B.A.) kedh-: giymek II, 296-3; (292)
 (D-K) k  d-: 634 (100)
 (E.N.) keymek: (bk. kiymek) 196)
     kiymek: giymek (201)
 (UT  L) kiymek: (177)-4
73. (B.A.) kedhür-: giydirmek II, 76-22; (294)
 (D-K) k  d  r-: 307 (100)
 (E.N.) kiydürmek: giydirmek (201)
 (UT  L) kiydürmek: (777)-4
74. (B.A.) ke  ir-: ge  irmek II, 84-12; (294)
 (D-K) ke  ir-: 307 (100)
 (E.N.) ke  irmek: ge  irmek (197)
75. (B.A.) kel-: gelmek I, 26-12; (295)
 (D-K) kel-: 277 (100)
 (E.N.) kelmek: gelmek (193)
 (UT  L) kelmek: (548)-4
 (G.J.) kel - ~kil-: to come, to arrive (169)

76. (B.A.) keliş-: gelişmek II, 110-19; (298)
 (D-K) keliş-: 323-4 (101)
 (E.N.) kélişmek: gelmek, beraber gelmek; anlaşmak; yakışmak (197)
 (UTİL) kélişmek: (741)-4
 (G.J.) keliş-: to like, to be in accord, to sympathize, to arrange for (169)
77. (B.A.) keltür-: getirmek II, 195-20; (298)
 (D-K) keltür-: 364 (101)
 (E.N.) keltürmek: getirmek (194)
 (UTİL) keltürmek: (546)-4
 (G.J.) keltür-: to bring, to fetch, to yield (170)
78. (B.A.) kemür-: kemirmek II, 86-1; (299)
 (D-K) kemür-: 311 (101)
 (E.N.) kémirmek: kemirmek (198)
 (UTİL) kémirmek: (744)-4
79. (B.A.) kes-: kesmek II, 11-18; (305)
 (D-K) kes-: 269 (103)
 (E.N.) kesmek kesmek (195)
 (UTİL) kesmek: (537)-4
 (G.J.) kes-: to cut, to cut off, to cut short, to cut down, to shear, to saw, to pass (171)
80. (B.A.) kesil-: kesilmek II, 137-1; (305)
 (D-K) kesil-: 336 (103)
 (E.N.) késilmek: kesilmek (199)
81. (B.A.) ket-: giymek II, 296-1; (307)
 (D-K) ket-: bk. keç-:
     keç-: 634 (99)
 (E.N.) keymek-: (bk. kiymek) (196)
     kiymek: giymek (201)
 (UTİL) kiymek: (777)-4

82. (B.A.) kez-: gezmek, dolaşmak II, 10-11; (310)
 d kez-: 268 '105)
 (E.N.) kezmek: gezmek (196)
 (UTİL) kezmek: (533)-4
83. (B.A.) kıkırış-: çağırışmak, bağırışmak II, 220-10; (313)
 (D-K) qıqriş-: 376 (197)
 (E.N.) kışkırışmak: bağırışmak, beraber seslenmek; karşılıklı çağırışmak, karşılıklı davet etmek (234)
84. (B.A.) kıl-: kılmak, yapmak. etmek, eylemek, olmak II, 25-26; (313)
 (D-K) qil-: 277 (136)
 (E.N.) kılmaq: yapmak, etmek, kılmak (235)
 (UTİL) kılmaq: (44)-4
 (G.J.) qil-: to make, to do, to perform, to arrange, to behave (246)
85. (B.A.) kışla-: kışlamak III, 299-15; (323)
 (D-K) qışla-: 575 (139)
 (E.N.) kışlmaq: kışlamak, kışı geçirmek (238)
 (UTİL) kışlmaq: (435)-4
86. (B.A.) kışlat-: kışlatmak, bir şeyi üzerine alıp saklamak II, 348-7; (324)
 (D-K) qışlat-: 437 (139)
 (E.N.) kışlatmaq: kışlatmak, kışı geçirmek (238)
 (UTİL) kışlatmaq: (434)-4
87. (B.A.) kir-: girmek II, 8-20; (331)
 (D-K) kir-: 267 (106)
 (E.N.) kirmek: girmek (200)
 (UTİL) kirmek: (763)-4
 (G.J.) kir-: to enter, to go to, to go in to, to go, to go back (173)

88. (B.A.) kişne-: kişnemek III, 302-21; (336)
 (D-K) kişne-: 576 (107)
 (E.N.) kişnemek: kişnemek (200)
 (UTİL) kişnemek: (769)-4
89. (B.A.) kon-: konmak, bir yere konmak III, 185-3; (343)
 (D-K) qon-: bk. o-
 qōn-: 526 (140)
 (E.N.) konmak: konmak (243)
 (UTİL) konmak: (294)-4
 (G.J.) qon-: to lodge, to put up for the night, to stay over night, to perch to
 abide (251)
90. (B.A.) kork-: korkmak III, 421-23; (346)
 (D-K) qorq-: 627 (143)
 (E.N.) korkmak: korkmak (244)
 (UTİL) korkmak: (241)-4
 (G.J.) qorq-: to fear, to be afraid, to be frightened (252)
91. (B.A.) korkut-: korkutmak (bk. korkıt-) II, 365-10; (347)
 (D-K) qorqıt-: 433 (144)
 (E.N.) korkutmak: korkutmak (244)
 (UTİL) korkutmak: (241)-4
 (G.J.) qorqut-: to frighten (252)

92. (B.A.) koy-: koymak; koyuvermek, bırakmak; dökmek; çalkamak III. 246-7; (352)
 (D-K) qoy-: bk qo - ~ qōd-:
 qōd-: 634 (140)
 (E.N.) koymaq: koymak, bırakmak (246)
 kuymaq: dökmek, akıtmak, boşaltmak (251)
 (UTİL) koymaq: (299)-4
 (G.J.) qoj-: to put, to set, to let, to let go, to place, to lay to allow, to indulge to leave, to shed (250)
93. (B.A.) köçür-: göçürmek; yazmak, istinsah etmek, nakletmek II, 76-3; (354)
 (D-K) köçür-: 307 (107)
 köçürmek: geçirmek; göç ettirmek, taşıdırmak, kopya ettirmek (203)
 (UTİL) köçürmek: (628)-4
 (G.J.) köçür-: to cause to move, to move. to forgive, to replant, to transplant (175)
94. (B.A.) kömtür-: gömdürmek II, 196-7; (359)
 (D-K) kömtür-: 364-109
 (E.N.) kömdürmek: gömdürmek, defnettirmek (204)
 (UTİL) kömdürmek: (689)-4
95. (B.A.) kömüş-: gömmekte yardım etmek II, 111-23; (360)
 (D-K) kömiş-: 324 (109)
 (E.N.) kömüşmek: beraber gömmek, beraber defnetmek (205)
96. (B.A.) kör-: görmek, bakmak II, 8-12; (363)
 (D-K) kör-: 267 (110)
 (E.N.) körmek: görmek (207)
 (UTİL) körmek: (634)-4
 (G.J.) kör-: to see, to regard, to look, to visit (177)

97. (B.A.) körküt-: göstermek II, 340-87; (364)
 (D-K) körgit-: 433 (110)
 (E.N.) körkütmek: göstermek (207)
98. (B.A.) kötrüş-: kaldırıp götürmekte yardım etmek II, 222-13; (368)
 (D-K) kötrüş-: 377 (111)
 (E.N.) kötürüşmek: beraber kaldırmak (208)
 (UTİL) kötürüşmek: (624)-4
99. (B.A.) köytür-: yakmak, yaktırmak III, 193-21; (360)
 (D-K) köytür-: 529 (112)
 (E.N.) köydürmek: yakmak, ateşe vermek (209)
 (UTİL) köydürmek: (692)-4
 (G.J.) köjdür-: to cause to burn, to burn, to burn down to put fire to (176)
100. (B.A.) kugur-: kavurmak (bk. kawur-, kagur, kawrul-). II, 81-23; (375)
 (D-K) qawur- (qagur-): 310 (134)
 (E.N.) qorumak: kavurmak (244)
 (UTİL) qorumak: (245)-4
101. (B.A.) kulunla-: kısrağın yavru doğurmak (bk. kulna-) III, 92-6; (377)
 (D-K) kulna-: 576 (146)
 (E.N.) qulunlimak: kısrağın yavrulaması (245)
 (UTİL) qulunlimak: (351)-4
 (G.J.) qulunla-: to foal (255)
102. (B.A.) kurit-: kurutmak II, 304-27; (382)
 (D-K) qurit-: 418 (148)
 (E.N.) qurutmak: kurutmak (249)
 (UTİL) qurutmak: (323)-4
 (G.J.) qurut-: to cause to dry, to dry (256)

103. (B.A.) kuru-: kurumak II, 206-1; (384)
 (D-K) quri-: 560 (148)
 (E.N.) kurumak: kurumak (249)
 (UTİL) kurumak: (334)-4
 (G.J.) quru-: to dry (256)
104. (B.A.) kurut-: kurutmak I, 19-19; (386)
 (D-K) qurut-: 179 (148)
 (E.N.) kurutmak: kurutmak (249)
 (UTİL) kurutmak: (323)-4
 (G.J.) qurut-: to cause to dry, to dry (256)
105. (B.A.) küçlen-: kuvvetlenmek II, 252-19; (349)
 (D-K) küçlen-: 392 (113)
 (E.N.) küçlenmek: güçlenmek (210)
 (UTİL) küçlenmek: (699)-4
 (G.J.) küçlen-: to strengthen (179)
106. (B.A.) kül-: gülmek II, 26-9; (395)
 (D-K) kül-: 277 (113)
 (E.N.) külmek: gülmek (211)
 (UTİL) külmek: (708)-4
 (G.J.) kül-: to laugh, to smile (179)
107. (B.A.) kültür-: güldürmek II, 195-14; (396)
 (D-K) kültür-: 364 (114)
 (E.N.) küldürmek: güldürmek (211)
 (UTİL) küldürmek: (707)-4
 (G.J.) küldür-: to cause to laugh (179)
108. (B.A.) küreş-: küremekte yardım ve yarış etmek II, 99-13; (400)
 (D-K) küreş-: 318 (115)
 (E.N.) küreşmek: beraber küremek; küreme işinde yardımlaşmak (213)

109. (B.A.) küret-: küretmek II, 305-8; (400)
 (D-K) küret-: 418 (115)
 (E.N.) küretmek: küretmek (213)
110. (B.A.) möñğ-: ayaklarını toparlayıp tekme atmak III, 391-18; (413)
 (D-K) möñğ-: 614 (119)
 (E.N.) möñmek: çifte atmak (276)
111. (B.A.) ogrila-: çalmak, hırsızlık etmek I, 3127-1; (415)
 (D-K) ogrila - ~ ogurla-: 159 ogurla-: 152 (39)
 (E.N.) ogurlımağ: çalmak (293)
 (UTİL) ogırlımağ: (654)-5
 (G.J.) ogurla - ~ ogırla - ~ ogarla-: to steal, to thief (212)
112. (B.A.) oxşat-: benzetmek I. 262-21; (429)
 (D-K) oxşat-: 135 (44)
 (E.N.) oxşatmağ: benzetmek (294)
 (UTİL) oğşatmağ: (623) - 5
 (G.J.) oxşat-: to resemble (212)
113. (B.A.) oldur-: oturmak (bk. oltur-) III. 235-11; (437)
 (D-K) oltur-: (119) (40)
 (E.N.) olturmağ: oturmak (295)
 (UTİL) olturmağ: (673)-5
 (G.J.) oltur-: to sit, to sit down, to be seated, to inhabit, to dwell, to live (214)
114. (B.A.) oltur-: oturmak (bk. oldur-) I, 224-5; (438)
 (D-K) oltur-: 119 (40)
 (E.N.) olturmağ: oturmak (295)
 (UTİL) olturmağ: (673)-5
 (G.J.) oltur-: to sit, to sit down, to be seated, to inhabit, to dwell, to live (214)

115. (B.A.) oňǵ-: solmak (bk. onguk-) I, 175-3; (439)
 (D-K) oň - ~ oňuq-: 97 (41)
 (E.N.) öñmek: solmak, rengi solmak (306)
 (UTİL) öñmek: (843)-5
116. (B.A.) osur-: osurnak I, 178-8; (443)
 (D-K) osur-: (43)
 (E.N.) osurnak: osurnak, yellenmek (299)
 (UTİL) osurnak: (650)-5
 (G.J.) usu ~ usur - ~ osur-: to fart (325)
117. (B.A.) oyna-: oynamak II, 226-12; (447)
 (D-K) oyna-: 326 (45)
 (E.N.) oynimak: oynamak (302)
 (UTİL) oynimak: (691)-5
 (G.J.) ojna-: to play, to dance, to enjoy oneself, to hunt to behave shamelessly (213)
118. (B.A.) oynat-: oynatmak I, 271-7; (447)
 (D-K) oynat-: 139 (45)
 (E.N.) oynatmak: oynatmak (302)
 (UTİL) oynatmak: (690)-5
119. (B.A.) ögren-: öğrenmek I, 252-14; (451)
 (D-K) ögren-: 131 (45)
 (E.N.) öğrenmek: öğrenmek (303)
 (UTİL) öğrenmek: (838)-5
120. (B.A.) öǵütle-: öǵüt vermek, öǵütlemek I, 299-9 (453)
 (D-K) öǵütle-: 151 (45)
 (E.N.) öǵütlemek: öǵütlemek (304)

121. (B.A.) öl-: ölmek I, 15-1 (456)
 (D-K) öl-: 12 (47)
 (E.N.) ölmek: ölmek (304)
 (UTİL) ölmek: (849)-5
 (G.J.) öl - ~ ol-: to die (218)
122. (B.A.) öldür-: öldürmek I, 224-20; (456)
 (D-K) öldür-: 119 (47)
 (E.N.) öltürmek: öldürmek (304)
 (UTİL) öltürmek: (845)-5
 (G.J.) öltür-: to kill (218)
123. (B.A.) öp-: öpmek I, 163-; (460)
 (D-K) öp-: 92 (48)
 (E.N.) öpmek: öpmek (306)
 (UTİL) öpmek: (784)-5
124. (B.A.) öpüş-: öpüşmek I, 180-7; (462)
 (D-K) öpüş-: 99 (48)
 (E.N.) öpüşmek: öpüşmek (306)
 (UTİL) öpüşmek: (784)-5
125. (B.A.) ör-: örmek I, 172-15, 179-10; (462)
 (D-K) ör-: 96 (48)
 (E.N.) örmek: (bk. örümek)
 örümek: örmek (307)
 (UTİL) örmek: (806)-5
 (G.J.) ör - ~ öj-: to plait, to braid (219)
126. (B.A.) ört-: örtmek III, 425-13; (464)
 (D-K) ört-: 628 (49)
 (E.N.) ürtmek: (kitabî) örtmek (446)

127. (B.A.) pış-: pışmek; olmak (kemale gelmek), kıımız tulumunu olması için
sallamak II, 12-21; (474)
(D-K) biş-: 270) (74)
(E.N.) pışmak: olgunlaşmak, ermek, kemale ermek, pışmek, yanmak (323)
(UTİL) pışmak: (795-796)-1
(G.J.) piş-: to get ripe, to ripen to mature (229)
128. (B.A.) saç-: saçmak II, 4-27; (478)
(D-K) saç-: 265 (151)
(E.N.) saçmak: (bk. çaçmak)
    çaçmak: saçmak, serpmek (67)
(UTİL) çaçmak: (632)-2
(G.J.) saç - ~ čač - ~ čéč - ~ češ-: to sow, to scatter, to disperse (262)
129. (B.A.) saçtur-: saçtırmak II, 184-2; (479)
(D-K) saçtur-: 358 (152)
(E.N.) çaçturmak: dağıtırmak, serptirmek (67)
(UTİL) çaçturmak: (630)-2
130. (B.A.) sağ-: sağmak II, 15-5, 37-25; (480)
(D-K) sag- 271 (152)
(E.N.) sağmak: sağmak (337)
(UTİL) sağmak: (388)-3
(G.J.) sag-: to milk (263)
131. (B.A.) sagıl-: sağılmak II, 124-22; (489)
(D-K) sagil-: 330 (152)
(E.N.) sègilmak: sağılmak (349)
(UTİL) sègilmak: (662)-3

132. (B.A.) sağış-: sağmakta yardım ve yarış etmek II, 10-26; (481)
 (D-K) sağışmak: 319 (152)
 (E.N.) seğışmak-: sağmak için yardım etmek; beraber sağmak (349)
 (UTİL) seğışmak: (662)-3
133. (B.A.) sagtur-: sağdırmak II, 185-11 (482)
 (D-K) sagtur-: 359 (152)
 (E.N.) sağdurmak: sağdırmak (337)
 (UTİL) sağdurmak: (386)-3
134. (B.A.) sana-: saymak III, 274-11; (487)
 (D-K) sana-: 565 (151)
 (E.N.) sanımak: saymak (341)
 (UTİL) sanımak: (437)-3
 (G.J.) sana-: to count, to tell, to impute (264)
135. (B.A.) sapla-: sap yapmak III, 296-15; (490)
 (D-K) sapla-: 574 (154)
 (E.N.) saplimak: sap takmak 341)
 (UTİL) saplimak: (368)-3
136. (B.A.) saplat-: saplatmak, sap taktırmak II, 344-25; (490)
 (D-K) saplat-: 435 (154)
 (E.N.) saplatmak: sap taktırmak (341)
 (UTİL) saplatmak: (367)-3
137. (B.A.) sargar-: sararmak II, 188-2; (491)
 (D-K) sargar-: 360 (155)
 (E.N.) sarğarmak: sararmak (341)
 (G.J.) sargar - ~ sarıgar - ~ sarga - ~ sargér - ~ sargej- sargır - ~ sérgar - ~ sérgér-: to become yellow, to turn yellow (266)

138. (B.A.) sat-: satmak II, 295-10; (496)
 (D-K) sat-: 413 (156)
 (E.N.) satmak: satmak (342)
 (UTİL) satmak: (369)-3
 (G.J.) sat-: to sell, to buy (266)
139. (B.A.) sattur-: sattırmak II, 183-11; (498)
 (D-K) sattur-: 358 (156)
 (E.N.) satturmak: sattırmak (342)
140. (B.A.) sekrit-: sıçratmak, atlatmak II, 333-8; (504)
 (D-K) sekrit-: 430 (158)
 (E.N.) sekretmek: sıçratmak, atlatmak (344)
 (UTİL) sekretmek: (481)-3
141. (B.A.) semri-: semirmek, yağlanmak III, 281-21; (504)
 (D-K) semri-: 567 (158)
 (E.N.) semrimek: semirmek, şişmanlamak (345)
 (UTİL) semrimek: (491)-3
 (G.J.) semir - ~ semri - ~ semij-: to grow fat; to fatten (272)
142. (B.A.) semrit-: semirtmek II, 333-17; (504)
 (D-K) semrit-: 431 (158)
 (E.N.) semirtmek: semirtmek, şişmanlatmak (345)
 (UTİL) semritmek: (490)-3
143. (B.A.) senle-: "sen" diye aytamak; küçük sayılmak III, 298-13; (506)
 (D-K) senle-: 575 (158)
 (E.N.) senlirmek: nezaketsiz konuşmak; sen diye hitap etmek (346)
 (UTİL) senlirmek: (497)-3

144. (B.A.) sézik-: sezmek II, 117-24; (509)
 (D-K) sezik-: 327 (160)
 (E.N.) sezmek: sezmek (349)
 (UTĪL) sezmek: 478)-3
145. (B.A.) sıç-: sıçmak II, 4-29; (510)
 (D-K) sič-: 265 (160)
 (E.N.) çiçmak: dışkısını salmak
 (UTĪL) çiçmak: (750)-2
146. (B.A.) sığın-: sığınmak II, 152-29; (512-)
 (D-K) sigin-: 343 (161)
 (E.N.) siginmak: sığınmak (352)
147. (B.A.) sıgtur-: sığdırmak II, 185-15; (513-)
 (D-K) sigtur-: 359 (161)
 (E.N.) sığdurmak: sığdırmak (352)
 (UTĪL) sığdurmak: (693)-3
148. (B.A.) sık-: sıkmak II, 18-20; (514-)
 (D-K) siq-: 273 (163)
 (E.N.) sikmak: sıkmak (352)
 (UTĪL) sikmak: (696)-3
 (G.J.) siq-: to squeeze, to squeeze by the throat, to press (273)
149. (B.A.) sıkıl-: sıkılmak II, 125-25; (514-)
 (D-K) siqil-: 331 (163)
 (E.N.) sıkılmak: sıkılmak (352)
 (UTĪL) sıkılmak: (696)-3

150. (B.A.) sina-: denemek, sınamak III, 273-17; (516-)
 (D-K) sina-: 564 (162)
 (E.N.) sinimağ: denemek, tecrübe etmek (354)
 (UTİL) sinimağ: (722)-3
151. (B.A.) sinal-: sınanmak II, 126-10; (516-)
 (D-K) sinal-: 331 (162)
 (E.N.) sinalmağ: denenmek (354)
 (UTİL) sinalmağ: (716)-3
152. (B.A.) sogı-: soğumak III, 268-8; (526-)
 (D-K) sogı-: 562 (164)
 (E.N.) sovumağ: soğumak (360)
 (UTİL) soğumağ: (563)-3
153. (B.A.) soyuş-: bir şeyi soymakta yardım etmek III, 188-11; (531-)
 (D-K) soyuş-: 527 (166)
 (E.N.) soyuşmağ: beraber kesmek; beraber soymak (361)
 (UTİL) soyuşmağ: (565)-3
154. (B.A.) söktür-: söktürmek II, 186-14; (534-)
 (D-K) söktür-: 359 (166)
 (E.N.) söktürmek: söktürmek (362)
 (UTİL) söktürmek: (618)-3
155. (B.A.) söküş-: sökmekte ve yıkmakta yardım ve yarış etmek II, 107-19; (534-)
 (D-K) söküş-: 322 (166)
 (E.N.) söküşmek: beraber sökmek, söküşmek (362)
 (UTİL) söküşmek: (619)-3

156. (B.A.) sözlet-: söyletmek II, 346-11; (536-)
 (D-K) sözlet-: 436 (167)
 (E.N.) söyletmek: söyletmek (363)
 (UTİL) söyletmek: (614)-3
 (G.J.) sözlet-: to cause to talk (279)
157. (B.A.) süprül-: süptürülmek II, 231-22; (550-)
 (D-K) süprül-: 382 (171)
 (E.N.) süptürülmek: süptürülmek (368)
 (UTİL) süptürülmek: (627)-3
158. (B.A.) süpür-: süpürmek II, 85-20; (550-)
 (D-K) süpür-: 311 (171)
 (E.N.) süpürmek: süpürmek (368)
 (UTİL) süpürmek: (627)-3
 (G.J.) süpür-: to sweep, to brush, to brush a horse (281)
159. (B.A.) süz-: süzmek II, 9-25; (554-)
 (D-K) süz-: 268 (172)
 (E.N.) süzmek: süzmek (371)
 (UTİL) süzmek: (637)-3
 (G.J.) süz-: 1. to strain, to filter, to sieve 2. to take out of water (282)
160. (B.A.) süztür-: süzdürmek II, 184-24; (555-)
 (D-K) süztür-: 359 (172)
 (E.N.) süztürmek süzdürmek (370)
 (UTİL) süzdürmek (637)-3
161. (B.A.) süzül-: süzülmek II, 124-7; (555-)
 (D-K) süzül-: 330 (172)
 (E.N.) süzülmek: süzülmek (371)
 (UTİL) süzülmek: (639)-3
 (G.J.) süzül-: to be or to become strained etc (282)

162. (B.A.) tak-: takmak II, 17-2 (562)
 (D-K) taq-: 272 (178)
 (E.N.) takmak: takmak (386)
163. (B.A.) tamıt-: damlatmak II, 311-11; (568)
 (D-K) tamıt-: 421 (176)
 (E.N.) témitmak: damlatmak (408)
 (G.J.) tamıt - ~ témit - ~ temit-: to drop, to drip (293)
164. (B.A.) tarı-: -ekin- ekmek III, 262-11; (588)
 (D-K) tari-: 559 (179)
 (E.N.) termek: ekmek, ekim yapmak, ekin işi (403)
 (UTİL) termek: (136)-2
165. (B.A.) tayan-: dayanmak III, 191-590
 (D-K) tayan-: 528 (182)
 (E.N.) tayanmak: dayanmak, yaslanmak (395)
166. (B.A.) teñle-: iki şeyi birbirine denkleme, denk etmek, denkleştirmek
 III, 403-13; (599)
 (D-K) teñle-: 619 (185)
 (E.N.) teñlimek: eşit yapmak, denkleştirmek (401)
 (UTİL) teñlimek: (177)-2
167. (B.A.) tepil-: tepilmek II, 119-17; (601)
 (D-K) tepil-: 328 (185)
 (E.N.) tépilmek: tepilmek (408)
168. (B.A.) tepiş-: tepişmek II, 87-23; (601)
 (D-K) tepiş-: 312 (185)
 (E.N.) tépişmek: tepişmek (409)

169. (B.A.) tındur-: rahat ettirmek, dinlendirmek II, 176-15; (616-617)
 (D-K) tındur-: 355 (190)
 (E.N.) tındurmak: teskin etmek, yatıştırmak, dindirmek, sakinleştirmek (413)
 (UTİL) tındurmak: (499)-2
170. (B.A.) tıñla-: dinlemek III, 403-17; (617)
 (D-K) tıñla-: 60-1 (191)
 (E.N.) tiñlimak: dinlemek (413)
 (UTİL) tiñlimak: (476)-2
 (G.J.) tıñla-: to listen (307)
171. (B.A.) tıñlat-: dinletmek II, 359-5; (617)
 (D-K) tıñlat-: 442 (191)
 (E.N.) tiñlatmak: dinletmek (413)
 (UTİL) tiñlatmak: (476)-2
172. (B.A.) titıl-: didilmek II, 120-24 (619)
 (D-K) titil-: 329 (192)
 (E.N.) titilmak: ditilmek (414)
 (UTİL) titilmak: (448)-2
173. (B.A.) tiñle-: dinlemek I, 96-11; (624)
 (D-K) tiñle-: 60-1 (191)
 (E.N.) tiñlimak: dinlemek (413)
 (UTİL) tiñlimak: (476)-2
 (G.J.) tıñla-: to listen (307)
174. (B.A.) tiril-: dirilmek, yaşamak II, 127-2; (625-626)
 (D-K) tiril-: 331 (191)
 (E.N.) tirilmek: dirilmek (414)
 (UTİL) tirilmek: (458)-2
 (G.J.) tiril - ~ teril-: to return to life (308)

175. (B.A.) titreş-: titreşmek II, 218-3; (628)
 (D-K) titreş-: 375 (192)
 (E.N.) titreşmek: titreşmek, beraber titremek (415)
 (UTİL) titreşmek: (446)-2
176. (B.A.) tiz-: dizmek II, 9-9; II, 31-21; (628)
 (D-K) tiz-: 268) (192)
 (E.N.) tizmak: sıralamak (416)
 (UTİL) tizmak: (462)-2
 (G.J.) tiz ~ tez-: to orrange, to arrange in rows (309)
177. (B.A.) tizil-: dizilmek II, 127-20; (629)
 (D-K) tizil-: 332 (192)
 (E.N.) tizilmek: sıralanmak (415)
 (UTİL) tizilmek: (463)-2
178. (B.A.) togra-: doğramak II. 278-3; (631)
 (D-K) togra-: 566 '193)
 (E.N.) toğrimak: kesmek (416)
 (UTİL) toğrimak: (255)-2
 (G.J.) togra-: to cut, to cut, into preces, to chop, to mince (309)
179. (B.A.) tograt-: doğratmak II, 330-13 (632)
 (D-K) tograt-: 429) (193)
 (UTİL) togratmak: (251)-2
180. (B.A.) togtur-: doğurtmak II, 173-26; (633)
 (D-K) tugtur-: 353 (199)
 (E.N.) tuğdurmak: doğurtmak (429)
 (UTİL) tuğdurmak: (336)-2

181. (B.A.) tozıt-: tozutmak II, 305-25; (643)
 (D-K) tozit-: 418 (196)
 (E.N.) tozutmaḫ: tozutmak; toz çıkarmak
 (UTİL) tozutmaḫ: (239)-2
182. (B.A.) tök-: dökmek II, 19-14; (644)
 (D-K) tök-: 273 (197)
 (E.N.) tökmek: dökmek (423)
 (UTİL) tökmek: (362)-2
 (G.J.) tök-: to shed, to pour out, to throw out (314)
183. (B.A.) töktür-: döktürmek II, 174-13; (644)
 (D-K) töktür-: 354 (197)
 (E.N.) töktürmek: döktürmek (423)
 (UTİL) töktürmek: (361)-2
184. (B.A.) tut-: tutmak, yakalamak II. 291-23; II, 291-11; (661)
 (D-K) tut-: 411-2 (201)
 (E.N.) tutmaḫ: tutmak (428)
 (UTİL) tutmaḫ: (306)-2
 (G.J.) tut-: to take, to seize, to grasp, to take hold of, to hold, to catch, to capture, to arrest, to keep, to insist, to puzzle, to root, to catch (316)
185. (B.A.) tuttur-: tutturmak, yakalamak II, 174-10; (662)
 (D-K) tuttur-: 353 (202)
 (E.N.) tutturmaḫ: tutturmak (429)
186. (B.A.) tutul-: tutulmak, yakalanmak II. 120-17; (66)
 (D-K) tutul-: 326 (202)
 (E.N.) tutulmaḫ: tutulmak (429)
 (UTİL) tutulmaḫ: (312)-2
 (G.J.) tutul-: to be seized (317)

187. (B.A.) tuy-: duymak III, 244-5; (664)
 (D-K) tuy-: 552 (203)
 (E.N.) tuymak: duymak (429)
 (UTİL) tuymak: (350)-2
 (G.J.) tuj-: to become aware of, to deserve, to perceive, to mark, to find out
 (315)
188. (B.A.) tuzla-: tuzlamak III, 293-24; (666)
 (D-K) tuzla-: 572 (203)
 (E.N.) tuzlimak: tuzlamak (4299)
 (UTİL) tuzlimak: (334)-2
189. (B.A.) tüg-: düğmek, düğümlemek, bağlamak II, 20-15; (667)
 (D-K) tüg-: 274 (203)
 (E.N.) tügmek: düğmek, bağlamak (430)
 (UTİL) tügmek: (400)-2
 (G.J.) tüg-: to fold (319)
190. (B.A.) tüle-: tüyünü dökmek III, 271-4; (669)
 (D-K) töle-: 563 (197)
 (E.N.) tülimek: tüy atmak, tüy dökmek (430)
 (UTİL) tülimek: (407)-2
191. (B.A.) tüne-: geceleme III, 273-14; (670)
 (D-K) tüne-: 564 (204)
 (E.N.) tünimek: geceleme (431)
 (UTİL) tünimek: (410)-2
192. (B.A.) tünet-: geceletmek II, 312-21; (671)
 (D-K) tünet-: 421 (204)
 (E.N.) tünetmek: geceletmek (431)
 (UTİL) tünetmek: (409)-2

193. (B.A.) tüş-: düşmek: inmek II, 137-7; (677)
 (D-K) tüş-: 270 (206)
 (E.N.) tüşmek: (bk. çüşmek) 432
 çüşmek: inmek, düşmek (89)
 (UTİL) çüşmek: (722)-2
 (G.J.) tüş-: to alight, to descend, to dismount, to go down to fall, to perch, to put up (320)
194. (B.A.) tüşür-: düşürmek, indirmek II, 79-3; (678)
 (D-K) tüşür-: 308 (206)
 (E.N.) çüşürmek: indirmek, düşürmek (90)
 (UTİL) çüşürmek: (726)-2
 (G.J.) tüşür-: to cause to fall, to cause to descend, to shave to barber, to unload, to let somebody put up (320)
195. (B.A.) tüzlin-: düzleşmek, müsavileşmek I, 349-13; (680)
 (D-K) tüzlin-: 176 (206)
 (E.N.) tüzlenmek: düz hale gelmek (432)
 (UTİL) tüzlimek: (391)-2
196. (B.A.) uç-: uçmak I, 164-; 10; (681-682)
 (D-K) uç-: 92 (51)
 (E.N.) uçmak: uçmak (434)
 (G.J.) uç-: to ply, to go out, to fly around (321)
197. (B.A.) uçur-: uçurmak; düşürmek; I, 176-19; (682)
 (D-K) uçur-: 98 (61)
 (E.N.) uçurmak: uçurmak, düşürmek '435)
 (UTİL) uçurmak: (714)-5
 (G.J.) uçur-: to cause to fly, to put out (321)

198. (B.A.) udhu-: uyumak I, 39-12; (682)
 (D-K) uği-: 558 (51)
 (E.N.) uxlimak: uyumak (435)
 (UTİL) uhlimak: (716)-5
199. (B.A.) ula-: ulamak, eklemek; ulaşmak ve buluşmak III, 255-15; (688)
 (D-K) ula-: 56 (53)
 (E.N.) ulimak: bağlamak, birleştirmek, eklemek (436)
 (UTİL) ulimak: (761)-5
 (G.J.) ula ~ ulla-: 1. to groft (trees), to combine 2. to dress with manure (322)
200. (B.A.) ulı-: ulumak III, 255-21; (690)
 (D-K) uli-: 556-7 '53)
 (E.N.) uvlimak: ulumak (441)
     hulumak: ulumak (158)
     huvlimak: ulumak (158)
 (UTİL) huvlimak: (554)-5
201. (B.A.) unat-: razı etmek I, 215-17; (694)
 (D-K) unat-115; (54)
 (E.N.) unatmak: kabul ettirmek, onaylatmak, (436)
 (UTİL) anlatmak: (762)-5
202. (B.A.) unıt-: unutmak I, 215-20; (694)
 (D-K) unit-: 115 (54)
 (E.N.) unutmak: unutmak (438)
 (UTİL) unutmak: (bkz. untumak)
     untumak: (763)-4

203. (B.A.) unut-: unutmak I, 251-10; (694)
 (D-K) unit-: 115 (54)
 (E.N.) unutmak: unutmak (438)
 (UTİL) unutmak: (bkz. untumak)
 untumak: (763)-5
204. (B.A.) uşal-: ufalanmak I, 197-3; (701)
 (D-K) uşal-: 107 (56)
 (E.N.) uşalmak: ufalmak (440)
205. (B.A.) uşat-: ufalatmak I, 211-18; (701)
 (D-K) uwšat - ~ ušat-: 135 (57)
 (E.N.) uşatmak: ufaltmak, kırmak (440)
206. (B.A.) ut-: oyunda yutmak, oyunda ütmek I, 170-13; (701)
 (D-K) ut-: 95 (56)
 (E.N.) utmak: yenmek, kazanmak (440)
 (UTİL) utmak: (702)-5
 (G.J.) ut-: to win (325)
207. (B.A.) uyadh-: utanmak I, 216-8; (705)
 (D-K) uyaḏ - ~ uyaṭ-: 115 (57)
 (E.N.) uyaṭmak: utanmak (441)
 (UTİL) uyaṭmak: (772)-5
208. (B.A.) uyaṭ-: utanmak I, 216-5; (705)
 (D-K) uyaṭ-: 115 (57)
 (E.N.) uyaṭmak: utanmak (441)
 (UTİL) uyaṭmak: (772)-5

209. (B.A.) üçür-: söndürmek I, 177-9; (708)
 (D-K) öçür-: 98 (45)
 (E.N.) öçürmek: söndürmek (303)
 (UTİL) öçürmek: (800)-5
 (G.J.) öçür - ~ üçür-: to cause to blot out (217)
210. (B.A.) ürk-: ürkmek III, 420-13; (714)
 (D-K) ürk-: 626 (60)
 (E.N.) ürkümek: ürkmek (446)
 hürkümek: ürkmek (158)
 (UTİL) ürkümek: (876)-5
211. (B.A.) ürküt-: ürkütmek I, 264-3; (715)
 (D-K) ürküt-: 136 (60)
 (E.N.) ürkütmek: ürkütmek (446)
 hürkütmek: ürkütmek (1599)
 (UTİL) ürkütmek: (875)-5
212. (B.A.) üşel-: ufalanmak II, 235-20; II, 235-22; (717)
 (D-K) uşal-: 107 (56)
 (E.N.) uşalmak: ufalmak (440)
213. (B.A.) üşü-: üşüme I, 463-12; (718)
 (D-K) üşi-: 556 (61)
 (E.N.) üşüme: (bk. üşşüme)
 üşşüme: donmak, soğuk almak, üşüme
 (UTİL) üşşüme: (889)-5
 (G.J.) üşü-: to get frost-bitten, to freeze, to get blasted by frost (328)
214. (B.A.) yadhtur-: yaydırmak III, 93-24 (725)
 (D-K) yadtur-: 483 (208)
 (E.N.) yazdurmak: yaydırmak, serdirmek (462)
 (UTİL) yazdurmak: (444)-6

215. (B.A.) yag-: yağmak III, 61-2 (726)
 (D-K) yag-: 470 (209)
 (E.N.) yağmak: yağmak (454)
 (UTİL) yağmak: (467)-6
 (G.J.) jag - ~ jaq-: to rain, to snow (145)
216. (B.A.) yagla: yağlamak III, 308-28 (728)
 (D-K) yagla-: 579 (209)
 (E.N.) yağlamak: yağlamak (454)
 (UTİL) yağlamak: (467)-6
 (G.J.) jagla-: to grease, to oil, to anoint, to tallow (146)
217. (B.A.) yaglat-: yağlatmak II, 355-22 (728)
 (D-K) yaglat-: 440 (209)
 (E.N.) yağlatmak: yağlatmak (454)
 (UTİL) yağlatmak: (465)-6
 (G.J.) jaglan-: to become or to be made greasy (146)
218. (B.A.) yaglat-: yağlatmak II, 355-22; (728)
 (D-K) yaglat-: 440 (209)
 (E.N.) yağlatmak: yağlatmak (454)
 (UTİL) yağlatmak: (464)-6
219. (B.A.) yagtur-: yağdırmak III, 95-22 (729-730)
 (D-K) yagtur-: 484 (209)
 (E.N.) yağdırmak: yağdırmak (454)
 (UTİL) yağdırmak: (463)-6
 (G.J.) jagdur - ~ jagdu-: to cause to rain, to cause to snow (146)

220. (B.A.) yalga-: yalamak III, 306-27; (734)
 (D-K) yalga-: 578 (211)
 (E.N.) yalimak: yalamak (456)
 (UTİL) yalimak: (494)-4
 (G.J.) jala-: to lick (146)
221. (B.A.) yalgaş-: yalaşmak III, 103-19 (734)
 (D-K) yalgaj-: 487 (211)
 (E.N.) yalaşmak: yalaşmak (456)
 (UTİL) yalaşmak: (477)-6
222. (B.A.) yama-: yamamak III, 91-8 (738)
 (D-K) yama-: 482 (211)
 (E.N.) yanimak: yamamak (457)
 (UTİL) yanimak: (505)-6
 (G.J.) jama-: to patch (147)
223. (B.A.) yamal-: yamanmak III, 82-4 (738)
 (D-K) yamal-: 478 (212)
 (E.N.) yamalmak: yamalmak (457)
 (UTİL) yamalmak: (496)-6
224. (B.A.) yağıl-: yanılmak III, 59-14; III, 380-1 (742)
 (D-K) yağıl-: 470 (213)
 (E.N.) yeñilmak: yanılmak (465)
225. (B.A.) yağıla-: yenilmek III, 407-3; (742)
 (D-K) yağıla-: 620 (213)
 (E.N.) yeñilimak: yenilemek (465)

226. (B.A.) yapuș-: yapışmak (bk. yapış-) III, 53-18 (746)
 (D-K) yapuș-: 474 (214)
 (E.N.) yépișmak: yapışmak (466)
 (UTİL) yepișmak: (683)-6
 (G.J.) japiș - ~ jépiș - ~ japuș-: to stick together, to become affixed (148)
227. (B.A.) yara-: yarmak II, 356-18 (747)
 (D-K) yar-: 469 (215)
 (E.N.) yarmak: yarmak (460)
 (UTİL) yarmağ: (438)-6
228. (B.A.) yarım-la-: yarılacak III, 343-9 (749)
 (D-K) yarım-la-: 594 (215)
 (E.N.) yérimlimak: yarım-lamak (466)
 (UTİL) yérimlimak: (701) - 6
229. (B.A.) yaša-: yaşamak III, 89-7 (756)
 (D-K) yaša-: 481 (218)
 (E.N.) yaşımak: yaşamak (461)
 (UTİL) yaşımak: (458)-6
 (G.J.) jaša - ~ jaši-: to grow older, to grow old (150)
230. (B.A.) yat-: yatmak II, 313-21 (759)
 (D-K) yat-: 422 (218)
 (E.N.) yatmak: yatmak (461)
 (UTİL) yatmak: (5412)-6
 (G.J.) jat-: to lie, to lie down, to go to bed, to put (151)
231. (B.A.) yat-: yaymak, sermek II, 313-26 (759)
 (D-K) yat- ~ yad-: 422 (218)
 (E.N.) yaymak: yaymak, sermek (462)
 (UTİL) yaymak: (536)-6
 (G.J.) jaj-: 1. to lay out, to spread out, to roll out, to stretch (146)

232. (B.A.) yattur-: yaydırmak III, 93-24 (760)
 (D-K) yattur-: 483 (208)
 (E.N.) yaydurmak: serdirmek, yaydırmak (462)
 (UTİL) yaydurmak: (534)-6
233. (B.A.) yayla-: yaylamak III, 311-10 (764)
 (D-K) yayla-: 580 (220)
 (E.N.) yaylimak: yaylamak (462)
 (UTİL) yaylimak: (535) - 6
234. (B.A.) yaylat-: yaylatmak II, 357-6 (764)
 (D-K) yaylat-: 441 (220)
 (E.N.) yaylatmak: yaylatmak; yazı yaylada geçirmek (462)
 (UTİL) yaylatmak: (534)-6
235. (B.A.) yeñg-: yenmek. alt etmek (Oğuz ve Kıpçak dillerince) III. 393-21 (773)
 (D-K) yeñ-: 614-5 (223)
 (E.N.) yeñmek: yenmek (463)
 (UTİL) yeñmek: (570)-6
236. (B.A.) yét-: yetişmek erişmek (b.k. yet-) II. 314-9 (776)
 (D-K) yet-: 422 (223)
 (E.N.) yetmek: varmak, yetişmek (464)
237. (B.A.) yét-: yetişmek, erişmek (bk. yet-) II, 314-13 (776)
 (D-K) yét-: 422 (223)
 (E.N.) yetmek; varmak, yetişmek (464)
 (UTİL) yetmek: (540)-6
 (G.J.) jet - ~ jit-: to reach, to attain, to arrive, to be enough, to be sufficient, to last, to overtake, to understand (155)

238. (B.A.) yığla-: ağlamak III, 309-5, III, 321-16 (781)
 (D-K) yığla-: 579 (225)
 (E.N.) jığlimak: ağlamak (182)
 (UTİL) yığlimak: (758)-6
 (G.J.) jığla - ~ jıglá -: to cry, to weep to complain, to lament (156)
239. (B.A.) yığlaş-: ağlaşmak III, 322-2 (781)
 (D-K) yığlaş-: 126 (225)
 (E.N.) jığlaşmak: ağlaşmak (182)
 (UTİL) yığlaşmak: (758)-6
 (G.J.) jığlaş -: to weep togetherl, to weep (156)
240. (B.A.) yığlat-: ağlatmak III, 355-19 (781)
 (D-K) yığlat-: 440 (225)
 (E.N.) jığlatmak: ağlatmak (182)
 (UTİL) yığlatmak: (758)-6
 (G.J.) jığlat-: to cause to cry (156)
241. (B.A.) yıglış-: toplaşmak III, 105-12 (781)
 (D-K) yıglış-: 487 (224)
 (E.N.) jığilişmak: toplanmak, bir araya gelmek (182)
242. (B.A.) yıktur-: yıktırmak III, 97-4 (782)
 (D-K) yıgtur-: 484 (227)
 (E.N.) jikturmak: yıktırmak (183)
243. (B.A.) yılı-: ılımak III, 91-5 (783)
 (D-K) yili-: 482 (226)
 (E.N.) ılımak-: ılımak, ısımak (174)
 (UTİL) illimak: (340)

244. (B.A.) yırat-: uzaklaştırmak II, 315-27 (786)
 (D-K) yirat-: 423 (228)
 (E.N.) jiraklatmak: uzaklatmak
     jiraklaştırmak: uzaklaştırmak (483)
 (UTİL) yiraklatmak: (751)-6
     yiraklaştırmak: (751)-6
245. (B.A.) yırt-: yırtmak III, 435-8 (787)
 (D-K) yirt-: 632 (228)
 (E.N.) jirtmak: (bk. jitmak)
     jitmak: yırtmak (184)
 (UTİL) yirtmak: (752)-6
 (G.J.) jirt-: to tear (156)
246. (B.A.) yırtıl-: yırtılmak III, 107-1 (787)
 (D-K) yirtıl-: 488 (228)
 (E.N.) jitilmak: yırtılmak (184)
 (UTİL) yirtilmak: (753) - 6
247. (B.A.) yoğrul-: yoğrulmak III, 107-24 (796)
 (D-K) yogrul-: 488 (229)
 (E.N.) jugurulmak: yoğurulmak (185)
 (UTİL) yuğurulmak: (616)-6
248. (B.A.) yogur-: yoğurmak –mış II, 102-13 (797)
 (D-K) yogur-: 319-20 (229)
 (E.N.) jugurmak: yoğurmak (185)
 (UTİL) yuğurmak: (615)-6

249. (B.A.) yogurt-: yoğurtmak III, 436-26 (797)
 (D-K) yogurt-: 632-3 (229)
 (E.N.) juğartmaq: yoğurtmak (185)
 (UTİL) yuğurtmaq: (615)-6
250. (B.A.) yörge-: sarmak III, 307-19 (805)
 (D-K) yörge-: 578 (232)
 (E.N.) yörgimek: (bk. yögimek)
 yögimek: sarmak, bürümek
 (UTİL) yögimek: (642)-6
 (G.J.) jürge - ~ jörge - ~ jö:ge-: to pack, to roll. to roll up, to wind, to wrop, to envelop (162)
251. (B.A.) yu-: yıkamak III, 66-15; III, 249-17 (806)
 (D-K) yu-: 472 (232)
 (E.N.) jumak: (bk. juymak)
 juymak: yumak, yıkamak (188)
 (UTİL) yumak: (629)-6
 (G.J.) ju ~ juj-: to wash (159)
252. (B.A.) yum-: yummak III, 64-18 (811)
 (D-K) yum-: 472 (233)
 (E.N.) jummak: yummak (186)
 (UTİL) yummak: (633)-6
 (G.J.) jum-: to close one's eyes, mouth, hands (160)
253. (B.A.) yumşa-: yumuşamak III, 306-23 (812)
 (D-K) yumşa-: 578 (233)
 (E.N.) jumşimak: yumuşamak (186)
 (UTİL) yumşimak: (632)-6
 (G.J.) jumşa-: to soften, to get soft (160)

254. (B.A.) yumul-: yumulmak III, 55-4; III, 55-5 (813)
 (D-K) yümül-: 468 (233)
 (E.N.) jumulmaq: yumulmak (186)
 (UTİL) yumulmaq: (634)-6
255. (B.A.) yut-: yutmak (Oğuz ve Kıpçak dillerince) II, 313-25 (818)
 (D-K) yut-: 422 (235)
 (E.N.) jutmaq: yutmak (187)
 (UTİL) yutmaq: (611)-6
 (G.J.) jut - ~ dzut - ~ jüt-: to swallow (161)
256. (B.A.) yüd-: yüklemek, yüklenmek III, 434-15 (820)
 (D-K) yüd-: 632 (235)
 (E.N.) jüdümek: sırtlamak, yüklenmek (188)
 yüdimek: yüklemek (473)
 (UTİL) yüdümek: (647)-6
 (G.J.) jud - ~ jüd-: to carry, to take, to load something on one's shoulders (161)
257. (B.A.) yügürt-: koşturmak III, 437-3 (822)
 (D-K) yügürt-: 633 (236)
 (E.N.) jügrütmek: koşturmak (188)
 (UTİL) yügrütmek: (679)-6
 (G.J.) jugurut - ~ jugurt - ~ jugut-: to cause t run, to force, to run, to make a horse gallop, to put on (160)
258. (B.A.) yükle-: yüklemek III, 309-23 (822)
 (D-K) yükle-: 579 (235)
 (E.N.) yüklimek: (bk. jüklimek) (472)
 jüklimek: yüklemek (188)
 (UTİL) yüklimek: (688)-6
 (G.J.) jükle-: to load, to lade (161)

259. (B.A.) yüm-: -göz- yummak III, 64-18 (825)
 (D-K) yüm-: 472 (233)
 (E.N.) jummak: yummak (186)
 (UTİL) yummak: (633)-6
 (G.J.) jum-: to close one's eyes, mouth, hands (160)

1.4.2. Yakın Anlamalı Fiiller

1. (B.A.) açış-: ekşimek, acılaşımak I, 180-25; (4)
 (D-K) açış-: 100 (4)
 (E.N.) éçimək: ekşimek, mayalanmak (121)
 (UTİL) éçişmak: (72) - 6
 (G.J.) eçiş-: to smart (98)
2. (B.A.) açıt-: eşkitmek; acıtmak I, 207-22; (4)
 (D.K.) açit-: 112 (4)
 (E.N.) éçitmak: (éçimək'tan) 1. mayalanmak, ekşitmek 2. acıtmak (121)
 (UTİL) éçitmak: (71)-6
3. (B.A.) ağrı-: ağrımak I, 274-2; (11)
 (D-K) ağri-: 140 (6)
 (E.N.) ağrimak: hastalanmak (4)
 (UTİL) ağrimak: (113)
 (G.J.) agri - ~ aigri - ~ aigra - ~ agra-: to ache, to smart, to pain, to fell ill, to be ill to be in grief (14)
4. (B.A.) agrın-: ağrımak, acı duymak I, 252-11; (12)
 (D-K) agrin-: 131 (6)
 (E.N.) ağrimak: hastalanmak (4)
 (UTİL) ağrinmak: (113)

5. (B.A.) aňla-: anlamak I, 290-10; (27)
 (D-K) aňla-: 147 (9)
 (E.N.) aňlimak: duymak, işitmek, dinlemek (14)
 (UTİL) aňlimak: (150)
 (G.J.) aňla-: to hear, to understone, to notice, to obey (23)
6. (B.A.) aşla-: kap kenetlemek I, 286-19; (43)
 (D-K) aşla-: 146 (14)
 (E.N.) aşlimak: tabaklamak, sepilemek, sepi yapmak (19)
 (UTİL) aşlimak: (109)-1
 (G.J.) aşla-: to tan, to tan leather (28)
7. (B.A.) aşun-: geçmek, aşmak I, 202-10; (45)
 (D-K) aşun-: 110 (14)
 (E.N.) eşinmak: aşınmak (127)
 (UTİL) eşinmak: (86)-6
8. (B.A.) bozla-: ses vermek, bağırarak; bozlamak III.291-22; (106)
 (D-K) bozla-: 572 (78)
 (E.N.) bozlimak: bağırarak; hıçkırarak; ızdıraplı, hüzünlü ses (50)
 (UTİL) bozlimak: (459)-1
9. (B.A.) bulga-: bulandırmak, barıştırmak, bulanıp, bulanıp kusayazmak, öfkelenlendirmek III, 289-16; (114)
 (D-K) bulga-: 570-1 (80)
 (E.N.) bulgıtmak: 1. Çalkalamak, 2. Kirliletmek, 3. Bulandırmak, 4. Sallamak (52)
 (UTİL) bulgıtmak: (507)-1
10. (B.A.) bür-: büzmek II,6-18; (125)
 (D-K) bür-: 266 (83)
 (E.N.) pürmek: kıvrırmak (328)
 (UTİL) pürmek: (766)-1

11. (B.A.) büt-: ses kısılmak, açılmak; borcu veya alacağı gerçekleşmek yara kapanmak; sona ermek, yok olmak; bir şeye inanmak ikrar etmek II.294-10; (126-)
(D-K) büt-: 413 (84)
(E.N.) pütmek: (III) iyi olmak, kapanmak, et bağlamak (329)
12. (B.A.) çalış-: bir şeyin çatlakları, ekleri, araları açılmak. güreşmek II, 108-23; (133)
(D-K) çalış-: 322-3 (85)
(E.N.) çelişmek: 1. savaştak, mücadele etmek 2. güreşmek (76)
(G.J.) çalış- ~ çeliş-: to wrestle, to play together (64)
13. (B.A.) çèt-: erişmek (bkz. yèt-) II. 314-17; (143)
(D-K) yet-: 422 (223)
(E.N.) yetmek: varmak, yetişmek (464)
(UTİL) yetmek: (540)-6
14. (B.A.) çigil-: düğüm sıkıştırmak, ip düğümlemek II, 134-5; (151)
(D-K) çigil-: 334 (91)
(E.N.) çigilmek: bağlanmak, düğümlemek (78)
(UTİL) çigilmek: (775)-2
(G.J.) çigil-: to be knotted, to knot (72)
15. (B.A.) çökür-: çökmek, ıhtırmak II, 84-10; (158)
(D-K) çökür-: 311 (95)
(E.N.) çökürmek (bk. çökmek)
çökmek: batırmak (86)
(UTİL) çökürmek: (712)-2
(G.J.) çökür-: to cause to sink, to horrow (76)

16. (B.A.) çümtür-: suya daha derin daldırmak II, 85-13; (163)
 (D-K) çömtür-: 358 (94)
 (E.N.) çömdürmek: batırmak, çökertmek, suya indirmek (86)
 (UTİL) çömdürmek: (716)-2
17. (B.A.) estür-: uzattırılmak, çektirilmek, gerdirmek, elettirmek I,221-9; (197)
 (D-K) estür-: 118 '27)
 (E.N.) östürmek: büyütmek, yetiştirmek (307)
 (UTİL) östürmek: (831)-5
18. (B.A.) kadhır-: büktürmek, eğdirmek, burdurmak: reddetmek II, 76-14; (248)
 (D-K) qağır-: 307 (123)
 (E.N.) kayırmak: geri vermek, iade etmek, geri göndermek, döndürmek, çevirmek (228)
 kayırmak: açmak, doğrultmak, bir yana çekmek, bükmek (228)
 (UTİL) kayırmak: (182)-4
19. (B.A.) kaklan-: kurutulmak, kakaç yapılmak, su toplanmak II, 252-12, (252)
 (D-K) qaqlan-: 392 (128)
 (E.N.) kaxlanmak: ateşte veya güneşte ısınmak: güneşlenmek, ıslenmek (216)
 (UTİL) kaxlanmak: (117)-4
20. (B.A.) kandur-: su ve başkalarına kandırmak (bk. qantur-) II, 192-7; (261)
 (D-K) qantur- j qandur-: 362 (126)
 (E.N.) kındurmak: suya doyurmak, tatmin ettirmek, doyurmak (219)
 (UTİL) kındurmak: (162)-4
 (G.J.) qandur-: to quench (238)
21. (B.A.) kapsa-: kaplamak, kaplamak istemek; etrafını kaplamak, sarmak, kapmak istemek III, 285-4; (263-)
 (D-K) qapsa-: 569 (127)
 (E.N.) kapsımak: kapsamak, sarmak, kuşatmak (221)
 (UTİL) kapsımak: (9)-4

22. (B.A.) kırkıl-: kırılmak I, 236-18; (319)
 (D-K) qırqıl-: 384 (138)
 (E.N.) kırkılmak: kesilmek, budanmak (237)
 (UTİL) kırkılmak: (396)-4
23. (B.A.) kiçikle-: küçük saymak III, 341-13; (328)
 (D-K) kiçikle-: 593 (105)
 (E.N.) kiçiklemek: küçülmek (199)
 (UTİL) kiçiklemek: (757)-4
24. (B.A.) koyun-: kendine su koymak, dökmek III, 191-14; (353)
 (D-K) quyun-: 528-9 (145)
 (E.N.) kuyunmak: yıkanmak. suya girmek. banyo yapmak (251)
25. (B.A.) koytur-: döktürmek, koydurmak III, 193-13; (352-)
 (D-K) quytur-: 529 (146)
 (E.N.) koydurmak: koydurmak. bıraktırmak (246)
 (UTİL) koydurmak: (298)-4
 (G.J.) qojdur-: to cause to put, to put (251)
26. (B.A.) köger-: göğermek, gök rengini almak II, 84-16; (355)
 (D-K) köker-: 311 (108)
 (E.N.) kökermek: yeşermek, yeşillenmek; sapsarı kesilmek; küf tutmak (203)
 (UTİL) kökermek: (663)-4
 (G.J.) köker-: o become blue, green (175)
27. (B.A.) kurşa-: kuşanmak, kuşağı bağlamak III, 287-6; (383)
 (D-K) qurša-: 570 (147)
 (E.N.) qorşımak: kuşatmak (244)
 (UTİL) qorşımak: (240)-4

28. (B.A.) oz-: başkasını ileri geçmek I, 173-16; (446)
 (D-K) õz-: 96 (45)
 (E.N.) ozmak: geçmek, ileri gitmek (302)
 (UTİL) ozmak: (645)-5
29. (B.A.) õp-: içmek (bk. op-) I, 163-25; (460)
 (D-K) op-: 95 (419)
 (E.N.) hõplimek: sıvı bir şey yutmak (158)
30. (B.A.) õpkele-: ciğerine vurmak. õfkelenmek I, 317-13; (460-)
 (D-K) õpkele-: 159 (48)
 (E.N.) õpkilimek: õfkelenmek. darılmak, kızmak (306)
 (UTİL) õpkilimek: (784)-5
31. (B.A.) saklan-: saklanmak, çekinmek II, 247-24; (484-)
 (D-K) saqlan-: 390 (151)
 (E.N.) saklanmak: korunmak (338)
 (UTİL) saklanmak: (394)-3
32. (B.A.) saltur-: saldırtmak, sallatmak, sallanmağı emretmek, çıkarıp atmağı emretmek II, 187-7; (486-)
 (D-K) soltur-: 360 (153)
 (E.N.) saldurmak: saldırmak, atılmak, sıçramak (339)
 (UTİL) saldurmak: (410)-3
 (G.J.) saldur-: to cause to put etc, to take off, to arrange, to spread, to build (264)
33. (B.A.) sarkıt-: damlatmak II, 339-22; (493-)
 (D-K) sarqıt-: 433 (156)
 (E.N.) sarkitmak: sarkitmak (342)
 (UTİL) sarkitmak: (381)-3

34. (B.A.) sayrat-: çok söyletmek II, 357-17; (502-)
 (D-K) sayrat-: 441 (157)
 (E.N.) sayratmak: öttürmek (343)
 (UTİL) sayratmak: (446)-3
35. (B.A.) singir-: sindirmek, emdirmek III, 392-17; (524-)
 (D-K) siğür-: 615 (162)
 (E.N.) siñirmek: sindirmek (355)
36. (B.A.) sok-: sokmak, delmek, değerek inceletmek, toplamak II, 18-17; (528-)
 (D-K) suq-: 273 (169)
 (E.N.) soḡmak: vurmak, dövmek (358)
 (UTİL) soḡmak: (551)-3
 (G.J.) soq-: to strike, to beat, to knock, to pound, to dash, to bruise (277)
37. (B.A.) soktur-: sokturmak; bir nesneyi dövürerek inceltirmek II, 186-2, 186-5; (529-)
 (D-K) suqtur-: 359 (169)
 (E.N.) soḡturmak, dövürmek, vurdurmak (358)
 (UTİL) soḡturmak: (550)-3
 (G.J.) soqtur~soxteér-: to cause to hammer, to cause to forge (277)
38. (B.A.) sokul-: bir şeyin içine sokulmak; döğütölerek incetilmek II, 125-18, 12521; (529-)
 (D-K) suqul-: 331 (169)
 (E.N.) soḡulmak: dövölmek, çarpılmak (358)
 (UTİL) soḡulmak: (554)-3
39. (B.A.) sömür-: sömürmek II, 85-16; (534-)
 (D-K) sümür-: 311 (171)
 (E.N.) sümürmek: içine çekmek (368)
 (UTİL) sümürmek: (542)-3

40. (B.A.) sözlen-: söylemek, sözü açıklamak II, 247-7; (536-)
 (D-K) sözlen-: 389 (167)
 (E.N.) sözlenmek: söylenmek (363)
 (UTİL) sözlenmek: (615)-3
 (G.J.) sözlen-: to talk to oneself (279)
41. (B.A.) sun-: sunmak II, 28-25; (541-)
 (D-K) sun-: 278 '167
 (E.N.) sunmak: uzatmak (366)
 (UTİL) sunmak: (596)-3
 (G.J.) sun-: to stretch, to extend (alimb), to hand over (280)
42. (B.A.) talpın-: -kuş- dalbınmak, çırpınmak II, 240- (565)
 (D-K) talpın-: 386 (174)
 (E.N.) telpünmek: ellerini sallamak-çırpınmak (399)
 (UTİL) telpünmek: (182)-2
43. (B.A.) tañğ-: bir şey ile sarmak III, 390-18; (570)
 (D-K) tañğ-: 614 (177)
 (E.N.) tañmak: bağlamak (389)
 (G.J.) tañğ-: to bind, to tie, to tie together, to wrop up (294)
44. (B.A.) taya-: dayak koymak, dayak dikmek, dayamak III, 274-20; (589)
 (D-K) taya-: 565 (182)
 (E.N.) tayımak: dayak koymak, altından tutmak, desteklemek (395)
45. (B.A.) teşil-: yarılmak, deşilmek II, 128-16 (607)
 (D-K) teşil-: 332 (187)
 (E.N.) téşilmek: delinmek (410)

46. (B.A.) tez-: kaçmak, tezirmek II, 8-29; (611)
 (D-K) tez-: 268 (188)
 (E.N.) tezmek: şenelmış yeri terk etmek (407)
 (UTİL) tezmek: (138)-2
47. (B.A.) tın-: dinlemek; solumak, nefes almak; dinmek, sonu gelmek II, 28-5;
 (616)
 (D-K) tin-: 278 (190)
 (E.N.) tinmak: avunmak; teskin olmak, rahat etmek (413)
 (UTİL) tinmak: (499)-2
 (G.J.) tın - ~ tin-: to breathe, to respire, to be quiet (307)
48. (B.A.) tilin-: uzunlamasına dilinmek II, 149-4; (623)
 (D-K) tilin-: 341 (190)
 (E.N.) tilinmak: dilimlenmek, kesilmek, biçilmek (412)
 (UTİL) tilinmak: (493)-2
49. (B.A.) tire-: dayak veya direk dikmek III, 262-15; (624)
 (D-K) tire-: 559 (191)
 (E.N.) tirimek: diremek, dayamak (414)
 (UTİL) tirimek: (458)-2
50. (B.A.) tolğan-: dolanmak, kendini dolamak; içi bulanıp kusma gelmek;
 II, 241-18; (636)
 (D-K) tolğan-: 387 (194)
 (E.N.) tolğanmak: çevrilmek, döndürülmek (418)
 (UTİL) tolğanmak: (276)-2
 (G.J.) tolğan-: to turn and twist (311)
51. (B.A.) ukuş-: anlamak I, 186-24; (688)
 (D-K) uquš-: 103 (54)
 (E.N.) ukuşmak: anlaşmak (435)
 (UTİL) ukuşmak: (750)-5

52. (B.A.) ulgadh-: büyümek, ulu olmak I, 263-22; I, 505-4; (690)
 (D-K) ulgad-: 136 (53)
 (E.N.) ulğaymak: artmak, büyümek, çoğalmak (436)
 (UTİL) ulğaymak: (758)-5
53. (B.A.) urugla-: çekirdeğini çıkarmak, çekirdekten ayırmak I, 304-2; (697)
 (D-K) urugla-: 153 (55)
 (E.N.) uruklimak: tohumlanmak (439)
54. (B.A.) uruglan-: tane tutmak I, 293-20; (698)
 (D-K) uruglan-: 149 (55)
 (E.N.) uruklanmak: döllenmek (439)
 (UTİL) uruklanmak: (730)-5
55. (B.A.) üzülüš-: üzüşmek, kopmak; -karı koca- ayrılmak; alacaklı borçludan ilişkisi kesmek I, 240-7; (720)
 (D-K) üzülüš-: 126 (62)
 (E.N.) üzülüşmek: ayrılmak, kesilmek, birbirinden kopmak (448)
 (UTİL) üzülüşmek: (881)-5
56. (B.A.) üzül-: üzülmek, kesilmek I, 196-8; I, 196-19; (721)
 (D-K) üzül-: 107 (62)
 (E.N.) üzülmek: kopmak (448)
 (UTİL) üzülmek: (881)-5
 (G.J.) to be pulled off (329)
57. (B.A.) yaraš-: uyuşmak, anlaşmak; yaraşmak III, 72-10 (748)
 (D-K) yaraš-: 474 (216)
 (E.N.) yaraşmak: yakışmak, güzel, uygun, makbul (459)
 (UTİL) yaraşmak: (428)-6
 (G.J.) jaraš - ~ jaraš-: to suit, to become, to become reconciled (149)

58. (B.A.) yaru-: ışımak III, 87-2 (753)
 (D-K) yaru-: 480 (216)
 (E.N.) yorumak: ışıklanmak, aydınlanmak (471)
 (UTİL) yorumak: (691)-6
59. (B.A.) yokadh-: yok olmak, -ur III, 384-18 (791)
 (D-K) yōqāḏ-: 612 (229)
 (E.N.) yoḡatmak: kaybetmek (469)
 (UTİL) yokatmak: (598)-6
 (G.J.) jokat-: to destroy, to lose, to annihilate, to kill, to consume, to loose (158)

1.4.3. Anlam Genişlemesi Görülen Fiiller

1. (B.A.) adhrıl-: ayrılmak I, 247-7; (8-)
 (D-K) aḏrıl-: 129 (4)
 (E.N.) ayrılmak: ayrılmak, boşanmak, kaybetmek (25)
 (UTİL) ayrılmak: (213)
 (G.J.) ajril - ~ éjril-: to be seperated, to part with, to part from, to seperate (17)
2. (B.A.) ak-: akmak, I, 169-8; (15-)
 (D-K) āq-: 93
 (E.N.) aḡmak: akmak, sızmak (7)
 (UTİL) aḡmak: (141)-1
 (G.J.) aq-: to flow, to float, to run (water), to leak (24)
3. (B.A.) alda-: aldatmak I, 273-11; (18-)
 (D-K) alda-: 139 (6)
 (E.N.) aldi-: aldatmak, kandırmak (9)
 (UTİL) aldimak: (168)
 (G.J.) alda-: to cheat, to deceive, to mislead, to treat in agentle way, to calm, to caress (20)

4. (B.A.) arıla-: aralamak I. 308-22; (33)
(D-K) arıla-: 156 (11)
(E.N.) arılamak: gezmek, arasından geçmek (14)
(UTİL) arılamak: (78)-1
(G.J.) arıla-: to pass, to pass through, to pass among (25)
5. (B.A.) aşıla-: kap kenetlemek I, 286-19; (43)
(D-K) aşıla-: 146 (14)
(E.N.) aşılamak: tabaklamak, sepilemek, sepi yapmak (19)
(UTİL) aşılamak: (109)-1
(G.J.) aşıla-: to tan, to tan leather (28)
6. (B.A.) at-: atmak I, 170-10, 43-27; (47)
(D-K) at-: 95 (15)
(E.N.) atmak: fırlatmak, ateş açmak, bırakmak, vurmak (21)
(UTİL) atmak: (22)-1
(G.J.) at - ~ a.t - ~ a:t - : to throw, to fling, to hurl, to dash, to discharge, to shoot, to fire a gun, to beat, to kill to send away (29)
7. (B.A.) ata-: takma ad-lakap vermek III. 250-22; (47)
(D-K) ata-: 555 (15)
(E.N.) atılamak: 1. Adı geçmek, zikretmek, anmak, dile getirmek
2. Hasretmek, başışlamak (21)
(UTİL) atılamak: (26)-1
(G.J.) ata-: 1. to name, to call, 2. to devote (29)
8. (B.A.) atış-: atışmak I, 180-11; (49)
(D-K) atış-: 99 (15)
(E.N.) étışmak: karşılıklı atmak; atışmak (128)

9. (B.A.) attır-: attırmak I, 217-19; (50-)
 (D-K) attur-: 116 (15)
 (E.N.) atturmak: attırmak, vurdurmak, bıraktırmak (22)
 (G.J.) attur-: to cause to throw, to beat soft (cotton) (30)
10. (B.A.) aytur-: söyletmek I, 269-18; (56)
 (D-K) aytur-: 138 (17)
 (E.N.) éytturmak: (éytķuzmak) söyletmek, davet ettirmek (129)
11. (B.A.) az-: azmak, yoldan çıkmak I, 173-11; (56)
 (D-K) āz-: 96 (18)
 (E.N.) azmak: azmak, yanılmak, sapmak, yoldan çıkmak (26)
 (UTİL) azmak: (85)-1
 (G.J.) az-: to lose one's way to go astray (30)
12. (B.A.) azıt-: yoldan çıkarmak, azıtmak I, 209-2; (57)
 (D-K) azit-: 112 (18)
 (E.N.) ézitmak: azdırmak, saptırmak, yoldan çıkarmak (129)
13. (B.A.) bağışla-: bağışlamak III,335-9; (60)
 (D-K) bağışla-: 591 (63)
 (E.N.) béğışlimak: armağan etmek, hediye etmek (37)
 (UTİL) béğışlimak: (532)-1
14. (B.A.) bak-: bakmak, gözükmek II,16-14; (61)
 (D-K) baq-: 272 (64)
 (E.N.) bakmak: bakmak, beslemek, itibar etmek (28)
 (UTİL) bakmak: (387)-1
 (G.J.) baq-: to see, to look, to look around, to look after to watch, to visit (47)

15. (B.A.) balala-: kuş yavrulamak III, 92-1; (64)
 (D-K) bālala-: 482 (64)
 (E.N.) balilimaḫ: yavrulamak (29)
 (UTĪL) balilimaḫ: (402)-1
16. (B.A.) bele-: belemek, beşiğe bağlamak; bulaştırmak III, 270-25; (81)
 (D-K) bele-: 563 (70)
 (E.N.) mélimek: bulamak, batırmak, daldırmak (2719)
17. (B.A.) bıç-: kesmek, biçmek II,4-22; (87)
 (D-K) bič-: 265 (72)
 (E.N.) piçmak: 1. biçmek 2.enemek, hadım etmek (322)
 (UTĪL) piçmak: (783)-1
18. (B.A.) boguş-: birbirini boğmak II,101-22 (100)
 (D-K) boguš-: 319 (75)
 (E.N.) boğuşmak: boğuşmak; ölüm kalım mücadelesi (46)
 (UTĪL) boğuşmak: (469)-1
19. (B.A.) boşan-: kadın boşamak (Arguca); boşanmak, bağı çözülmek
 II,142-14, 142-19; (103)
 (D-K) boşan-: 383 (77)
 (E.N.) boşanmak: 1. Ayrılmak, 2. Doğurmak (48)
 (UTĪL) boşanmak: (464)-1
 (G.J.) bošen-: to get loose, to break away (59)
20. (B.A.) bulga-: bulandırmak, barıştırmak, bulanıp, bulanıp kusayazmak,
 öfkelenlendirmek III, 289-16; (114)
 (D-K) bulga-: 570-1 (80)
 (E.N.) bulğatmak: 1. Çalkalamak, 2. Kirletmek, 3. Bulandırmak, 4. Sallamak
 (52)
 (UTĪL) bulğimak: (507)-1

21. (B.A.) buyur-: buyurmak, emretmek III,186-5; (121-)
 (D-K) buyur-: (526) (82)
 (E.N.) buyurmak: 1. emretmek, 2. ısmarlamak (54)
 (UTİL) buyurmak: (511)-1
 (G.J.) bujur-: to commond, to order, to send, to permit to send someone, to send a messenger (60)
22. (B.A.) çağıla-: çağlamak III, 324-22; (129)
 (D-K) çağıla~çağıla~žagıla~šagıla-: 586-7 (84)
 (E.N.) çekildimək: gürültü çıkarmak, gürüldemek, çağlamak (76)
 (UTİL) çağlimak: (644)-2
 (G.J.) çağla-: to make out, to reckon, to aim to condiser oneself good, to count (63)
23. (B.A.) çeçeklen-: çiçeklenmek II, 266-19; (139)
 (D-K) çeçeklen-: 399 (89)
 (E.N.) çeçeklen: çiçeklenmek, çiçek açmak (75)
 (UTİL) çeçeklimek: (733)-2
24. (B.A.) çüm-: ördek suya çok iyice dalmak II, 26-27; (163)
 (D-K) čom~čöm-: čöm-: 202 (94)
 (E.N.) čömmek: suya girmek, denize girmek, yıkanmak (86)
 (UTİL) čömmek: (716)-2
25. (B.A.) çümtür-: suya daha derin daldırmak II, 85-13; (163)
 (D-K) čömtür-: 358 (94)
 (E.N.) čömdürmek: batırmak, çökertmek, suya indirmek (86)
 (UTİL) čömdürmek: (716)-2

26. (B.A.) işla-: işlemek (bk. işlemek) III, 138-11; (221)
 (D-K) işle-: 146 (36)
 (E.N.) işlemek: işlemek, çalışmak (180)
 (UTİL) işlîmek: (290)-6
 (G.J.) işla-: to work (13)
27. (B.A.) işit-: işitmek I, 428-9; (239)
 (D-K) eşit-: 114 (28)
 (E.N.) işitmek: işitmek, duymak (180)
 (UTİL) işitmek: (292)-6
 (G.J.) işit - ~ işit-: to hear, to listen (143)
28. (B.A.) kabar-: kabarmak II, 71-20; (243-)
 (D-K) qapar- j qāpar-: 305 (127)
 (E.N.) qaparmak: kabarmak, şişmek, taşmak (220)
 (UTİL) qarmak: (4)-4
29. (B.A.) qaçala-: kaba koymak III, 323-22; (244)
 (D-K) qačāla- < qāčāla-: 586 (121)
 (E.N.) qaçilimak: doldurmak, ambalaj yapmak, sandıklamak, sarmalamak (215)
 (UTİL) qaçilimak: (36)-4
 (G.J.) qačala-: to pack (235)
30. (B.A.) kakıl-: kakılmak II, 135-23; (252)
 (D-K) qačil-: 336 (128)
 (E.N.) kékilmek: kakılmak, çakılmak, itilmek, dışlanmak (232)
 (UTİL) kékilmek: (378)-4
31. (B.A.) kaklat-: kurutturmak II, 348-16; (253)
 (D-K) qaqlat-: 437 (128)
 (E.N.) qaxlatmak: iste kurutturmak; ateşte kurutturmak; güneşte kurutturmak
 (216)
 (UTİL) qaxlatmak: (117)-4

32. (B.A.) kandur-: su ve başkalarına kandırmak (bk. qantur-) II, 192-7; (261)
 (D-K) qantur- j qandur-: 362 (126)
 (E.N.) kandurmak: suya doyurmak, tatmin ettirmek. doyurmak (219)
 (UTİL) kandurmak: (162)-4
 (G.J.) qandur-: to quench (238)
33. (B.A.) kazmak-: at haşarılانarak ve çamışlanarak ayağıyla yeri kazmak;
 kazılmak II, 10-8; (287)
 (D-K) qaz-: 268 '135)
 (E.N.) kazmak: kazmak (229)
 (UTİL) kazmak: (98)-4
34. (B.A.) keçit-: geçirtmek II, 300-16; (290)
 (D-K) keçit-: 416 (99)
 (E.N.) keçtürmek: suya girdirmek; nehri yüryerek geçirtmek (193)
35. (B.A.) keçtür-: geçirtmek II, 194-21; (291-)
 (D-K) keçtür-: 363-4 (99)
 (E.N.) keçtürmek: suya girdirmek, nehri yüryerek geçirtmek (193)
36. (B.A.) keliş-: gelişmek II, 110-19; (298-)
 (D-K) keliş-: 323-4 (101)
 (E.N.) kelişmek: gelmek, beraber gelmek; anlaşmak; yakışmak (197)
 (UTİL) kelişmek: (741)-4
 (G.J.) keliş-: to like, to bein accord, to sympathize, to arrange for (169)
37. (B.A.) kılış-: yapmakta yardım ve yarış etmek II, 109-22; (315-)
 (D-K) qiliş-: 323 (136)
 (E.N.) kilişmak: beraber yapmak; yardımlaşmak (235)
 (UTİL) kilişmak: (448)-4
 (G.J.) qılış - ~ qıluş-: to make together, to do together (247)

38. (B.A.) kırkış-: kırmakta yardım etmek II, 221-13; (319-)
 (D-K) qırqış-: 377 (138)
 (E.N.) kırkışmaq: beraber kesmek, kesişmek, beraber kazmak, kazışmak (237)
 (UTİL) kırkımaq: (396)-4
39. (B.A.) kırıla-: kazmak, yerde çukurlar açmak III, 299-4; (319-)
 (D-K) qırıla-. 575 (137)
 (E.N.) kırılmaq: yonutmaq, biçimlendirmek, oymaq, tıraş etmək (237)
 (UTİL) kırılmaq: (397)-4
40. (B.A.) kışla-: kışlamak III, 299-15; (323-)
 (D-K) qışla-: 575 (139)
 (E.N.) kışlmaq: kışlamak, kışı geçirmek (238)
 (UTİL) kışlmaq: (435)-4
41. (B.A.) kızar-: kızarmak II, 77-9; (326-)
 (D-K) qizar-: 307 (140)
 (E.N.) kızarmaq: kızarmak, utanmaq (240)
 (UTİL) kızarmaq: (402)-4
 (G.J.) qizar-: to become hot (249)
42. (B.A.) kızart-: kızartmaq III, 431-17; (326-)
 (D-K) qizart-: 630 (140)
 (E.N.) kızartmaq: kızartmaq, kırmızı yapmak; kızartmaq, utandırmak (240)
 (UTİL) kızartmaq: (402)-4
 (G.J.) qızart-: to make red (249)
43. (B.A.) kirtür-: girdirmek II, 195-4; (334-)
 (D-K) kirtür-. 364 (106)
 (E.N.) kirgürmek: (bk. kirgüzmek)
 kirgüzmek: girdirmek, içine sokturmaq (200)
 (UTİL) kirgüzmek: (762)-4
 (G.J.) kirdür-: to cause to enter (174)

44. (B.A.) kondur-. kondurmak tizerine koymak II, 192-15; (343-)
 (D-K) qondur-: 362-3 (140)
 (E.N.) *ḳondurmak*: kondurmak, geceletmek, geceyi geçirtmek için birini evine almak (243)
 (UTİL) *ḳondurmak*: (293)-4
 (G.J.) qondur-: to cause to put up, to let perch (251)
45. (B.A.) korı-: korumak III. 263-16; (346-)
 (D-K) qorı-: 560 (143)
 (E.N.) *ḳorumak*: çevresine duvar çekmek-korumak, muhafaza etmek
 (UTİL) *ḳorumak*: (245)-4
46. (B.A.) koş-: koymak, katmak; türkü düzmek II, 14-11; (348-)
 (D-K) qoş-: 270 (14)
 (E.N.) *ḳoşmak*: koşmak. bağlamak. birleştirmek, eklemek, toplamak, katmak (245)
ḳoşmak: bestelemek. yazmak (245)
 (UTİL) *ḳoşmak*: (256)-4
 (G.J.) goş-: to put together. to put on. to put to, to join, to be joined together, to add, to affix (253)
47. (B.A.) koyul-: akar nesne koyulmak III, 190-12, (353-)
 (D-K) qoyul-: 528 (145)
 (E.N.) *ḳoyulmak*: koyulmak, bırakılmak (246)
ḳuyulmak: dökülmek, akıtılmak, boşaltılmak (251)
 (UTİL) *ḳoyulmak*: (304)-4
ḳuyulmak: (370)-4
48. (B.A.) koyun-: kendine su koymak, dökünmek III, 191-14; (353-)
 (D-K) quyun-: 528-9 (145)
 (E.N.) *ḳuyunmak*: yıkanmak, suya girmek, banyo yapmak (251)

49. (B.A.) köç-: göçmek II, 5-15; (354-)
 (D-K) köç-: 266 (107)
 (E.N.) köçmek: taşımak, göç etmek (202)
 (UTİL) köçmek: (627)-4
 (G.J.) köç - ~ küç-: to move, to migrate (175)
50. (B.A.) köğer-: göğermek, gök rengini almak II, 84-16; (355-)
 (D-K) köker-: 311 (108)
 (E.N.) kökermek: yeşermek, yeşillenmek; sapsarı kesilmek; küf tutmak (203)
 (UTİL) kökermek: (663)-4
 (G.J.) köker-: o become blue, green (175)
51. (B.A.) köm-: gömmek II, 27-11; (359-)
 (D-K) köm-: 278 (109)
 (E.N.) kömmek: gömmek, defnetmek (204)
 (UTİL) kömmek: (687)-4
 (G.J.) köm-: to bury, to cover (176)
52. (B.A.) kömtür-: gömdürmek II, 196-7; (359-)
 (D-K) kömtür-: 364-109
 (E.N.) kömdürmek: gömdürmek, defnettirmek (204)
 (UTİL) kömdürmek: (689)-4
53. (B.A.) kömüş-: gömmekte yardım etmek II, 111-23; (360-)
 (D-K) kömiş-: 324 (109)
 (E.N.) kömüşmek: beraber gömmek, beraber defnetmek (205)
54. (B.A.) köz-at-: gözetmek, gözetebilmek (bk. közet-) II, 86-23; (370-)
 (D-K) közet- ~ köz at-: 418 (112)
 (E.N.) küzetmek: korumak, muhafaza etmek, bekçilik etmek (214)
55. (B.A.) közet-: gözetmek, gözetilmek; muntazır olmak II, 306-22; (371-)
 (D-K) közet-: 418 (112)
 (E.N.) küzetmek: korumak, muhafaza etmek, bekçilik yapmak (214)

56. (B.A.) közle-: göze vurmak III, 300-9; (371-)
 (D-K) közle-: 575 (112)
 (E.N.) közlimek: göz dikmek; nişan almak (210)
57. (B.A.) kulaçla-: kulaçlamak III, 330-24; (375-)
 (D-K) qulaçla-: 589 (146)
 (E.N.) ğulaçlimak: iki kol uzunluğu ile ölçmek: kulaç atmak (145)
 (UTİL) ğulaçlimak: (910)-3
58. (B.A.) kurul-: kurulmak, büzülmek II, 134-22; (385-)
 (D-K) qurul-: 335 (147)
 (E.N.) kurulmak: kurulmak, tesis edilmek (249)
 (UTİL) kurulmak: (332)-4
59. (B.A.) küreş-: güreşmek I, 474-6; (399-)
 (D-K) küreš-: 317 (115)
 (E.N.) küreşmek: güreşmek; mücadele etmek (213)
 (UTİL) küreşmek: (702)-4
60. (B.A.) opr-: yıpramak I, 273-18; (440-)
 (D-K) opr-: 140 (41)
 (E.N.) uprimak: yıpranmak, eskimek (438)
 (UTİL) uprimak: (701)-5
61. (B.A.) oprat-: yıpratmak I, 261-7; (440-)
 (D-K) oprat-: 135 (41)
 (E.N.) upratmak: yıpratmak, eskitmek (438)
 (UTİL) upratmak: (700) 5
62. (B.A.) oz-: başkasını ileri geçmek I, 173-16; (446-)
 (D-K) õz-: 96 (45)
 (E.N.) ozmak: geçmek, ileri gitmek (302)
 (UTİL) ozmak: (645)-5

63. (B.A.) örten-: yanmak, tutuşmak; kızarmak I, 251-3; (464-)
 (D-K) örten-: 130-1 (49)
 (E.N.) örtenmek: tutuşmak, alevlenmek, yanmak, yangın çıkarmak (307)
 (UTİL) örtenmek: (803)-5
 (G.J.) örten-: to set on fire, to burn (219)
64. (B.A.) öte-: ödemek III, 251-6; (467-)
 (D-K) öte-: 555 (50)
 (E.N.) ötimek: ödemek, becermek, gerçekleştirmek (307)
65. (B.A.) ötün-: büyüklerden bir dilek istemek (bk. ötkün-) I, 376-12; (469-)
 (D-K) öten-: 77 (50)
 (E.N.) ötünmek: istemek, dilemek, rica etmek (309)
 (UTİL) ötünmek: (797)-5
66. (B.A.) piş-: pişmek; olmak (kemale gelmek), kırmızı tulumunu olması için sallamak II, 12-21; (474-)
 (D-K) biş-: 270 (74)
 (E.N.) pişmak: olgunlaşmak, ermek, kemale ermek, pişmek, yanmak (323)
 (UTİL) pişmak: (795-796)-1
 (G.J.) piş-: to get ripe, to ripen to mature (229)
67. (B.A.) pişur-: pişirmek II, 78-14; (474-)
 (D-K) bişur-: 308 (74)
 (E.N.) puşurmak: pişirmek, olgunlaştırmak, hazırlamak (328)
 (UTİL) puşurmak: (754)-1
 (G.J.) pişir- ~ pişur-: to boil, to cook, to roast, to burn bricks to mature to prepare (229)
68. (B.A.) saçrat-: istemeksizin sıçratmak II, 332-12; (479-)
 (D-K) saçrat-: 430 (151)
 (E.N.) saçratmak: sıçratmak, püskürtmek (67)
 (UTİL) çaçratmak: (630)-2

69. (B.A.) saçtur-: saçtırmak II, 184-2; (479-)
 (D-K) saçtur-: 358 (152)
 (E.N.) saçtırmak: dağıtırmak, serptirmek (67)
 (UTİL) saçtırmak: (630)-2
70. (B.A.) sanç-: sançmak, dürtmek, sokmak; yenmek III, 420-25; (487-)
 (D-K) sanç-: 626 (153)
 (E.N.) sançmak: sokmak, batırmak, iğnelemek, incitmek, dokunmak (340)
 (UTİL) sancmak: (433)-3
71. (B.A.) sançıl-: saplanmak, sancılmak; -asker-, ordu-, yenilmek II, 231-17; (487)
 (D-K) sançıl-: 383 (153)
 (E.N.) sançılmak: batırılmak, iğnelenmek, incitilmek, dokunulmak (340)
 (UTİL) sançılmak: (433)-3
72. (B.A.) silk-: silmek III, 423-2; (522-)
 (D-K) silk-: 627 (162)
 (E.N.) silkimek: silmek, sallamak (353)
 (UTİL) silkimek: (704)-3
73. (B.A.) söğtür-: söğdürmek II, 186-18; (532-)
 (D-K) söktür-: 359-60 (167)
 (E.N.) söktürmek: azarlatmak, çekiştirmek, sövdürmek (362)
 (UTİL) söktürmek: (618)-3
74. (B.A.) söğüş-: söğüşmek: II, 107-14; (532-)
 (D-K) söküş-: 322 (167)
 (E.N.) söküşmek: beraber azarlamak; sövüşmek, azarlaşmak (362)
 (UTİL) söküşmek: (619)-3

75. (B.A.) tağla-: dağlamak III, 294-18; (561)
 (D-K) tağla-: 573 (97)
 (E.N.) dağlimak: kızdırmak, yakmak, dağlamak (93)
 (UTİL) dağlimak: (20)-3
76. (B.A.) tamgala-: hakanın damgasını –turasını- vurmak III, 353-8; (568)
 (D-K) tamgala-: 598 (176)
 (E.N.) tamğilimak: damgalamak (388)
 (UTİL) tamğilimak: (88)-2
77. (B.A.) tan-: inkâr etmek III, 184-21; (569)
 (D-K) tan-: 526 (176)
 (E.N.) tanmak: inkâr etmek, yadsımak, reddetmek (388)
 (UTİL) tanmak: (90)-2
 (G.J.) tan-: to deny (293)
78. (B.A.) tarma-: tırmalamak II, 364-4; (579)
 (D-K) tarma-: 444 (179)
 (E.N.) tarmilamak: tırmalamak, sıyırmak (391)
79. (B.A.) tartıl-: tartılmak; gerilmek ve çekilmek II, 229-12; (580)
 (D-K) tartıl-: 381 (180)
 (E.N.) tartılmak: gergin hale getirilmek, çekilmek-sürüklenmek- tartılmak, ölçülüp biçilmek (391)
 (UTİL) tartılmak: (27)-2
 (G.J.) tartıl-: to be pulled up, to be lad away (296)
80. (B.A.) taş-: taşmak II, 12-27; (582)
 (D-K) taş-: 270 (180)
 (E.N.) taşmak: taşmak, dökülmek (393)
 (UTİL) taşmak: (53)-2
 (G.J.) taş-: to overflow (296)

81. (B.A.) tayan-: dayanmak III, 191-590
(D-K) tayan-: 528 (182)
(E.N.) tayanmak: dayanmak, yaslanmak (395)
82. (B.A.) tindur-: rahat ettirmek, dinlendirmek II, 176-15; (616-617)
(D-K) tindur-: 355 (190)
(E.N.) tindurmak: teskin etmek, yatıştırmak, dindirmek, sakinleştirmek (413)
(UTİL) tindurmak: (499)-2
83. (B.A.) tilin-: uzunlamasına dilinmek II, 149-4; (623)
(D-K) tilin-: 341 (190)
(E.N.) tilinmak: dilimlenmek, kesilmek, biçilmek (412)
(UTİL) tilinmak: (493)-2
84. (B.A.) titreş-: titreşmek II, 218-3; (628)
(D-K) titreş-: 375 (192)
(E.N.) titreşmek: titreşmek, beraber titremek (415)
(UTİL) titreşmek: (446)-2
85. (B.A.) tokıl-: döğülmek; dokunmak II, 129-17; (634)
(D-K) toqıl-: 332-3 (195)
(E.N.) tügülmek: düğülmek, büzülmek, yuvarlaklanmak (430)
(UTİL) tügülmek: (404)-2
86. (B.A.) törüt-: yaratmak; (Oğuzca) bir şey takdir veya ıslah edilmek II, 303-4; (647)
(D-K) törüt-: 417 (198)
(E.N.) törimek: vuku olmak, çıkmak, meydana gelmek, yaratılmak, türemek (424)
87. (B.A.) tuytur-: duyurmak; anlatmak III, 192-23; (665)
(D-K) tuytur-: 529 (203)
(E.N.) tuydurmak: duyurmak, işittirmek, hissettirmek (429)
(UTİL) tuydurmak: (350)-2

88. (B.A.) tür-: dürmek II, 7-12; II, 39-5; (673-674)
 (D-K) tür-. 267 (205)
 (E.N.) türmek: sarmak, yumaklamak, sıvamak, kıvrırmak, buram buram çıkarmak (431)
 (UTİL) türmek: (386)-2
89. (B.A.) türün-: dürülmek, bükülmek II, 243-3 (675)
 (D-K) türün-: 387 (205)
 (E.N.) türülmek: sarılmak, yumaklanmak, sıvanmak, kıvrılmak, buram buram çıkmak (43)
 (UTİL) türülmek: (387)-2
90. (B.A.) türül-: dürülmek II, 127-10; (676)
 (D-K) türül-: 332 (205)
 (E.N.) türülmek: sarılmak, yumaklanmak, sıvanmak, kıvrılmak, buram buram çıkmak (432)
 (UTİL) türülmek: (387)-2
91. (B.A.) tüz-: düzmek, düzeltmek II, 9-5; (680)
 (D-K) tüz-: 268 (268)
 (E.N.) tüzmek: derlemek, yapmak. tesis etmek, kurmak (432)
 (UTİL) tüzmek: (392)-2
92. (B.A.) tüzün-: düzeltmek II, 243-19; (689)
 (D-K) tüzün - ~ tüzül-: 387-8 (206)
 (E.N.) tüzlemek: doğrultmak, düzeltmek, düzgün hale getirmek (433)
 (UTİL) tüzlemek: (391)-2

93. (B.A.) uk-: anlamak I, 168-10; (687)
 (D-K) uq-: 93 (54)
 (E.N.) uxmak: anlamak, duymak, işitmek (435)
 (UTİL) uqmak: (747-750)-5
 (G.J.) uq- ~ ux - ~ oq-: to understand, to realize, to learn, to find out, to hear (323)
94. (B.A.) uktur-: anlatmak I, 223-5; (688)
 (D-K) uqtur-: 118 (54)
 (E.N.) ukturmak: (bkz. uxturmak (54)
 uxturmak: duyurmak, anlatmak, işittirmek (435)
 (UTİL) ukturmak: (749)-5
95. (B.A.) ulaş-: ulaşmak, bitişmek I, 189-21; (689)
 (D-K) ulaš-: 104 (53)
 (E.N.) ulaşmak: bağlaşmak, ekleşmek-alaşmak (436)
 (UTİL) ulaşmak: (754)-4
96. (B.A.) ulat-: ulatmak I, 213-15; (689)
 (D-K) ūlat-: 114 (53)
 (E.N.) ulatmak: ekletmek, bağlatmak (436)
 (UTİL) ulatmak: (754)-5
97. (B.A.) ulgadh-: büyümek, ulu olmak I, 263-22; I, 505-4; (690)
 (D-K) ulgaḏ-: 136 (53)
 (E.N.) ulgaymak: artmak, büyümek, çoğalmak (436)
 (UTİL) ulgaymak: (758)-5
98. (B.A.) ulış-: ulaşmak I, 189-14; (691)
 (D-K) uliš-: 104; (53)
 (E.N.) ulaşmak: bağlaşmak, ekleşmek-ulaşmak (436)
 (UTİL) ulaşmak: (754)-5

99. (B.A.) unaş-: uyuşmak, kabullenmek I, 190-19; (694)
 (D-K) unaş-: 104 (54)
 (E.N.) unaşmak: anlaşmak, onaylamak, beraber kabul etmek (437)
 (UTİL) unaşmak: (763)-5
100. (B.A.) unat-: razı etmek I, 215-17; (694)
 (D-K) unat-: 115; (54)
 (E.N.) unatmak: kabul ettirmek, onaylatmak, (436)
 (UTİL) anlatmak: (762)-5
101. (B.A.) uruş-: vuruşmak I, 367-22; (696)
 (D-K) uruş-: 101 (55)
 (E.N.) uruşmak: savaşmak, dövüşmek (439)
 (UTİL) uruşmak: (726)-5
 (G.J.) uruş - ~ ur'uş-ujuş-: to fight, to battle, to quarrel (324)
102. (B.A.) uruş-: vuruşmak I, 182-21; (699)
 (D-K) uruş-: 101 (55)
 (E.N.) uraşmak: savaşmak, dövüşmek (439)
 (UTİL) uruşmak: (726)-5
 (G.J.) uruş - ~ ur'uş - ~ ujuş-: to fight, to battle, to quarrel (324)
103. (B.A.) ünde-: ünlemek, çağırmaq I, 273-4; (713)
 (D-K) ünde-: 139 (69)
 (E.N.) ündimek: söylemek, demek -çağırmaq, davet etmek- seslenmek, imdat istemek (445)
 (UTİL) ündimek: (901)-5
 (G.J.) ünde-: to cry like a bird (327)

104. (B.A.) üşi-: soğuktan üşümek III, 254-7; (718)
 (D-K) üşi-: 556 (61)
 (E.N.) üşümek: (bk. üşşümek)
 üşşümek: donmak, soğuk alma, üşümek (447)
 (UTİL) üşşümek: (889)-5
 (G.J.) üşü-: to get frost –bitten, to freeze, to get blasted by frost (328)
105. (B.A.) üz-: -ip ve benzeri şeyleri-kesmek I, 165-18; (720)
 (D-K) üz-: 93 (62)
 (E.N.) üzmek: koparmak, kesmek (448)
 (UTİL) üzmek: (878)-5
 (G.J.) üz - ~ öz-: to break off by pulling, to break off, to break, to tear away, to pull in two, to pull, 2. to swim (328)
106. (B.A.) yadhtur-: yaydırmak III, 93-24 (725)
 (D-K) yağtur-: 483 (208)
 (E.N.) yazdurmak; yaydırmak, serdirmek (462)
 (UTİL) yazdurmak: (444)-6
107. (B.A.) yalk-: kanmak, bıkmak, yağlı yemekten bıkmak III, 435-17 (736)
 (D-K) yalg-: 632 (211)
 (E.N.) yalıklmak: canı sıkılmak, bıkmak (456)
108. (B.A.) yamaş-: tembelliğinden yere yapışıp kalmak, buyurulan işi yapmaktan çekinmek III, 189-19; (739)
 (D-K) mayiş - ~ yamaş-: 528 (118)
 (E.N.) yamaşmak: takılmak, ilişmek, yapışmak (457)
 (UTİL) yamaşmak: (495)-6
109. (B.A.) yaru-: ışımak III, 87-2 (753)
 (D-K) yaru-: 480 (216)
 (E.N.) yorumak: ışıklanmak, aydınlanmak (471)
 (UTİL) yorumak: (691)-6

110. (B.A.) yét(i)ş-: yetişmek, erişmek III, 183-8 (777)
 (D-K) yetiş-: 525 (223)
 (E.N.) yetişmek: yetişmek, yetmek, erişmek (467)
 (G.J.) jetiş-: to reach together (155)
111. (B.A.) yıkıl-: yıkılmak III, 82-1 (782)
 (D-K) yigil-: 478 (227)
 (E.N.) jikilmek: yıkılmak, düşürülmek (183)
 (UTİL) yıkılmak: (766)-6
112. (B.A.) yimle-: gözle işaret etmek (Bk. imle-) III, 310-8 (791)
 (D-K) imle-: 146 (33)
 (E.N.) imlimak: işaret etmek (175)
113. (B.A.) yörge-: sarmak III, 307-19 (805)
 (D-K) yörge-: 578 (232)
 (E.N.) yörgimek: (bk. yögimek)
 yögimek: sarmak, bürümek
 (UTİL) yögimek: (642)-6
 (G.J.) jürge - ~ jörge - ~ jö:ge-: to pack, to roll, to roll up, to wind, to wrop.
 to envelop (162)

1.4.4. Anlam Daralması Görülen Fiiller

1. (B.A.) ag-: çıkmak, belirmek; aşmak, yükselmek, ağmak; değişmek, başkalaşmak, bozulmak, meyletmek, dönmek I, 173-26; (9-)
 (D-K) āg-: 96 (20)
 (E.N.) ağmak: sapmak, konudan uzaklaşmak, kaymak (4)
 (UTİL) ağmak: (114)

2. (B.A.) agna-: -hayvanlar- yatıp debelenmek; kekelemeleşmek, dili tutulmak I,289-5; (11-)
 (D-K) agna-: 147 (6)
 (E.N.) ağnimak: ağnamak (4)
 (G.J.) égina-: to roll oneself (about horses) (33)
3. (B.A.) agnat-: -hayvanları- yatırıp debelendirmek. dili buruşturmak; dili ağırlaştırmak I,267-12; (11-)
 (D-K) agnat-: 137 (6)
 (E.N.) ağnatmak: ağnatmak (4)
 (G.J.) éginat-: to let (a horse) roll itself (33)
4. (B.A.) akıt-: akıtmak, göndermek I, 212-15;
 (D-K) aqit-: 114 (10)
 (E.N.) ékítmak: akıtmak (124)
 (UTİL) ékişmak: (95)-6
 (G.J.) aqit - ~ éqit-: to cause to flow, to further (25)
5. (B.A.) bagırla-: bağrına vurmak; yayın tutamağını düzeltmek III, 331-14; (59)
 (D-K) bagırla-: 589 (63)
 (E.N.) bağrılímak: bağrını yere vermek (27)
6. (B.A.) bas-: basmak, üzerine çökmek, yıkmak II,10-21; '71-)
 (D-K) bas-: 268-9 (66)
 (E.N.) basmak: basmak (31)
 (UTİL) basmak: (349)-1
 (G.J.) bas-: to press, to impress, to print, to suppress, to vanquish, to load, to pack, to overgrow, to overflow, to blow the bellevs, to puff, along (48)

7. (B.A.) başla-: başlamak, kılavuzluk etmek, komutanlık etmek III, 292-6; (74)
 (D-K) başla-: 572 (67)
 (E.N.) başlamak: başlamak (32)
 (G.J.) başla-: to guide, to lead, to conduct, to take (somebody) to, to initiate, to open, to begin, to begin, to go ahead, to bring (49)
8. (B.A.) boşat-: boşaltmak; çözmek; çözülmek, bırakılmak II, 307-11 (104)
 (D-K) boşat-: 418-9 (77)
 (E.N.) boşatmak: boşaltmak (49)
 (UTİL) boşatmak: (463)-1
 (G.J.) boşat-: to disengage, to relax, to release, to vacate (59)
9. (B.A.) buş-: sıkılmak, can sıkılmak; usanmak II, 12-7; (119-)
 (D-K) buş-: 269 (82)
 (E.N.) puşmak: can sıkılmak (327)
 (UTİL) puşmak: (754)-1
10. (B.A.) çaltur-: yere çeldirmek, yere çaldırmak; aratmak, aramasını emretmek; işittirmek, için çağrılmak II, 182-9; (134)
 (D-K) çaltur-: 357-8 (85)
 (E.N.) çaldurmak: çaldırmak, müzik aletini çaldırmak (69)
 (UTİL) çaldurmak: (660)-2
11. (B.A.) çığ-: dürmek, çıkınlamak, bağlamak II, 15-2; (145-)
 (D-K) çığ- / cig-: 275 (91)
 (E.N.) çigmek: düğümlmek; bağlamak (78)
 (UTİL) çigmek: (773)-2
12. (B.A.) çöktür-: çöktürmek, ayırıp çöktürmek II, 182-2; (158)
 (D-K) çöktür-: 357 (95)
 (E.N.) çöktürmek: çöktürmek (86)
 (UTİL) çöktürmek: (711)-2
 (G.J.) çöktür-: to cause, to sink, to dip (76)

13. (B.A.) egir-: sevk etmek; döndürmek; eğirmek; çevirmek, bir yeri kuşatmak, sarmak I, 179-3; (171-)
 (D-K) egir-: 99 (20)
 (E.N.) égirmek: eğirmek (122)
 (UTİL) égirmek: (104)-6
14. (B.A.) esne-: esmek, esnemek I, 288-25; (196-)
 (D-K) esne-: 146-7 827)
 (E.N.) esnemek: esnemek (117)
 (UTİL) esnemek: (272)-1
 (G.J.) esne-: to yawn (43)
15. (B.A.) esnet-: estirmek, esnetmek I, 267-2; (196-)
 (D-K) esnet-: 137 (27)
 (E.N.) esnitmek: esnetmek (117)
 (UTİL) esnetmek: (272)-1
16. (B.A.) estür-: uzattırılmak, çektirilmek, gerdirmek, elettirmek I, 221-9; (197-)
 (D-K) estür-: 118 '27)
 (E.N.) östürmek: büyütme, yetiştirmek (307)
 (UTİL) östürmek: (831)-5
17. (B.A.) etil-: düzelmek; edilmek, yapılmak I, 53-18; (202-)
 (D-K) etil-: 222 (29)
 (E.N.) éilmek: edilmek (127)
 (UTİL) éilmek: (69)-6
 (G.J.) etil-: to be closed, to lock (100)
18. (B.A.) ewlen-: hâlelenmek; kendine ev edinmek I, 259-7; (207-)
 (D-K) ewlen-: 134 (30)
 (E.N.) öylenmek: evlenmek (309)
 (UTİL) öylenmek: (861)-1

19. (B.A.) eymen-: utanmak, çekinmek I, 270-16; (209-)
 (D-K) eymen-: 138 (31)
 (E.N.) eymenmek: çekinmek (119)
 (UTİL) eymenmek: (321)-1
20. (B.A.) ısın-: ısınmak; sevmek I, 202-4; (219-)
 (D-K) ısın-: 109-10)36)
 (E.N.) ısınmak: ısınmak (178)
 (UTİL) ıssınmak: (253)-6
 (G.J.) ısın-: to warm oneself, to get warm (136)
21. (B.A.) imle-: işmar etmek; işaret etmek, göstermek I, 288-3; (232-)
 (D-K) imle-: 146 (33)
 (E.N.) imlimak: işaret etmek '175)
22. (B.A.) isit-: ısıtmak; ısıtılmaya tutulmak I, 210-3; (237-)
 (D-K) isit-: 113 (36)
 (E.N.) ıssit-: ısıtmak (178)
 (UTİL) ıssitmak: (243)-6
23. (B.A.) kabart-: kabartmak, şişirmek; abartmak II, 430-17; (243-)
 (D-K) qapart-: 630 (127)
 (E.N.) k̇apartmak: kabarcık hasıl etmek (220)
 (UTİL) k̇apartmak: (4)-4
24. (B.A.) kadhgur-: kayırmak, kaygıya düşmek, kaygılanmak II, 193-14; (247-)
 (D-K) qadgur - ~ qaygur -: 363 (123)
 (E.N.) k̇aygurmak: (bk. k̇aygılanmak)
 k̇aygılanmak: kaygılanmak (227)
 (UTİL) k̇aygurmak: (184)-4

25. (B.A.) kal-: kalmak, bırakmak II, 25-13; (254-)
 (D-K) qal-: 276-6 (124)
 (E.N.) ҡalmak: kalmak (217)
 (UTİL) ҡalmak: (130)-4
 (G.J.) qal-: to remain, to be left, to stay, to stand, to endure, to appear, to be
 (236)
26. (B.A.) kana-: kanamak, kan gelmek; kan almak III, 261-21, 261-23, 273-20;
 (260)
 (D-K) qana-: 564 (126)
 (E.N.) ҡanimak: kanamak (219)
 (UTİL) ҡanimak: (169)-4
 (G.J.) qana-: to bleed (237)
27. (B.A.) kapsa-: kaplamak, kaplamak istemek; etrafını kaplamak, sarmak,
 kapmak istemek III, 285-4; (263-)
 (D-K) qapsa-: 569 (127)
 (E.N.) ҡapsimak: kapsamak, sarmak, kuşatmak (221)
 (UTİL) kapsimak: (9)-4
28. (B.A.) karala-: karalamak, pislemek III, 324-3, 324-12; (267-)
 (D-K) qarāla-: 586 (129)
 (E.N.) ҡarilamak: karalamak (223)
 (UTİL) ҡarilamak: (87)-4
29. (B.A.) kawuş-: kavuşmak, yaklaşmak II, 100-5; (283-)
 (D-K) qawuş-: 320 (134)
 (E.N.) ҡawuşmak: kavuşmak, görüşmek (227)

30. (B.A.) kay-: meyletmek, kaymak, caymak, acımak, kayırmak, tınmak, iltifat etmek (bk. kış) III, 182-22, 246-3; (284)
 (D-K) qiy-: 553 (139)
 (E.N.) kaymak: kaymak (228)
 (G.J.) qaj-: to turn (235)
31. (B.A.) kaygur-: kayırmak, kaygılanmak (bk. kadhgur-) III, 194-1; (285-)
 (D-K) qadgur - ~ qaygur-: 363 paygur-: 530 (123)
 (E.N.) kaygurmak: (bk. kaygulanmak)
 kaygulanmak: kaygulanmak (227)
 (UTİL) kaygulanmak: (184)-4
32. (B.A.) kayna-: kaynamak; karşı gelmek, kabulden çekinmek, sözünü reddetmek III, 191-4, 302-5; (285-)
 (D-K) qayna - ~ qayin-: 528 (134)
 (E.N.) kaynımak: kaynamak (228)
 (UTİL) kaynımak: (189)
 (G.J.) qajna-: to boil (236)
33. (B.A.) kazı-: kazmak ve eşmek; deşmek ve kazımak III, 264-5; (287-)
 (D-K) qazi-: 560 (135)
 (E.N.) kazmak: kazmak (229)
 (UTİL) kazmak: (98)-4
34. (B.A.) keç-: geçmek, ölmek II, 5-12; (289-)
 (D-K) keç-: 266 (99)
 (E.N.) keçmek: nehri yürüyerek geçmek (193)
 (UTİL) keçmek: (528)-4
 (G.J.) keç - ~ keş - ~ kiç-: to pass, to wade, to ford (168)

35. (B.A.) keril-: gerilmek, gerinmek, esnemek II, 136-17; (303-)
 (D-K) keril-: 336 (102)
 (E.N.) k erilmek: gergin olmak, gerinmek (198)
 (UT L) k erilmek: (728)-4
36. (B.A.) k l-: kılmak, yapmak, etmek, eylemek, olmak II, 25-26; (313-)
 (D-K) q l-: 277 (136)
 (E.N.)   lma : yapmak, etmek, kılmak (235)
 (UT L)   lma : (44)-4
 (G.J.) q l-: to make, to do, to perform, to arrange, to behave (246)
37. (B.A.) k l n-: tav r takınmak, kadın –nazlanmak-; yapılmak, kılınmak II, 156-9;
 (315-)
 (D-K) q l n-: 345 (136)
 (E.N.)   l nmak: i  lenmek, yapılmak (235)
 (UT L)   l nmak: (449)-4
 (G.J.) q l n-: to be made (247)
38. (B.A.) k r-: kazımak, bir  eyi k   nden çıkarmak; kırmak II, 7-28; (317-)
 (D-K) q r-: 267 (137)
 (E.N.)   rmak: kazımak, kesmek; t ra  etmek (237)
   rmak: toptan imha etmek (237)
 (UT L)   rmak: (397)-4
   rmak: (398)-4
 (G.J.) q r - ~ q y - ~ q r-: to scrope, to loosen the soil, to shave thin (248)
39. (B.A.) k s-: kısaltmak, daha kısa yapmak, kısarak   lmak; kıstırmak II, 11-9;
 (321-)
 (D-K) q s-: 269 (138)
 (E.N.)   smak: kısmak, sıkmak (238)
 (UT L)   smak: (430)-4

40. (B.A.) kıyıl-: inmek, geçmek; ağaç iğrilemesine kıyılmak; sözden dönülmek III, 190-20 (324-)
 (D-K) qiyil-: 528 (139)
 (E.N.) kıyılmak: kıyılmak, kesilmek (239)
 (UTİL) kıyılmak: (466)-4
41. (B.A.) koltukla-: koltuklamak, koltuğuna almak; koltuğa vurmak III, 351-17; (341-)
 (D-K) qoltuqla-: 598 (141)
 (E.N.) koltuklımak: elini tutmak; yardım etmek (242)
 (UTİL) koltuklımak: (287)-4
42. (B.A.) kon-: konmak, bir yere konmak III, 185-3; (343-)
 (D-K) qon-: bk. o-
 qōn-: 526 (140)
 (E.N.) konmak: konmak (243)
 (UTİL) konmak: (294)-4
 (G.J.) qon-: to lodge, to put up for the night, to stay over night, to perch to abide (251)
43. (B.A.) qop-: kopmak, gelmek; kalkmak; başlamak, çıkmak; baş kaldırmak II, 4-18; (345)
 (D-K) qop-: 265
 (E.N.) qopmak: kalkmak (243)
 (UTİL) qopmak: (227)-4
 (G.J.) qop-: to rise, to get up, to stand up, to begin to start, to go away (251)
44. (B.A.) qoşul-: birleşmek, katılmak, tertip edilmek, özgür kılınmak II, 135-18; (349-)
 (D-K) qoşul-: 335 (144)
 (E.N.) qoşulmak: katılmak (245)
 (UTİL) qoşulmak: (259)-4

45. (B.A.) koy-: koymak; koyuvermek, bırakmak; dökmek; çalkamak III, 246-7; (352-)
 (D-K) qoy-: bk qo - ~ qōd-:
 qōd-: 634 (140)
 (E.N.) koymak: koymak, bırakmak (246)
 kuymak: dökmek, akıtmak, boşaltmak (251)
 (UTİL) koymak: (299)-4
 (G.J.) qoj-: to put, to set, to let, to let go, to place. to lay to allow, to indulge to leave, to shed (250)
46. (B.A.) kör-: görmek, bakmak II, 8-12; (363-)
 (D-K) kör-: 267 (110)
 (E.N.) көrmek: görmek (207)
 (UTİL) көrmek: (634)-4
 (G.J.) kör-: to see, to regard, to look, to visit (177)
47. (B.A.) körün-: görünmek, kavuşmak II, 157-8; (365-)
 (D-K) körün-: 345 (110)
 (E.N.) көрінmek: görünmek (208)
 (UTİL) көрінmek: (637)-4
 (G.J.) körün-: to be seen, to become visible, to appear, to come in sight, to show oneself (178)
48. (B.A.) köy-: yanmak; yakmak III, 246-18; (368-)
 (D-K) köy-: 553 (112)
 (E.N.) köymek: yanmak (209)
 (UTİL) köymek: (692)-4
 (G.J.) köj-: to glow, to burn, to fall in love (175)

49. (B.A.) kus-: kusmak; -boya- solmak, bezikmek II, 11-2; (386-)
 (D-K) qus-: 269 (149)
 (E.N.) kusmak: kusmak (250)
 (UTİL) kusmak: (335)-4
 (G.J.) qus-: to vomit, to disgorge (256)
50. (B.A.) kustur-: kusturmak –boya- soldurmak II, 190-27; (386-)
 (D-K) qustur-: 362 (149)
 (E.N.) kusturmak: kusturmak (250)
 (UTİL) kusturmak: (335)-4
51. (B.A.) kutul-: kurtulmak; doğurmak (bk. kurtul-) II, 121-18; (389-)
 (D-K) qurtul- < qutul-: 383 (149)
 (E.N.) kutulmak: kurtulmak (250)
 (UTİL) kutulmak: (311)-4
 (G.J.) qutul-: to be saved, to escape, to save oneself, to get rid of (257)
52. (B.A.) kutur-: haddini aşmak, kudurmak, azmak II, 75-4; (389-)
 (D-K) qutur-: 305 (145)
 (E.N.) kuturmak: kudurmak (250)
53. (B.A.) küdh-: durmak, beklemek; gözlemek, gütme III, 441-11; (394-)
 (D-K) kûd-: 634 (112)
 (E.N.) kütme: beklemek (231)
 (UTİL) kütme: (695)-4
54. (B.A.) küri-: eşinmek; yeri eşmek, kürümek; - hayvan haşarılık etmek
 III, 263-23; (400-)
 (D-K) küri-: 560 (115)
 (E.N.) kürime: küremek (213)
 (UTİL) kürime: (704)-4

55. (B.A.) oxša-: okşamak, şakalaşmak, oynaşmak; benzemek I, 283-10; (428)
 (D-K) oxša-: 144 (44)
 (E.N.) oxşımak: benzemek (294)
 (UTİL) oħşımak: (624)-5
 (G.J.) oxšá-: to be like, to resemble, to be probable (212)
56. (B.A.) orna-: yerleşmek; yer tutmak, yer edinmek; -güneş-batmak, kaybolmak I, 228-18; (441)
 (D-K) orna-: 146 (43)
 (E.N.) ornımak: yerleşmek (298)
 (UTİL) ornımak: (636)-5
57. (B.A.) oy-: oymak, yerleştirmek, sıkıştırmak I, 174-12; 174-16; (447-)
 (D-K) öy-: 97 (44)
 (E.N.) oymak: oymak (301)
 (UTİL) oymak: (689)-5
 (G.J.) oj - ~ uj-: to excavate, to undermine, to grave, to corve out, to cut out, to scratch out (212)
58. (B.A.) oyul-: oyulmak, çukurlaşmak; sıkıştırılmak I, 269-3; 269-6; (447-)
 (D-K) oyul-: 138 (44)
 (E.N.) oyulmak: oyulmak, kazılmak (302)
 (UTİL) oyulmak: (692)-5
59. (B.A.) öçür-: söndürmek, yatıştırmak, soluğunu kesmek I, 177-9 (449)
 (D-K) öçür-: 98 (45)
 (E.N.) öçürmek: söndürmek (303)
 (UTİL) öçürmek: (800)-5
 (G.J.) öçür- ~ üçür-: to cause to blot out (217)
60. (B.A.) öğütle-: öğüt vermek, öğütlemek I, 299-9 (453)
 (D-K) öğütle-: 151 (45)
 (E.N.) öğütlemek: öğütlemek (304)

61. (B.A.) ör-: belirlemek; çıkmak, kopmak; yükselmek –bulut-. I, 173-10; (467-)
 (D-K) ör-: 96 (48)
 (E.N.) örlimek: yükselmek (307)
 (UTİL) örlimek: (805)-5
62. (B.A.) örlen-: belirlemek; çıkmak; yükselmek I, 257-21; (464-)
 (D-K) örlen-: 133-4 (48)
 (E.N.) örlimek: yükselmek (307)
 (UTİL) örlimek: (805)-5
63. (B.A.) öt-: bir şeye geçmek, delmek; boşalmak, -karın- sürmek, I, 171-10;
 (467-)
 (D-K) öt-: 95 (49)
 (E.N.) ötmek: geçmek (308)
 (UTİL) ötmek: (791)-5
 (G.J.) öt-: to cross, to pass, to pass by, to ford, to forgive, to pardon, to reach
 (220)
64. (B.A.) pürkür-: bulutlanmak, bürünmek: püskürmek, fışkırmak II, 171-3; (476)
 (D-K) bürkür-: 352 (84)
 (E.N.) pürkimek: fışkırmak, sermek, sıçratmak (328)
 (UTİL) pürkimek: (766)-1
65. (B.A.) sayra-: şakımak, ötüşmek; saçmalamak, hezeyan etmek III, 311-7; (501)
 (D-K) sayra-: 580 (157)
 (E.N.) sayrimağ: ötmek (343)
 (UTİL) sayrimağ: (446)-3
 (G.J.) sajra-: to crow, to sing (of birds) (263)

66. (B.A.) sıkış-: sıkışmak, sıkmakta yardım ve yarış etmek II, 104-22; (515-)
 (D-K) siqiş-: 321 (163)
 (E.N.) siqişmak: sıkışmak (352)
 (UTİL) siqişmak: (696)-3
 (G.J.) siqiş-: to squeeze one another, to wrestle (for fun) (273)
67. (B.A.) sıkış-: sıkışmak, sıkılmak II, 216-16; (515-)
 (D-K) siqliş-: 374 (163)
 (E.N.) siqilişmak: sıkılaşmak
68. (B.A.) siktur-: siktirmek, sıkılmak II, 186-9; (515-)
 (D-K) siqtur-: 359 (163)
 (E.N.) siqturmak: siktirmek (352)
 (UTİL) siqturmak: (695)-3
69. (B.A.) sidh-: işemek, siymek II, 295-18; (521-)
 (D-K) sid-: 634 (160)
 (E.N.) siymek: siymek '356)
 (G.J.) si- ~ si: ~si:j-: to piss, to make water (274)
70. (B.A.) sing-: sinmek, hazmedilmek; işlemek, girmek; saklanmak, sahibine sormadan bir yere girip sinmek III, 391-9; 391-15; (523-)
 (D-K) siñ-: 614 (162)
 (E.N.) siñmek: sinmek (35)
 (G.J.) siñ - ~ siñ-: to digest (275)
71. (B.A.) siñdür-: sindirmek, hazmettirmek; saklamak III, 397-21; (523-)
 (D-K) siñdür-: 617 (162)
 (E.N.) siñdürmek: sindirmek, hazmetmek (3559)
 (G.J.) siñdür-: to digest (275)

72. (B.A.) singür-: yutmak, hazmetmek III, 392-13; (524-)
 (D-K) siğür-: 615) (162)
 (E.N.) siñirmek: sindirmek (355)
73. (B.A.) soluş-: solmak, yaş meyva veya sebze tazeliğini kaybetmek II, 109-13;
 (529)
 (D-K) soluš-: 323 (165)
 (E.N.) solaşmak: solmak (358)
 (UTİL) solaşmak: (557)-3
74. (B.A.) sök-: sökmek, yarmak, yırtmak; diz çökmek II, 22-2; (533-)
 (D-K) sök-: 275 (166)
 (E.N.) sökmek: sökmek (362)
 (UTİL) sökmek: (618)-3
75. (B.A.) sözle-: söylemek, konuşmak III, 297-2; (536-)
 (D-K) sözle-: 574 (167)
 (E.N.) sözlimek: söylemek (363)
 (UTİL) sözlimek: (615)-3
 (G.J.) sözle-: to speak, to talk (279)
76. (B.A.) sözleş- söyleşmek, konuşmak, II, 215-20; (536-)
 (D-K) sözleş-: 374 (167)
 (E.N.) sözleşmek: söyleşmek (363)
 (UTİL) sözleşmek: (615)-3
 (G.J.) sözleş-: to speak, to converse, to talk (279)
77. (B.A.) sür-: sürmek, koğmak, sürgün etmek, devam etmek II, 7-19, 39-10;
 (551-)
 (D-K) sür-: 267 (171)
 (E.N.) sürmek: sürmek, dehlemek, acele ettirmek (369)
 (UTİL) sürmek: (635)-3
 (G.J.) sür~süj-: to purge, to wash away, to execute (281)

78. (B.A.) sürül-: sürülmek, ezilmek II, 123-22; (552-)
 (D-K) sürül-: 330 (171)
 (E.N.) sürülmek: sürülmek (369)
 (UTİL) sürülmek: (636)-3
79. (B.A.) tap-: tapmak; hizmet etmek; bulmak, sezmek, kaybolanı bulmak II, 3-10; (573)
 (D-K) tap-: 264-5 (177)
 (E.N.) tapmak: bulmak (389)
 (UTİL) tapmak: (8)-2
 (G.J.) tap - ~ tép-: to find, to discover, to detect. to get, to provide, to invent to gain, to gather (294)
80. (B.A.) tara-: taramak, dağıtılmak I, 14-9; (576)
 (D-K) tara-: 559 (179)
 (E.N.) tarımak: taramak (390)
 (UTİL) tarımak: (37)-2
 (G.J.) tara-: to comb (295)
81. (B.A.) tarıl-: -bir nesne, ötekisi içine- dağılmak. yayılmak; ayrılmak I, 15-8; (578)
 (D-K) tarıl-: 331 (178)
 (E.N.) tarılmak: dağılmak (390)
 (UTİL) tarılmak: (21)-2
82. (B.A.) tarmaklan-: kol kol kuş pençesi gibi akın etmek; pençe sahibi olmak – kuş-; kol kol olmak –su- II, 274-17; (579)
 (D-K) tarmaqlan-: 402 (179)
 (E.N.) tarmaklanmak: dallanmak (391)
 (UTİL) tarmaklanmak: (33)-2

83. (B.A.) tart: tartmak; cezbetmek; çekmek, uzatmak, germek; getirmek, almak, çıkarmak III, 426-12; (580)
 (D-K) tart-: 628-9 (180)
 (E.N.) tartmak: çekmek: (392)
 (UTİL) tartmak: (24)-2
 (G.J.) tart-: to subtract, to suck, to bend, to smoke, to weigh, to grind, to sustain, to suffer, to fasten (196)
84. (B.A.) tartış-: tartışmak, tartmada yardım etmek; germekte yardım etmek; birbirini cezbetmekte ve çekmekte ve kurmakta yardım etmek; sızlamak II, 205-18; (581)
 (D-K) tartış-: 369 (180)
 (E.N.) tartışmak: çekişmek, tartışmak, münakaşa etmek (391)
 (UTİL) tartışmak: (26)-2
 (G.J.) tartış-: to pull (296)
85. (B.A.) taşu-: taşımak; çıkarıp atmak, koğmak III, 266-17; (583)
 (D-K) taşu-: 561 (180)
 (E.N.) taşumak: taşımak (422)
86. (B.A.) teg-: değmek; dokunmak; ermek; erişmek, varmak; yakalamak; düşmek; hücum etmek II, 19-24; (592)
 (D-K) teg-: 274 (183)
 (E.N.) tegmek: değmek, dokunmak (397)
 (UTİL) tegmek: (165)-2
 (G.J.) teg - ~ tek-: to ouch, to hit, to strike down upon, to reach; (305)
87. (B.A.) tep-: döğmek, vurmak, tepmek I, 526-22; (601)
 (D-K) tep-: 265 (185)
 (E.N.) tepmek: tepmek, çifte atmak (402)
 (UTİL) tepmek: (113)-2
 (G.J.) tep-: to kick (303)

88. (B.A.) terle-: terlemek; kaşığlamak, gebrelemek, silmek III, 293-17; (607)
 (D-K) terle-: 572) (186)
 (E.N.) terlirmek: terlemek (403)
 (UTİL) terlirmek: (136)-2
 (G.J.) terle-: to sweat, to perspire (304)
89. (B.A.) til-: dilmek, uzunluğuna yarmak ve kesmek II, 23-12; (622)
 (D-K) til-: 276 (190)
 (E.N.) tilmak: dilimlemek (412)
 (UTİL) tilmak: (492)-2
 (G.J.) tıl-: to split (307)
90. (B.A.) tile-: dilemek, istemek: beklemek, aramak III, 271-12; (622)
 (D-K) tile-: 563 (190)
 (E.N.) tilirmek: dilemek (412)
 (UTİL) tilirmek: (492)-2
 (G.J.) tile - ~ tille - ~ tıla-: 1. to beg, to ask for, to pray, to request, to be seech, to call 2. to scold, to abuse (308)
91. (B.A.) tiren-: dayanmak; direnmek, çekinmek II, 146-5; (625)
 (D-K) tiren-: 340 (191)
 (E.N.) tirenmek: dayanmak, yaslanmak (414)
 (UTİL) tirenmek: (450)-2
92. (B.A.) tog-: doğmak, meydana çıkmak, belirmek; yükselmek, havalanmak, göğşe ağmak II, 14-22; III, 183-2; (631)
 (D-K) tōg-: 525 (193)
 (E.N.) tuğmak: doğmak (425)
 (UTİL) toğmak: (338)-2
 (G.J.) tug- ~ toq-: to bear, to bring forth children to calve (315)

93. (B.A.) tur-: durmak; çıkmak, yükselmek; ayakta durmak, kalkmak, kalkımak;
zayıflamak II, 6-28; II, 31-18; II, 38-6 (653-654)
(D-K) tur-: 266-7 '200)
(E.N.) turmak: kalkmak (427)
(UTİL) turmak: (324)-2
(G.J.) tur-: to be, to become, to stay, to stand, to abide, to remain, to keep fresh
(316)
94. (B.A.) tutun-: tutulmak; cıllanmak, tutmak; yalnız başına tutmak; tutuşmak
II, 144-3; (663)
(D-K) tutun-: 339 (202)
(E.N.) tutunmak: tutunmak (429)
(UTİL) tutunmak: (312)-2
95. (B.A.) tüg-: düğmek, düğümlemek, bağlamak II, 20-15; (667)
(D-K) tüg-: 274 (203)
(E.N.) tügmek: düğmek, bağlamak (430)
(UTİL) tügmek: (400)-2
(G.J.) tüg-: to fold (319)
96. (B.A.) ula-: ulamak, eklemek; ulaşmak ve buluşmak III, 255-15; (688)
(D-K) ula-: 56 (53)
(E.N.) ulimak: bağlamak, birleştirmek, eklemek (436)
(UTİL) ulimak: (761)-5
(G.J.) ula ~ ulla-: 1. to groft (trees), to combine 2. to dress with manure (322)
97. (B.A.) ur-: urmak, vurmak, değmek; kaymak, yapmak; takmak I, 165-11; (694)
(D-K) ur-: 92 (54)
(E.N.) urmak: urmak, dövmek (438)
(UTİL) urmak: (723)-5
(G.J.) ur - ~ uj - ~ u' - ~ on-: to beat, to knock, to strike, to hit to throw, to mow,
to reap to shear (324)

98. (B.A.) uwul-: ufalanmak, ezilmek I, 197-20; (704)
 (D-K) uwul-: 107-8; (56)
 (E.N.) uvalmak: ufalmak (441)
 (UTİL) uvalmak: (769)-5
99. (B.A.) uyal-: çekinmek, utanmak I, 269-11; (705)
 (D-K) uyal-: 138 (57)
 (E.N.) uyalmak: utanmak (441)
 (UTİL) uyalmak: (772)-5
100. (B.A.) yadh-: döşemek, yaymak, sermek II, 314-2 (724)
 (D-K) yad-: 631 (208)
 (E.N.) yaymak: yaymak, sermek (462)
 (UTİL) yaymak: (536)-6
101. (B.A.) yalgat-: yalatmak ve yutturmak II, 354-20 (734)
 (D-K) yalgat-: 440 (211)
 (E.N.) yalatmak: yalatmak (456)
 (UTİL) yalatmak: (477)-6
 (G.J.) jalat-: to cause to lick (146)
102. (B.A.) yalwar-: yalvarmak, dileğinin yapılmasını istemek III, 100-3 (737)
 (D-K) yalwar-: 485 (211)
 (E.N.) yalvarmak: yalvarmak (457)
 (UTİL) yalvurmak: (491)-6
 (G.J.) jalbar - ~ jalvar - ~ jalv'ar-: to beg, to besech, to entreat (146)

103. (B.A.) yan-: dönmek, döndürmek; korkutmak; tehdit etmek; koşmak, yanmak
 III,65-8 (740)
 (D-K) yan- (bk. ya-): 472-3 (212)
 (E.N.) yanmak: dönmek, geri dönmek
 yanmak: yanmak
 (UTİL) yanmak: (520)-6
 yanmak: (521)-6
 (G.J.) jan-: 1. to burn, to kindle, 2. to return, to turn, back, to turn away,
 to abandon, to give up (147)
104. (B.A.) yap-: örtmek, kapamak; kurmak, yapmak III, 57-21 (744)
 (D-K) yap-: 469 (213)
 (E.N.) yapmak: kapatmak (459)
 (UTİL) yapmak: (401)-6
 (G.J.) yap-: to cover, to close, to lock, to shut, to make, to shut one's eyes,
 to arrange (148)
105. (B.A.) yapın-: örtünmek, kendi başına kapamak III, 83-3 (745)
 (D-K) yapın-: 479 (214)
 (E.N.) yépinmak: örtünmek (466)
106. (B.A.) yaptur-: kapatmak; yaptırmak III, 93-19 (746)
 (D-K) yaptur-: 483 (214)
 (E.N.) yapturmak: kapattırmak (459)
 (UTİL) yapturmak: (399)-6
107. (B.A.) yasıla-: yassılamak, yaymak; sözü açık, geniş ve kinayesiz söylemek
 III, 328-13 (755)
 (D-K) yasıla-: 588 (217)
 (E.N.) yesilimak: yassı hale getirmek; düzeltmek (466)

108. (B.A.) yaşur-: örtmek; örtülmek; gizlemek III, 68-14 (758)
 (D-K) yaşur-: 473 (218)
 (E.N.) yaşurmak: gizlemek, saklamak (471)
 (UTİL) yoşurmak: (592)-6
 (G.J.) jaşur-: to conceal, to hide (151)
109. (B.A.) yazlat-: yazlatmak, yazı geçirtmek, yaylatmak II, 355-15 (760)
 (D-K) yazlat-: 440 (220)
 (E.N.) yazlatmak: yazı geçirtmek (462)
110. (B.A.) yığ-: yığmak, toplamak, bir şeye engel olmak, alıkoymak III, 61-10 (779)
 (D-K) yig-: 470-1 (224)
 (E.N.) yığmak: (bk. jığmak)
       jığmak: toplamak (182)
 (UTİL) yığmak: (759)-6
 (G.J.) jig - ~ jég - ~ jiq-: to collect, to gather, to gain, to refrain, to control (155)
111. (B.A.) yilit-: sıtma tutmak, sıtma ile vücudu ısınmak; ıltmak
 (D-K) yilit-: 423 (226)
 (E.N.) jilitmak: ıltmak, ısıtmak (183)
 (E.N.) ilitmak: ıltmak, ısıtmak (175)
 (UTİL) ilitmak: (345)-6
 (G.J.) jilit-: to make lukewarm (156)
112. (B.A.) yittür-: kaybettirmek; bir şeyi bohça ve bohçaya benzer şeylerde saklatmak III, 94-15 (795)
 (D-K) yittür-: 483 (228)
 (E.N.) jüttürmek: yitirmek, kaybetmek (469)
 (UTİL) yittürmek: (748)-6

113. (B.A.) yolun-: yolunmak; azat edilmek, bırakılmak; boşanmak III, 85-24 (801)
 (D-K) yulun-: 480 (232)
 (E.N.) julunmak: yolunmak, koparılmak (186)
 (UTİL) yolunmak: (628)-6
114. (B.A.) yorit-: yürütmek; -ilaç- içini sürdürmek II, 315-24 (803)
 (D-K) yorit-: 423 (231)
 (E.N.) yorutmak: rahvan yürütmek (471)
 (UTİL) yorutmak: (586)-6
115. (B.A.) yuk-: bulaşmak, sıvanmak, sirayet etmek III, 63-10 (809)
 (D-K) yug-: 471 (234)
 (E.N.) jukmak: bulaşmak, mikrop kapmak (185)
 (UTİL) yukmak: (616)-6
 (G.J.) juq - ~ joq-: to stain, to leave marks, to infect (161)
116. (B.A.) yuktur-: sürdürmek, bulaştırmak III, 96-22 (809)
 (D-K) yuqtur-: 484 (234)
 (E.N.) jukturmak: bulaştırmak (185)
 (UTİL) yuqturmak: (616)-6
 (G.J.) juktur-: to cause to stain (161)
117. (B.A.) yumşat-: sepiletmek, yumuşatmak, sözü veya kitabı çabuk çabuk söylemek ve okumak II, 354-13 (813)
 (D-K) yumşat-: 440
 (E.N.) jumşatmak: yumuşatmak (186)
 (UTİL) yumşatmak: (629)-6
 (G.J.) jumşat-: to cause get soft, to soften (160)

118. (B.A.) yükün-: secde etmek, ibadet etmek, namaz kılmak; büyük önünde eğilmek baş eğmek III, 84-19 (823)
 (D-K) yükün-: 479 (236)
 (E.N.) yükünmek: diz üstü oturmak (472)
 (UTİL) yükünmek: (678)-6

1.4.5. Anlam Değişmesi Görülen Fiiller

1. (B.A.) adhakla-: ayağa vurmak I, 304-24; (6)
 (D-K) adakla-: 154 (5)
 (E.N.) ayağlimak: sona ermek, sona erdirmek (23)
 ayağ: (bk. ayak)
 ayak: ayak (23)
 (UTİL) ayak: (208)
2. (B.A.) adhna-: değişmek; bozulmak I,288-18; (7-)
 (D-K) adna-: 146 (4)
 (E.N.) aynımak: 1. vazgeçmek 2. olgunlaşmak, 3. bulanmak (25)
3. (B.A.) bakın-: birşeyin sonuna bakmak ve düşünmek; beklemek II,142-25; (63)
 (D-K) baqin-: 339 (65)
 (E.N.) békinmak: 1. Bakınmak, etrafına bakınmak, 2. Boyun eğmek, tabi olmak, itaat etmek (38)
 (UTİL) békinmak: (533)-1
4. (B.A.) bez-: titremek II,8-23; (86-)
 (D-K) bez-: 267 (71)
 (E.N.) bezmek: 1. Soğumak, 2. Bezmek, bıkmak, usanmak (37)
 (UTİL) bezmek: (431)-1

5. (B.A.) çal-: yere çalmak, vurmak, yenmek, söz kulağa çakmak II, 24-14; (132)
 (D-K) çal-: 276 (87)
 (E.N.) çalmak: ayak dayamak, ayakla vurmak (69)
 (UTİL) çalmak: (661)-2
 (G.J.) çal-: to play (on instrument), to mix; to clomp the hands (64)
6. (B.A.) çap-: yüzmek; anı çamurla sıvamak, vurmak II, 3-22; (135)
 (D-K) çap-: 265 (86)
 (E.N.) çapmak: III. kazmak. açmak, oymak (71)
 (UTİL) çapmak: (624)-2
 (G.J.) çap-: 1. to smear, to rub, to strike with cutting instrument, to hew, to cut down, to cut one's throat. 2. to gallop 3. to cover (65)
7. (B.A.) çert-: elinden bırakmak bir şeyin ucunu bırakmak III, 426-25; (143-)
 (D-K) çert-: 629 (90)
 (E.N.) çertmek: saklamak, şakırdamak (74)
8. (B.A.) çinik-: gerçekleşmek II, 117-18; (150-)
 (D-K) çiniq-: 327 (92)
 (E.N.) çiniqmak: sağlamlaşmak, çelikleşmek, dayanıklı hale gelmek (81)
9. (B.A.) esil-: uzamak; uzatılmak, (bk asıl-). (I, 196-23; (194-)
 (D-K) esil-: 107 (27)
 (E.N.) ésilmaq: asılmak (127)
 (UTİL) ésilmaq: (83)-6
10. (B.A.) estür-: uzattırılmak, çeltürilnek, gerdirmek, elettirmek I, 221-9; (197-)
 (D-K) estür-: 118 '27)
 (E.N.) östürmek: büyütme, yetiştirmek (307)
 (UTİL) östürmek: (831)-5

11. (B.A.) ez-: kazımak, sıyırmak I, 165-14; (209-)
 (D-K) ez-: 92 (31)
 (E.N.) ezmek: ezmek, mıcıklamak, çiğnemek (120)
 (UTİL) ezmek: (260)-1
 (G.J.) ez-: to crush, to smash, to smash into preces (44)

12. (B.A.) ırğa-: sallamak, ırgalamak I, 283-18; (218-)
 (D-K) ırğa-: 144 (35)
 (E.N.) ırğımak: atlamak, sıçramak (178)
 (UTİL) ırğımak: (211)-6

13. (B.A.) ırgat-: ırgalatmak, sallatmak I, 263-20; (218-)
 (D-K) ırgat-: 135-6 (35)
 (E.N.) ırğitmak: bir yana atmak; kenara atmak (178)
 (UTİL) ırğitmak: (210)-6
 (G.J.) ırgat-: to cause to shake down (135)

14. (B.A.) kariş-: karışmak; kamaşmak; karşılanmak; karşı koymak II, 98-5; (271-)
 (D-K) qariş-: 317 (131)
 (E.N.) kərişmak: inat etmek; aksilik yapmak (233)
 (UTİL) kərişmak: (375)-4

15. (B.A.) ker-: germek, çekip uzatmak; kapatmak; fırıtmek, havlamak II, 8-12:
 (302)
 (D-K) ker-: 267 '102)
 (E.N.) kermek: açmak; düzeltmek, doğrultmak; germek; kabartmak (195)
 (UTİL) kermek: (532)-4

16. (B.A.) kökle-: eğer bağını sıkı bağlamak III, 300-18; (357-)
 (D-K) kökle-: 575 (108)
 (E.N.) köklemek: teğetlemek (203)
 (UTİL) köklimek: (668)-4

17. (B.A.) köklet-: eğer tahtalarını diktirmek, bağlatmak II, 328-3; (357-)
 (D-K) köklet-: (108)
 (E.N.) kökletmek: teğelletmek (203)
 (UTİL) kökletmek (667)-4
18. (B.A.) sal-: atmak, bir şeyle işaret etmek; göndermek, götürmek; toplamak,
 toplu hale getirmek II, 24-23; (485-)
 (D-K) sal-: 276 (153)
 (E.N.) salmak: koymak, yerleştirmek, çıkarmak (339)
 (UTİL) salmak: (413)-3
 (G.J.) sal-: to place, to put, to set, to by to orrange, to plant, to display to throw,
 to found (264)
19. (B.A.) sarkıt-: damlatmak II, 339-22; (493-)
 (D-K) sarqıt-: 433 (156)
 (E.N.) sarkitmak: sarkitmak (342)
 (UTİL) sarkitmak: (381)-3
20. (B.A.) silkin-: silkinmek; ürpermek II, 246-13; (522-)
 (D-K) silkin-: 389 (162)
 (E.N.) silkinmek: sallanmak, ırganmak (353)
 (UTİL) silkinmek: (704)-3
21. (B.A.) sokul-: bir şeyin içine sokulmak; döğütölerek incetilmek
 II, 125-18, 12521; (529-)
 (D-K) suqul-: 331 (169)
 (E.N.) soqulmak: dövölmek, çarpılmak (358)
 (UTİL) soqulmak: (554)-3

22. (B.A.) sokuş-: döğerek inceltmekte yardım ve yarış etmek II, 104-18; (529-)
 (D-K) soquş-: 321 (165)
 (E.N.) sokuşmak: dövüşmek, çarpışmak, savaşmak (358)
 (UTİL) sokuşmak: (558)-3
 (G.J.) soquş - ~ soqoš - ~ soquş-: to fight, to butt each other (277)
23. (B.A.) süçi-: tatlılanmak ve güzelleşmek III, 258-3; (547-)
 (D-K) süçi-: 558 (170)
 (E.N.) çüçümek: ekşimek (88)
 (UTİL) çüçümek: (719)-2
24. (B.A.) sürt-: sürtmek, sürmek III, 427-3; (552-)
 (D-K) sürt-: 629 (171)
 (E.N.) sürtmek: silmek, kurulamak
 (UTİL) sürtmek: (632)-3
 (G.J.) sürt - ~ süjt-: to smear, to doubt, to wipe, to caress (282)
25. (B.A.) taşla-: taşlamak; gurbete gitmek; dışarılıklı olmak III, 294-6; (583)
 (D-K) taşla-: 573 (180)
 (E.N.) taşlimak: atmak, fırlatmak, bırakmak (393)
 (UTİL) taşlimak: (52)-2
26. (B.A.) tazar-: kelleşmek II, 77-12; (591)
 (D-K) tazar-: 307 (183)
 (E.N.) tazarmak: temizlenmek (395)
27. (B.A.) tegiş-: muhakeme olmak; -bir yere- eğmek; dürüm dürüşmek
 II, 105-21, II, 106/19; (594)
 (D-K) tegiş-: 321 (183)
 (E.N.) tégişmek: değinmek, dokunmak; birbirini rahatsız etmek (408)

28. (B.A.) telmir-: sağı sola bakınmak –bir şey istemek için- II, 180-2 (597)
 (D-K) telmir-: 356 (184)
 (E.N.) telmürmek: intizar olmak (399)
 (UTİL) telmürmek: (183)-2
29. (B.A.) tık-: tıkmak, doldurmak II, 16-20; (614)
 (D-K) tik-: 274 (189)
 (E.N.) tikmağ: sokmak, gizlemek (411)
 (UTİL) tıkmak: (467)-2
 (G.J.) tıq-: to put, to put on, to stuff, to stuff into, to press, to insert, to fix, to sew (307)
30. (B.A.) tolğan-: dolanmak, kendini dolamak; içi bulanıp kusma gelmek;
 II, 241-18; (636)
 (D-K) tolğan-: 387 (194)
 (E.N.) tolğanmağ: çevrilmek, döndürülmek (418)
 (UTİL) tolğanmağ: (276)-2
 (G.J.) tolğan-: to turn and twist (311)
31. (B.A.) töz-: soğuktan acıkmak III, 182-11; (648)
 (D-K) töz-: 525 (195)
 (E.N.) tözmek: sabretmek, dayanmak, tahammül etmek (424)
32. (B.A.) yaltur-: ateşi alevlendirmek III, 97-11 (737)
 (D-K) yaltur-: 484 (208)
 (E.N.) yaltırmağ: ısıldamak, parıldamak (457)
 (UTİL) yaltırmağ: (481)-6
33. (B.A.) yaşnat-: şimşek çaktırmak; parlatmak II, 356-18 (757)
 (D-K) yaşnat-: 441 (218)
 (E.N.) yaşnatmağ: çiçeklendirmek; geliştirmek, ilerletmek (461)
 (UTİL) yaşnatmağ: (458)-6

34. (B.A.) yaztur-: çözdürmek; yanıltmak III, 95-12 (767)
 (D-K) yaztur-: 484 (221)
 (E.N.) yazdurmak: yaydırmak, serdirmek (462)
35. (B.A.) yetil-: güdülme, yedilmek , 106-9 (777)
 (D-K) yetil-: 476-7 (223)
 (E.N.) yétilmek: yedeği götürmek, elinden tutup götürmek (467)
36. (B.A.) yüz-: yüzmek, soymak; yayılmak ve dağılmak III, 59-23; (827)
 (D-K) yüz-: 470 (237)
 (E.N.) üzmek: koparmak, kesmek; geliş gidişi kesmek (448)
 (UTİL) üzmek: (878)-5

1.5. Divanü Lügati't-Türk ve Yeni Uygur Türkçesi'ndeki Ortak Fiilleri Yapı Bilgisi Özellikleri

1.5.1. Basit Fiiller

1. (B.A.) aç-: açmak; aramak; fethetmek I, 163-27; (2-)
 (D-K) aç-92 (3)
 (E.N.) açmak: açmak (3)
 (UTİL) açmak: (36)-1
 (G.J.) aç-: 1. to be hungry 2. to open (11)
2. (B.A.) ac-: karnı acıkmak I, 172-7; (2-)
 (D-K) aç: 95 (3)
 (E.N.) aç: aç (2)
 açılmak: acıkmak (121)
 (UTİL) açmak: (37)-1
 (G.J.) aç-: 1. to be hgnry 2. to open (11)

3. (B.A.) aç-: ekşimek, -yara, vîcut- acımak III, 252-19; (2)
 (D-K) açi-: 555 (4)
 (E.N.) aççik: acı (2)
 (UTİL) éçimak: (73)-6
 (G.J.) éçi-: to be sour, to be bitten (32)
4. (B.A.) adhır-: ayırmak III, 228-1; (7)
 (D-K) adır-: 98 (4)
 (E.N.) ayırmak: ayırmak (24)
 (G.J.) ajri - ~ éjri-: to divide, to seperate (17)
5. (B.A.) ag-: çıkmak, belirmek; aşmak, yükselmek, ağmak; değişmek, başkalaşmak, bozulmak, meyletmek, dönmek I, 173-26; (9-)
 (D-K) āg-: 96 (20)
 (E.N.) ağmak: sapmak, konudan uzaklaşmak, kaymak (4)
 (UTİL) ağmak: (114)
6. (B.A.) agna-: -hayvanlar- yatıp debelenmek; kekelemeleşmek, dili tutulmak I,289-5; (11-)
 (D-K) agna-: 147 (6)
 (E.N.) ağnimak: ağnamak (4)
 (G.J.) égina-: to roll oneself (about horses) (33)
7. (B.A.) agrı-: ağrımak I,274-2; (11-)
 (D-K) agri-: 140 (6)
 (E.N.) ağrimak: hastalanmak (4)
 (UTİL) ağrimak: (113)
 (G.J.) agri - ~ aigri - ~ aigra - ~ agra-: to ache, to smart, to pain, to fell ill, to be ill to be in grief (14)

8. (B.A.) axsa-: aksamak. topallamak I, 276-18; (14-)
 (D-K) axsa-: 141 (17)
 (E.N.) axsimak: aksamak (6)
 (G.J.) axsi-: to limp (15)
 aqsa~ aqsé-: to limp (25)
9. (B.A.) ak-: akmak. I, 169-8; (15-)
 (D-K) āq-: 93
 (E.N.) akmak: akmak, sızmak (7)
 (UTİL) akmak: (141)-1
 (G.J.) aq-: to flow, to float, to run (water), to leak (24)
10. (B.A.) al-: almak I, 168-24; (17-)
 (D-K) al-: 94 (7)
 (E.N.) almak: almak (11)
 (UTİL) almak: (172)
 (G.J.) al - ~ ol-: to take, to get, to obtain, to seize, to steal, to collect, to acquire, to have, to buy, to purchase, to have, to marry, to engage (17)
11. (B.A.) art-: artmak III, 425-10; (37)
 (D-K) art-: 628 (13)
 (E.N.) artmak: artmak, çoğalmak (17)
 (UTİL) artmak: (61)-1
 (G.J.) art - ~ a:t - ~ a.t-: to load, to lade (26)
12. (B.A.) as-: asmak I, 173-20; (40)
 (D-K) ās-: 96 (13)
 (E.N.) asmak: asmak (18)
 (UTİL) asmak: (102)-1
 (G.J.) as-: to hang, to hang up, to suspend (27)

13. (B.A.) aş-: aşmak, bir tepeyi öbür yana geçmek I, 173-23; (42)
 (D-K) āš-: 96 aş-: 74 (14)
 (E.N.) aşmak: aşmak (19)
 (UTİL) aşmak: (109)-1
 (G.J.) aş-: 1. to pass, to leave, to leave its tree, 2. to be left, to remain 3. to increase 4. to cover (28)
14. (B.A.) at-: atmak I, 170-10, 43-27; (47-)
 (D-K) at-: 95 (15)
 (E.N.) atmak: fırlatmak, ateş açmak, bırakmak, vurmak (21)
 (UTİL) atmak: (22)-1
 (G.J.) at - ~ a.t - ~ a:t - : to throw, to fling, to hurl, to dash, to discharge. to shoot, to fire a gun, to beat, to kill to send away (29)
15. (B.A.) az-: azmak, yoldan çıkmak I, 173-11; (56-)
 (D-K) āz-: 96 (18)
 (E.N.) azmak: azmak, yanılmak, sapmak, yoldan çıkmak (26)
 (UTİL) azmak: (85)-1
 (G.J.) az-: to lose one's way to go astray (30)
16. (B.A.) bak-: bakmak, gözükmek II, 16-14; (61)
 (D-K) baq-: 272 (64)
 (E.N.) bakmak: bakmak, beslemek, itibar etmek (28)
 (UTİL) bakmak: (387)-1
 (G.J.) baq-: to see, to look, to look around, to look after to watch, to visit (47)
17. (B.A.) bas-: basmak, üzerine çökmek, yıkmak II, 10-21; 71)
 (D-K) bas-: 268-9 (66)
 (E.N.) basmak: basmak (31)
 (UTİL) basmak: (349)-1
 (G.J.) bas-: to press, to impress, to print, to suppress, to vanquish, to load, to pack, to overgrow, to overflow, to blow the bellows, to puff, along (48)

18. (B.A.) bele-: belemek, beşiğe bağlamak; bulaştırmak III, 270-25; (81)
 (D-K) bele-: 563 (70)
 (E.N.) mélimek: bulamak, batırmak, daldırmak (2719)
19. (B.A.) bér-: vermek, gelmek III, 180-17; (83)
 (D-K) bēr-: 524 (70)
 (E.N.) bermek: vermek (35)
 (UTİL) bermek: '425)-1
 (G.J.) ber - ~ be - ~ be. - ~ be: - ~ ver-: to give, to pay, to lend, to pour, to send,
 to marry to give (53)
20. (B.A.) bez-: titremek II,8-23; (86)
 (D-K) bez-: 267 (71)
 (E.N.) bezmek: 1. Soğumak, 2. Bezmek, bıkmak, usanmak (37)
 (UTİL) bezmek: (431)-1
21. (B.A.) beze-: bezemek, nakışlamak III,263-26; (86-)
 (D-K) beze-: 560 (69)
 (E.N.) bézimek: bezemek, süslemek (39)
22. (B.A.) bıç-: kesmek, biçmek II,4-22; (87-)
 (D-K) bič-: 265 (72)
 (E.N.) piçmak: 1. biçmek 2.enemek, hadım etmek (322)
 (UTİL) piçmak: (783)-1
23. (B.A.) bil-: bilmek II,22-12; (90)
 (D-K) bil-: 275 (72)
 (E.N.) bilmek: bilmek (42)
 (UTİL) bilmek: (587)-1
 (G.J.) bil-: to know, to understand, to recognize (55)

24. (B.A.) boğ-: boğmak II,14-14; (98-)
 (D-K) bog-: 270-1 (75)
 (E.N.) boğmak: boğmak (46)
 (UTİL) boğmak: (467)-1
 (G.J.) bog-: to choke, to strangle (57)
25. (B.A.) boz-: bozmak, yıkmak II,8-26; (106)
 (D-K) boz-: 268 (78)
 (E.N.) bozmak: bozmak (54)
 (UTİL) bozmak: (500)-1
 (G.J.) boz - ~ buz-: to destroy; to spoil, to corrupt, to ruin (59)
26. (B.A.) buxsa-: kabul etmemek; zorla yapmak III,284-5; (111)
 (D-K) bogza-: boxsa-: 568 (76)
 (UTİL) buşsumak: (491)-1
27. (B.A.) buk-: bükmek, kıvrırmak (II,16-19; (111)
 (D-K) bük-: 273 (83)
 (E.N.) pükme: bükme, katlamak, kıvrırmak (328)
 (UTİL) pükme: (768)-1
 (G.J.) bök - ~ bük-: to knell (52)
28. (B.A.) bulga-: bulandırmak, barıştırmak, bulanıp, bulanıp kusayazmak,
 öfkelenlendirmek III, 289-16; (114)
 (D-K) bulga-: 570-1 (80)
 (E.N.) bulgātmaq: 1. Çalkalamak, 2. Kirlletmek, 3. Bulandırmak, 4. Sallamak (52)
 (UTİL) bulğimak: (507)-1
29. (B.A.) buş-: sıkılmak, can sıkılmak: usanmak II,12-7; (119)
 (D-K) buş-: 269 (82)
 (E.N.) puşmaq: can sıkılmak (327)
 (UTİL) puşmak: (754)-1

30. (B.A.) butı-: budamak III, 337-2; (120)
 (D-K) buti-: 591 (82)
 (E.N.) putimak: budamak, budak kesmek (328)
 (UTİL) putimak: (743)-1
31. (B.A.) buyur-: buyurmak, emretmek III, 186-5; (121)
 (D-K) buyur-: (526) (82)
 (E.N.) buyurmak: 1. emretmek, 2. ısmarlamak (54)
 (UTİL) buyurmak: (511)-1
 (G.J.) bujur-: to command, to order, to send, to permit to send someone, to send a messenger (60)
32. (B.A.) bür-: büzmek II, 6-18; (125)
 (D-K) bür-: 266 (83)
 (E.N.) pürmek: kıvrırmak (328)
 (UTİL) pürmek: (766)-1
33. (B.A.) büt-: ses kısılmak, açılmak; borcu veya alacağı gerçekleşmek yara kapanmak; sona ermek, yok olmak; bir şeye inanmak ikrar etmek II, 294-10; (126-)
 (D-K) büt-: 413 (84)
 (E.N.) pütmek: (III) iyi olmak, kapanmak, et bağlamak (329)
34. (B.A.) büt-: bitmek –nevşü nema-; yaratılmak doğmak II, 294-16; (126-)
 (D-K) büt-: 413 (84)
 (E.N.) pütmek: I bitmek (329)
35. (B.A.) çak-: çakmak, eriştirmek, kışkırtmak II, 17-9; (131-)
 (D-K) çağ-: 276 (87)
 (E.N.) çağmak: kırmak, basmak-sokmak, ısırarak-yakmak (68)
 (UTİL) çağmak: (649)-2
 (G.J.) çağ-: 1. to break, to smash to crock, to strike, 2. to call, to invite 3. to speak jestingly 4. to slander (66)

36. (B.A.) çak-: -kuş-aşağı inmek III. 46-7; (131-)
 (D-K) çağ-: 272 (87)
 (UTİL) çakmak: (651)-2
37. (B.A.) çal-: yere çalmak, vurmak, yenmek, söz kulağa çakmak II. 24-14; (132)
 (D-K) çal-: 276 (87)
 (E.N.) çalmak: ayak dayamak, ayakla vurmak (69)
 (UTİL) çalmak: (661)-2
 (G.J.) çal-: to play (on instrument), to mix; to clomp the hands (64)
38. (B.A.) çantur-: caydırmak II, 182-20; (135)
 (D-K) çontur-<çondtur-: 358 (86)
 (E.N.) çandurmak: yanılmak (70)
 (UTİL) çandurmak: (663)-2
39. (B.A.) çap-: yüzmek; anı çamurla sıvamak, vurmak II, 3-22; (135)
 (D-K) çap-: 265 (86)
 (E.N.) çapmak: III. kazmak, açmak, oymak (71)
 (UTİL) çapmak: (624)-2
 (G.J.) çap-: 1. to smear, to rub, to strike with a cutting instrument, to hew, to cut down, to cut one's throat, 2. to gallop 3. to cover (65)
40. (B.A.) çarla-: cırlamak, ağlamak, bağırarak, III, 295-21; (136-)
 (D-K) çarla-: 573 (87)
 (UTİL) çarlamak: (639)-2
41. (B.A.) çek-: kitap noktalamak, alttan kan almak, sıkılan oku çekmek çekerek bağlamak II, 21-11, 21-22; (139-)
 (D-K) çek-: 274 (89)
 (UTİL) çekmek: (679)-2
 (G.J.) çek-: 1., to smoke, 2. to undergo, to endure (69)

42. (B.A.) çert-: elinden bırakmak bir şeyin ucunu bırakmak III, 426-25; (143-)
 (D-K) çert-: 629 (90)
 (E.N.) çertmek: saklamak, şakırdamak (74)
43. (B.A.) çet-: erişmek (bkz. yèt-) II, 314-17; (143-)
 (D-K) yet-: 422 (223)
 (E.N.) yetmek: varmak, yetişmek (464)
 (UTİL) yetmek: (540)-6
44. (B.A.) çiğ-: dürmek, çıkınlamak, bağlamak II, 15-2; (145-)
 (D-K) çiğ- / cig-: 275 (91)
 (E.N.) çigmek: düğümlemek; bağlamak (78)
 (UTİL) çigmek: (773)-2
45. (B.A.) çij-: binilmek veya yüklenmek istenen yağırlı hayvan eğinmek
 (bkz. çijtür) II, 9-15; (146-)
 (D-K) çiž-: 268 (94)
 (E.N.) çijgan: doru (78)
46. (B.A.) çık-: çıkmak (bkz. taşık-) II, 18-6; (146-)
 (D-K) tašiq-: 326-7 (180)
 čiq-: 273 (93)
 (E.N.) çıkmak: çıkmak (80)
 (UTİL) çıkmak: (765)-2
 (G.J.) čiq-: to go, to go away, to leave, to go out, to go off; to depart, to goup,
 to fly up, to arise; to march of, to come, to show, to contain (70)
47. (B.A.) çık- : nemlenmek III, 184-3; (147-)
 (D-K) čiq-: 525 (90)
 (UTİL) çıkmak: (765)-2

48. (B.A.) cınık-: gerçekleşmek II, 117-18; (150-)
 (D-K) činiq-: 327 (92)
 (E.N.) cınıkmak: sağlamlaşmak, çelikleşmek, dayanıklı hale gelmek (81)
49. (B.A.) çigil-: düğüm sıkıştırmak, ip düğümlemek II, 134-5; (151-)
 (D-K) čigil-: 334 (91)
 (E.N.) çigilmek: bağlanmak, düğümlemek (78)
 (UTİL) çigilmek: (775)-2
 (G.J.) čigil-: to be knotted, to knot (72)
50. (B.A.) çök-: diz çökmek, dibe çökmek II, 21-17; (157-)
 (D-K) čök-: 275 (95)
 (E.N.) çökmek: çökmek, dalmak, batmak (86)
 (UTİL) çökmek: (712)-2
 (G.J.) čök-: to sink (76)
51. (B.A.) çöm-: dalmak, çimmek I, 401-12; (158-)
 (D-K) čom~čöm-: čom-: 277 ~ čöm-: 202 (94)
 (E.N.) çömmek: suya girmek, denize girmek, yıkanmak (86)
 (UTİL) çömmek: (716)-2
52. (B.A.) çum-: insan suya dalmak II, 26-24; (160-)
 (D-K) čom~čöm-: čom-: 277 (94)
 (E.N.) çömmek: suya girmek, denize, girmek, yıkanmak (86)
 (UTİL) çömmek: (716)-2
53. (B.A.) çüj-: çekerek uzatmak uzunluğuna çekmek II, 9-21; (162-)
 (D-K) čöž-: 268 (95)
 (UTİL) çüşmek: (722)-2
54. (B.A.) çüm-: ördek suya çok iyice dalmak II, 26-27; (163-)
 (D-K) čom~čöm-: čöm-: 202 (94)
 (E.N.) çömmek: suya girmek, denize girmek, yıkanmak (86)
 (UTİL) çömmek: (716)-2

55. (B.A.) eg-: eġmek I, 168-20; (170-)
 (D-K) eg-: 94 (20)
 (E.N.) egmek: eġmek, iġmek (110)
 (UTİL) egmek: (288)-1
 (G.J.) eg-: to bend, to bow (98)
56. (B.A.) ek-: bir şey ekmek I, 168-14; (173-)
 (D-K) ek-: 94 (21)
 (E.N.) ékmek: ekmek, tohumu serpmek (124)
 (UTİL) ekmek: (285)-1
57. (B.A.) eksü-: eksilmek I, 278-5; (175-)
 (D-K) egsü-: 141-2 (20)
 (E.N.) öksümek: hıçkırarak ağlamak, hüngür hüngür ağlamak (304)
 (UTİL) öksümek: (837)-5
58. (B.A.) em-: emmek I, 169-20; (178-)
 (D-K) em-: 94 (22)
 (E.N.) emmek: emmek (113)
 (UTİL) emmek: (306)-1
 (G.J.) em - ~ em - ~ im-: to suck (41)
59. (B.A.) enġ-: şaşmak I, 174-20; (182-)
 (D-K) eñ-: 97 (24)
 (E.N.) õñmek: solmak, rengi atmak (306)
 (UTİL) õñmek: (843)-5
60. (B.A.) er-: olmak, imek (bk. ér-). I, 164-17; (187)
 (D-K) er-: 92 (25)
 (E.N.) erdi: yardımcı fiil (126)
 (G.J.) e - ~ er - ~ ér-: to be, to become (99)

61. (B.A.) eri-: erimek III, 367-23; (189-)
 (D-K) erü-: 555 (25)
 (E.N.) érimek: erimek (126)
 (UTİL) érimek: (80)-6
 (G.J.) eri-: to melt, to obliterate (99)
62. (B.A.) ert-: geçmek III, 425-18; (192-)
 (D-K) ert-: 628) (26)
 (UTİL) értmak: (76)-6
63. (B.A.) erü-: erimek III, 252-25; (193)
 (D-K) erü-: 555 (25)
 (E.N.) érimek: erimek (126)
 (UTİL) érimek: (80)-6
 (G.J.) eri-: to melt, to obliterate (99)
64. (B.A.) es-: esmek; kalburlayarak savurmak, uzatmak I, 165-20; (194-)
 (D-K) es-: 93 (26)
 (E.N.) éşiş: (esmek'ten) esme. esmek, esinti (127)
 ösmek: büyümek (307)
 (UTİL) esmek: (272)-1
65. (B.A.) eş-: eşmek; taşmak; -at hakkında- yrga yürümek I, 166-14; (197-)
 (D-K) eş-: 93 (27)
 (UTİL) eşmek: (276)-1
66. (B.A.) ét-: (yardımcı fiil) yapmak, etmek, eylemek; kılmak I, 171-28; (201)
 (D-K) et-: 163 (29)
 (E.N.) etmek: etmek, kılmak, yapmak
 (UTİL) etmek: (231)-1
 (G.J.) et-: to do, to make, to close, to fasten, to lack, to shut, to wipe to prepare
 (100)

67. (B.A.) eymen-: utanmak, çekinmek I, 270-16; (209-)
 (D-K) eymen-: 138 (31)
 (E.N.) eymenmek: çekinmek (119)
 (UTİL) eymenmek: (321)-1
68. (B.A.) ez-: kazımak, sıyırmak I, 165-14; (209-)
 (D-K) ez-: 92 (31)
 (E.N.) ezmek: ezmek, mıcıklamak, çiğnemek (120)
 (UTİL) ezmek: (260)-1
 (G.J.) ez-: to crush, to smash, to smash into pieces (44)
69. (B.A.) ıl-: inmek I, 169-17; (216-)
 (D-K) ıl-: 94 (33)
 (UTİL) ılmak: (340)-6
70. (B.A.) ırğa-: sallamak, ırgalamak I, 283-18; (218)
 (D-K) ırğa-: 144 (35)
 (E.N.) ırgımak: atlamak, sıçramak (178)
 (UTİL) ırgımak: (211)-6
71. (B.A.) iç-: içmek, bir şeyi içmek veya sorup içine çekmek I, 164-11; (223-)
 (D-K) iç-: 29 (31)
 (E.N.) içmek: içmek (172)
 (UTİL) içmek: (191)-6
 (G.J.) iç - ~ iç - ~ is-: to drink: to eat (137)
72. (B.A.) ilen-: kötü dua etmek, ilenmek; ayıblamak, takdir etmek I, 204-17; (230)
 (D-K) ilen-: 111 (33)
 (UTİL) ilenmek: (333)-6
73. (B.A.) ilet-: iletmek, götürmek I, 214-4; (231-)
 (D-K) ilet-: 115 (22)
 (UTİL) iletmek: (333)-6

74. (B.A.) isi-: ısınmak III, 253-12; (236)
 (D-K) isi-: 556 (36)
 (UTİL) ıssımak: (253)-6
 (G.J.) ısı-: to be warm, to warm (136)
75. (B.A.) işen-: güvenmek; inanmak I, 202-7; (239-7)
 (D-K) işen-: 110 (37)
 (E.N.) işenmek: inanmak, güvenmek (180)
 (G.J.) işen - ~ işan-: to believe; to trust (143)
76. (B.A.) işit-: işitmek I, 428-9; (239)
 (D-K) eşit-: 114 (28)
 (E.N.) işitmek: işitmek, duymak (180)
 (UTİL) işitmek: (292)-6
 (G.J.) işit - ~ işit-: to hear, to listen (143)
77. (B.A.) kabar-: kabarmak II, 71-20; (243)
 (D-K) qapar- j qāpar-: 305 (127)
 (E.N.) karpamak: kabarmak, şişmek, taşmak (220)
 (UTİL) karmak: (4)-4
78. (B.A.) kaç-: kaçmak: gitmek II, 5-4; (243-)
 (D-K) qaç-: 265 (122)
 (E.N.) kaçmak: kaçmak (215)
 (UTİL) kaçmak: (35)-4
 (G.J.) qaç: to flee, to desert, to get away, to run away (235)
79. (B.A.) kadhır-: büktürmek, eğdirmek, burdurmak; reddetmek II, 76-14; (248-)
 (D-K) qadır-: 307 (123)
 (E.N.) kayırmak: geri vermek, iade etmek, geri göndermek, döndürmek, çevirmek (228)
 kayırmak: açmak, doğrultmak, bir yana çekmek, bükmek (228)
 (UTİL) kayırmak: (182)-4

80. (B.A.) kak-: kakmak, hafifçe vurmak II, 293-11; (251-)
 (D-K) qaq-: 412 (128)
 (E.N.) akmak: akmak, kakmak, vurmak (217)
 (UTİL) akmak: (117)-4
 (G.J.) qaq-: to beat, to knock, to shake the dust out of garments, to shake; to hammer out (239)
81. (B.A.) kal-: kalmak, bırakmak II, 25-13; (254-)
 (D-K) qal-: 276-6 (124)
 (E.N.) almaq: kalmak (217)
 (UTİL) almaq: (130)-4
 (G.J.) qal-: to remain, to be left, to stay, to stand, to endure. to appear, to be (236)
82. (B.A.) kama-: kamaşmak III, 272-17; (257)
 (D-K) qama-: 564 (125)
 (E.N.) amaşmaq: kamaşmak (218)
 (UTİL) amımak: (142)-4
 (G.J.) qama-: to blunt of, to wear away (237)
83. (B.A.) kan-: su ve başka şeylere kanmak I, 377-1; (260)
 (D-K) qān-: 526 (126)
 (E.N.) anmaq: kanmak (219)
 (UTİL) anmaq: (165)-4
 (G.J.) qan: to quench, to slake one's thirst, to drink one's fill to get more than (237)
84. (B.A.) karga-: lanet etmek, beddua etmek III, 290-3; (268)
 (D-K) qarga-: 571 (129)
 (E.N.) arğımak: lanetlemek, beddua etmek (222)
 (UTİL) kargımak: (74)-4
 (G.J.) qarga - ~ qaga-: to curse (240)

85. (B.A.) karı-: kocalmak, yaşlanmak, kocamak III, 263-3; (269-)
 (D-K) qari-: 560 (129)
 (E.N.) kërımak: yaşlanmak (232)
 (UTİL) kërımak: (276)-4
86. (B.A.) kaşı-: kaşımak III, 267-16; (277-)
 (D-K) qasi-: 562 (132)
 (E.N.) kâşlimak: kaşımak (224)
 (UTİL) kâşlimak: (109)-4
87. (B.A.) kat-: katmak, karıştırmak, katılaşmak sert olmak, mihnete ve sıkıntıya düşmek, yorulmak II, 295-24; (278)
 (D-K) qat-: 413 (132)
 (E.N.) kâtmak: katmak, eklemek, ilave etmek (226)
 (UTİL) kâtmak: (28)-4
 (G.J.) qat-: 1. to add, to affix, to put to, to join. to mix to give 2. to grow hard (242)
88. (B.A.) kaygur-: kayırmak, kaygılanmak (bk. kadhgur-) III, 194-1; (285-)
 (D-K) qadgur - ~ qaygur-: 363 paygur-: 530 (123)
 (E.N.) kâygurmak: (bk. kâygulanmak)
 kâygulanmak: kaygılanmak (227)
 (UTİL) kâygulanmak: (184)-4
89. (B.A.) kayın-: kaynamak (bk. kayna-) III, 191-2; (285-)
 (D-K) qayna - ~ qayın-. 528 (134)
 (E.N.) kâynımak: kaynamak (228)
 (UTİL) kâynımak: (189)-4

90. (B.A.) kaytur-: kayırmak, yardım ettirmek III, 193-4; (286)
 (D-K) qaytur-: 529 (123)
 (E.N.) qayturmaq: geri çevirmek, döndürmek (229)
 (UTİL) qayturmaq: (176)-4
91. (B.A.) kazmak-: at haşarılaraq ve çamışlanaraq ayağıyla yeri kazmak;
 kazılmak II, 10-8; (287-)
 (D-K) qaz-: 268 '135)
 (E.N.) qazmaq: kazmak (229)
 (UTİL) qazmaq: (98)-4
92. (B.A.) kazgan-: kazanmak II, 249-26; (287-)
 (D-K) qazgan-: 391 (135)
 (E.N.) qazanmaq: kazanmak (229)
 (UTİL) qazanmaq: (97)-4
 (G.J.) qazgan-: to gain (242)
93. (B.A.) keç-: geçmek, ölmek II, 5-12; (289-)
 (D-K) keç-: 266 (99)
 (E.N.) keçmek: nehri yürüyerek geçmek (193)
 (UTİL) keçmek: (528)-4
 (G.J.) keç - ~ keš - ~ kič-: to pass, to wade, to ford (168)
94. (B.A.) keç-: gecikmek III, 80-7; (290)
 (D-K) keç-: 524 (99)
 (E.N.) kéçikmek: gecikmek (196)
 (UTİL) kéçikmek: (725)-4
95. (B.A.) kedh-: giymek II, 296-3; (292)
 (D-K) kéđ-: 634 (100)
 (E.N.) keymek: (bk. kiymek) 196)
 kiymek: giymek (201)
 (UTİL) kiymek: (177)-4

96. (B.A.) keğir-: geğirmek II, 84-12; (294-)
 (D-K) keğir-: 307 (100)
 (E.N.) keğirmek: geğirmek (197)
97. (B.A.) kel-: gelmek I, 26-12; (295)
 (D-K) kel-: 277 (100)
 (E.N.) kelmek: gelmek (193)
 (UTİL) kelmek: (548)-4
 (G.J.) kel - ~kil-: to come, to arrive (169)
98. (B.A.) kemür-: kemirmek II, 86-1; (299)
 (D-K) kemür-: 311 (101)
 (E.N.) kémirmek: kemirmek (198)
 (UTİL) kémirmek: (744)-4
99. (B.A.) ker-: germek, çekip uzatmak; kapatmak; ürümek, havlamak II, 8-12;
 (302-)
 (D-K) ker-: 267 '102)
 (E.N.) kermek: açmak; düzeltmek, doğrultmak; germek: kabartmak (195)
 (UTİL) kermek: (532)-4
100. (B.A.) kes-: kesmek II, 11-18; (305-)
 (D-K) kes-: 269 (103)
 (E.N.) kesmek kesmek (195)
 (UTİL) kesmek: (537)-4
 (G.J.) kes-: to cut, to cut off, to cut short, to cut down, to shear, to saw, to pass
 (171)
101. (B.A.) ket-: giymek II, 296-1; (307-)
 (D-K) ket-: bk. keç-:
 keç-: 634 (99)
 (E.N.) keymek-: (bk. kiymek) (196)
 kiymek: giymek (201)

(UTİL) kiymek: (777)-4

102. (B.A.) kez-: gezmek, dolaşmak II, 10-11; (310-)

(D-K) kez-: 268 '105)

(E.N.) kezmek: gezmek (196)

(UTİL) kezmek: (533)-4

103. (B.A.) kıl-: kılmak, yapmak, etmek, eylemek, olmak II, 25-26; (313-)

(D-K) qil-: 277 (136)

(E.N.) kılmak: yapmak, etmek, kılmak (235)

(UTİL) kılmak: (44)-4

(G.J.) qil-: to make, to do, to perform, to arrange, to behave (246)

104. (B.A.) kır-: kazımak, bir şeyi kökünden çıkarmak; kırmak II, 7-28; (317)

(D-K) qir-: 267 (137)

(E.N.) kırmak: kazımak, kesmek; tıraş etmek (237)

kırmak: toptan imha etmek (237)

(UTİL) kırmak: (397)-4

kırmak: (398)-4

(G.J.) qır - ~ qıy - ~ qı-: to scrape, to loosen the soil, to shave thin (248)

105. (B.A.) kırk-: kırmak III, 422-20; (319)

(D-K) qırq-: 627 (138)

(E.N.) kırkmaq: kesmek, budamak

(UTİL) kırkımaq: (396)-4

(G.J.) qırq-: to shear, to cut, to cut with a pair of scissors, to clip, to shear sheep
(248)

106. (B.A.) kıs-: kısaltmak, daha kısa yapmak, kısarak çalmak; kıstırmak II, 11-9;
(321)

(D-K) qis-: 269 (138)

(E.N.) kısmak: kısmak, sıkmak (238)

(UTİL) kısmak: (430)-4

107. (B.A.) kıy-: sözden dönmek: kıymak, eğrilmesine doğramak III, 246-15; (324)
 (D-K) qiy-: 553 (139)
 (E.N.) kıymak: kesmek, kıymak; yarıp içine dalmak; kıymak, esirgemek (239)
 (UTİL) kıymak: (464)-4
 (G.J.) qır- ~ qij - ~ qı-: to scrope, to loosen the soil, to shave thin (248)
108. (B.A.) kir-: girmek II, 8-20; (331)
 (D-K) kir-: 267 (106)
 (E.N.) kirmek: girmek (200)
 (UTİL) kirmek: (763)-4
 (G.J.) kir-: to enter, to go to, to go in to, to go, to go back (173)
109. (B.A.) kişne-: kişnemek III, 302-21; (336)
 (D-K) kişne-: 576 (107)
 (E.N.) kişnemek: kişnemek (200)
 (UTİL) kişnemek: (769)-4
110. (B.A.) kit-: gitmek, çekilmek II, 296-6; (336)
 (D-K) ket-: 414 (104)
 (E.N.) ketmek: gitmek (196)
 (UTİL) ketmek: (523)-4
 (G.J.) ket-: to go, to go away, to leave, to move to be finished (171)
111. (B.A.) koç-: kucaklamak II, 5-7; (337-)
 (D-K) quč-: 265 (145)
 (E.N.) kuçmak: sarmak, kucaklamak '(247)
 (UTİL) kuçmak: (313)-4
 (G.J.) quč-: to embrace (254)

112. (B.A.) korı-: korumak III, 263-16; (346)
 (D-K) qorı-: 560 (143)
 (E.N.) qorumak: çevresine duvar çekmek-korumak, muhafaza etmek
 (UTİL) qorumak: (245)-4
113. (B.A.) kork-: korkmak III, 421-23; (346)
 (D-K) qorq-: 627 (143)
 (E.N.) qorkmak: korkmak (244)
 (UTİL) qorkmak: (241)-4
 (G.J.) qorq-: to fear, to be afraid, to be frightened (252)
114. (B.A.) qoş-: koymak, katmak; türkü düzmek II, 14-11; (348)
 (D-K) qoş-: 270 (14)
 (E.N.) qoşmak: koşmak, bağlamak, birleştirmek, eklemek, toplamak, katmak
 (245)
 qoşmak: bestelemek, yazmak (245)
 (UTİL) qoşmak: (256)-4
 (G.J.) qoş-: to put together, to put on, to put to, to join, to be joined together, to add, to affix (253)
115. (B.A.) koy-: koymak; koyuvermek, bırakmak; dökmek; çalkamak III, 246-7; (352-)
 (D-K) qoy-: bk qo - ~ qōd-:
 qōd-: 634 (140)
 (E.N.) qoymak: koymak, bırakmak (246)
 qoymak: dökmek, akıtmak, boşaltmak (251)
 (UTİL) qoymak: (299)-4
 (G.J.) qoj-: to put, to set, to let, to let go, to place, to lay to allow, to indulge to leave, to shed (250)

116. (B.A.) köç-: göçmek II, 5-15; (354)
 (D-K) köç-: 266 (107)
 (E.N.) köçmek: taşımak, göç etmek (202)
 (UTİL) köçmek: (627)-4
 (G.J.) köç - ~ küç-: to move, to migrate (175)
117. (B.A.) köm-: gömmek II, 27-11; (359)
 (D-K) köm-: 278 (109)
 (E.N.) kömmek: gömmek, defnetmek (204)
 (UTİL) kömmek: (687)-4
 (G.J.) köm-: to bury, to cover (176)
118. (B.A.) kön-: düzelmek, doğrulmak; yola gelmek; inkârdan sonra ikrar etmek;
 yola çıkmak II, 30-9; (360)
 (D-K) kön-: bk köy-: 279 (109)
 (E.N.) könmek: alışmak (205)
 (UTİL) könmek: (690)-4
 (G.J.) kön-: to be accustomed (177)
119. (B.A.) kör-: görmek, bakmak II, 8-12; (363-)
 (D-K) kör-: 267 (110)
 (E.N.) körmek: görmek (207)
 (UTİL) körmek: (634)-4
 (G.J.) kör-: to see, to regard, to look, to visit (177)
120. (B.A.) köşi-: kopartmak, örtmek III, 268-1; (366-)
 (D-K) köşi-: 562 (111)
 (E.N.) köşmek: geniş getirmek (208)
 (UTİL) köşmek: (658)-4
 (G.J.) köşi-: to ruminate, to chew the cud (178)

121. (B.A.) köy-: yanmak; yakmak III, 246-18; (368-)
 (D-K) köy-: 553 (112)
 (E.N.) köymek: yanmak (209)
 (UTİL) köymek: (692)-4
 (G.J.) köj-: to glow, to burn, to fall in love (175)
122. (B.A.) kur-: kurmak, germek, toplamak; himaye etmek II. 7-25, 8-1, 37-19;
 (379)
 (D-K) qur-: 267 (147)
 (E.N.) kırmak: kurmak, tesis etmek (249)
 (UTİL) kırmak: (323)-4
 (G.J.) qur-: to put into order, to arrange, to prepare (256)
123. (B.A.) kurı-: kurumak III, 263-13; 264-14; (381-)
 (D-K) qurı-: 560 (148)
 (E.N.) kırumak: kurumak (249)
 (UTİL) kırumak: (334)-4
 (G.J.) quru-: to dry (256)
124. (B.A.) kuru-: kurumak II, 206-1; (384-)
 (D-K) qurı-: 560 (148)
 (E.N.) kırumak: kurumak (249)
 (UTİL) kırumak: (334)-4
 (G.J.) quru-: to dry (256)
125. (B.A.) kus-: kusmak; -boya- solmak, bezikmek II, 11-2; (386)
 (D-K) qus-: 269 (149)
 (E.N.) kısmak: kusmak (250)
 (UTİL) kısmak: (335)-4
 (G.J.) qus-: to vomit, to disgorge (256)

126. (B.A.) kül-: gülmek II, 26-9; (395)
 (D-K) kül-: 277 (113)
 (E.N.) külmek: gülmek (211)
 (UTİL) külmek: (708)-4
 (G.J.) kül-: to laugh, to smile (179)
127. (B.A.) küreş-: güreşmek I, 474-6; (399-)
 (D-K) küreş-: 317 (115)
 (E.N.) küreşmek: güreşmek; mücadele etmek (213)
 (UTİL) küreşmek: (702)-4
128. (B.A.) küri-: eşinmek; yeri eşmek, kürümek: - hayvan haşarılık etmek
 III, 263-23; (400-)
 (D-K) küri-: 560 (115)
 (E.N.) kürimek: küremek (213)
 (UTİL) kürimek: (704)-4
129. (B.A.) möñğ-: ayaklarını toparlayıp tekme atmak III, 391-18; (413-)
 (D-K) möñğ-: 614 (119)
 (E.N.) möñmek: çiftte atmak (276)
130. (B.A.) oxša-: okşamak, şakalaşmak, oynaşmak; benzemek I, 283-10; (428)
 (D-K) oxša-: 144 (44)
 (E.N.) oxşımak: benzemek (294)
 (UTİL) ohşımak: (624)-5
 (G.J.) oxšá-: to be like, to resemble, to be probable (212)
131. (B.A.) okı-: okumak, çağırarak III, 254-11; (430-)
 (D-K) oqi-: 556 (42)
 (E.N.) okumak: okumak, tahsil görmek (294)
 (UTİL) okumak: (661)-5
 (G.J.) oqu - ~ oqo-: to read, to recite, to sing, to study (215)

132. (B.A.) onğ-: solmak (bk. onğuk-) I. 175-3; (439-)
 (D-K) onj - ~ onjuq-: 97 (41)
 (E.N.) õñmek: solmak, rengi solmak (306)
 (UTİL) õñmek: (843)-5
133. (B.A.) opra-: yıpramak I, 273-18; (440-)
 (D-K) opra-: 140 (41)
 (E.N.) uprimağ: yıpranmak, eskimek (438)
 (UTİL) uprimağ: (701)-5
134. (B.A.) or-: kesmek, biçmek, vurmak, urmak I. 172-19; (440)
 (D-K) õr-: 96 (42)
 (E.N.) ormağ: biçmek, orakla biçmek (297)
 (UTİL) ormağ: (633)-5
 (G.J.) or - ~ oj-: to cut, to mow (215)
135. (B.A.) osur-: osurmak I, 178-8; (443)
 (D-K) osur-: (43)
 (E.N.) osurmağ: osurmak, yellenmek (299)
 (UTİL) osurmağ: (650)-5
 (G.J.) usu ~ usur - ~ osur-: to fart (325)
136. (B.A.) oy-: oymak, yerleştirmek, sıkıştırmak I. 174-12; 174-16; (447)
 (D-K) õy-: 97 (44)
 (E.N.) oymağ: oymak (301)
 (UTİL) oymağ: (689)-5
 (G.J.) oj - ~ uj-: to excavate, to undermine, to grave, to corve out, to cut out, to scratch out (212)
137. (B.A.) oz-: başkasını ileri geçmek I, 173-16; (446)
 (D-K) õz-: 96 (45)
 (E.N.) ozmağ: geçmek, ileri gitmek (302)
 (UTİL) ozmağ: (645)-5

138. (B.A.) öçür-: söndürmek, yatıştırmak, soluğunu kesmek I, 177-9 (449)
 (D-K) öçür-: 98 (45)
 (E.N.) öçürmek: söndürmek (303)
 (UTİL) öçürmek: (800)-5
 (G.J.) öçür- ~ üçür-: to cause to blot out (217)
139. (B.A.) öl-: ölmek I, 15-1 (456)
 (D-K) öl-: 12 (47)
 (E.N.) ölmek: ölmek (304)
 (UTİL) ölmek: (849)-5
 (G.J.) öl - ~ ol-: to die (218)
140. (B.A.) öli-: ıslanmak III, 256-3 (457)
 (D-K) öli-: 557 (47)
 (E.N.) höllimek: ıslatmak, nemlendirmek (158)
 (UTİL) höllimek: (566)-5
141. (B.A.) öp-: öpmek I, 163-; (460)
 (D-K) öp-: 92 (48)
 (E.N.) öpmek: öpmek (306)
 (UTİL) öpmek: (784)-5
142. (B.A.) öp-: içmek (bk. op-) I, 163-25; (460)
 (D-K) op-: 95 (41)
 (E.N.) höplimek: sıvı bir şey yutmak (158)
143. (B.A.) ör-: örmek I, 172-15, 179-10; (462)
 (D-K) ör-: 96 (48)
 (E.N.) örmek: (bk. örümek)
 örümek: örmek (307)
 (UTİL) örmek: (806)-5
 (G.J.) ör - ~ öj-: to plait, to braid (219)

144. (B.A.) ört-: örtmek III, 425-13; (464)
 (D-K) ört-: 628 (49)
 (E.N.) ürtmek: (kitabî) örtmek (446)
145. (B.A.) öt-: ötmek I, 529-7; (467)
 (D-K) öt-: 264 (49)
 (UTİL) ötmek: (791)-5
146. (B.A.) öt-: bir şeye geçmek, delmek; boşalmak, -karın- sürmek, I, 171-10;
 (467)
 (D-K) öt-: 95 (49)
 (E.N.) ötmek: geçmek (308)
 (UTİL) ötmek: (791)-5
 (G.J.) öt-: to cross, to pass, to pass by, to ford, to forgive, to pardon, to reach
 (220)
147. (B.A.) öte-: ödemek III, 251-6; (467)
 (D-K) öte-: 555 (50)
 (E.N.) ötimek: ödemek, becermek, gerçekleştirmek (307)
148. (B.A.) piş-: pişmek; olmak (kemale gelmek), kırmızı tulumunu olması için
 sallamak II, 12-21; (474)
 (D-K) biş-: 270 (74)
 (E.N.) pişmak: olgunlaşmak, ermek, kemale ermek, pişmek, yanmak (323)
 (UTİL) pişmak: (795-796)-1
 (G.J.) piş-: to get ripe, to ripen to mature (229)
149. (B.A.) saç-: saçmak II, 4-27; (478)
 (D-K) saç-: 265 (151)
 (E.N.) saçmak: (bk. çaçmak)
 çaçmak: saçmak, serpmek (67)
 (UTİL) çaçmak: (632)-2
 (G.J.) saç - ~ çaç - ~ čěč - ~ češ-: to sow, to scatter, to disperse (262)

150. (B.A.) sağ-: sağlamak II, 15-5, 37-25; (480)
 (D-K) sag- 271 (152)
 (E.N.) sağlamak: sağlamak (337)
 (UTİL) sağlamak: (388)-3
 (G.J.) sag-: to milk (263)
151. (B.A.) sal-: atmak, bir şeyle işaret etmek; göndermek, götürmek; toplamak, toplu hale getirmek II, 24-23; (485)
 (D-K) sal-: 276 (153)
 (E.N.) salmak: koymak, yerleştirmek, çıkarmak (339)
 (UTİL) salmak: (413)-3
 (G.J.) Sal-: to place, to put, to set, to by to orrange, to plant, to display to throw, to found (264)
152. (B.A.) san-: saymak; sayılmak; sanmak (bk. sa-, sak-, sana-) II, 28-17; (487)
 (D-K) san-: 278 (151)
 (E.N.) sanmak: saymak (341)
 (UTİL) sanmak: (437)-3
153. (B.A.) sanç-: sançmak, dürtmek, sokmak; yenmek III, 420-25; (487)
 (D-K) sanč-: 626 (153)
 (E.N.) sançmak: sokmak, batırmak, iğnelemek, incitmek, dokunmak (340)
 (UTİL) sancmak: (433)-3
154. (B.A.) sap-: ipliği iğneye geçirmek, saplamak; bir şeyi sarmak, cinsinden eksik kalan bir şeyi başkasıyla tamamlamak II, 4-6; (489)
 (D-K) sap-: 265 (154)
 (UTİL) sapmak: (368)-3
 (G.J.) sap: to pass trough, to thread (265)

155. (B.A.) sat-: satmak II, 295-10; (496)
 (D-K) sat-: 413 (156)
 (E.N.) satmak: satmak (342)
 (UTİL) satmak: (369)-3
 (G.J.) sat-: to sell, to buy (266)
156. (B.A.) sayra-: şakımak, ötüşmek; saçmalamak, hezeyan etmek III, 311-7; (501)
 (D-K) sayra-: 580 (157)
 (E.N.) sayrimak: ötmek (343)
 (UTİL) sayrimak: (446)-3
 (G.J.) sajra-: to crow, to sing (of birds) (263)
157. (B.A.) sekre-: seğırtmek I, 142-15; (503)
 (D-K) sekri-: 567 (158)
 (UTİL) sekrimek: (482)-3
 (G.J.) sekre - ~ sekre-: to jump, to leap (270)
158. (B.A.) sekri-: segirtmek III, 281-17; (504)
 (D-K) sekri-: 567 (158)
 (UTİL) sekrimek: (482)-3
159. (B.A.) semri-: semirmek, yağlanmak III, 281-21; (504)
 (D-K) semri-: 567 (158)
 (E.N.) semrimek: semirmek, şişmanlamak (345)
 (UTİL) semrimek: (491)-3
 (G.J.) semir - ~ semri - ~ semij-: to grow fat; to fatten (272)
160. (B.A.) sıç-: sıçmak II, 4-29; (510)
 (D-K) siç-: 265 (160)
 (E.N.) çıçmak: dışkıasını salmak
 (UTİL) çıçmak: (750)-2

161. (B.A.) sıg-: sıgmak; tesir etmek; dokunmak. koymak II, 15-16; (511)
 (D-K) sig-: 271 (161)
 (UTİL) sıgmak: (693)-3
 (G.J.) sıg-: toget room (273)
162. (B.A.) sık-: sıkmak II, 18-20; (514)
 (D-K) siq-: 273 (163)
 (E.N.) sikmak: sıkmak (352)
 (UTİL) sikmak: (696)-3
 (G.J.) siq-: to squeeze, to squeeze by the throat, to press (273)
163. (B.A.) sina-: denemek, sinamak III, 273-17; (516)
 (D-K) sina-: 564 (162)
 (E.N.) sinimak: denemek, tecrübe etmek (354)
 (UTİL) sinimak: (722)-3
164. (B.A.) siz-: sızmak, erimek; -güneş- belirmek, ucu görünmek; anklamak.
 zayıflamak. II, 10-3; (520-)
 (D-K) siz: 525 (164)
 (UTİL) sizmak: (689)-3
 (G.J.) siz-: to partray, to draw (274)
165. (B.A.) sidh-: işemek, siymek II, 295-18; (521)
 (D-K) sid-: 634 (160)
 (E.N.) siymek: siymek '356)
 (G.J.) si- ~ si: ~si:j-: to piss, to make water (274)
166. (B.A.) silk-: silmek III, 423-2; (522-)
 (D-K) silk-: 627 (162)
 (E.N.) silkimek: silmek, sallamak (353)
 (UTİL) silkimek: (704)-3

167. (B.A.) sing-: sinmek, hazmedilmek; işlemek, girmek; saklanmak, sahibine sormadan bir yere girip sinmek III, 391-9; 391-15; (523-)
 (D-K) siŋ-: 614 (162)
 (E.N.) siñmek: sinmek (35)
 (G.J.) siŋ - ~ siŋ-: to digest (275)
168. (B.A.) sogı-: soğumak III, 268-8; (526-)
 (D-K) sogı-: 562 (164)
 (E.N.) sovumak: soğumak (360)
 (UTİL) soğumak: (563)-3
169. (B.A.) sok-: sokmak, delmek. değerek inceletmek, toplamak II, 18-17; (528-)
 (D-K) suq-: 273 (169)
 (E.N.) sokmak: vurmak, dövmeek (358)
 (UTİL) sokmak: (551)-3
 (G.J.) soq-: to strike, to beat, to knock, to pound, to dash, to bruise (277)
170. (B.A.) sor-: emmek, sormak III, 181-26; (530-)
 (D-K) sör-: 524 (165)
 (UTİL) sorumak: (539)-3
171. (B.A.) sor-: -sorgu- sormak; aramak III, 181 -26; (530-)
 (D-K) sor-: 524 (165)
 (E.N.) sormak: (bk. sorumak)
 sorumak: sormak, istemek (359)
 (UTİL) sorimak: (540)-3
 (G.J.) sor-: to ask, to question (277)

172. (B.A.) soy-: soymak; deri yüzmek III, 244-19; (531-)
 (D-K) soy-: 552-3 (166)
 (E.N.) soymak: kesmek, soymak (361)
 (UTİL) soymak: (565)-3
 (G.J.) soj-: 1. to skin, to pell, to peel off, to unlusk maize, to flay of, 2. to kill by cutting the throat, to kill (276)
173. (B.A.) sög-: söğmek, sövmek III, 184-15; (532-)
 (D-K) sök-: 526 (166)
 (E.N.) sökmek: azarlamak, sövmek (362)
 (UTİL) sökmek: (618)-3
174. (B.A.) sök-: sökmek, yarmak, yırtmak; diz çökmek II, 22-2; (533-)
 (D-K) sök-: 275 (166)
 (E.N.) sökmek: sökmek (362)
 (UTİL) sökmek: (618)-3
175. (B.A.) sömür-: sömürmek II, 85-16; (534-)
 (D-K) sümür-: 311 (171)
 (E.N.) sümürmek: içine çekmek (368)
 (UTİL) sümürmek: (542)-3
176. (B.A.) suk-: delmek I, 425-18; (539-)
 (D-K) suq-: 273 (169)
 (E.N.) soğmak: vurmak, dövme (358)
 (UTİL) soğmak: (551)-3
177. (B.A.) sun-: sunmak II, 28-25; (541-)
 (D-K) sun-: 278 '167
 (E.N.) sunmak: uzatmak (366)
 (UTİL) sunmak: (596)-3
 (G.J.) sun-: to stretch, to extend (alimb), to hand over (280)

178. (B.A.) süci-: tatlılanmak ve güzelleşmek III, 258-3; (547-)
 (D-K) süci-: 558 (170)
 (E.N.) çüçümek: ekşimek (88)
 (UTİL) çüçümek: (719)-2
179. (B.A.) süpür-: süpürmek II, 85-20; (550-)
 (D-K) süpür-: 311 (171)
 (E.N.) süpürmek: süpürmek (368)
 (UTİL) süpürmek: (627)-3
 (G.J.) süpür-: to sweep. to brush. to brusha horse (281)
180. (B.A.) sür-: sürmek, koğmak, sürgün etmek, devam etmek II, 7-19, 39-10;
 (551)
 (D-K) sür-: 267 (171)
 (E.N.) sürmek: sürmek. dehllemek, acele ettirmek (369)
 (UTİL) sürmek: (635)-3
 (G.J.) sür~süj-: to purge. to wash away, to execute (281)
181. (B.A.) süz-: süzmek II, 9-25; (554-)
 (D-K) süz-: 268 (172)
 (E.N.) süzmek: süzmek (371)
 (UTİL) süzmek: (637)-3
 (G.J.) süz-: 1. to strain. to filter. to sieve 2. to take out of water (282)
182. (B.A.) tak-: takmak II, 17-2 (562)
 (D-K) taq-: 272 (178)
 (E.N.) taqmaq: takmak (386)
183. (B.A.) tam-: damlamak II, 26-19; 87-12; (566)
 (D-K) tam-: 277 (175)
 (E.N.) tammaq: damlamak (388)
 (UTİL) tammaq: (88)-2
 (G.J.) tam-: to drip (292)

184. (B.A.) tan-: inkâr etmek III, 184-21; (569)
 (D-K) tan-: 526 (176)
 (E.N.) tanmak: inkâr etmek, yadsımak, reddetmek (388)
 (UTİL) tanmak: (90)-2
 (G.J.) tan-: to deny (293)
185. (B.A.) tañğ-: bir şey ile sarmak III, 390-18; (570)
 (D-K) tañğ-: 614 (177)
 (E.N.) tañmak: bağlamak (389)
 (G.J.) tañğ-: to bind, to tie, to tie together, to wrop up (294)
186. (B.A.) tap-: tapmak; hizmet etmek; bulmak, sezmek, kaybolanı bulmak II, 3-10; (573)
 (D-K) tap-: 264-5 (177)
 (E.N.) tapmak: bulmak (389)
 (UTİL) tapmak: (8)-2
 (G.J.) tap - ~ tép-: to find, to discover, to detect, to get, to provide, to invent to gain, to gather (294)
187. (B.A.) tar-: dağıtmak, yaymak; ayırmak III, 180-21 (576)
 (D-K) tar-: 524 (178)
 (UTİL) tarmak: (33)-2
188. (B.A.) tart: tartmak; cezbetmek; çekmek, uzatmak, germek; getirmek, almak, çıkarmak III, 426-12; (580)
 (D-K) tart-: 628-9 (180)
 (E.N.) tartmak: çekmek: (392)
 (UTİL) tartmak: (24)-2
 (G.J.) tart-: to subtract, to suck, to bend, to smoke, to weigh, to grind, to sustain, to suffer, to fasten (196)

189. (B.A.) taş-: taşmak II, 12-27; (582)
 (D-K) taş-: 270 (180)
 (E.N.) taşmak: taşmak, dökülmek (393)
 (UTİL) taşmak: (53)-2
 (G.J.) taş-: to overflow (296)
190. (B.A.) taşu-: taşımak; çıkarıp atmak, koğmak III, 266-17; (583)
 (D-K) taşu-: 561 (180)
 (E.N.) taşımak: taşımak (422)
191. (B.A.) taya-: dayak koymak, dayak dikmek, dayamak III, 274-20; (589)
 (D-K) taya-: 565 (182)
 (E.N.) tayımak: dayak koymak, altından tutmak, desteklemek (395)
192. (B.A.) teg-: değmek; dokunmak; ermek; erişmek, varmak; yakalamak; düşmek;
 hücum etmek II, 19-24; (592)
 (D-K) teg-: 274 (183)
 (E.N.) tegmek: değmek, dokunmak (397)
 (UTİL) tegmek: (165)-2
 (G.J.) teg - ~ tek-: to ouch, to hit, to strike down upon, to reach; (305)
193. (B.A.) telmir-: sağa sola bakınmak –bir şey istemek için- II, 180-2 (597)
 (D-K) telmir-: 356 (184)
 (E.N.) telmürmek: intizar olmak (399)
 (UTİL) telmürmek: (183)-2
194. (B.A.) tep-: döğmek, vurmak, tepmek I, 526-22; (601)
 (D-K) tep-: 265 (185)
 (E.N.) tepmek: tepmek, çifte atmak (402)
 (UTİL) tepmek: (113)-2
 (G.J.) tep-: to kick (303)

195. (B.A.) ter-: dermek, toplamak II, 39-8; (604)
 (D-K) tēr-: 524 (186)
 (E.N.) ternek: toplamak, bir araya getirmek (403)
 (G.J.) ter-: to collect, to gather (306)
196. (B.A.) tez-: kaçmak, tezikmek II, 8-29; (611)
 (D-K) tez-: 268 (188)
 (E.N.) tezmek: şenelmiş yeri terk etmek (407)
 (UTİL) tezmek: (138)-2
197. (B.A.) tık-: tıkmak, doldurmak II, 16-20; (614)
 (D-K) tik-: 274 (189)
 (E.N.) tikmak: sokmak, gizlemek (411)
 (UTİL) tıkmak: (467)-2
 (G.J.) tıq-: to put, to put on, to stuff, to stuff into, to press, to insert, to fix, to sew (307)
198. (B.A.) tın-: dinlemek; solunmak, nefes almak; dinmek, sonu gelmek II, 28-5; (616)
 (D-K) tin-: 278 (190)
 (E.N.) tinmak: avunmak; teskin olmak, rahat etmek (413)
 (UTİL) tinmak: (499)-2
 (G.J.) tın - ~ tin-: to breathe, to respire, to be quiet (307)
199. (B.A.) tinçi-: bozulmak, çürümek III, 276-8; II, 303-11; (616)
 (D-K) tinçi-: 565 (191)
 (E.N.) tinçimak: teselli bulmak, avunmak, sevinmek, içi açılmak, sakinleşmek (413)
 (UTİL) tinçimak: (499)-2

200. (B.A.) tik-: bir şeyi delmek, dürtmek, sokmak: -ağaç- dikmek; bir şeyi dikey hale getirmek; -dikiş- dikmek II, 20-28; (620)
 (D-K) tik-: 274 (169)
 (E.N.) tikmek: dikmek (dikiş)
 tikmek: dikmek (ağaç)
 tikmak: sokmak, gizlemek (411)
 (UTİL) tikmek: (474)-2
 (G.J.) tik-: to fasten, to sew, to plant (307)
201. (B.A.) til-: dilmek, uzunluğuna yarmak ve kesmek II, 23-12; (622)
 (D-K) til-: 276 (190)
 (E.N.) tilmak: dilimlemek (412)
 (UTİL) tilmak: (492)-2
 (G.J.) til-: to split (307)
202. (B.A.) tire-: dayak veya direk dikmek III, 262-15; (624)
 (D-K) tire-: 559 (191)
 (E.N.) tirimek: diremek, dayamak (414)
 (UTİL) tirimek: (458)-2
203. (B.A.) tiz-: dizmek II, 9-9; II, 31-21; (628)
 (D-K) tiz-: 268 (192)
 (E.N.) tizmak: sıralamak (416)
 (UTİL) tizmak: (462)-2
 (G.J.) tiz ~ tez-: to orrange, to arrange in rows (309)
204. (B.A.) tog-: doğmak, meydana çıkmak, belirlemek; yükselmek, havalanmak, göğe ağmak II, 14-22; III, 183-2; (631)
 (D-K) tög-: 525 (193)
 (E.N.) tuğmak: doğmak (425)
 (UTİL) toğmak: (338)-2
 (G.J.) tug- ~ toq-: to bear, to bring forth children to calve (315)

205. (B.A.) tol-: girmek I, 431-1; (636)
 (D-K) tol-: 217 (193)
 (E.N.) tolmaq: dolmak (418)
 (UTİL) tolmaq: (277)-2
 (G.J.) tol-: to fill, to be full, to get full, to be filled (310)
206. (B.A.) toğ-: soğuktan donmaq III, 391-3; (639)
 (D-K) toğ-: 614 (194)
 (E.N.) toñmaq: üşümek (420)
 (UTİL) toñmaq: (273)-2
 (G.J.) toğ-: to feel cold, to freeze (311)
207. (B.A.) tög-: döğmek, dövme, inceltmek III, 184-13; (643)
 (D-K) tög-: 525 (197)
 (E.N.) tügme: düğmek, bağlamak (430)
 (UTİL) tügme: (400)-2
208. (B.A.) tök-: dökmek II, 19-14; (644)
 (D-K) tök-: 273 (197)
 (E.N.) tökmek: dökmek (423)
 (UTİL) tökmek: (362)-2
 (G.J.) tök-: to shed, to pour out, to throw out (314)
209. (B.A.) tön-: dönmek III, 184-24; (645)
 (D-K) tön-: 526 (197)
 (UTİL) dönmek: (371)-2
210. (B.A.) töz-: soğuktan acıkmak III, 182-11; (648)
 (D-K) töz-: 525 (195)
 (E.N.) tözmek: sabretmek, dayanmak, tahammül etmek (424)

211. (B.A.) tur-: durmak; çıkmak. yükselmek; ayakta durmak, kalkmak, kalkımak;
zayıflamak II, 6-28; II, 31-18; II, 38-6 (653-654)
(D-K) tur-: 266-7 '200)
(E.N.) turmak: kalkmak (427)
(UTİL) turmak: (324)-2
(G.J.) tur-: to be, to become, to stay, to stand, to abide, to remain, to keep fresh
(316)
212. (B.A.) tut-: tutmak, yakalamak II, 291-23; II, 291-11; (661)
(D-K) tut-: 411-2 (201)
(E.N.) tutmak: tutmak (428)
(UTİL) tutmak: (306)-2
(G.J.) tut-: to take, to seize, to grasp, to take hold of, to hold, to catch, to capture,
to arrest, to keep, to insist, to puzzle, to root, to catch (316)
213. (B.A.) tuy-: duymak III, 244-5; (664)
(D-K) tuy-: 552 (203)
(E.N.) tuymak: duymak (429)
(UTİL) tuymak: (350)-2
(G.J.) tuj-: to become aware of, to deserve, to perceive, to mark, to find out (315)
214. (B.A.) tüg-: düğmek, düğümlemek, bağlamak II, 20-15; (667)
(D-K) tüg-: 274 (203)
(E.N.) tügmek: düğmek, bağlamak (430)
(UTİL) tügmek: (400)-2
(G.J.) tüg-: to fold (319)
215. (B.A.) tüle-: tüyünü dökmek III, 271-4; (669)
(D-K) töle-: 563 (197)
(E.N.) tülimek: tüy atmak, tüy dökmek (430)
(UTİL) tülimek: (407)-2

216. (B.A.) tür-: dürmek II, 7-12; II, 39-5; (673-674)
 (D-K) tür-: 267 (205)
 (E.N.) türmek: sarmak, yumaklamak, sıvamak, kıvırmak, buram buram çıkarmak (431)
 (UTİL) türmek: (386)-2
217. (B.A.) türt-: sürtmek, sıvamak, çalmak III, 426-3; (675)
 (D-K) türt-: 628 (205)
 (E.N.) türtmek: dürtmek (432)
 (UTİL) türtmek: (382)-2
218. (B.A.) tüz-: düzmek, düzeltmek II, 9-5; (680)
 (D-K) tüz-: 268 (268)
 (E.N.) tüzmek: derlemek, yapmak, tesis etmek, kurmak (432)
 (UTİL) tüzmek: (392)-2
219. (B.A.) uç-: uçmak I, 164-; 10; (681-682)
 (D-K) uç-: 92 (51)
 (E.N.) uçmak: uçmak (434)
 (G.J.) uç-: to fly, to go out, to fly around (321)
220. (B.A.) ula-: ulamak, eklemek; ulaşmak ve buluşmak III, 255-15; (688)
 (D-K) ula-: 56 (53)
 (E.N.) ulimağ: bağlamak, birleştirmek, eklemek (436)
 (UTİL) ulimağ: (761)-5
 (G.J.) ula ~ ulla-: 1. to groft (trees), to combine 2. to dress with manure (322)
221. (B.A.) ulgadh-: büyümek, ulu olmak I, 263-22; I, 505-4; (690)
 (D-K) ulgağ-: 136 (53)
 (E.N.) ulğaymak: artmak, büyümek, çoğalmak (436)
 (UTİL) ulğaymak: (758)-5

222. (B.A.) ulı-: ulumak III, 255-21; (690)
 (D-K) uli-: 556-7 '53)
 (E.N.) uvlimak: ulumak (441)
     hulumak: ulumak (158)
     huvlimak: ulumak (158)
 (UTİL) huvlimak: (554)-5
223. (B.A.) umun-: umunmak, umutlanmak, ummak I, 206-5; (693)
 (D-K) umun-: 111 (54)
 (UTİL) umunmak: (762)-5
224. (B.A.) una-: razı olmak, kabul etmek III, 256-22 (694)
 (D-K) una-: 557 (54)
 (UTİL) unimak: (766)-5
 (G.J.) una - ~ uni - ~ ona-: to agree; to consent, to obey (323)
225. (B.A.) unit-: unutmak I, 215-20; (694)
 (D-K) unit-: 115 (54)
 (E.N.) unutmak: unutmak (438)
 (UTİL) unutmak: (bkz. untumak)
     untumak: (763)-4
226. (B.A.) unut-: unutmak I, 251-10; (694)
 (D-K) unit-: 115 (54)
 (E.N.) unutmak: unutmak (438)
 (UTİL) unutmak: (bkz. untumak)
     untumak: (763)-5

227. (B.A.) ur-: urmak, vurmak, değmek; kaymak, yapmak; takmak I. 165-11; (694)
 (D-K) ur-: 92 (54)
 (E.N.) urmak: urmak, dövmek (438)
 (UTİL) urmak: (723)-5
 (G.J.) ur - ~ uj - ~ u' - ~ on-: to beat, to knock, to strike; to hit to throw, to mow, to reap to shear (324)
228. (B.A.) ut-: oyunda yutmak, oyunda ütmek I, 170-13; (701)
 (D-K) ut-: 95 (56)
 (E.N.) utmak: yenmek, kazanmak (440)
 (UTİL) utmak: (702)-5
 (G.J.) ut-: to win (325)
229. (B.A.) uv-: ufalamak I, 11-21; (703)
 (D-K) uw-: 93 (56)
 (UTİL) uvimak: (770)-5
230. (B.A.) uyadh-: utanmak I, 216-8; (705)
 (D-K) uyad - ~ uyat-: 115 (57)
 (E.N.) uyatmak: utanmak (441)
 (UTİL) uyatmak: (772)-5
231. (B.A.) uyal-: çekinmek, utanmak I, 269-11; (705)
 (D-K) uyal-: 138 (57)
 (E.N.) uyalmak: utanmak (441)
 (UTİL) uyalmak: (772)-5
232. (B.A.) uyat-: utanmak I, 216-5; (705)
 (D-K) uyat-: 115 (57)
 (E.N.) uyatmak: utanmak (441)
 (UTİL) uyatmak: (772)-5

233. (B.A.) üçür-: söndürmek I, 177-9; (708)
 (D-K) üçür-: 98 (45)
 (E.N.) üçürmek: söndürmek (303)
 (UTİL) üçürmek: (800)-5
 (G.J.) üçür - ~ üçür-: to cause to blot out (217)
234. (B.A.) ür-: üflemek; ürmek, havlamak I, 164-21; (714)
 (D-K) ür-: 92 (69)
 (UTİL) ürmek: (876)-5
235. (B.A.) ürk-: ürmek III, 420-13; (714)
 (D-K) ürk-: 626 (60)
 (E.N.) ürkümek: ürmek (446)
 hürkümek: ürmek (158)
 (UTİL) ürkümek: (876)-5
236. (B.A.) üşi-: soğuktan üşümek III, 254-7; (718)
 (D-K) üşi-: 556 (61)
 (E.N.) üşümek: (bk. üşşümek)
 üşşümek: donmak, soğuk alma, üşümek (447)
 (UTİL) üşşümek: (889)-5
 (G.J.) üşü-: to get frost –bitten, to freeze, to get blasted by frost (328)
237. (B.A.) üşü-: üşümek I, 463-12; (718)
 (D-K) üşi-: 556 (61)
 (E.N.) üşümek: (bk. üşşümek)
 üşşümek: donmak, soğuk almak, üşümek
 (UTİL) üşşümek: (889)-5
 (G.J.) üşü-: to get frost-bitten, to freeze, to get blasted by frost (328)

238. (B.A.) üz-: -ip ve benzeri şeyleri-kesmek I, 165-18; (720)
 (D-K) üz-: 93 (62)
 (E.N.) üzmek: koparmak, kesmek (448)
 (UTİL) üzmek: (878)-5
 (G.J.) üz - ~ öz-: to break off by pulling, to break off, to break, to tear away, to pull in two, to pull, 2. to swim (328)
239. (B.A.) yadh-: döşemek, yaymak, sermek II, 314-2 (724)
 (D-K) yağ-: 631 (208)
 (E.N.) yaymak: yaymak, sermek (462)
 (UTİL) yaymak: (536)-6
240. (B.A.) yag-: yağmak III, 61-2 (726)
 (D-K) yag-: 470 (209)
 (E.N.) yağmak: yağmak (454)
 (UTİL) yağmak: (467)-6
 (G.J.) jag - ~ jaq-: to rain, to snow (145)
241. (B.A.) yak-: yaklaşmak, dokunmak; yakmak III, 63-3 (731)
 (D-K) yag-: 471 (214)
 (E.N.) yakmak: yakmak, ateşe vermek, kundaklamak (455)
 (UTİL) yakmak: (470)-6
 (G.J.) jaq-: 1. to light, to set fire to, to set on fire, to make fire, 2. to please, to be agreeable, 3. to touch, 4. to take (149)
242. (B.A.) yalga-: yalamak III, 306-27; (734)
 (D-K) yalga-: 578 (211)
 (E.N.) yalimak: yalamak (456)
 (UTİL) yalimak: (494)-4
 (G.J.) jala-: to lick (146)

243. (B.A.) yalın-: soyunmak III, 85-15 (735)
 (D-K) yalin-: 480 (210)
 (E.N.) yalañlimak: yalın hale getirmek, çıplak hale getirmek (456)
 (UTİL) yalañlimak: (479)-6
244. (B.A.) yalk-: kanmak, bıkmak, yağlı yemekten bıkmak III, 435-17 (736)
 (D-K) yalg-: 632 (211)
 (E.N.) yalıkmak: canı sıkılmak, bıkmak (456)
245. (B.A.) yama-: yamamak III, 91-8 (738)
 (D-K) yama-: 482 (211)
 (E.N.) yamimak: yamamak (457)
 (UTİL) yanimak: (505)-6
 (G.J.) jama-: to patch (147)
246. (B.A.) yamaş-: tembelliğinden yere yapışıp kalmak, buyurulan işi yapmaktan çekinmek III, 75 - 13 (739)
 (D-K) yamaş-: 476 - 212
 (UTİL) yamaşmak: (495)-6
247. (B.A.) yamaş-: tembelliğinden yere yapışıp kalmak, buyurulan işi yapmaktan çekinmek III, 189-19; (739)
 (D-K) mayiş - ~ yamaş-: 528 (118)
 (E.N.) yamaşmak: takılmak, ilişmek, yapışmak (457)
 (UTİL) yamaşmak: (495)-6

248. (B.A.) yan-: dönmek, döndürmek; korkutmak; tehdit etmek; koşmak, yanmak
 III, 65-8 (740)
 (D-K) yan- (bk. ya-): 472-3 (212)
 (E.N.) yanmak: dönmek, geri dönmek
 yanmak: yanmak
 (UTİL) yanmak: (520)-6
 yanmak: (521)-6
 (G.J.) jan-: 1. to burn, to kindle, 2. to return, to turn back, to turn away,
 to abandon, to give up (147)
249. (B.A.) yap-: örtmek, kapamak: kurmak, yapmak III, 57-21 (744)
 (D-K) yap-: 469 (213)
 (E.N.) yapmak: kapatmak (459)
 (UTİL) yapmak: (401)-6
 (G.J.) jap-: to cover, to close, to lock, to shut, to make, to shut one's eyes,
 to arrange (148)
250. (B.A.) yar-: yarmak, bir şeyi keserek zorla yarmak, parçalamak, yere sınır
 çizmek. III, 58-2, III. 58-11 (747)
 (D-K) yar-: 469 (215)
 (E.N.) yarmak: yarmak (460)
 (G.J.) jar- ~ ja-: to slit, to split; to divide, to cleave to break a box (149)
251. (B.A.) yara-: yarmak II, 356-18 (747)
 (D-K) yar-: 469 (215)
 (E.N.) yarmak: yarmak (460)
 (UTİL) yarmak: (438)-6
252. (B.A.) yaru-: ışıkmak III, 87-2 (753)
 (D-K) yaru-: 480 (216)
 (E.N.) yorumak: ışıkmak, aydınlanmak (471)
 (UTİL) yorumak: (691)-6

253. (B.A.) yas-: dağıtıp yaymak, çözmek III, 60-4 (754)
 (D-K) yas-: 470 (217)
 (E.N.) yazmak: yaymak, sermek (462)
 (UTİL) yeşmek: (561)-6
254. (B.A.) yat-: yatmak II, 313-21 (759)
 (D-K) yat-: 422 (218)
 (E.N.) yatmak: yatmak (461)
 (UTİL) yatmak: (5412)-6
 (G.J.) jat-: to lie, to lie down, to go to bed, to put (151)
255. (B.A.) yat-: yaymak, sermek II, 313-26 (759)
 (D-K) yat- ~ yad-: 422 (218)
 (E.N.) yaymak: yaymak, sermek (462)
 (UTİL) yaymak: (536)-6
 (G.J.) jaj-: 1. to lay out, to spread out, to roll out, to stretch (146)
256. (B.A.) yaz-: şaşmak, yanılmak; çözmek; (Oğuzca) yazmak III, 59-16 (765)
 (D-K) yaz-: 469-70 (220)
 (E.N.) yazmak: yazmak (462)
 (UTİL) yeşmek: (561)-6
257. (B.A.) yé-: yemek, yeyip telef etmek III, 67-5, III, 249-23 (767)
 (D-K) ye-: 472 (221)
 (E.N.) yimek: yemek (468)
 (G.J.) je - ~ je. - ~ je: - ~ ji - ~ ji: -: to eat, to consume (153)
258. (B.A.) yenğ-: yenmek, alt etmek (Oğuz ve Kıpçak dillerince) III. 393-21 (773)
 (D-K) yeñ-: 614-5 (223)
 (E.N.) yeñmek: yenmek (463)
 (UTİL) yeñmek: (570)-6

259. (B.A.) yét-: yetişmek erişmek (b.k. yet-) II, 314-9 (776)
 (D-K) yet-: 422 (223)
 (E.N.) yetmek: varmak, yetişmek (464)
260. (B.A.) yét-: yetişmek, erişmek (bk. yet-) II, 314-13 (776)
 (D-K) yét-: 422 (223)
 (E.N.) yetmek; varmak, yetişmek (464)
 (UTİL) yetmek: (540)-6
 (G.J.) jet - ~ jit-: to reach, to attain, to arrive, to be enough, to be sufficient, to last, to overtake, to understand (155)
261. (B.A.) yet-: yetmek, yedeğinde götürmek II, 314-13 (776)
 (D-K) yet-: 422 (223)
 (E.N.) yetmek; varmak, yetişmek (464)
 (UTİL) yetmek: (540)-6
262. (B.A.) yığ-: yığmak, toplamak, bir şeye engel olmak, alıkoymak III, 61-10 (779)
 (D-K) yig-: 470-1 (224)
 (E.N.) yığmak: (bk. jığmak)
 jığmak: toplamak (182)
 (UTİL) yığmak: (759)-6
 (G.J.) jığ - ~ jég - ~ jıq-: to collect, to gather, to gain, to refrain, to control (155)
263. (B.A.) yık-: yıkmak, yıkılmak III, 63-13 (782)
 (D-K) yig-: 471 (227)
 (E.N.) jikmak: yıkmak (183)
 (G.J.) jıq-: (bkz jığ-)
 jığ - ~ jég - ~ jıq-: to collect, to gather, to gain, to refra; to control (155)

264. (B.A.) ılı-: ılmak III, 91-5 (783)
 (D-K) yili-: 482 (226)
 (E.N.) ılmak-: ılmak, ısımak (174)
 (UTİL) illimak: (340)
265. (B.A.) yırt-: yırtmak III, 435-8 (787)
 (D-K) yirt-: 632 (228)
 (E.N.) jirtmak: (bk. jitmak)
 jitmak: yırtmak (184)
 (UTİL) yirtmak: (752)-6
 (G.J.) jirt-: to tear (156)
266. (B.A.) yir-: yirmek III, 58-11 (793)
 (D-K) yar-: 469 (215)
 (E.N.) jirmak: ayırmak (184)
 (UTİL) yirmak: (753)-6
 (G.J.) jir-: to tear of (156)
267. (B.A.) yit-: kaybolmak, yitmek II, 314-5 (794)
 (D-K) yit-: 422 (228)
 (E.N.) yitmek: yitmek, kaybolmak (468)
 jütmek: yitmek, kaybolmak (189)
 (UTİL) yitmek: (748)-6
 (G.J.) jit-: to disappear, to be lost, to lose (157)
268. (B.A.) yogur-: yoğurmak –mış II, 102-13 (797)
 (D-K) yogur-: 319-20 (229)
 (E.N.) jugurmak: yoğurmak (185)
 (UTİL) yuğurmak: (615)-6

269. (B.A.) yörge-: sarmak III, 307-19 (805)
 (D-K) yörge-: 578 (232)
 (E.N.) yörgimek: (bk. yögimek)
 yögimek: sarmak, bürümek
 (UTİL) yögimek: (642)-6
 (G.J.) jürge - ~ jörge - ~ jö:ge-: to pack. to roll, to roll up, to wind. to wrap.
 to envelop (162)
270. (B.A.) yu-: yıkamak III, 66-15; III, 249-17 (806)
 (D-K) yu-: 472 (232)
 (E.N.) jumak: (bk. juymak)
 juymak: yumak, yıkamak (188)
 (UTİL) yumak: (629)-6
 (G.J.) ju ~ juj-: to wash (159)
271. (B.A.) yuk-: bulaşmak, sıvanmak, sirayet etmek III, 63-10 (809)
 (D-K) yug-: 471 (234)
 (E.N.) jukmak: bulaşmak, mikrop kapmak (185)
 (UTİL) yukmak: (616)-6
 (G.J.) juq - ~ joq-: to stain, to leave marks, to infect (161)
272. (B.A.) yut-: yutmak (Oğuz ve Kıpçak dillerince) II, 313-25 (818)
 (D-K) yut-: 422 (235)
 (E.N.) jutmak: yutmak (187)
 (UTİL) yutmak: (611)-6
 (G.J.) jut - ~ dzut - ~ jüt-: to swallow (161)
273. (B.A.) yüd-: yüklemek, yüklenmek III, 434-15 (820)
 (D-K) yüd-: 632 (235)
 (E.N.) jüdümek: sırtlamak, yüklenmek (188)
 yüdimek: yüklemek (473)
 (UTİL) yüdümek: (647)-6
 (G.J.) jud - ~ jüd-: to carry, to take, to load something on one's shoulders (161)

274. (B.A.) yüm-: -göz- yummak III, 64-18 (825)
 (D-K) yüm-: 472 (233)
 (E.N.) jummak: yummak (186)
 (UTİL) yummak: (633)-6
 (G.J.) jum-: to close one's eyes, mouth, hands (160)
275. (B.A.) yüz-: yüzmek, soymak; yayılmak ve dağılmak III, 59-23; (827)
 (D-K) yüz-: 470 (237)
 (E.N.) üzmek: koparmak, kesmek; geliş gidişi kesmek (448)
 (UTİL) üzmek: (878)-5

1.5.2. Türemiş Fiiller

1.5.2.1. İsimden Türemiş Fiiller

1. (B.A.) açıt-: eşkitmek; acıtmak I, 207-22; (4-)
 (D.K.) açit-: 112 (4)
 (E.N.) éçitmak: (éçimağ'tan) 1. mayalanmak, ekşitmek 2. acıtmak (121)
 (UTİL) éçitmak: (71)-6
2. (B.A.) adhakla-: ayağa vurmak I, 304-24; (6-)
 (D-K) adakla-: 154 (5)
 (E.N.) ayağlimak: sona ermek, sona erdirmek (23)
 ayağ: (bk. ayak)
 ayak: ayak (23)
 (UTİL) ayak: (208)
3. (B.A.) anğla-: anlamak I, 290-10; (27-)
 (D-K) añla-: 147 (9)
 (E.N.) añlimak: duymak, işitmek, dinlemek (14)
 (UTİL) añlimak: (150)
 (G.J.) anğla-: to hear, to understone, to notice, to obey (23)

4. (B.A.) arkalan-: arka-yani yardımcı- sahibi olmak; birşeye sırtını vermek,
dayamak I, 297-8; (35-)
(D-K) arqalan-: 150 (12)
(E.N.) arkilimak: yükü sırtına almak; yüklenmek (17)
5. (B.A.) ašla-: kap kenetlemek I, 286-19; (43)
(D-K) ašla-: 146 (14)
(E.N.) aşılamak: tabaklamak, sepilemek, sepi yapmak (19)
(UTİL) aşılamak: (109)-1
(G.J.) ašla-: to tan, to tan leather (28)
6. (B.A.) ata-: takma ad-lakap vermek III, 250-22; (47-)
(D-K) ata-: 555 (15)
(E.N.) atimak: 1. Adı geçmek, zikretmek, anmak, dile getirmek
2. Hasretmek, bağışlamak (21)
(UTİL) atimak: (26)-1
(G.J.) ata-: 1. to name, to call, 2. to devote (29)
7. (B.A.) bağırıl-: bağırına vurmak: yayın tutamağını düzeltmek III, 331-14; (59)
(D-K) bağırıl-: 589 (63)
(E.N.) bağrilimak: bağırını yere vermek (27)
8. (B.A.) bağışla-: bağışlamak III, 335-9; (60)
(D-K) bağışla-: 591 (63)
(E.N.) bəğışlimak: armağan etmek, hediye etmek (37)
(UTİL) bəğışlimak: (532)-1
9. (B.A.) bağla-: bağlamak III, 292-10 (60-)
(D-K) bağla-: 572 (63)
(E.N.) bağlimak: bağlamak (27)
(UTİL) bağlimak: (382)-1
(G.J.) bağla-: to tie, to tie together, to tie up, to fasten, to bin, to fix (45)

10. (B.A.) balala-: kuş yavrulamak III. 92-1; (64-)
 (D-K) bālala-: 482 (64)
 (E.N.) balilimak: yavrulamak (29)
 (UTİL) balilimak: (402)-1
11. (B.A.) başla-: başlamak, kılavuzluk etmek, komutanlık etmek III, 292-6; (74)
 (D-K) başla-: 572 (67)
 (E.N.) başlimak: başlamak (32)
 (G.J.) başla-: to guide, to lead, to conduct, to take (somebody) to, to initiate, to open, to begin, to begin, to go ahead, to bring (49)
12. (B.A.) beküt-: pekitmek, sağlamlaştırmak II, 309-18; (81)
 (D-K) beküt-: 420 (70)
 (E.N.) békitmek: kilitlemek, bağlamak (38)
 (UTİL) békitmek: (534)-1
 (G.J.) bekit - ~ berket-: to make hard, to close, to fosten, to abstract, to shut up, to fix (52)
13. (B.A.) biçeklen-: bıçak sahibi olmak II, 265-12; (90-)
 (D-K) biçeklen-: 399 (72)
 (UTİL) piçaklanmak: (783)-1
14. (B.A.) boşu-: boşalmak; boşanmak, çözülmek, gevşemek; izin verip bırakmak
 (Arguca) boşamak III, 266-13; (104)
 (D-K) boşu-: 561 (77)
 (E.N.) boşumak: 1. Boşalmak 2. Gevşemek, 3. Ayrılmak, çıkmak (49)
 (UTİL) boşumak: (465)-1
15. (B.A.) butıkla-: budamak III, 337-1; (121-)
 (D-K) butiqla - ~ butaqla-: 591 (82)
 (E.N.) putaklımak: kol halinde ayrılmak, dallanmak (328)

16. (B.A.) büt-: bitmek –nevşü nema-; yaratılmak doğmak II, 294-16; (126-)
 (D-K) büt-: 413 (84)
 (E.N.) pütmek: I bitmek (329)
17. B.A.) bütünle-: gerçekliğini aramak III, 341-27; (127-)
 (D-K) bütünle-: 594)
 (UTİL) pütünlimek: (764)-I
18. (B.A.) çağıla-: bağırmaq, çağırmaq III, 324-20 (129)
 (D-K) çağıla- ~ žagila- ~ çağla-: 573 (94)
 (E.N.) çağırmaq: çağırmaq (68)
 (UTİL) çakirmaç: (650)-2
 (G.J.) çağla-: to make out, to reckon, to aim, to condiser oneself good, to count
 (63)
19. (B.A.) çağıla-: çağlamak III, 324-22; (129-)
 (D-K) çağıla-~çagila-~žagila-~šagila-: 586-7 (84)
 (E.N.) çəkildimək: gürültü çıkarmak, gürüldemek, çağlamak (76)
 (UTİL) çağlimak: (644)-2
 (G.J.) çağla-: to make out, to reckon, to aim to condiser oneself good, to count
 (63)
20. (B.A.) çağlan-: börtmek, yarı pişmek –et- II, 245-17: (130)
 (D-K) çağlan-~čawlan-: 388 (88)
 (UTİL) çağlanmak: (643)-2
21. (B.A.) çeçeklen-: çiçeklenmek II, 266-19; (139-)
 (D-K) çeçeklen-: 399 (89)
 (E.N.) çeçeklenmek: çiçeklenmek, çiçek açmak (75)
 (UTİL) çeçeklimek: (733)-2

22. (B.A.) ogıla-: bağırmak, çağırmak (bkz. agıla) III. 324-19; (155)
 (D-K) ogıla-: 619 (86)
 (E.N.) agırmağ: ağırmak (68)
 (UTİL) akirmek: (650)-2
 (G.J.) ogıla-: to make out, to reckon, to aim, to consider one self good, to count (63)
23. (B.A.) emle-: ilaçlamak, sağaltmak I, 287-19;)(180-)
 (D-K) emle-: 146 (22)
 (UTİL) emlimek: (305)-1
24. (B.A.) emlen-: kendine ilaç etmek I, 259-19; (181-)
 (D-K) emlen-: 134 (22)
 (UTİL) emlenmek: (305)-1
25. (B.A.) emlet-: ilaçlatmak, ilaç ettirmek I, 266-6; (181-)
 (D-K) emlet-: 137 (22)
 (UTİL) emletmek: (305)
26. (B.A.) enükle-: eniklemek, yavrulamak I, 308-10; (189-)
 (D-K) enükle-: 155 (23)
 (UTİL) eniklimak: (132)-6
27. (B.A.) erkeklen-: dalgalanmak; erkek olmak; ürpelenmek I, 315-22; (190-)
 (D-K) erkeklen-: 159 (24)
 (E.N.) erkek: erkek (1159)
 (UTİL) erkek: (252)-1
 (G.J.) erkek ~ erkek ~ ekek: male, male-spirited (42)
28. (B.A.) ertele-: erken başlamak I, 316-11; (193-)
 (D-K) ertele-: 159 (25)
 (E.N.) erte: ilk, erken, sabah seferi (115)
 (UTİL) értilimak: (76)-6

29. (B.A.) ewlen-: hâlelenmek; kendine ev edinmek I, 259-7; (207-)
 (D-K) ewlen-: 134 (30)
 (E.N.) öylenmek: evlenmek (309)
 (UTİL) öylenmek: (861)-1
30. (B.A.) ewlen-: evlenmek (bk. edhlen-). III, 87-26; (207-)
 (D-K) edlen-: 133 (19)
 (E.N.) öylenmek: evlenmek (309)
 (UTİL) öylenmek: (861)-5
31. (B.A.) ısın-: ısınmak; sevmek I, 202-4; (219-)
 (D-K) isin-: 109-10 (36)
 (E.N.) ısınmak: ısınmak (178)
 (UTİL) issinmak: (253)-6
 (G.J.) ısın-: to warm oneself, to get warm (136)
32. (B.A.) işla-: işlemek (bk. işlemek) III, 138-11; (221-)
 (D-K) işle-: 146 (36)
 (E.N.) işlemek: işlemek, çalışmak (180)
 (UTİL) işlirmek: (290)-6
 (G.J.) işla-: to work (13)
33. (B.A.) imle-: işmar etmek; işaret etmek, göstermek I, 288-3; (232)
 (D-K) imle-: 146 (33)
 (E.N.) imlimak: işaret etmek (175)
34. (B.A.) ısın-: ısınmak, sevmek I, 202-4; (237)
 (D-K) isin-: 109-10 (36)
 (E.N.) ısınmak: ısınmak (178)
 (UTİL) issinmak: (253)-6

35. (B.A.) isit-: ısıtmak; ısıtılmaya tutulmak I, 210-3; (237-)
 (D-K) isit-: 113 (36)
 (E.N.) issit-: ısıtmak (178)
 (UTİL) issitmak: (243)-6
36. (B.A.) işle-: işlemek I, 286-22; (239-)
 (D-K) işle-: 146 (36)
 (E.N.) işlirmek: işlemek (180)
 (UTİL) işlirmek: (290)-6
 (G.J.) işla-: to work (136)
37. (B.A.) kadhgulan-: kaygılanmak III, 201-10; (247-)
 (D-K) qadgulan-: 533 (123)
 (E.N.) kaygulanmak: kaygılanmak (227)
 (UTİL) kaygulanmak: (184)-4
38. (B.A.) kamçıla-: kamçılama, kamçı ile vurmak III, 352-21; (258-)
 (D-K) qamçıla-: 598 (125)
 (E.N.) kamçılama: kamçılama: kamçı ile vurmak (218)
 (UTİL) kamçilima: (139)-4
39. (B.A.) kana-: kanamak, kan gelmek; kan almak III, 261-21, 261-23, 273-20;
 (260-)
 (D-K) qana-: 564 (126)
 (E.N.) kanima: kanamak (219)
 (UTİL) kanima: (169)-4
 (G.J.) qana-: to bleed (237)
40. (B.A.) kanatlan-: binek sahibi olmak; uçmak; kanatlanmak; kanadı çıkmak,
 bitmek II, 267-12; (260-)
 (D-K) qanatlan-: 400 (127)
 (E.N.) kanatlanmak: coşmak (219)
 (UTİL) kanatlanmak: (155)-4

41. (B.A.) kanı-: kanamak (bk. kana-) III, 274-4; (262-)
 (D-K) qanı- < qāni-: 564-5 (126)
 (E.N.) animak: kanamak (219)
 (UTİL) animak: (165)-4
42. (B.A.) kapsa-: kaplamak, kaplamak istemek; etrafını kaplamak, sarmak,
 kapmak istemek III, 285-4; (263-)
 (D-K) qapsa-: 569 (127)
 (E.N.) apsimak: kapsamak, sarmak, kuşatmak (221)
 (UTİL) kapsimak: (9)-4
43. (B.A.) kızar-: kızarmak II, 77-9; (326-)
 (D-K) qızar-: 307 (140)
 (E.N.) ızarmak: kızarmak, utanmak (240)
 (UTİL) ızarmak: (402)-4
 (G.J.) qızar-: to become hot (249)
44. (B.A.) kiçikle-: küçük saymak III, 341-13; (328-)
 (D-K) kiçikle-: 593 (105)
 (E.N.) kiçiklimek: küçülmek (199)
 (UTİL) kiçiklimek: (757)-4
45. (B.A.) kirlen-: kirlenmek; yumulmak II, 252-25; (332-)
 (D-K) kirlen-: 392 (106)
 (E.N.) kirlenmek: kirlenmek (200)
46. (B.A.) koltukla-: koltuklamak, koltuğuna almak; koltuğa vurmak III, 351-17;
 (341)
 (D-K) qoltuqla-: 598 (141)
 (E.N.) oltuklimak: elini tutmak; yardım etmek (242)
 (UTİL) oltuklimak: (287)-4

47. (B.A.) köz-at-: gözetmek, gözetebilmek (bk. közet-) II, 86-23; (370-)
 (D-K) közet- ~ köz at-: 418 (112)
 (E.N.) küzetmek: korumak, muhafaza etmek, bekçilik etmek (214)
48. (B.A.) közet-: gözetmek, gözetilmek; muntazır olmak II, 306-22; (371-)
 (D-K) közet-: 418 (112)
 (E.N.) küzetmek: korumak, muhafaza etmek, bekçilik yapmak (214)
49. (B.A.) közle-: göze vurmak III, 300-9; (371-)
 (D-K) közle-: 575 (112)
 (E.N.) közlimek: göz dikmek; nişan almak (210)
50. (B.A.) kulaçla-: kulaçlamak III, 330-24; (375-)
 (D-K) qulaçla-: 589 (146)
 (E.N.) ğulaçlimak: iki kol uzunluğu ile ölçmek: kulaç atmak (145)
 (UTİL) ğulaçlimak: (910)-3
51. (B.A.) kulunla-: kısrağın yavru doğurmak (bk. kulna-) III, 92-6; (377-)
 (D-K) kulna-: 576 (146)
 (E.N.) kulunlimak: kısrağın yavrulaması (245)
 (UTİL) kulunlimak: (351)-4
 (G.J.) qulunla-: to foal (255)
52. (B.A.) kurtla-: kurt çıkarmak III, 447-3; (383-)
 (D-K) qurtla-: 636 (148)
 (E.N.) qurutlimak: kurtlamak (249)
53. (B.A.) kuşla-: kuş avlamak III, 299-12; (387-)
 (D-K) quşla-: 575 (149)
 (UTİL) kuşlimak: (338)-4
 (G.J.) quşla-: to hunt with hunting-birds (257)

54. (B.A.) ogrıla-: çalmak, hırsızlık etmek I, 3127-1; (415-)
 (D-K) ogrıla - ~ ogurla-: 159 ogurla-: 152 (39)
 (E.N.) oğurlımak: çalmak (293)
 (UTİL) oğrilımak: (654)-5
 (G.J.) ogurla - ~ ogurla - ~ oğarla-: to steal, to thief (212)
55. (B.A.) orna-: yerleşmek; yer tutmak, yer edinmek; -güneş-batmak, kaybolmak
 I, 228-18; (441)
 (D-K) orna-: 146 (43)
 (E.N.) ornımak: yerleşmek (298)
 (UTİL) ornımak: (636)-5
56. (B.A.) otla-: otlamak I, 285-4; (445-)
 (D-K) otla-: 145 (43)
 (E.N.) otlimak: otlamak, (mecazi) saçmalamak (299)
 (UTİL) otlimak: (617)-5
 (G.J.) otla-: to graze (216)
57. (B.A.) oyna-: oynamak II, 226-12; (447)
 (D-K) oyna-: 326 (45)
 (E.N.) oynımak: oynamak (302)
 (UTİL) oynımak: (691)-5
 (G.J.) ojna-: to play, to dance, to enjoy oneself, to hunt to behave shamelessly
 (213)
58. (B.A.) öpkele-: ciğerine vurmak. öfkelenmek I, 317-13; (460-)
 (D-K) öpkele-: 159 (48)
 (E.N.) öpkilimek: öfkelenmek, darılmak, kızmak (306)
 (UTİL) öpkilimek: (784)-5

59. (B.A.) öpkile-: öfkelenmek: kızdığı için yüz çevirmek I, 317-17; (460-)
 (D-K) öpkele-: 159 (48)
 (E.N.) öpkilimek: öfkelenmek, darılmak, kızmak (306)
 (UTİL) öpkilimek: (784)-4
60. (B.A.) sapla-: sap yapmak III, 296-15; (490-)
 (D-K) sapla-: 574 (154)
 (E.N.) saplimak: sap takmak 341)
 (UTİL) saplimak: (368)-3
61. (B.A.) sargar-: sararmak II, 188-2; (491-)
 (D-K) sargar-: 360 (155)
 (E.N.) sarğarmak: sararmak (341)
 (G.J.) sargar - ~ sarıgar - ~ sarga - ~ sargér - ~ sargej- sargır - ~ sérgar - ~ sérgér-: to become yellow, to turn yellow (266)
62. (B.A.) senle-: "sen" diye aytamak; küçük sayılmak III, 298-13; (506-)
 (D-K) senle-: 575 (158)
 (E.N.) senlimek: nezaketsiz konuşmak; sen diye hitap etmek (346)
 (UTİL) senlimek: (497)-3
63. (B.A.) sizle-: aytarken büyükmek III, 298-16; (625-)
 (D-K) sizle-: 575 (164)
 (UTİL) sizlimek: (689)-3
64. (B.A.) sözle-: söylemek, konuşmak III, 297-2; (536-)
 (D-K) sözle-: 574 (167)
 (E.N.) sözlimek: söylemek (363)
 (UTİL) sözlimek: (615)-3
 (G.J.) sözle-: to speak, to talk (279)

65. (B.A.) süngüklen-: kemiklenmek, büyümek III, 408-11; (550-)
 (D-K) süngüklen-: 620-1 (171)
 (E.N.) sünek: kemik (368)
 (G.J.) sünek ~ sünek: bone (281)
66. (B.A.) tamgala-: hakanın damgasını –turasını- vurmak III, 353-8: (568)
 (D-K) tamgala-: 598 (176)
 (E.N.) tamgilimak: damgalamak (388)
 (UTİL) tamgilimak: (88)-2
67. (B.A.) tazla-: birbirine kel demek, birbirini kel saymak III, 293-21; (591)
 (D-K) tazla-: 572 (183)
 (E.N.) tazilimak: temizlemek (395)
 (UTİL) tazilimak: (39)-2
68. (B.A.) terle-: terlemek; kaşağılamak, gebrelemek, silmek III, 293-17; (607)
 (D-K) terle-: 572 (186)
 (E.N.) terlimek: terlemek (403)
 (UTİL) terlimek: (136)-2
 (G.J.) terle-: to sweat, to perspire (304)
69. (B.A.) tiril-: dirilmek, yaşamak II, 127-2; (625-626)
 (D-K) tiril-: 331 (191)
 (E.N.) tirilmek: dirilmek (414)
 (UTİL) tirilmek: (458)-2
 (G.J.) tiril - ~ teril-: to return to life (308)
70. (B.A.) toz-: tozarmak; toz yükselmek III, 186-20 (643)
 (D-K) toz-: 27 (193)
 (E.N.) tozunmak: savrulmak, dağılmak (423)
 (UTİL) tozunmak: (239)-2
 (G.J.) toz-: to refrain (313)

71. (B.A.) t   le-: d    , g    se vurmak III, 346-12: (648)
 (D-K) t   le-: 595-6 (198)
 (E.N.) t    : d    . (424)
 (UT  L) t   limek: (360)-2
72. (B.A.) tuzla-: tuzlamak III, 293-24; (666)
 (D-K) tuzla-: 572 (203)
 (E.N.) tuzlimak : tuzlamak (429)
 (UT  L) tuzlimak : (334)-2
73. (B.A.) t  ne-: gecelemek III, 273-14; (670)
 (D-K) t  ne-: 564 (204)
 (E.N.) tünimek: gecelemek (431)
 (UT  L) tünimek: (410)-2
74. (B.A.) urugla-:   ekirde ini   ıkarmak, çekirdekten ayırmak I, 304-2; (697)
 (D-K) urugla-: 153 (55)
 (E.N.) uruklimak : tohumlanmak (439)
75. (B.A.) yagıla-: d    manlık etmek; d    manla sava mak,   arpı mak III, 328-18
 (727)
 (D-K) yagil  -: 588 (209)
 (E.N.) y  gilimak : birbirine d    man olmak (464)
 (G.J.) j  gıla - ~ j  gıla-: to varquish, to make war upon, to conquer, to defeat
 (152)
76. (B.A.) yagla: ya lamak III, 308-28 (728)
 (D-K) yagla-: 579 (209)
 (E.N.) yaglimak : ya lamak (454)
 (UT  L) yaglimak : (467)-6
 (G.J.) jagla-: to grease, to oil, to anoint, to tallow (146)

77. (B.A.) yarımıla-: yarılama III, 343-9 (749)
 (D-K) yarımıla-: 594 (215)
 (E.N.) yérimlimak: yarımlamak (466)
 (UTİL) yérimlimak: (701) - 6
78. (B.A.) yasıla-: yassılamak, yaymak: sözü açık, geniş ve kinayesiz söylemek
 III, 328-13 (755)
 (D-K) yasıla-: 588 (217)
 (E.N.) yesilimak: yassı hale getirmek: düzeltmek (466)
79. (B.A.) yaşa-: yaşamak III, 89-7 (756)
 (D-K) yaşa-: 481 (218)
 (E.N.) yaşimak: yaşamak (461)
 (UTİL) yaşimak: (458)-6
 (G.J.) jaša - ~ jaši-: to grow older, to grow old (150)
80. (B.A.) yawuzlan-: kötü bulmak III, 114-14 (762-763)
 (D-K) yawuzlan-: 491 (219)
 (E.N.) yavuzlanmak: hiddetlenmek, hırslanmak (462)
81. (B.A.) yayla-: yaylamak III, 311-10 (764)
 (D-K) yayla-: 580 (220)
 (E.N.) yaylimak: yaylamak (462)
 (UTİL) yaylimak: (535) - 6
82. (B.A.) yıpla-: ip üzerinde oynamak, canbazlık etmek III, 308-8 (785)
 (D-K) yıpla-: 578 (227)
 (E.N.) jip: ip (183)
83. (B.A.) yimle-: gözle işaret etmek (Bk. imle-) III, 310-8 (791)
 (D-K) imle-: 146 (33)
 (E.N.) imlimak: işaret etmek (175)

84. (B.A.) yükle-: yüklemek III, 309-23 (822)
 (D-K) yükle-: 579 (235)
 (E.N.) yüklemek: (bk. jüklimek) (472)
 jüklimek: yüklemek (188)
 (UTİL) yüklemek: (688)-6
 (G.J.) jükle-: to load, to lade (161)

Not: İsimden fiil yapım eki “+la-/+la-” kendinden önceki ses ünsüz ise “+li-” şeklinde görülüyor, kendinden önceki ses ünlü ise kendini koruyor; ancak ekin önündeki ünlü /i/ sesi ise ek yine “+li-” şeklinde görülür.

1.5.2.2. Fiilden Türemiş Fiiller

1. (B.A.) acıl-: açılmak I, 194-4; (3-)
 (D-K) açıl-: 106 (3)
 (E.N.) éçilmek: açılmak (121)
 (UTİL) éçilmek: (73)-6
 (G.J.) açıl-~éçil-: to be opened, to become opened (12)
2. (B.A.) açış-: ekşimek, acılaşmak I, 180-25; (4-)
 (D-K) açiş-: 100 (4)
 (E.N.) éçimağ: ekşimek, mayalanmak (121)
 (UTİL) éçişmağ: (72) - 6
 (G.J.) eçiş-: to smart (98)
3. (B.A.) açılış-: açılmak I, 239-12 (4-)
 (D-K) açlis-: 126 (3-)
 (E.N.) éçilmek: açılmak
 (UTİL) éçilmek: (73)-6
 (G.J.) açil - ~ éçil-: to be opened, to become opened (12)
4. (B.A.) açur-: acıktırmak, aç bırakmak I, 268-5; (5-)
 (D-K) āçur-: 137 (3)
 (UTİL) açurmak: (38)

5. (B.A.) agış-: yükselişmek, çıkışmak, çıkmakta yarış etmek, artırışmak;
koğmakta yarış etmek I, 185-16; (10-)
(D-K) agış-: 102 (5)
(E.N.) égiş: (ağmak'tan) meyil, iniş, sapma, eğilim, sağcılık, solculuk (122)
(UTİL) égiş (ağmak): (93)-6
6. (B.A.) agit-: çıkarmak, yükselmek I, 212-9; (10-)
(D-K) agit-: 144 (5)
(E.N.) égitmak: çözmek, açmak, salıvermek (122)
(G.J.) égit-: to shake, to shake down (33)
7. (B.A.) agnat-: -hayvanları- yatırıp debelendirmek, dili buruşturmak; dili
ağırlaştırmak I, 267-12; (11-)
(D-K) agnat-: 137 (6)
(E.N.) ağnatmak: ağnatmak (4)
(G.J.) éginat-: to let (a horse) roll itself (33)
8. (B.A.) agrit-: ağrıtmak I, 261-14; (12-)
(D-K) agrit-: 135 (6)
(E.N.) ağritmak: ağrıtmak (5)
(UTİL) ağritmak: (113)
(G.J.) ağrit-: to cause to ache, to cause to pain, to irritate, to hurt (14)
9. (B.A.) axsat-: aksatmak I, 262-11; (14-)
(D-K) axsat-: 135 (17)
(E.N.) axsatmak: aksatmak (5)
10. (B.A.) axtar-: aktarmak I, 219-12; (14-)
(D-K) agit-: 144 (5)
(E.N.) axtarmak: aramak, arama (6)
(UTİL) ahturmak: (39)
(G.J.) axtar - ~ aqtar-: 1. to search, to seek, 2. to harrow (15)

11. (B.A.) akış-: akışmak I, 186-4, 186-11; (16-)
 (D-K) aqiş-: 102 (10)
 (E.N.) ékiş: akış, akmak (124)
 (UTİL) ékişmak: (95)-6
12. (B.A.) akıt-: akıtmak, göndermek I, 212-15;
 (D-K) aqit-: 114 (10)
 (E.N.) ékítmak: akıtmak (124)
 (UTİL) ékişmak: (95)-6
 (G.J.) aqit - ~ éqit-: to cause to flow, to further (25)
13. (B.A.) alış-: alacak almakta yardım etmek I, 188-9; (20)
 (D-K) aliş-: 103 (7)
 (E.N.) élišmak: karşılıklı almak (125)
 (UTİL) alişmak: (181)
14. (B.A.) alkaş-: alkışlamak, alkışta yarış etmek I, 237-19; (20-)
 (D-K) alqaş-: 125 (8)
 (E.N.) alkış: alkış (alkışlar éytınak: övgüler söylemek) (10)
 (UTİL) alkış: (169)-1
15. (B.A.) alkın-: mahvolmak, yok olmak, bitmek, tükenmek I, 254-16; (20-)
 (D-K) alqin-: 132 (8)
 (E.N.) alqınmak: soluğu kesilmek, nefes nefese (10)
16. (B.A.) asıl-: asılmak I, 196-26; (40)
 (D-K) asil-: 107 (13)
 (E.N.) ésilmak: asılmak (127)
 (UTİL) ésilmak: (83)-6
 (G.J.) asil - ~ asil - ~ ésil - ~: to be hanged (27)

17. (B.A.) asıl-: uzamak, uzatılmak I, 196-23; (41)
 (D-K) asıl-: 107 (13)
 esil-: 107 (27)
 (UTİL) ésilmaq: (83-4)-6
 (G.J.) asıl - ~ asıl - ~ ésil - ~ esil-: to be hanged (27)
18. (B.A.) asış-: asışmak, asmakta yardım etmek I, 184-28; (41)
 (D-K) asiş-: 102 (14)
 esiş-: 102 (27)
 (E.N.) ésiş: (asmak'tan) asmak (127)
 (UTİL) ésişmaq: (83)-6
19. (B.A.) aşılat-: kap kenetletmek I, 265-8 (43)
 (D-K) aşılat-: 136 (14)
 (UTİL) aşılatmaq: (108)-1 ⇒ aşılamak
20. (B.A.) aşrul-: aşrılmak; tepeden aşrılmak I, 247-21; (43)
 (D-K) aşur-: aşrul-: 129 (14)
 (UTİL) aşurmak: (110)-1
 (G.J.) aşur-: to cause, to remain; to exceed to cause to cross (29)
21. (B.A.) aşun-: geçmek, aşmak I, 202-10; (45)
 (D-K) aşun-: 110 (14)
 (E.N.) éşinmaq: aşınmak (127)
 (UTİL) eşinmaq: (86)-6
22. (B.A.) atıl-: atılmak; -çiçek- açılmak; herhangi bir şey bütünü ayrılmayarak
 açılmak I, 193-7; (48-)
 (D-K) atıl-: 105 (15)
 (UTİL) atılmak: (17)-1

23. (B.A.) atış-: atışmak I, 180-11; (49-)
 (D-K) atış-: 99 (15)
 (E.N.) étişmak: karşılıklı atmak; atışmak (128)
24. (B.A.) attır-: attırmak I, 217-19; (50-)
 (D-K) attur-: 116 15)
 (E.N.) atturmak: attırmak, vurdurmak, bıraktırmak (22)
 (G.J.) attur-: to cause to throw, to beat soft (cotton) (30)
25. (B.A.) ayıt-: söylemek, sormak I, 216-4; (55-)
 (D-K) ayit-: 115 (17)
 (E.N.) éytmak: söylemek, demek (128)
 (G.J.) éjt-: to say, to tell (34)
26. (B.A.) ayıl-: sorulmak; söylenmek I, 270-9; (55-)
 (D-K) aytil-: 138 (17)
 (E.N.) éytilmak: söylenmek (128)
27. (B.A.) azıt-: yoldan çıkarmak, azıtmak I, 209-2; (57-)
 (D-K) azit-: 112 (18)
 (E.N.) ézitmak: azdırmak, saptırmak, yoldan çıkarmak (129)
28. (B.A.) bakın-: birşeyin sonuna bakmak ve düşünmek; beklemek II.142-25;
 (63-)
 (D-K) baqın-: 339 (65)
 (E.N.) békinmak: 1. Bakınmak, etrafına bakınmak, 2. Boyun eğmek, tabi
 olmak, itaat etmek (38)
 (UTİL) békinmak: (533)-1
29. (B.A.) bakış-: bakışmak-göz ucu ile- II, 103-15; (63-)
 (D-K) baqiş-: 320 (65)
 (E.N.) békiş: (bk bakmak) bakmak: bakmak (28)
 (UTİL) békiş: (532)-1

30. (B.A.) bastur-: bastırmak; bağlamayı ve bastırmayı emretmek; bastırılmak
II,171-19; (72-)
(D-K) bastur-: 352 (66)
(E.N.) basturmak: bastırmak; ayakta durdurmak (31)
(UTİL) basturmak: (347)-1
31. (B.A.) beril-: verilmek II, 131-10; (84-)
(D-K) beril-: 334 (71)
(E.N.) bérilmek: 1. verilmek (38)
(UTİL) bérilmek: '527)-1
(G.J.) beril-: to be given (54)
32. (B.A.) bezen-: süslenmek, bezenlemek II,142-8, (87-)
(D-K) bezen ~ bezel-: 338 (69)
(E.N.) bézenmek: süslenmek (39)
(UTİL) bézelmek: (527)-1
33. (B.A.) bezeş-: nakşetmekte yardım ve yarış etmek II,99-22; (87-)
(D-K) bezeş-: 318 (69)
(UTİL) bézeşmek: (527)-1
34. (B.A.) bezet-: bezetmek, süslemek II,305-14 (87-)
(D-K) bezet-: 418 (69)
(UTİL) bézetmek: (527)-1
35. (B.A.) bıçıl-: kesilmek, biçilmek II,122-9 (88-)
(D-K) biçil-: 329 (72)
(UTİL) piçilmek: (784)-1

36. (B.A.) bilin-: kendi işini bilmek; itiraf etmek; bilinmek, anlaşılmak II,143-20;
(93-)
(D-K) bilin-: 339) (73)
(E.N.) bilinmek: bilinmek (42)
(UTİL) bilinmek: (588)-1
37. (B.A.) biliş-: bilişmek, tanışmak II,107-23; (94-)
(D-K) biliş-: 322 (73)
(E.N.) biliş-: bk. bilmek-tonuş- biliş; tanıdık, bildik (42)
(UTİL) biliş-: (586)-1
38. (B.A.) boglun-: boğulmak II,239-8; (99-)
(D-K) boglun-: 385 (75)
(E.N.) boğulmak: boğulmak (46)
(UTİL) boğulmak: (469)-1
39. (B.A.) boğuş-: birbirini boğmak II,101-22 (100)
(D-K) boğuş-: 319 (75)
(E.N.) boğuşmak: boğuşmak: ölüm kalım mücadelesi (46)
(UTİL) boğuşmak: (469)-1
40. (B.A.) boşan-: kadın boşamak (Arguca); boşanmak, bağı çözülmek
II,142-14, 142-19; (103-)
(D-K) boşan-: 383 (77)
(E.N.) boşanmak: 1. Ayrılmak, 2. Doğurmak (48)
(UTİL) boşanmak: (464)-1
(G.J.) boşén-: to get loose, to break away (59)
41. (B.A.) boşat-: boşaltmak; çözmek; çözülmek, bırakılmak II, 307-11 (104)
(D-K) boşat-: 418-9 (77)
(E.N.) boşatmak: boşaltmak (49)
(UTİL) boşatmak: (463)-1
(G.J.) boşat-: to disengage, to relax, to release, to vocate (59)

42. (B.A.) boşut-: bırakmak; boş bırakmak, serbest bırakmak; yumuşaklık (ishal) vermek I, 210-21; (104-)
 (D-K) boşut-:-(boşat): 418-9 (77)
 (E.N.) boşatmak: boşaltmak (49)
 (UTİL) boşatmak: (463)-1
43. (B.A.) bozlat-: böğürtmek II,341-7; (106-)
 (D-K) bozlat-: 434 (78)
 (UTİL) bozlatmak: (459)-1
44. (B.A.) bozul-: bozulmak, yıkılmak II,131-17; (106-)
 (D-K) bozlu-: 334 (78)
 (E.N.) buzulmak: (bozulmak (54)
 (UTİL) buzulmak: (501)-1
 (G.J.) bozlu- ~ buzl-: to be spoilt, damaged, troubled (62)
45. (B.A.) bozuş-: bozmakta yardım ve yarış etmek II,99-27; (107-)
 (D-K) bozuş-: 318 (78)
 (UTİL) bozuşmak: (501)-1
46. (B.A.) bukul-: bükülmek, burkulmak, toplanmak II, 132-3; (112-)
 (D-K) bükül-: 219 (83)
 (UTİL) pükülmek: (768)-1
 (G.J.) bökül- ~ bükül-: to become bent (59)
47. (B.A.) bulgan-: bulanmak; kızmak, öfkelenmek; karışmak II,238-16; (114-)
 (D-K) bulgan-: 385 (80)
 (UTİL) bulğanmak: (507)-1

48. (B.A.) buruş-: yüz-buruşmak II,94-24; (118-)
 (D-K) buruş-: (bür): 266 (83)
 (E.N.) purlaşmak: buruşmak, kırırşmak (327)
 (UTİL) purlaşmak: (750)-1
 (G.J.) buruş-: to smell (61)
49. (B.A.) butaklan-: budaklanmak, tomurcuklanmak, kollara ayrılmak II,264-24;
 (120-)
 (D-K) butaqıan-~butıqlan-: 399 (82)
 (E.N.) putaklımak: kol halinde ayrılmak; dallanmak (328)
50. (B.A.) bükün-: bükölmek, kıvrılmak II,239-22; (123-)
 (D-K) bükün-: 386 (83)
 (UTİL) püklimek: (768)-1
51. (B.A.) büköl-: bükölmek; kesilmek II,132-6; (124-)
 (D-K) büköl-: 219 (83)
 (UTİL) püklimek: (768)-1
 (G.J.) bököl - ~ büköl-: to become bent (59)
52. (B.A.) büröl-: buruşturılmak, bükölmek II,131-6; (126-)
 (D-K) büröl-: 333-4 (83)
 (UTİL) pürölmek: (767)-1
53. (B.A.) çakıl-: çakılmak, ateş çakmak; eleştirilmek II, 133-9; (131-)
 (D-K) çaql-: 334-5 (87)
 (E.N.) çekilmek: kırılmak, parçalanmak (76)
 (G.J.) çaql-: to be struck by lighthouse (66)
54. (B.A.) çaklan-: çalkanmak I, 513-7; (132-)
 (D-K) çaqlan-: 256 (87)
 (UTİL) çaklanmak: (647)-2

55. (B.A.) çakın-: çakınmak, kendisi için çakmak I, 363-15; (131-)
 (D-K) çaqin-: 341 (87)
 (UTİL) çakınmak: (650)-2
 çekinmek: (741)-2
56. (B.A.) çakırış-: çağrışmak II, 209-4; (132-)
 (D-K) çaqir ~çaqriş-: 371 (87)
 (E.N.) çakiriş: (bk. çakirmek) (68)
57. (B.A.) çaltur-: yere çeldirmek, yere çaldırmak; aratmak, aramasını emretmek;
 işittirmek, için çağrılmak II, 182-9; (134)
 (D-K) çaltur-: 357-8 (85)
 (E.N.) çaldurmak: çaldırmak, müzik aletini çaldırmak (69)
 (UTİL) çaldurmak: (660)-2
58. (B.A.) çarlaş-: ağlaşmak, bağrışmak, kükremek II, 210-10; (136-)
 (D-K) čarlaš-: 371 (87)
 (UTİL) çarlaşmak: (638)-2
59. (B.A.) çarlat-: cırlatmak, ağlatmak II, 344-29; (136-)
 (D-K) čarlat-: 435 (87)
 (UTİL) çarlatmak: (638)-2
 (G.J.) çat-: to drive together, to tie together (67)
60. (B.A.) çekleş-: kur'a çekişmek II, 210-14; (140)
 (D-K) čekleš-: 371 (89)
 (UTİL) çekleşmek: (678)-2
61. (B.A.) çektür-: noktalamakta, kan aldirmek II, 181-23; (140-)
 (D-K) čektür-: 357 (89)
 (E.N.) çektürmek: 1. sigara içmek 2. çektiirmek (74)
 (UTİL) çektürmek: (676)-2

62. (B.A.) çıkar-: çıkarmak II, 83-9; (147-)
 (D-K) çıkar-: 310 (93)
 (E.N.) çıkarmak: çıkarmak (78)
 (UTİL) çıkarmak: (765)-2
 (G.J.) çıkar-: to direve out, to turn out of doors, to send away, to send out (71)
63. (B.A.) çıkış-: çıkmakta yardım ve yarış etmek II, 104-14; (147-)
 (D-K) çıkış-: 320 (93)
 (E.N.) çıkışmak: anlaşımak, geçinmek (80)
 (UTİL) çıkışmak: (770)-2
 (G.J.) çıkış-: to go out together (71)
64. (B.A.) çılan-: yaşlıktan ıslanmak; at terlemek II, 150-10; (148-)
 (D-K) çılan-: 342 (90)
 (E.N.) çılanmak: ıslanmak, sulanmak (80)
 (UTİL) çılanmak: (781)-2
65. (B.A.) çilaş-: ıslatmakta yardım etmek II, 108-30; (148-)
 (D-K) çilaş-: 323 (90)
 (E.N.) çilaşmak: ıslanmak, sulanmak (80)
 (UTİL) çilaşmak: (780)-2
66. (B.A.) çoğlan-: toplanmak, akışarak toplanmak II, 245-14; (156-)
 (D-K) çoğlan-: 388 (96)
 (UTİL) çoğlanmak: (687)-2
67. (B.A.) çoğlat-: bohçalatmak, sardırmak II, 345-13; (156-)
 (D-K) çoğlat-: 436 (96)
 (UTİL) çoğlatma çoğila-: (687)-2

68. (B.A.) çöktür-: çöktürmek, ayırıp çöktürmek II, 182-2; (158)
 (D-K) çöktür-: 357 (95)
 (E.N.) çöktürmek: çöktürmek (86)
 (UTİL) çöktürmek: (711)-2
 (G.J.) çöktür-: to cause, to sink, to dip (76)
69. (B.A.) çökür-: çökmek, ıhtırmak II, 84-10; (158-)
 (D-K) çökür-: 311 (95)
 (E.N.) çökmek (bk. çökmek)
 çökmek: batırmak (86)
 (UTİL) çökmek: (712)-2
 (G.J.) çökür-: to cause to sink, to horrow (76)
70. (B.A.) çömtür-: suya daha derin daldırmak II, 85-13; (163-)
 (D-K) çömtür-: 358 (94)
 (E.N.) çömdürmek: batırmak, çökmek, suya indirmek (86)
 (UTİL) çömdürmek: (716)-2
71. (B.A.) çömüş-: suya daha derin daldırmakta yarış etmek II, 111-8; (165-)
 (D-K) çömüş-: 324 (94)
 (UTİL) çömüşmek: (716)-2
72. (B.A.) eğil-: eğilmek I, 198-7; (170-)
 (D-K) eğil-: 108 (20)
 (E.N.) eğilmek: eğilmek (122)
 (UTİL) eğilmek: (107)-6
73. (B.A.) eğirt-: eğirtmek; kalenin etrafını kuşatmayı emretmek III, 428-10; (171-)
 (D-K) eğirt-: 629 (20)
 (UTİL) eğirtmek: (104)-4

74. (B.A.) egtur-: egdirmek I, 223-12; 173-)
 (D-K) egtür-: 119 (20)
 (E.N.) egdüirmek: egdirmek (110)
 (UTİL) egdüirmek: (287)-1
75. (B.A.) ektür-: ektirmek I, 223-8; (175-)
 (D-K) ektür-: 119 (21)
 (UTİL) ektürmek: (283)-1
76. (B.A.) erit-: eritmek I, 208-20; (190-)
 (D-K) erüt-: 112 (25)
 (E.N.) éritmek: eritmek (126)
 (UTİL) éritmek: (77)-6
 (G.J.) erit-: to melt (99)
77. (B.A.) erüs-: erimek; erişmek I. 182-17; (194-)
 (D-K) erüş-: 101 (25)
 (E.N.) érişmek: erişmek (126)
 (UTİL) érişmek: (78)-6
78. (B.A.) erüt-: eritmek I, 208-20; (194)
 (D-K) erüt-. 112 (25)
 (E.N.) éritmek: eritmek (126)
 (UTİL) éritmek: (77)-6
 (G.J.) erit-: to melt (99)
79. (B.A.) esnet-: estirmek, esnetmek I, 267-2; (196-)
 (D-K) esnet-: 137 (27)
 (E.N.) esnitmek: esnetmek (117)
 (UTİL) esnetmek: (272)-1

80. (B.A.) estür-: uzattırılmak, çektirilmek, gerdirmek, elettirmek I,221-9; (197-)
 (D-K) estür-: 118 '27)
 (E.N.) östürmek: büyütmek, yetiştirmek (307)
 (UTİL) östürmek: (831)-5
81. (B.A.) eştür-: estirmek I, 222-6; (199-)
 (D-K) eştür-: 118 (27)
 (UTİL) eştürmek: (276)-1
82. (B.A.) etil-: düzelmek; edilmek, yapılmak I, 53-18; (202-)
 (D-K) etil-: 222 (29)
 (E.N.) éilmek: edilmek (127)
 (UTİL) éilmek: (69)-6
 (G.J.) etil-: to be closed, to lock (100)
83. (B.A.) ıglaş-: ağlaşmak I, 240-15; (215-)
 (D-K) ıglaş - ~ yiglaş-: 126 (225)
 (E.N.) jıglaşmak: ağlaşmak (182)
 (UTİL) yiglaşmak: (713)-6
84. (B.A.) ılış-: inmekte yarış etmek, inişmek I, 190-4; (216-)
 (D-K) ilış-: 104 (33)
 (UTİL) ilışmak: (346)-6
85. (B.A.) ılış-: birbirine ilişmek; çatışmak; asmakta yardım etmek I, 188-12; 190-9; (216)
 (D-K) ilış-: 103-4 (33)
 (UTİL) ilışmak: (346)-6
86. (B.A.) inan-: inanmak, güvenmek I, 206-11; (217-)
 (D-K) inan-: 111 (34)
 (UTİL) inanmak: (362)-6

87. (B.A.) ırgat-: ırgalatmak, sallatmak I, 263-20; (218-)
 (D-K) ırgat-: 135-6 (35)
 (E.N.) ırgıtmak: bir yana atmak; kenara atmak (178)
 (UTİL) ırgıtmak: (210)-6
 (G.J.) ırgat-: to cause to shake down (135)
88. (B.A.) içil-: içilmek I, 194-7; (224-)
 (D-K) içil-: 106 (31)
 (UTİL) içilmek: (193)-6
89. (B.A.) içiş-: içişmek, içmekte yardım ve yarış etmek I, 181-7; (224-)
 (D-K) içiş-: 100 (32)
 (UTİL) içişmek: (192)-6
90. (B.A.) içür-: içirmek I, 177-12; (225-)
 (D-K) içür-: 98 (31)
 (E.N.) içürmek: içirmek (172)
 (G.J.) içür-: to cause to drink; to give to drink, to let drink (137)
91. (B.A.) işlen-: islenmek, dumanla örtülmek, tütsülenmek I, 298-6; (239-)
 (D-K) işlen-: 151 (37)
 (UTİL) işlenmek: (289)-6
92. (B.A.) işleş-: iş yapmakta yardım ve yarış etmek I, 240-11; (240-)
 (D-K) işleş-: 126 (37)
 (UTİL) işleşmek: (288)-6
93. (B.A.) kabart-: kabartmak, şişirmek; abartmak II, 430-17; (243-)
 (D-K) qapart-: 630 (127)
 (E.N.) qapartmak: kabarcık hasıl etmek (220)
 (UTİL) qapartmak: (4)-4

94. (B.A.) kaçış-: kaçışmak II, 92-21; (244-)
 (D-K) qačiš-: 314 (122)
 (E.N.) kėčišmak: beraber kaçmak (231)
 (UTİL) kėčišmak: (374)-4
95. (B.A.) kaçur-: kaçırmaq II, 75-18, 166-7; (245-)
 (D-K) qačur-: 307 (122)
 (E.N.) kaçurmak: kaçırmaq (215)
 (UTİL) kaçurmak: (36)-4
 (G.J.) qačur-: to cause run away (235)
96. (B.A.) kakıl-: kakılmak II, 135-23; (252-)
 (D-K) qaqıl-: 336 (128)
 (E.N.) kėkılmak: kakılmak, çakılmak, itilmek, dışlanmak (232)
 (UTİL) kėkılmak: (378)-4
97. (B.A.) kakış-: birbirine kızıışmak, birbirinin başına vuruışmak II, 105-4; (252-)
 (D-K) qaqiš-: 321 (128)
 (E.N.) kėkiışmak: beraber kakmak, beraber çakmak, beraber silkeleme (232)
 (UTİL) kėkiışmak: (378)-4
98. (B.A.) kaklan-: kurutulmak, kakaç yapılmak, su toplanmak II, 252-12, (252-)
 (D-K) qaqlan-: 392 (128)
 (E.N.) qaxlanmak: ateşte veya güneşte ısınmak; güneşlenmek, islenmek (216)
 (UTİL) qaxlanmak: (117)-4
99. (B.A.) kaklat-: kurutturmak II, 348-16; (253-)
 (D-K) qaqlat-: 437 (128)
 (E.N.) qaxlatmak: iste kurutturmak; ateşte kurutturmak; güneşte kurutturmak (216)
 (UTİL) qaxlatmak: (117)-4

100. (B.A.) kamat-: kamaştırmak II, 311-14; (257-)

(D-K) qamat-: 171 (125)

421

(E.N.) amatmaq: (bk. kamaştırmak)

amaştırmak: kamaştırmak (218)

(UTİL) amatmaq: (135)-4

101. (B.A.) kanat-: kanatmak II, 313-5; (260-)

(D-K) qanat-: 422 (126)

(E.N.) anatmaq: kanatmak (219)

(UTİL) anatmaq: (156)-4

102. (B.A.) kandur-: su ve başkalarına kandırmak (bk. qantur-) II, 192-7; (261-)

(D-K) qantur- j qandur-: 362 (126)

(E.N.) andurmaq: suya doyurmak, tatmin ettirmek, doyurmak (219)

(UTİL) andurmaq: (162)-4

(G.J.) qandur-: to quench (238)

103. (B.A.) kargal-: lanetlenmek II, 236-11; (268)

(D-K) qargal-: 384 (129)

(UTİL) argalmaq: (73)-4

104. (B.A.) kargaş-: birbirine lanet etmek II, 220-17; (268)

(D-K) qargaş-: 376 (130)

(UTİL) argaşmaq: (73)-4

(G.J.) qargéř-: to curse one another (240)

105. (B.A.) kargat-: lanetletmek II, 338-17; (268-)

(D-K) qargat-: 433 (130)

(UTİL) argatmaq: (73)-4

106. (B.A.) katıl-: karıştırılmak, erkek kadın çiftleşmek II, 121-11; (280)
 (D-K) qatıl-: 329 (132)
 (E.N.) kətılmak: karıştırılmak (233)
 (UTİL) kətılmak: (372)-4
107. (B.A.) kaynat-: kaynatmak II, 357-20; (286)
 (D-K) qaynat-: 441 (134)
 (E.N.) qaynatmak: kaynatmak (228)
 (UTİL) qaynatmak: (187)-4
 (G.J.) qajnat-: to cause to boil, to boil (236)
108. (B.A.) kazı-: kazmak ve eşmek; deşmek ve kazımak III, 264-5; (287-)
 (D-K) qazi-: 560 (135)
 (E.N.) qazmak: kazmak (229)
 (UTİL) qazmak: (98)-4
109. (B.A.) kazıl-: kazılmak II, 135-2; (288)
 (D-K) qazıl-: 335 (135)
 (E.N.) kəzilmak: kazılmak (233)
 (UTİL) kəzilmak: (378)-4
110. (B.A.) kaztur-: kazdırmak II, 190-23; (288)
 (D-K) qaztur-: 362 '135)
 (E.N.) qazdurmak: kazdırmak (229)
 (UTİL) qazdurmak: (97)-4
111. (B.A.) keçiş-: geçmekte yardım ve yarış etmek II, 93-4; (290)
 (D-K) kečis-: 314-5 (99)
 (UTİL) kəçişmek: (724)-4
112. (B.A.) keçtür-: geçirtmek II, 194-21; (291-)
 (D-K) kečtür-: 363-4 (99)
 (E.N.) keçtürmek: suya girdirmek, nehri yürüyerek geçirtmek (193)

113. (B.A.) keçür-: geçer görünmek II, 156-12; (291-)
 (D-K) keçür-: 307 (99)
 (E.N.) keçürmek: (bk kéçirmek) (193)
 kéçirmek: affetmek (197)
 (UTÍL) keçürmek: (529)-4
114. (B.A.) kedhil-: giyilmek II, 136-12; (293-)
 (D-K) kedil-: 336 (100)
 (UTÍL) kiyilmek: (778)-4
115. (B.A.) keliş-: gelişmek II, 110-19; (298-)
 (D-K) keliş-: 323-4 (101)
 (E.N.) kélišmek: gelmek, beraber gelmek; anlaşmak; yakışmak (197)
 (UTÍL) kélišmek: (741)-4
 (G.J.) keliş-: to like, to bein accord, to sympathize, to arrange for (169)
116. (B.A.) keltür-: getirmek II, 195-20; (298-)
 (D-K) keltür-: 364 (101)
 (E.N.) keltürmek: getirmek (194)
 (UTÍL) keltürmek: (546)-4
 (G.J.) keltür-: to bring, to fetch, to yield (170)
117. (B.A.) keril-: gerilmek, gerinmek, esnemek II, 136-17; (303-)
 (D-K) keril-: 336 (102)
 (E.N.) kérilmek: gergin olmak, gerinmek (198)
 (UTÍL) kérilmek: (728)-4
118. (B.A.) kesil-: kesilmek II, 137-1; (305-)
 (D-K) kesil-: 336 (103)
 (E.N.) késilmek: kesilmek (199)

119. (B.A.) kılın-: tavır takınmak, kadın –nazlanmak-; yapılmak, kılınmak II, 156-9; (315-)
 (D-K) qilin-: 345 (136)
 (E.N.) kılınmak: işlenmek, yapılmak (235)
 (UTİL) kılınmak: (449)-4
 (G.J.) qılın-: to be made (247)
120. (B.A.) kılış-: yapmakta yardım ve yarış etmek II, 109-22; (315-)
 (D-K) qiliş-: 323 (136)
 (E.N.) kilişmak: beraber yapmak; yardımlaşmak (235)
 (UTİL) kilişmak: (448)-4
 (G.J.) qiliş - ~ qiluş-: to make together, to do together (247)
121. (B.A.) kırıl-: kabuğu soyulmak; malı alınmak; yoksullaşmak; kar kürünmek II, 134-25; (318-)
 (D-K) qiril-: 335 (137)
 (E.N.) kırılmak: traş edilmek, kazılmak; imha edilmek (236)
 (UTİL) kırılmak: (400)-4
122. (B.A.) kırın-: sayar veya kazır görünmek II, 155-11; (318-)
 (D-K) qirin-: 344 (137)
 (E.N.) kirinmak: traşlanmak (236)
123. (B.A.) kırıl-: kırılmak I, 236-18; (319-)
 (D-K) qirqil-: 384 (138)
 (E.N.) kırılmak: kesilmek, budanmak (237)
 (UTİL) kırılmak: (396)-4
124. (B.A.) kırış-: kırmakta yardım etmek II, 221-13; (319-)
 (D-K) qirqiş-: 377 (138)
 (E.N.) kırışmak: beraber kesmek, kesişmek, beraber kazmak, kazışmak (237)
 (UTİL) kırışmak: (396)-4

125. (B.A.) kısıl-: kısılmak, arada kalmak II, 135-14; (321-)
 (D-K) qisil-: 335 (138)
 (E.N.) kısilmaq: kısılmak (237)
126. (B.A.) kıstur-: kıstırmak, işkence ile cezalandırmak; kısalmasına emretmek, azalmasını emretmek II, 191-11; (323-)
 (D-K) qıstur-: 362 (139)
 (E.N.) kısturmaq: sıkıştırmak, sıkmak, araya sokmak, araya sıkıştırıp koymak (238)
 (UTİL) kısturmaq: (422)-4
127. (B.A.) kışlat-: kışlatmak, bir şeyi üzerine alıp saklamak II, 348-7; (324-)
 (D-K) qışlat-: 437 (139)
 (E.N.) kışlatmaq: kışlatmak, kışı geçirmek (238)
 (UTİL) kışlatmaq: (434)-4
128. (B.A.) kıyıl-: inmek, geçmek; ağaç iğrilemesine kıyılmak; sözden dönülmek III, 190-20 (324-)
 (D-K) qiyil-: 528 (139)
 (E.N.) kıyılmaq: kıyılmak, kesilmek (239)
 (UTİL) kıyılmaq: (466)-4
129. (B.A.) kızart-: kızartmak III, 431-17; (326-)
 (D-K) qızart-: 630 (140)
 (E.N.) kızartmaq: kızartmak, kırmızı yapmak; kızartmak, utandırmak (240)
 (UTİL) kızartmaq: (402)-4
 (G.J.) qızart-: to make red (249)
130. (B.A.) kiril-: girilmek II, 136-23; (331-)
 (D-K) kiril-: 336 (106)
 (UTİL) kirilmek: (766)-4

131. (B.A.) kiriş-: girişmek, girişmekte yarış etmek II, 99-18; (332)
 (D-K) kiriş-: 318 (106)
 (UTİL) kirişmek: (765)-4
132. (B.A.) kirtür-: girdirmek II, 195-4; (334)
 (D-K) kirtür-: 364 (106)
 (E.N.) kirgürmek: (bk. kirgüzmek)
 kirgüzmek: girdirmek, içine sokturmak (200)
 (UTİL) kirgüzmek: (762)-4
 (G.J.) kirdür-: to cause to enter (174)
133. (B.A.) kodh-: koymak, bırakmak; terk edilmek; koyuvermek II, 295-29; (338-)
 (D-K) qod-: 634 (140)
 (UTİL) kıymak: (299)-4
134. (B.A.) kon-: konmak, bir yere konmak III, 185-3; (343)
 (D-K) qon-: bk. o-
 qōn-: 526 (140)
 (E.N.) kıymak: konmak (243)
 (UTİL) kıymak: (294)-4
 (G.J.) qon-: to lodge, to put up for the night, to stay over night, to perch to abide (251)
135. (B.A.) kondur-: kondurmak üzerine koymak II, 192-15; (343-)
 (D-K) qondur-: 362-3 (140)
 (E.N.) kıondurmak: kondurmak, geceletmek, geceyi geçirtmek için birini evine almak (243)
 (UTİL) kıondurmak: (293)-4
 (G.J.) qondur-: to cause to put up, to let perch (251)

136. (B.A.) *qop-*: kopmak, gelmek; kalkmak; başlamak, çıkmak; baş kaldırmak II, 4-18;
(345)
(D-K) *qop-*: 265
(E.N.) *qopmaq*: kalkmak (243)
(UTİL) *qopmaq*: (227)-4
(G.J.) *qop-*: to rise, to get up, to stand up, to begin to start, to go away (251)
137. (B.A.) *korin-*: sıkılık etmek, pintilik etmek II, 155-5; (346-)
(D-K) *qorin-*: 344 (143)
(E.N.) *qorunmaq*: çekinmek, sıkılmak (244)
(UTİL) *qorunmaq*: (245)-4
138. (B.A.) *korış-*: korumakta yardım etmek II, 98-18; 8346-)
(D-K) *qoriş-*: 317 (143)
(UTİL) *qoruşmaq*: (243)-4
139. (B.A.) *korkıt-*: korkutmak II, 339-25; (347-)
(D-K) *qorqit-*: 433 (144)
(E.N.) *qorkutmaq*: korkutmak (244)
(UTİL) *qorkutmaq*: (241)-4
(G.J.) *qorqut-*: to frighten (252)
140. (B.A.) *korkuş-*: birbirinden korkmak, korkuşmak II, 221-10; (347-)
(D-K) *qorquş-*: 377 (144)
(UTİL) *qorkuşmaq*: (241)-4
141. (B.A.) *korkut-*: korkutmak (bk. *korkıt-*) II, 365-10; (347-)
(D-K) *qorqit-*: 433 (144)
(E.N.) *qorkutmaq*: korkutmak (244)
(UTİL) *qorkutmaq*: (241)-4
(G.J.) *qorqut-*: to frighten (252)

142. (B.A.) korun-: sıklık etmek, pıtilik etmek (bk. korın-) II, 155-3; (348-)
 (D-K) qorin-: 344 (143)
 (E.N.) korunmak: çekinmek, sıkılmak (244)
 (UTİL) korunmak: (245)-4
143. (B.A.) koyul-: akar nesne koyulmak III, 190-12, (353-)
 (D-K) qoyul-: 528 (145)
 (E.N.) koyulmak: koyulmak, bırakılmak (246)
 kuyulmak: dökülmek, akıtılmak, boşaltılmak (251)
 (UTİL) koyulmak: (304)-4
 kuyulmak: (370)-4
144. (B.A.) koyun-: kendine su koymak, dökünmek III, 191-14; (353-)
 (D-K) quyun-: 528-9 (145)
 (E.N.) kuyunmak: yıkanmak, suya girmek, banyo yapmak (251)
145. (B.A.) koytur-: döktürmek, koydurmak III, 193-13; (352-)
 (D-K) quytur-: 529 (146)
 (E.N.) koydurmak: koydurmak, bıraktırmak (246)
 (UTİL) koydurmak: (298)-4
 (G.J.) qojdur-: to cause to put, to put (251)
146. (B.A.) köçür-: göçürmek; yazmak, istinsah etmek. nakletmek II, 76-3; (354-)
 (D-K) köçür-: 307 (107)
 köçürmek: geçirmek; göç ettirmek, taşıdırmak, kopya ettirmek (203)
 (UTİL) köçürmek: (628)-4
 (G.J.) köçür-: to cause to move, to move, to forgive. to replant, to transplant (175)
147. (B.A.) köklet-: eğer tahtalarını diktirmek, bağlatmak II, 328-3; (357-)
 (D-K) köklet-: (108)
 (E.N.) kökletmek: teğelletmek (203)
 (UTİL) kökletmek (667)-4

148. (B.A.) kömtür-: gömdürmek II, 196-7; (359-)
 (D-K) kömtür-: 364-109
 (E.N.) kömdürmek: gömdürmek, defnettirmek (204)
 (UTİL) kömdürmek: (689)-4
149. (B.A.) kömüş-: gömmekte yardım etmek II, 111-23; (360-)
 (D-K) kömiş-: 324 (109)
 (E.N.) kömüşmek: beraber gömmek, beraber defnetmek (205)
150. (B.A.) körküt-: göstermek II, 340-87; (364-)
 (D-K) körgit-: 433 (110)
 (E.N.) körkütmek: göstermek (207)
151. (B.A.) körün-: görünmek, kavuşmak II, 157-8; (365)
 (D-K) körün-: 345 (110)
 (E.N.) körünmek: görünmek (208)
 (UTİL) körünmek: (637)-4
 (G.J.) körün-: to be seen, to become visible, to appear, to come in sight, to show oneself (178)
152. (B.A.) körüş-: -gözle- bakmak II, 99-8; (365-)
 (D-K) köriş-: 318 (110)
 (E.N.) körüşmek: görüşmek (208)
 (UTİL) körüşmek: (636)-4
 (G.J.) körüş-: to meet, to see, to greet (178)
153. (B.A.) köytür-: yakmak, yaktırmak III, 193-21; (360-)
 (D-K) köytür-: 529 (112)
 (E.N.) köydürmek: yakmak, ateşe vermek (209)
 (UTİL) köydürmek: (692)-4
 (G.J.) köjdür-: to cause to burn, to burn, to burn down to put fire to (176)

154. (B.A.) kurut-: kurutmak II, 304-27; (382-)
 (D-K) qurit-: 418 (148)
 (E.N.) kurutmaq: kurutmak (249)
 (UTİL) kurutmaq: (323)-4
 (G.J.) qurut-: to cause to dry, to dry (256)
155. (B.A.) kurut-: kurutmak I, 19-19; (386-)
 (D-K) qurut-: 179 (148)
 (E.N.) kurutmaq: kurutmak (249)
 (UTİL) kurutmaq: (323)-4
 (G.J.) qurut-: to cause to dry, to dry (256)
156. (B.A.) kustur-: kusturmak –boya- soldurmak II, 190-27; (386-)
 (D-K) qustur-: 362 (149)
 (E.N.) kusturmaq: kusturmak (250)
 (UTİL) kusturmaq: (335)-4
157. (B.A.) kültür-: güldürmek II, 195-14; (396-)
 (D-K) kültür-: 364 (114)
 (E.N.) küldürmek: güldürmek (211)
 (UTİL) küldürmek: (707)-4
 (G.J.) küldür-: to cause to laugh (179)
158. (B.A.) küreş-: küremekte yardım ve yarış etmek II, 99-13; (400-)
 (D-K) küreş-: 318 (115)
 (E.N.) küreşmek: beraber küremek: küreme işinde yardımlaşmak (213)
159. (B.A.) küret-: küretmek II, 305-8; (400-)
 (D-K) küret-: 418 (115)
 (E.N.) küretmek: küretmek (213)

160. (B.A.) oxşat-: benzetmek I, 262-21; (429-)
 (D-K) oxşat-: 135 (44)
 (E.N.) oxşatmaq: benzetmek (294)
 (UTİL) oğşatmaq: (623) - 5
 (G.J.) oxşat-: to resemble (212)
161. (B.A.) okıt-: okutmak I, 212-20, (430-)
 (D-K) oqıt-: 114 (42)
 (E.N.) okutmaq: okutmak, okula göndermek (295)
 (UTİL) oğutmaq: (659)-5
 (G.J.) oqut-: to cause to read, to teach, to let study, to read (215)
162. (B.A.) opraş-: yıprashmak, yıprashmaya baslamak I, 232-1; (440-)
 (D-K) opraş-: 123 (41)
 (UTİL) upraşmaq: (701)-5
163. (B.A.) oprat-: yıpratmak I, 261-7; (440-)
 (D-K) oprat-: 135 (41)
 (E.N.) upratmaq: yıpratmak, eskitmek (438)
 (UTİL) upratmaq: (700) 5
164. (B.A.) ornat-: yerine koymak I, 266-19; (441-)
 (D-K) ornat-: 137 (43)
 (E.N.) ornatmaq: yerleştirmek (297)
 (UTİL) ornatmaq: (636)-5
165. (B.A.) otlan-: ateşlenmek, ateş kesilmek, ateş gibi olmak; öfkelenmek
 I, 297-16; (445-)
 (D-K) ötlan-: 150-1 (44)
 (UTİL) otlanmaq: (616)-5

166. (B.A.) oynat-: oynatmak I, 271-7; (447-)
 (D-K) oynat-: 139 (45)
 (E.N.) oynatmak: oynatmak (302)
 (UTİL) oynatmak: (690)-5
167. (B.A.) oytur-: oydurmak; bastırmak, sıkıştırmak I, 269-22, 260-25; (447-)
 (D-K) oytur-: 138 (44)
 (UTİL) oydurmak: (686)-5
168. (B.A.) oyul-: oyulmak, çukurlaşmak; sıkıştırılmak I, 269-3; 269-6; (447-)
 (D-K) oyul-: 138 (44)
 (E.N.) oyulmak: oyulmak, kazılmak (302)
 (UTİL) oyulmak: (692)-5
169. (B.A.) öçrüş-: söndürmek, yatıştırmak I, 233-14; (449)
 (D-K) öçrüş-: 123 (45)
 (E.N.) öçürmek: söndürmek (303)
 öçürüş: söndürme
 (UTİL) öçürmek: (800)-5
170. (B.A.) öğren-: öğrenmek I, 252-14; (451)
 (D-K) öğren-: 131 (45)
 (E.N.) öğrenmek: öğrenmek (303)
 (UTİL) öğrenmek: (838)-5
171. (B.A.) öğret-: öğretmek I, 261-21 (452)
 (D-K) öğret-: 135 (45)
 (E.N.) öğretmek: öğretmek; alıştırmak (304)
 (UTİL) öğretmek: (838)-5

172. (B.A.) öldür-: öldürmek I, 224-20; (456)
 (D-K) öldür-: 119 (47)
 (E.N.) öltürmek: öldürmek (304)
 (UTİL) öltürmek: (845)-5
 (G.J.) öltür-: to kill (218)
173. (B.A.) öliš-: nemlenmek, yaşlı kayılmak I, 189-24 (457)
 (D-K) öliš-: 104 (47)
 (UTİL) hölleşmek: (565)-5
174. (B.A.) ölit-: ıslatmak I, 213-26; (457)
 (D-K) ölit-: 114-5 (47)
 (E.N.) hölletmek: ıslatmak (157)
 (UTİL) hölletmek: (565)-5
175. (B.A.) öpüş-: öpüşmek I, 180-7; (462-)
 (D-K) öpüş-: 99 (48)
 (E.N.) öpüşmek: öpüşmek (306)
 (UTİL) öpüşmek: (784)-5
176. (B.A.) örlen-: belirlemek; çıkmak; yükselmek I, 257-21; (464-)
 (D-K) örlen-: 133-4 (48)
 (E.N.) örlimek: yükselmek (307)
 (UTİL) örlimek: (805)-5
177. (B.A.) örtel-: yakılmak I, 245-5; (464-)
 (D-K) örtel-: 128 (49)
 (UTİL) örtelmek: (803)-5
178. (B.A.) örten-: yanmak, tutuşmak; kızarmak I, 251-3; (464-)
 (D-K) örten-: 130-1 (49)
 (E.N.) örtenmek: tutuşmak, alevlenmek, yanmak, yangın çıkarmak (307)
 (UTİL) örtenmek: (803)-5
 (G.J.) örten-: to set on fire, to burn (219)

179. (B.A.) örteş-: karşılıklı birbirini yakmak, saldırışmak I, 231-7; (465-)
 (D-K) örteş-: 122 (49)
 (UTİL) örteşmek: (802)-5
180. (B.A.) ötün-: büyüklerden bir dilek istemek (bk. ötkün-) I, 376-12; (469-)
 (D-K) öten-: 77 (50)
 (E.N.) ötünmek: istemek, dilemek, rica etmek (309)
 (UTİL) ötünmek: (797)-5
181. (B.A.) pışur-: pişirmek II, 78-14; (474-)
 (D-K) bişur-: 308 (74)
 (E.N.) puşurmak: pişirmek, olgunlaştırmak, hazırlamak (328)
 (UTİL) puşurmak: (754)-1
 (G.J.) pışır- ~ pışur-: to boil, to cook, to roast, to burn bricks to mature to prepare (229)
182. (B.A.) saçrat-: istemeksizin sıçratmak II, 332-12; (479-)
 (D-K) saçrat-: 430 (151)
 (E.N.) saçratmak: sıçratmak, püskürtmek (67)
 (UTİL) çaçratmak: (630)-2
183. (B.A.) saçtur-: saçtırmak II, 184-2; (479-)
 (D-K) saçtur-: 358 (152)
 (E.N.) çaçturmak: dağıtırmak, serptirmek (67)
 (UTİL) çaçturmak: (630)-2
184. (B.A.) sagıl-: sağılmak II, 124-22; (489-)
 (D-K) sagıl-: 330 (152)
 (E.N.) sèğilmak: sağılmak (349)
 (UTİL) sèğilmak: (662)-3

185. (B.A.) sağış-: sağmakta yardım ve yarış etmek II, 10-26; (481-)
 (D-K) sağışmak: 319 (152)
 (E.N.) seğışmak-: sağmak için yardım etmek; beraber sağmak (349)
 (UTİL) seğışmak: (662)-3
186. (B.A.) sagtur-: sağdırmak II, 185-11 (482-)
 (D-K) sagtur-: 359 (152)
 (E.N.) sağdurmak: sağdırmak (337)
 (UTİL) sağdurmak: (386)-3
187. (B.A.) saklan-: saklanmak, çekinmek II, 247-24; (484-)
 (D-K) saqlan-: 390 (151)
 (E.N.) saklanmak: korunmak (338)
 (UTİL) saklanmak: (394)-3
188. (B.A.) saklaş-: saklaşmak, gizlenmek II, 216-5; (484-)
 (D-K) saqlaş-: 374 (151)
 (UTİL) saklaşmak: (394)-3
189. (B.A.) saltur-: saldırtmak, sallatmak, sallanmağı emretmek, çıkarıp atmağı emretmek II, 187-7; (486-)
 (D-K) soltur-: 360 (153)
 (E.N.) saldurmak: saldırmak, atılmak, sıçramak (339)
 (UTİL) saldurmak: (410)-3
 (G.J.) saldur-: to cause to put etc, to take off, to arrange, to spread, to build (264)
190. (B.A.) sana-: saymak III, 274-11; (487-)
 (D-K) sana-: 565 (151)
 (E.N.) sanimak: saymak (341)
 (UTİL) sanimak: (437)-3
 (G.J.) sana-: to count, to tell, to impute (264)

191. (B.A.) sančil-: saplanmak, sancılmak; -asker-, ordu-, yenilmek II, 231-17; (487-)
 (D-K) sančil-: 383 (153)
 (E.N.) sançılmak: batırılmak, iğnelenmek, incitilmek, dokunulmak (340)
 (UTİL) sançılmak: (433)-3
192. (B.A.) sançış-: birbirine hancer, bıçak gibi şeyler saplamak, birbirine sancımak; birbiriyle savaş yapmak II.217-13; (487-)
 (D-K) sançış-: 375 (153)
 (UTİL) sancışmak: (432)-3
193. (B.A.) saplat-: saplatmak, sap taktırmak II. 344-25; (490-)
 (D-K) saplat-: 435 (154)
 (E.N.) saplatmak: sap taktırmak (341)
 (UTİL) saplatmak: (367)-3
194. (B.A.) sarkıt-: damlatmak II, 339-22; (493-)
 (D-K) sarqıt-: 433 (156)
 (E.N.) sarkıtmak: sarkıtmak (342)
 (UTİL) sarkıtmak: (381)-3
195. (B.A.) sattur-: sattırmak II, 183-11; (498-)
 (D-K) sattur-: 358 (156)
 (E.N.) satturmak: sattırmak (342)
196. (B.A.) sayraş-: sayıklar gibi konuşmak, ötüşmek III, 194/28; (502-)
 (D-K) sayraş-: 530 (157)
 (E.N.) sayraşmak: ötüşmek (343)
 (UTİL) sayraşmak: (446)-3
 (G.J.) sajraş - ~ sajréş-: to sing to each other (263)

197. (B.A.) sayrat-: çok söyletmek II, 357-17; (502-)
 (D-K) sayrat-: 441 (157)
 (E.N.) sayratmak: öttürmek (343)
 (UTİL) sayratmak: (446)-3
198. (B.A.) sekriş-: seğrişmek, koşuşmak; seğırtmekte yardım ve yarış etmek II, 225-12; (504-)
 (D-K) sekriş-: 115 (158)
 (UTİL) sekreşmek: (482)-3
199. (B.A.) sekrit-: sıçratmak, atlatmak II, 333-8; (504-)
 (D-K) sekrit-: 430 (158)
 (E.N.) sekretmek: sıçratmak, atlatmak (344)
 (UTİL) sekretmek: (481)-3
200. (B.A.) semriş-: semizleşmek II, 213-19; (504-)
 (D-K) semriş-: 373 (158)
 (UTİL) semrişmek: (491)-3
201. (B.A.) semrit-: semirtmek II, 333-17; (504-)
 (D-K) semrit-: 431 (158)
 (E.N.) semirtmek: semirtmek, şişmanlatmak (345)
 (UTİL) semritmek: (490)-3
202. (B.A.) sézik-: sezmek II, 117-24; (509-)
 (D-K) sezik-: 327 (160)
 (E.N.) sezmek: sezmek (349)
 (UTİL) sezmek: 478)-3

203. (B.A.) sıgur-: sığdırmak II, 81-18; (513-)
 (D-K) sigur-: 309-10 (161)
 (E.N.) siğışturmaç: sığdırmak (352)
 (E.N.) siğdurmak: sığdırmak (352)
 (UTİL) siğdurmaç: (693)-3
204. (B.A.) sıkıl-: sıkılmak II, 125-25; (514-)
 (D-K) siqil-: 331 (163)
 (E.N.) siqılmak: sıkılmak (352)
 (UTİL) siqılmak: (696)-3
205. (B.A.) sıkış-: sıkışmak, sıkmakta yardım ve yarış etmek II, 104-22; (515-)
 (D-K) siqiş-: 321 (163)
 (E.N.) siqişmak: sıkışmak (352)
 (UTİL) siqişmak: (696)-3
 (G.J.) siqiş-: to squeeze one another, to wrestle (for fun) (273)
206. (B.A.) sıkılış-: sıkışmak, sıkılmak II, 216-16; (515-)
 (D-K) siqliş-: 374 (163)
 (E.N.) siqilişmak: sıkılaşmak
207. (B.A.) sıktur-: sıktırmak, sıkılmak II, 186-9; (515-)
 (D-K) siqtur-: 359 (163)
 (E.N.) siqturmaç: sıktırmak (352)
 (UTİL) siqturmaç: (695)-3
208. (B.A.) sinal-: sinanmak II, 126-10; (516-)
 (D-K) sinal-: 331 (162)
 (E.N.) sinalmak: denenmek (354)
 (UTİL) sinalmak: (716)-3

209. (B.A.) sinat-: sinatmak, tecrübe ettirmek II, 313-2; (516-)
 (D-K) sinat-: 421 (162)
 (UTİL) sinatmak: (714)-3
210. (B.A.) siril-: bulaşmak, yapışmak II, 124-5; (518-)
 (D-K) siril-: 330 (164)
 (E.N.) sirilmek: kaymak, kurtulmak (355)
211. (B.A.) sirlan-: -işe- hazırlanmak; sirlanmak II, 247-3; (518-)
 (D-K) sirlan-: 389 (163)
 (E.N.) sirlanmak: boyalmak, cilalanmak (356)
 (UTİL) sirlanmak: (687)-3
212. (B.A.) sirlat-: sirlatmak II, 346-8; (518-)
 (D-K) sirlat-: 436 (163)
 (UTİL) sirlatmak: (687)-3
213. (B.A.) silkin-: silkinmek; ürpermek II, 246-13; (522-)
 (D-K) silkin-: 389 (162)
 (E.N.) silkinmek: sallanmak, ırganmak (353)
 (UTİL) silkinmek: (704)-3
214. (B.A.) siğdür-: sindirmek, hazmettirmek; saklamak III, 397-21; (523-)
 (D-K) siğdür-: 617 (162)
 (E.N.) siğdürmek: sindirmek, hazmetmek (3559)
 (G.J.) siğdür-: to digest (275)
215. (B.A.) singir-: sindirmek, emdirmek III, 392-17; (524-)
 (D-K) siğür-: 615 (162)
 (E.N.) siğürmek: sindirmek (355)

216. (B.A.) singiş-: çekilmek; başkasının parçaları arasına sinip sızmak-akarlar için.
III, 394-13; (524-)
(D-K) siñiş-: 616 (162)
(E.N.) siñişmak: yakışmak, uygun gelmek (355)
217. (B.A.) singür-: yutmak, hazmetmek III, 392-13; (524-)
(D-K) siñür-: 615 (162)
(E.N.) siñirmek: sindirmek (355)
218. (B.A.) soguş-: soğumağa yüz tutmak II, 101-29; (527-)
(D-K) sogiş-: 319 (164)
(UTİL) sovuşmak: (563)-3
219. (B.A.) soktur-: sokturmak; bir nesneyi dövdürerek inceltirmek II. 186-2, 186-5;
(529-)
(D-K) suqtur-: 359 (169)
(E.N.) soqturmak: dövdürmek, vurdurmak (358)
(UTİL) soqturmak: (550)-3
(G.J.) soqtur~soختهér-: to cause to hammer, to cause to forge (277)
220. (B.A.) sokul-: bir şeyin içine sokulmak; döğütölerek incetilmek
II, 125-18, 12521; (529-)
(D-K) suqul-: 331 (169)
(E.N.) soqulmak: dövülmek, çarpılmak (358)
(UTİL) soqulmak: (554)-3
221. (B.A.) sokuş-: döğerek inceltmekte yardım ve yarış etmek II, 104-18; (529-)
(D-K) soquş-: 321 (165)
(E.N.) sokuşmak: dövüşmek, çarpışmak, savaşmak (358)
(UTİL) soquşmak: (558)-3
(G.J.) soquş - ~ soqoš - ~ soqaş-: to fight, to butt each other (277)

222. (B.A.) soluş-: solmak, yaş meyva veya sebze tazeliğini kaybetmek II, 109-13; (529-)
 (D-K) soluş-: 323 (165)
 (E.N.) solaşmak: solmak (358)
 (UTİL) solaşmak: (557)-3
223. (B.A.) sortur-: sordurmak-sorgu-; sordurmak, emdirmek II, 184-21; (530-)
 (D-K) sortur-: 359 (166)
 (E.N.) soratmak: sordurmak, istetmek (359)
 (UTİL) soratmak: (536)-3
224. (B.A.) soruş-: -suyu veya teri- sormak II, 96-12; (531-)
 (D-K) soruş-: 316 (166)
 (UTİL) soruşmak: (539)-3
225. (B.A.) soyul-: açılmak, dağılmak; -deri veya elbise- soyulmak III, 190-8; (531)
 (D-K) soyul-: 528 (166)
 (E.N.) soyulmak: soyulmak, kesilmek (361)
226. (B.A.) soyuş-: bir şeyi soymakta yardım etmek III, 188-11; (531-)
 (D-K) soyuş-: 527 (166)
 (E.N.) soyuşmak: beraber kesmek; beraber soymak (361)
 (UTİL) soyuşmak: (565)-3
227. (B.A.) söğtür-: söğdürmek II, 186-18; (532-)
 (D-K) söktür-: 359-60 (167)
 (E.N.) söktürmek: azarlatmak, çekiştirmek, sövdürmek (362)
 (UTİL) söktürmek: (618)-3
228. (B.A.) söğüş-: söğüşmek: II, 107-14; (532-)
 (D-K) söküş-: 322 (167)
 (E.N.) söküşmek: beraber azarlamak; sövüşmek, azarlaşmak (362)
 (UTİL) söküşmek: (619)-3

229. (B.A.) söktür-: söktürmek II, 186-14; (534-)
 (D-K) söktür-: 359 (166)
 (E.N.) söktürmek: söktürmek (362)
 (UTİL) söktürmek: (618)-3
230. (B.A.) sökül-: sökülmek, bozulmak II, 126-2; (534-)
 (D-K) sökül-: 331 (166)
 (E.N.) sökülmek: sökülmek (362)
 (UTİL) sökülmek: (619)-3
231. (B.A.) söküş-: sökmekte ve yıkmakta yardım ve yarış etmek II, 107-19; (534-)
 (D-K) söküş-: 322 (166)
 (E.N.) söküşmek: beraber sökmek, söküşmek (362)
 (UTİL) söküşmek: (619)-3
232. (B.A.) sözlen-: söylemek, sözü açıklamak II, 247-7; (536-)
 (D-K) sözlen-: 389 (167)
 (E.N.) sözlenmek: söylenmek (363)
 (UTİL) sözlenmek: (615)-3
 (G.J.) sözlen-: to talk to oneself (279)
233. (B.A.) sözleş- söyleşmek, konuşmak, II, 215-20; (536-)
 (D-K) sözleş-: 374 (167)
 (E.N.) sözleşmek: söyleşmek (363)
 (UTİL) sözleşmek: (615)-3
 (G.J.) sözleş-: to speak, to converse, to talk (279)
234. (B.A.) sözlet-: söyletmek II, 346-11; (536-)
 (D-K) sözlet-: 436 (167)
 (E.N.) sözletmek: söyletmek (363)
 (UTİL) sözletmek: (614)-3
 (G.J.) sözlet-: to cause to talk (279)

235. (B.A.) sunuş-: birbirine sunmak II. 112-24; (541-)
 (D-K) sunuş-: 325 (167)
 (UTİL) sunuşmak: (596)-3
236. (B.A.) sũrtũl-: sũrtũlmek, dũğũlmek; sũrũlmek II, 231-10; (552-)
 (D-K) sũrtũl-: 382 (171)
 (E.N.) sũrtũlmek: silinmek, kurulanmak (369)
 (UTİL) sũrtũlmek: (632)-3
237. (B.A.) sũrtũř-: -sũrmek ve sũrtmek-te yhardım ve yarış etmek II, 211-5; (552-)
 (D-K) sũrtũř-: 371-2 (171)
 (UTİL) sũrtũřmek: (632)-3
238. (B.A.) sũrũř-: -aygır aşmak istediğine kısırağı- dışliyerek sũrũklemek; itışmek;
 borcu alacakla ȳdeřmek II. 97-2; (553-)
 (D-K) sũrũř-: 317 (171)
 (UTİL) sũrũřmek: (636)-3
239. (B.A.) sũztũr-: sũzdũrmek II, 184-24; (555)
 (D-K) sũztũr-: 359 (172)
 (E.N.) sũztũrmek sũzdũrmek (370)
 (UTİL) sũzdũrmek (637)-3
240. (B.A.) sũzũl-: sũzũlmek II, 124-7; (555)
 (D-K) sũzũl-: 330 (172)
 (E.N.) sũzũlmek: sũzũlmek (371)
 (UTİL) sũzũlmek: (639)-3
 (G.J.) sũzũl-: to be or to become strained etc (282)
241. (B.A.) taglat-: dağlatmak II, 344-6; (562)
 (D-K) taglat-: 435 (97)
 (UTİL) dağlatmak: (19)-3

242. (B.A.) tamıt-: damlatmak II, 311-11; (568)
 (D-K) tamıt-: 421 (176)
 (E.N.) témitmaq: damlatmak (408)
 (G.J.) tamıt - ~ témit - ~ temit-: to drop, to drip (293)
243. (B.A.) tapın-: tapmak, tapınmak; hizmet etmek II, 140-18; (574)
 (D-K) tapın-: 337 (177)
 (E.N.) tépinmek: yere ayaklarını vurmak, tepinmek (408)
244. (B.A.) tapşur-: tapşırmaq, ulaştırmak; teslim etmek II, 175-26; (575)
 (D-K) tapşur- > tapçur-: 354 (177)
 (E.N.) tapşurmak: teslim etmek, vermek, emanet etmek, sunmak, havale etmek (389)
 (UTİL) tapşurmaq: (7)-2
 (G.J.) tapşur-: to entrust (294)
245. (B.A.) taral-: taranmaq II, 126-22 (576)
 (D-K) taral-: 331 (179)
 (E.N.) taralmaq: taralmak (390)
 (UTİL) taralmaq: (21)-2
246. (B.A.) tarıl-: -bir nesne, ötekisi içine- dağılmak, yayılmak; ayrılmak I, 15-8; (578)
 (D-K) tarıl-: 331 (178)
 (E.N.) taralmaq: dağılmak (390)
 (UTİL) taralmaq: (21)-2
247. (B.A.) tarıl-: ekilmek II, 12-18
 (D-K) tarıl-: 331 (179)
 (E.N.) térilmek: ekilmek (409)

248. (B.A.) tarmaklan-: kol kol kuş pençesi gibi akın etmek; pençe sahibi olmak – kuş-; kol kol olmak –su- II, 274-17; (579)
 (D-K) tarmaqlan-: 402 (179)
 (E.N.) tarmaqlanmak: dallanmak (391)
 (UTİL) tarmaqlanmak: (33)-2
249. (B.A.) tartıl-: tartılmak; gerilmek ve çekilmek II, 229-12; (580)
 (D-K) tartıl-: 381 (180)
 (E.N.) tartılmak: gergin hale getirilmek, çekilmek-sürüklenmek- tartılmak, ölçülüp biçilmek (391)
 (UTİL) tartılmak: (27)-2
 (G.J.) tartıl-: to be pulled up, to be lad away (296)
250. (B.A.) tartın-: özlemek; acınmak; götürür görünmek II, 240-10; (580-581)
 (D-K) tartın-: 386 (180)
 (E.N.) tartınmak: çekinmek, utanmak (391)
 (UTİL) tartınmak: (28)-2
251. (B.A.) tartış-: tartışmak, tartmada yardım etmek; germekte yardım etmek; birbirini cezbetmekte ve çekmekte ve kurmakta yardım etmek; sızlamak II, 205-18; (581)
 (D-K) tartış-: 369 (180)
 (E.N.) tartışmak: çekişmek, tartışmak, münakaşa etmek (391)
 (UTİL) tartışmak: (26)-2
 (G.J.) tartış-: to pull (296)
252. (B.A.) taşlat-: taşlatmak; taşraya yollamak II, 343-10; (583)
 (D-K) taşlat-: 435 (180)
 (UTİL) taşlatmak: (50)-2
253. (B.A.) tatıt-: tadılmak, tadına tesir etmek, tat vermek II, 299-7; (585)
 (D-K) tatıt-: 415 (181)
 (E.N.) tétitmak: tattırmak (410)

254. (B.A.) tayan-: dayanmak III, 191-590
 (D-K) tayan-: 528 (182)
 (E.N.) tayanmak: dayanmak, yaslanmak (395)
255. (B.A.) teğiş-: muhakeme olmak; -bir yere- eğmek; dürüm dürtüşmek
 II, 105-21, II, 106/19; (594)
 (D-K) teğiş-: 321 (183)
 (E.N.) téğışmek: değinmek, dokunmak; birbirini rahatsız etmek (408)
256. (B.A.) teğleş-: iki şey birbirine denkleşmek III, 398-12; (600)
 (D-K) teğleş-: 617 (185)
 (UTİL) teñleşmek: (176)-2
257. (B.A.) tepil-: tepilmek II, 119-17; (601)
 (D-K) tepil-: 328 (185)
 (E.N.) tépilmek: tepilmek (408)
258. (B.A.) teril-: derilmek, toplanmak II, 127-6; (605)
 (D-K) teril-: 331-2 (186)
 (E.N.) térilmek: toplanmak (409)
259. (B.A.) terlen-: terlemek II, 242-26; (607)
 (D-K) terlen-: 387 (186)
 (UTİL) terlenmek: (136)-2
260. (B.A.) terlet-: terletmek II, 342-8 (607)
 (D-K) terlet-: 434 (186)
 (UTİL) terletmek: (136)-2
 (G.J.) terlet-: to perspire (304)
261. (B.A.) teşil-: yarılmak, deşilmek II, 128-16 (607)
 (D-K) teşil-: 332 (187)
 (E.N.) téşilmek: delinmek (410)

262. (B.A.) tıkil-: tıkılmak, sıkışmak II, 129-24; (614)
 (D-K) tıkil-: 333 (189)
 (E.N.) tıķılmak: sokulmak, sıkışmak (411)
 (UTİL) tıķılmak: (466)-2
263. (B.A.) tıñı-: bozulmak, çürümek III, 276-8; II, 303-11; (616)
 (D-K) tıñı-: 565 (191)
 (E.N.) tıñımak: teselli bulmak, avunmak, sevinmek, içi açılmak, sakinleşmek
 (413)
 (UTİL) tıñımak: (499)-2
264. (B.A.) tıñlaş-: dinlemekte yarış etmek III, 398-16; (617)
 (D-K) tıñlaş-: 617 (191)
 (UTİL) tıñlaşmak: (476)-2
265. (B.A.) tıñlat-: dinletmek II, 359-5; (617)
 (D-K) tıñlat-: 442 (191)
 (E.N.) tıñlatmak: dinletmek (413)
 (UTİL) tıñlatmak: (476)-2
266. (B.A.) tıtl-: didilmek II, 120-24 (619)
 (D-K) tıtl-: 329 (192)
 (E.N.) tıtlmak: ditilmek (414)
 (UTİL) tıtlmak: (448)-2
267. (B.A.) tıkil-: dikilmek-; -ağaç- dikilmek, bir şeyi dikine koymak II, 130-15;
 (620-621)
 (D-K) tıkil-: 333 (189)
 (E.N.) tıķılmak: sokulmak, sıkışmak (411)
 (UTİL) tıķılmak: (467)-2

268. (B.A.) tilin-: uzunlamasına dilinmek II, 149-4; (623)
 (D-K) tilin-: 341 (190)
 (E.N.) tilinmak: dilimlenmek, kesilmek, biçilmek (412)
 (UTİL) tilinmak: (493)-2
269. (B.A.) tiren-: dayanmak; direnmek, çekinmek II, 146-5; (625)
 (D-K) tiren-: 340 (191)
 (E.N.) tirenmek: dayanmak, yaslanmak (414)
 (UTİL) tirenmek: (450)-2
270. (B.A.) titreş-: titreşmek II, 218-3; (628)
 (D-K) titreş-: 375 (192)
 (E.N.) titreşmek: titreşmek, beraber titremek (415)
 (UTİL) titreşmek: (446)-2
271. (B.A.) tizil-: dizilmek II, 127-20; (629)
 (D-K) tizil-: 332 (192)
 (E.N.) tizilmek: sıralanmak (415)
 (UTİL) tizilmek: (463)-2
272. (B.A.) tiziş-: dizmekte yardım ve yarış etmek II, 100-9; (629)
 (D-K) tiziş-: 318 (192)
 (UTİL) tizişmak: (463)-2
273. (B.A.) togral-: doğranmak, parçalanmak, ayakta ve dokumada- yarıklar peyda olmak II, 230-7; II, 30-12; (632)
 (D-K) togral-: 381 (193)
 (UTİL) togralmak: (252)-2
274. (B.A.) tograt-: doğratmak II, 330-13 (632)
 (D-K) tograt-: 429 (193)
 (UTİL) togratmak: (251)-2

275. (B.A.) togtur-: doğurtmak II, 173-26; (633)
 (D-K) tugtur-: 353 (199)
 (E.N.) tuğdurmağ: doğurtmak (429)
 (UTİL) tuğdurmağ: (336)-2
276. (B.A.) tokıl-: döğülmek; dokunmak II, 129-17; (634)
 (D-K) toqıl-: 332-3 (195)
 (E.N.) tügülmek: düğülmek, büzülmek. yuvarlaklanmak (430)
 (UTİL) tügülmek: (404)-2
277. (B.A.) tokın-: -insan- döğülmek (Oğuzca): çarpmağ; döğülerek sertleştirmek;
 dokunmak II, 147-16; (634)
 (D-K) toqın-: 341 (195)
 (E.N.) toğunmağ: dokunmak, takılmak. itmek (418)
278. (B.A.) tokul-: döğülmek; dokunmak (Oğuzca) adam döğülmek II, 129-11 (635)
 (D-K) toqıl-: 332-3 (195)
 (E.N.) tokulmağ: dokulmak (417)
279. (B.A.) tolga-: takınmak, dolamak; ağır tutmak. iç bulanmak, burulmak
 III, 289-24; (636)
 (D-K) tolga-: 571 (194)
 (E.N.) tolgimağ: çevirmek, döndürmek (418)
 (UTİL) tolgimağ: (277)-2
 (G.J.) tolga-: to twist (311)
280. (B.A.) tolğan-: dolanmak, kendini dolamak: içi bulanıp kusma gelmek;
 II, 241-18; (636)
 (D-K) tolğan-: 387 (194)
 (E.N.) tolğanmağ: çevrilmek, döndürülmek (418)
 (UTİL) tolğanmağ: (276)-2
 (G.J.) tolğan-: to turn and twist (311)

281. (B.A.) tozıt-: tozutmak II. 305-25; (643)
 (D-K) tozıt-: 418 (196)
 (E.N.) tozutmak: tozutmak: toz çıkarmak
 (UTİL) tozutmak: (239)-2
282. (B.A.) töktür-: döktürmek II. 174-13; (644)
 (D-K) töktür-: 354 (197)
 (E.N.) töktürmek: döktürmek (423)
 (UTİL) töktürmek: (361)-2
283. (B.A.) tökül-: dökülmek II. 129-29; (644)
 (D-K) tökül-: 333 (197)
 (E.N.) tökülmek: dökülmek (423)
 (UTİL) tökülmek: (362)-2
 (G.J.) tökül - ~ tökel-: to shed. to flow (314)
284. (B.A.) töküş-: döğmekte ve dökmekte yardım ve yarış etmek II, 107-1; (644)
 (D-K) töküş-: 322 (197)
 (UTİL) töküşmek: (362)-2
285. (B.A.) tuttur-: tutturmak, yakalatmak II. 174-10; (662)
 (D-K) tuttur-: 353 (202)
 (E.N.) tutturmak: tutturmak (429)
286. (B.A.) tutul-: tutulmak, yakalanmak II, 120-17; (66)
 (D-K) tutul-: 326 (202)
 (E.N.) tutulmak: tutulmak (429)
 (UTİL) tutulmak: (312)-2
 (G.J.) tutul-: to be seized (317)

287. (B.A.) tutun-: tutulmak; edinmek, tutmak; yalnız başına tutmak; tutuşmak
 II, 144-3; (663)
 (D-K) tutun-: 339 (202)
 (E.N.) tutunmak: tutunmak (429)
 (UTİL) tutunmak: (312)-2
288. (B.A.) tutuş-: tutuşmak II, 88-27; (664)
 (D-K) tutuş-: 313 (202)
 (UTİL) tutuşmak: (310)-2
 (G.J.) tutuş-: to hold each other (317)
289. (B.A.) tuytur-: duyurmak; anlatmak III, 192-23; (665)
 (D-K) tuytur-: 529 (203)
 (E.N.) tuydurmak: duyurmak, işittirmek, hissettirmek (429)
 (UTİL) tuydurmak: (350)-2
290. (B.A.) tuzlan-: tuzlanmak II, 242-22; (666)
 (D-K) tuzlan-: 388 (203)
 (UTİL) tuzlanmak: (334)-2
291. (B.A.) tuzlat-: tuzlatmak II, 342-11; (666)
 (D-K) tuzlat-: 434 (203)
 (UTİL) tuzlatmak: (334)-2
292. (B.A.) tügül-: düğülmek, düğümlenmek; yemek boğazda kalmak
 II, 130-4; II, 130-8; (668)
 (D-K) tügül-: 333 (203)
 (E.N.) tügülmek: düğülmek, büzülmek, yuvarlaklanmak (430)
 (UTİL) tügülmek: (404)-2

293. (B.A.) tūnet-: geceletmek II, 312-21; (671)
 (D-K) tūnet-: 421 (204)
 (E.N.) tūnetmek: geceletmek (431)
 (UTĪL) tūnetmek: (409)-2
294. (B.A.) tūrlūn-: dūrūlmek, būkūlmek II, 243-3 (675)
 (D-K) tūrlūn-: 387 (205)
 (E.N.) tūrūlmek: sarılmak, yumaklanmak, sıvanmak, kıvrılmak, buram buram çıkmak (43)
 (UTĪL) tūrūlmek: (387)-2
295. (B.A.) tūrtūn-: -yağ- sūrūnmek, sūrūnūr görünmek II, 240-14; (675-676)
 (D-K) tūrtūn-: 386 (205)
 (E.N.) tūrtūnmek: vurmak, çarpmak, çarpışmak (432)
296. (B.A.) tūrtūš-: -yağ- sūrmekte yarış etmek II, 205-24; (676)
 (D-K) tūrtūš-: 369 (205)
 (E.N.) tūrtūšmek: dūrtūšmek, birbirini dūrtmek (432)
297. (B.A.) tūrūl-: dūrūlmek II, 127-10; (676)
 (D-K) tūrūl-: 332 (205)
 (E.N.) tūrūlmek: sarılmak, yumaklanmak, sıvanmak, kıvrılmak, buram buram çıkmak (432)
 (UTĪL) tūrūlmek: (387)-2
298. (B.A.) tūrūš-: dūrmekte yardım ve yarış etmek II, 95-21; (676=
 (D-K) tūrūš-: 316 (205)
 (UTĪL) tūrūšmek: (388)-2

299. (B.A.) tüşür-: düşürmek, indirmek II, 79-3; (678)
 (D-K) tüşür-: 308 (206)
 (E.N.) çüşürmek: indirmek, düşürmek (90)
 (UTİL) çüşürmek: (726)-2
 (G.J.) tüşür-: to cause to fall, to cause to descend, to shave to barber, to unload, to let somebody put up (320)
300. (B.A.) tüzesh-: düzlemekte yardım ve yarış etmek II, 100-3; (680)
 (D-K) tüzesh-: 318 (206)
 (UTİL) tüzeshmek: (390)-2
301. (B.A.) tüzlin-: düzleşmek, müsavileşmek I, 349-13; (680)
 (D-K) tüzlin-: 176 (206)
 (E.N.) tüzlenmek: düz hale gelmek (432)
 (UTİL) tüzlimek: (391)-2
302. (B.A.) tüzül-: düzelmek, tertip ve tanzim edilmek II, 127-14; (680)
 (D-K) tüzlün - ~ tüzül-: 387-8 (206)
 (E.N.) tüzelmek: düzelmek, onarılmak, iyileşmek (432)
 (UTİL) tüzelmek: (390)-2
303. (B.A.) tüzüş-: düzlemekte yardım ve yarış etmek II, 99-31; (680)
 (D-K) tüzesh-: 318 (206)
 (UTİL) tüzeshmek: (390)-2
304. (B.A.) uçlan-: uç peyda etmek I, 257-7; (682)
 (D-K) uçlan-: 133 (51)
 (UTİL) uçlanmak: (741)-5

305. (B.A.) uçur-: uçurmak; düşürmek; I, 176-19; (682)
 (D-K) uçur-: 98 (61)
 (E.N.) uçurmak: uçurmak, düşürmek (435)
 (UTİL) uçurmak: (714)-5
 (G.J.) uçur-: to cause to fly, to put out (321)
306. (B.A.) uktur-: anlatmak I, 223-5; (688)
 (D-K) uqtur-: 118 (54)
 (E.N.) ukturmak: (bkz. uxturmak (54)
 uxturmak: duyurmak, anlatmak, işittirmek (435)
 (UTİL) ukturmak: (749)-5
307. (B.A.) ukul-: bilinmek, anlaşılma I, 297-23; (688)
 (D-K) uqul-: 108 (54)
 (UTİL) ukulmak: (750)-5
308. (B.A.) ukuş-: anlamak I, 186-24; (688)
 (D-K) uquş-: 103 (54)
 (E.N.) ukuşmak: anlaşmak (435)
 (UTİL) ukuşmak: (750)-5
309. (B.A.) ulan-: ulanmak, vasıta olma I, 204-3; (689)
 (D-K) ulan-: 110 (53)
 (UTİL) ulanmak: (756)-5
310. (B.A.) ulaş-: ulaşmak, bitişmek I, 189-21; (689)
 (D-K) ulaş-: 104 (53)
 (E.N.) ulaşmak: bağlaşmak, ekleşmek-alaşmak (436)
 (UTİL) ulaşmak: (754)-4

311. (B.A.) ulat-: ulatmak I, 213-15; (689)
 (D-K) ūlat-: 114 (53)
 (E.N.) ulatmak: ekletmek, bağlatmak (436)
 (UTĪL) ulatmak: (754)-5
312. (B.A.) ulış-: ulaşmak I, 189-14; (691)
 (D-K) uliš-: 104; (53)
 (E.N.) ulaşmak: bağlaşmak, ekleşmek-ulaşmak (436)
 (UTĪL) ulaşmak: (754)-5
313. (B.A.) unaş-: uyuşmak, kabullenmek I, 190-19; (694)
 (D-K) unaš-: 104 (54)
 (E.N.) unaşmak: anlaşmak, onaylamak, beraber kabul etmek (437)
 (UTĪL) unaşmak: (763)-5
314. (B.A.) unat-: razı etmek I, 215-17; (694)
 (D-K) unat-115; (54)
 (E.N.) unatmak: kabul ettirmek, onaylatmak, (436)
 (UTĪL) anlatmak: (762)-5
315. (B.A.) urış-: vuruşmak I, 367-22; (696)
 (D-K) uruš-: 101 (55)
 (E.N.) uruşmak: savaşmak, dövüşmek (439)
 (UTĪL) uruşmak: (726)-5
 (G.J.) uruš - ~ ur'uş-ujuş-: to fight, to battle, to quarrel (324)
316. (B.A.) uruglan-: tane tutmak I, 293-20; (698)
 (D-K) uruglan-: 149 (55)
 (E.N.) uruklanmak: döllenmek (439)
 (UTĪL) uruklanmak: (730)-5

317. (B.A.) urul-: vurulmak, düğölmek; kurulmak I, 194-17; (698)
 (D-K) urul-: 106 (55)
 (E.N.) urulmak: vurulmak, dövölmek (439)
 (UTİL) urulmak: (736)-5
318. (B.A.) urul-: -ip ve benzeri- örölmek I, 195-19; (698)
 (D-K) öröl-: 106 (48)
 (UTİL) örölmek: (807)-5
319. (B.A.) urun-: pişman olup vurunmak, döğönmek; sarınmak, örtönmek I, 201-16; (698)
 (D-K) urun-: 109 (55)
 (UTİL) urunmak: (730)-5
320. (B.A.) uruş-: vuruşmak I, 182-21; (699)
 (D-K) uruş-: 101 (55)
 (E.N.) uraşmak: savaşmak, dövöşmek (439)
 (UTİL) uruşmak: (726)-5
 (G.J.) uruş - ~ ur'uş - ~ ujuş-: to fight, to battle, to quarrel (324)
321. (B.A.) uşal-: ufalanmak I, 197-3; (701)
 (D-K) uşal-: 107 (56)
 (E.N.) uşalmak: ufalmak (440)
322. (B.A.) uşat-: ufalatmak I, 211-18; (701)
 (D-K) uwşat - ~ uşat-: 135 (57)
 (E.N.) uşatmak: ufaltmak, kırmak (440)
323. (B.A.) utuş-: oyunda yutuşmak I, 180-14; (703)
 (D-K) utuş-: 99 (56)
 (UTİL) utuşmak: (703)-5

324. (B.A.) uwul-: ufalanmak. ezilmek I, 197-20; (704)
 (D-K) uwul-: 107-8; (56)
 (E.N.) uvalmak: ufalmak (441)
 (UTİL) uvalmak: (769)-5
325. (B.A.) uzat-: uzatmak, geciktirmek I, 209-11; (706)
 (D-K) uzat-: 113 (57)
 (E.N.) uzatmak: uzatmak (442)
 (UTİL) uzartmak: (732)-5
 (G.J.) uzat - ~ uz'at - ~ uzut- ~ üzet-: to stretch out, to stretch, to reach out (326)
326. (B.A.) ündeş-: çağırışmak I, 231-27; (713)
 (D-K) ündeş-: 140 (69)
 (UTİL) ündeşmek: (900)-5
327. (B.A.) ürküş-: ürküşmek I, 155-19; (715)
 (D-K) ürküş-: 88-9 (60)
 (UTİL) ürküşmek: (876)-5
328. (B.A.) ürküt-: ürkütmek I, 264-3; (715)
 (D-K) ürküt-: 136 (60)
 (E.N.) ürkütmek: ürkütmek (446)
 hürkütmek: ürkütmek (159)
 (UTİL) ürkütmek: (875)-5
329. (B.A.) ütül-: yanmak -kıl- ütülenmek I, 193-22; (719)
 (D-K) ütül-: 106 (62)
 (E.N.) ütümek: (bk. ütülümek)
 ütülümek: ütümek, tüylerini yakmak (447)

330. (B.A.) üzlüş-: üzüşmek, kopmak; -karı koca- ayrılmak; alacaklı borçludan ilişği kesmek I, 240-7; (720)
 (D-K) üzlüş-: 126 (62)
 (E.N.) üzülüşmek: ayrılmak, kesilmek, birbirinden kopmak (448)
 (UTİL) üzülüşmek: (881)-5
331. (B.A.) üzül-: üzölmek, kesilmek I, 196-8; I, 196-19; (721)
 (D-K) üzöl-: 107 (62)
 (E.N.) üzölmek: kopmak (448)
 (UTİL) üzölmek: (881)-5
 (G.J.) to be pulled off (329)
332. (B.A.) yadhur-: yadürmek III, 93-24 (725)
 (D-K) yadhur-: 483 (208)
 (E.N.) yazdurmak: yadürmek, serdirmek (462)
 (UTİL) yazdurmak: (444)-6
333. (B.A.) yağlat-: yağlatmak II, 355-22 (728)
 (D-K) yağlat-: 440 (209)
 (E.N.) yağlatmak: yağlatmak (454)
 (UTİL) yağlatmak: (465)-6
 (G.J.) jaglan-: to become or to be made greasy (146)
334. (B.A.) yağlat-: yağlatmak II, 355-22; (728)
 (D-K) yağlat-: 440 (209)
 (E.N.) yağlatmak: yağlatmak (454)
 (UTİL) yağlatmak: (464)-6
335. (B.A.) yagur-: yağürmek III, 95-22 (729-730)
 (D-K) yagur-: 484 (209)
 (E.N.) yağdurmak: yağürmek (454)
 (UTİL) yağdurmak: (463)-6
 (G.J.) jagdur - ~ jagdu-: to cause to rain, to cause to snow (146)

336. (B.A.) yakıl-: dokunulmak, yaklaşılmak III, 81-17 (731)
 (D-K) yagıl-: 478 (214)
 (E.N.) yékinlimak: yakınlaşmak (464)
 (UTİL) yékinlimak: (720)-6
 (G.J.) jıqıl - ~ jéqıl: to fall, to fall down, to fall to the ground (156)
337. (B.A.) yaktur-: dokundurmak; -yakı- yaktırmak; -ateş- yaktırmak III, 96-16
 (732)
 (D-K) yagtur-: 484 (2214)
 (E.N) yaqturmak: yaktırmak, ateşletmek (455)
 (UTİL) yaqturmak: (469)-6
 (G.J.) jaqtur-: to cause to light (149)
338. (B.A.) yalğan-: yalanmak III, 110-3 (734)
 (D-K) yalğan-: 489 (211)
 (E.N.) yalanmak: yalanmak, yalanıp durmak (455)
 (UTİL) yalanmak: (479)-6
339. (B.A.) yalğaş-: yalaşmak III, 103-19 (734)
 (D-K) yalgaj-: 487 (211)
 (E.N.) yalaşmak: yalaşmak (456)
 (UTİL) yalaşmak: (477)-6
340. (B.A.) yalgat-: yalatmak ve yutturmak II, 354-20 (734)
 (D-K) yalgat-: 440 (211)
 (E.N.) yalatmak: yalatmak (456)
 (UTİL) yalatmak: (477)-6
 (G.J.) jalat-: to cause to lick (146)
341. (B.A.) yaltur-: ateşi alevlendirmek III, 97-11 (737)
 (D-K) yaltur-: 484 (208)
 (E.N.) yaltırmak: ısıldamak, parıldamak (457)
 (UTİL) yaltırmak: (481)-6

342. (B.A.) yamal-: yamanmak III, 82-4 (738)
 (D-K) yamal-: 478) (212)
 (E.N.) yamalmak: yamalmak (457)
 (UTİL) yamalmak: (496)-6
343. (B.A.) yamaş-: tembelliğinden yere yapışıp kalmak. buyurulan işi yapmaktan çekinmek III, 75 - 13 (739)
 (D-K) yamaş-: 476 - 212
 (UTİL) yamaşmak: (495)-6
344. (B.A.) yamaş-: tembelliğinden yere yapışıp kalmak. buyurulan işi yapmaktan çekinmek III, 189-19; (739)
 (D-K) mayış - ~ yamaş-: 528 (118)
 (E.N.) yamaşmak: takılmak, ilişmek, yapışmak (457)
 (UTİL) yamaşmak: (495)-6
345. (B.A.) yandur-: döndürmek; kusmak; korkutmak III. 99-3 (741)
 (D-K) yandur-: 485 (212)
 (E.N.) yandurmak: geri çevirmek, döndürmek, geri vermek, caydırmak (458)
 (UTİL) yandurmak: (518)-6
 (G.J.) jandur-: 1. to cause to burn, to light, to kindle. 2. to cause to turn, to drive back 3. to vomit, to disgorge (148)
346. (B.A.) yapın-: örtünmek, kendi başına kapamak III, 83-3 (745)
 (D-K) yapın-: 479 (214)
 (E.N.) yépinmak: örtünmek (466)
347. (B.A.) yaptur-: kapatmak; yaptırmak III, 93-19 (746)
 (D-K) yaptur-: 483 (214)
 (E.N.) yapturmak: kapattırmak (459)
 (UTİL) yapturmak: (399)-6

348. (B.A.) yapul-: kapanmak, örtülmek III, 76-24 (746)
 (D-K) yapul-: 476 (214)
 (E.N.) yépilmağ: kapanma, örtülme (466)
 (G.J.) japıl-: to be closed (148)
349. (B.A.) yaraş-: uyuşmak, anlaşmak: yaraşmak III, 72-10 (748)
 (D-K) yaraş-: 474 (216)
 (E.N.) yaraşmağ: yakışmak, güzel, uygun, makbul (459)
 (UTİL) yaraşmağ: (428)-6
 (G.J.) jaraš - ~ jara:š-: to suit, to become, to become reconciled (149)
350. (B.A.) yarıl-: yarılmak, yirilmek, açılmak III, 78-2, III, 78-9 (749)
 (D-K) yarıl-: 477 (215)
 (E.N.) yérilmağ: yarılmak, çatlak hale gelmek (466)
 (UTİL) yérilmağ: (693) - 6
351. (B.A.) yarım lan-: yarım lanmak III, 113-18 (749)
 (D-K) yarım lan-: 492 (215)
 (E.N.) yérim lanmağ: (bk. yérimlaşmağ)
 yérimlaşmağ: yarım lamak, yarıma inmek (466)
 (UTİL) yérimlaşmağ: (700)-6
352. (B.A.) yašnat-: şimşek çaktırmak; parlatmak II, 356-18 (757)
 (D-K) yašnat-: 441 (218)
 (E.N.) yašnatmağ: çiçeklendirmek; geliştirmek, ilerletmek (461)
 (UTİL) yašnatmağ: (458)-6
353. (B.A.) yašur-: örtmek; örtülmek; gizlemek III, 68-14 (758)
 (D-K) yašur-: 473 (218)
 (E.N.) yašurmağ: gizlemek, saklamak (471)
 (UTİL) yošurmağ: (592)-6
 (G.J.) jašur-: to conceal, to hide (151)

354. (B.A.) yattur-: yaydırmak III, 93-24 (760)
 (D-K) yattur-: 483 (208)
 (E.N.) yaydurmak: serdirmek, yaydırmak (462)
 (UTİL) yaydurmak: (534)-6
355. (B.A.) yaylat-: yaylatmak II, 357-6 (764)
 (D-K) yaylat-: 441 (220)
 (E.N.) yaylatmak: yaylatmak; yazı yaylada geçirmek (462)
 (UTİL) yaylatmak: (534)-6
356. (B.A.) yattur-: çırpıtmak, kımıldatmak III, 100-16 (764)
 (D-K) yattur-: 486 (220)
 (E.N.) yatturmak: serdirmek, yaydırmak (462)
 (UTİL) yaydurmak: (534)-6
357. (B.A.) yazlat-: yazlatmak, yazı geçirtmek, yaylatmak II, 355-15 (760)
 (D-K) yazlat-: 440 (220)
 (E.N.) yazlatmak: yazı geçirtmek (462)
358. (B.A.) yaztur-: çözdürmek; yanıltmak III, 95-12 (767)
 (D-K) yaztur-: 484 (221)
 (E.N.) yazdurmak: yaydırmak, serdirmek (462)
359. (B.A.) yetil-: güdülme, yedilmek , 106-9 (777)
 (D-K) yetil-: 476-7 (223)
 (E.N.) yétilmek: yedeği götürmek, elinden tutup götürmek (467)
360. (B.A.) yétil-: erişilmek, yetişilmek III, 77-4 (777)
 (D-K) yetil-: 476-7 (223)
 (E.N.) yetilmek; olgunlaşmak, olmak, yetişmek (467)

361. (B.A.) yét(i)ş-: yetişmek, erişmek III, 183-8 (777)
 (D-K) yetiş-: 525 (223)
 (E.N.) yetişmek: yetişmek. yetmek. erişmek (467)
 (G.J.) jetiş-: to reach together (155)
362. (B.A.) yığıl-: toplanmak; çekinmek, kaçınmak III, 80-3, III, 80-9 (780)
 (D-K) yigil-: 477-8 (224)
 (E.N.) jığılmak: toplanmak (182)
 (UTİL) yığılmak: (741)-6
 (G.J.) jıgıl-: to gother (155)
363. (B.A.) yığış-: yığışmak, yığmakta yardım ve yarış etmek III, 73-19 (781)
 (D-K) yigiş-: 475 (225)
 (E.N.) jığilişmak: toplanmak, bir araya gelmek (182)
364. (B.A.) yığlaş-: ağlaşmak III, 322-2 (781)
 (D-K) yiglaş-: 126 (225)
 (E.N.) jığlaşmak: ağlaşmak (182)
 (UTİL) yığlaşmak: (758)-6
 (G.J.) jıglaş -: to weep togetherl. to weep (156)
365. (B.A.) yıglat-: ağlatmak III, 355-19 (781)
 (D-K) yiglat-: 440 (225)
 (E.N.) jığlatmak: ağlatmak (182)
 (UTİL) yığlatmak: (758)-6
 (G.J.) jıglat-: to cause to cry (156)
366. (B.A.) yıgılış-: toplaşmak III, 105-12 (781)
 (D-K) yigliš-: 487 (224)
 (E.N.) jığilişmak: toplanmak, bir araya gelmek (182)

367. (B.A.) yıkıl-: yıkılmak III, 82-1 (782)
 (D-K) yigil-: 478 (227)
 (E.N.) jikilmek: yıkılmak, düşürülmek (183)
 (UTİL) yıķılmak: (766)-6
368. (B.A.) yıktur-: yıktırmak III, 97-4 (782)
 (D-K) yıgtur-: 484 (227)
 (E.N.) jikturmak: yıktırmak (183)
369. (B.A.) yilit-: sıtma tutmak, sıtmadan vücudu ısınmak; ılıtmak
 (D-K) yilit-: 423 (226)
 (E.N.) jilitmak: ılıtmak, ısıtmak (183)
 (E.N.) ilitmak: ılıtmak, ısıtmak (175)
 (UTİL) ilitmak: (345)-6
 (G.J.) jilit-: to make lukewarm (156)
370. (B.A.) yırtıl-: yırtılmak III, 107-1 (787)
 (D-K) yırtıl-: 488 (228)
 (E.N.) jitilmek: yırtılmak (184)
 (UTİL) yırtılmak: (753) - 6
371. (B.A.) yittür-: kaybettirmek; bir şeyi bohça ve bohçaya benzer şeylerde saklatmak III, 94-15 (795)
 (D-K) yittür-: 483 (228)
 (E.N.) jüttürmek: yitirmek, kaybetmek (469)
 (UTİL) yittürmek: (748)-6
372. (B.A.) yitür-: kaybetmek yitirmek III, 67-16 (795)
 (D-K) yitür-: 473 (228)
 (E.N.) yitürmek: yitirmek, kaybettirmek (469)
 jütermek: yitirmek, kaybetmek (139)
 (UTİL) yittürmek: (748)-6

373. (B.A.) yoğrul-: yoğrulamak III, 107-24 (796)
 (D-K) yogrul-: 488 (229)
 (E.N.) jugurulmak: yoğurulamak (185)
 (UTİL) yuğurulamak: (616)-6
374. (B.A.) yogurt-: yoğurtmak III, 436-26 (797)
 (D-K) yogurt-: 632-3 (229)
 (E.N.) juğartmak: yoğurtmak (185)
 (UTİL) yuğurtmak: (615)-6
375. (B.A.) yolun-: yolunmak; azat edilmek, bırakılmak; boşanmak III, 85-24 (801)
 (D-K) yulun-: 480 (232)
 (E.N.) julunmak: yolunmak, koparılmak (186)
 (UTİL) yolunmak: (628)-6
376. (B.A.) yorit-: yürütmek; -ilaç- içini sürdürmek II, 315-24 (803)
 (D-K) yorit-: 423 (231)
 (E.N.) yorutmak: rahvan yürütmek (471)
 (UTİL) yorutmak: (586)-6
377. (B.A.) yuktur-: sürdürmek, bulaştırmak III, 96-22 (809)
 (D-K) yuqtur-: 484 (234)
 (E.N.) jukturmak: bulaştırmak (185)
 (UTİL) yuğturmak: (616)-6
 (G.J.) juktur-: to cause to stain (161)
378. (B.A.) yumşat-: sepiletmek, yumuşatmak, sözü veya kitabı çabuk çabuk söylemek ve okumak II, 354-13 (813)
 (D-K) yumşat-: 440
 (E.N.) jumşatmak: yumuşatmak (186)
 (UTİL) yumşatmak: (629)-6
 (G.J.) jumşat-: to cause get soft, to soften (160)

379. (B.A.) yumul-: yumulmak III, 55-4; III, 55-5 (813)
 (D-K) yümül-: 468 (233)
 (E.N.) jumulmak: yumulmak (186)
 (UTİL) yumulmak: (634)-6
380. (B.A.) yüdüş-: yüklemek, yüklemekte yardım ve yarış etmek III, 71-10
 (820)
 (D-K) yüdüş-: 475 (235)
 (UTİL) yüdüşmek: (647)-6
381. (B.A.) yügrüş-: koşuşmak III, 102-10 (821)
 (D-K) yügrüş-: 486 (236)
 (E.N.) jügrimek: koşmak (188)
 (UTİL) yügürüşmek: (680)
 (G.J.) juguruš: to run together (160)
382. (B.A.) yügürt-: koşturmak III, 437-3 (822)
 (D-K) yügürt-: 633 (236)
 (E.N.) jügrütmek: koşturmak (188)
 (UTİL) yügürütmek: (679)-6
 (G.J.) jugurut - ~ jugurt - ~ jugut-: to cause t run, to force, to run, to make a horse gallop, to put on (160)
383. (B.A.) yümül-: yumulmak III, 55-4 (825)
 (D-K) yümül-: 468 (233)
 (E.N.) jumulmak: yumulmak (186)
 (UTİL) yumulmak: (634) - 6
384. (B.A.) yüzlen-: yüzünü dönmek; saygı sahibi olmak, halktan hizmet istemek
 III, 111-4 (827)
 (D-K) yüzlen-: 490 (238)
 (E.N.) yüz: yüz (473)
 (G.J.) yüzlen-: to turn one's face (162)

2. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Bu çalışmada, Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerle Yeni Uygur Türkçesindeki fiilleri karşılaştırdık ve karşılaştırmamız sonucunda "a, b, ç, e, ı, i, k, m, o, ö, p, s, t, u, ü, y" sesleriyle başlayan fiillerde ortaklık tespit ettik. Divanü Lügati't-Türk'teki fiil sayısı 3652'dir. Bu fiillerden, kök ortaklığı olanlar dahil, 1019'una Yeni Uygur Türkçesinde rastladık. Buna göre, Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerle Yeni Uygur Türkçesindeki ortak fiiller, Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin yaklaşık %28'ini oluşturmaktadır. Ancak, bu 1019 fiilin 214'ü (%5.7) kök ortaklığına sahipken, bunlardan 805'i (%22.1) ortak fiildir. Bu ortak fiillerin seslere göre sayısı ve yüzdelik dilimleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: Fiillerin İlk Seslerine Göre Ortak Fiiller İçindeki Sayıları ve Yüzdelik Dilimleri

İlk Ses	Seslere Göre Ortak Fiil Sayısı	Ortak Fiilleri İçindeki Yüzdelik Dilimleri
a	88	% 8,6
b	86	% 8,4
ç	55	% 5,3
e	43	% 4,3
ı	11	%1,07
i	16	%1,5
k	130	% 12,7
k	73	% 7,1
m	4	% 0,39
o	29	% 2,8
ö	29	% 2,8
p	4	% 0,39
s	114	% 11,2
t	145	% 14,2
u	45	% 4,4
ü	18	% 1,7
y	129	% 12,6

Tablodaki oranlara baktığımızda Divanü Lügati't-Türk'te "k / k" sesi ile başlayan fiiller diğer seslerle başlayan fiillere göre Yeni Uygur Türkçesinde daha fazla görülmektedir. Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerle Yeni Uygur Türkçesindeki ortak fiilleri seslere göre en fazla olandan en az olana doğru sıralarsak "t, k, y, s, a, b, k, ç, u, e, o, ö, i, ü, ı, m, p" biçiminde sıralandıkları görülür. Bu durum Türkiye Türkçesi ile de paralellik gösterir. Çünkü Türkçe Sözlük'te de Türkçenin sözcük başında bulunma bakımından en yoğun sesleri "k (kalın), k (ince), y, t, s, a ve b" dir.

Dil canlı bir varlıktır ve zaman içinde birçok değişime uğrayabilir. Geçen zaman içinde kimi sözcükler anlamını yitirirken kimileri de yeni anlamlar kazanabilir. Divanü Lügati't Türk'teki fiiller de günümüze ulaşmaya kadar birçok değişiklik yaşamıştır. Bu değişiklikler ses ve anlam bakımından görülmektedir. Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin Yeni Uygur Türkçesine geçerken yaşamış olduğu ses olayları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: İlk Ses Ünlü Değişimleri ve Seslere Göre Dağılımları

Ünlü Değişimi	Sayısı
a- > é-	19
e- > é-	12
e- > ö-	3
ı- > i-	11
i- > u-	1
o- > ö-	1
o- > u-	3
ö- > ü-	1
u- > ö-	1

Tablo 3: Söz İçi (İlk Hece) Ünlü Değişimleri ve Seslere Göre Dağılımları

Ünlü Değişimi	Sayısı
-a- > -e-	3
-a- > -é-	29
-a- > -o-	1
-e- > -é-	11
-e- > -i-	4
-é- > -e-	4
-ı- > -i-	107
-i- > -ü-	1
-o- > -u-	5
-ö- > -ü-	2
-u- > -o-	2
-u- > -ö-	3

Tablo 4: Söz İçi (İkinci Hece) Ünlü Değişimleri ve Seslere Göre Dağılımları

Ünlü Değişimi	Sayısı
-a- > -i-	30
-a- > -u-	1
-e- > -a-	2
-e- > -i-	13
-ı- > -i-	15
-i- > -e-	1
-i- > -ü-	3
-u- > -i-	1
-ü- > -i-	4

Tablo 5: İlk Ses Ünsüz Değişimleri ve Seslere Göre Dağılımları

Ünsüz Değişimi	Sayısı
b- > m-	2
b- > p-	14
s- > ç-	4
t- > ç-	2
t- > d-	3
y- > j-	31

Tablo 6: Söz İçi Ünsüz Değişimleri ve Seslere Göre Dağılımları

Ünsüz Değişimi	Sayısı
-d- > -g-	1
-d- > -y-	12
-f- > -p-	2
-g- > -v-	2
-j- > -ş-	1
-w- > -y-	1

Tablo 7: İlk Ses Ünsüz Değişimleri ve Seslere Göre Dağılımları

Ünsüz Düşmesi	Sayısı
y- > Ø	2

Tablo 8: Söz İçi Ünsüz Değişmeleri ve Soslere Göre Dağılımları

Ünsüz Düşmesi	Sayısı
-g- > Ø	7
-r- > Ø	4

Tablo 9: Söz İçi Ünlü Türemeleri ve Soslere Göre Dağılımları

Ünlü Türemesi	Sayısı
Ø > -i-	2

Tablo 10: İlk Ses Ünsüz Türemeleri ve Soslere Göre Dağılımları

Ünsüz Türemesi	Sayısı
Ø > h-	3

Tablo 11: Söz İçi Ünsüz Türemeleri ve Soslere Göre Dağılımları

Ünsüz Türemesi	Sayısı
Ø > -y-	1

Tablo 12: Söz İçi Ses Korunmaları ve Soslere Göre Dağılımları

Ses Korunması	Sayısı
-u-	2
-ü-	2

Tablo 13: Göçüşme ve Soslere Göre Dağılımları

Göçüşme	Sayısı
-ru- > -un-	1
-ur- > -ru-	1
-ür- > -rü-	1

Tablo 14: Ünsüz İkizleşmesi ve Soslere Göre Dağılımları

İkizleşme	Sayısı
-l- > -ll-	3
-s- > -ss-	2
-ş- > -şş-	2

Divanü Lügati't-Türk ile Yeni Uygur Türkçesinde ortak olarak saptadığımız fiilleri anlam bakımından incelediğimiz zaman Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin günümüze ulaşmaya kadar bir kısmının anlam değişmelerine uğradığını bir kısmının da anlam değişmelerine uğramadığını gördük. Ortak olarak belirlediğimiz fiilleri Emir Necipoviç Necip'in Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü'ne göre anlam bakımından incelediğimizde bu fiillerin 259'u her hangi bir anlam değişimi yaşamamıştır. Bunlardan 59 tanesi ise yakın anlamlı fiillerdir. Geriye kalan fiillerden 113'ü anlam genişlemesine, 118'i anlam daralmasına ve 36'sı anlam değişmesine uğramıştır. Bunun dışındakiler ise ortak kökten geldiğini düşündüğümüz fiillerin isim şeklindeki kökleridir. Bu sonuçlar geçen zaman içinde fiillerin anlamlarında değişmeler olduğunu göstermektedir. Aslında bu durum, zaman içindeki gelişmelere bakıldığında normaldir. Daha önce bir tek işi, hareketi karşılayan bir fiil geçen zaman içinde kültürel, ekonomik ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak birden çok işi ve hareketi karşılayabilir.

Ortak fiilleri yapıları bakımından da incelerken basit fiiller ve türemiş olarak ikiye ayırdık. Türemiş fiilleri de isimden türemiş fiiller ve fiilden türemiş fiiller olarak

değerlendirdik. Bu durumda da karşımıza 275 basit fiil, 84 isimden türemiş fiil ve 384 tane de fiilden türemiş fiil çıktı.

Bu arada, benzer bir çalışmada, Divanü Lügati't-Türk'ten Derleme Sözlüğü'ne geçen 562 fiilden 191'i basit; 381'i ise türemiş fiildir. Bu türemiş fiillerden 170'i isim kökünden 211'i ise fiil kökünden türemiştir (Karaca, 2002:446-447). Bu durumda Divanü Lügati't-Türk'ten ağırlıklı olarak günümüze fiilden türemiş fiillerin kaldığını sonucuna varabiliriz.

Türkçe eklemeli bir dildir. Pek çok kelime türetme yoluyla elde edilir. Buna bakarak basit fiillerin türemiş fiillere göre daha çok kelimenin ilk şekline ve köktüne gidilmekte Türkçedeki bütün kelimelerin tek heceli olduğu görüşü daha çok yerleşmektedir. Bu incelemeler ilerledikçe tek heceli birçok kelimenin de türemiş olduğu görülmektedir. Bu bakımdan bugün basit olduğu ileri sürülen bazı fiiller de aslında türemiş olabilir. Basit fiil olduğu kesin olarak kabul edilebilecek fiiller ancak tek ünlüden ve bir ünsüzle bir ünlüden meydana gelmiş olan fiillerdir. Bugün basit dediğimiz ünsüzle biten pek çok fiilin de türemiş olma ihtimali daima vardır (Ercilasun, 1984:11).

Bütün bunlara göre, bu fiillerden, kök ortaklığı olanlar dahil, 1019'una Yeni Uygur Türkçesinde rastladık. Bu 1019 fiilin 214'ü kök ortaklığına sahipken, 805'i ortak fiil olarak karşımıza çıkar. Yeni Uygur Türkçesine geçen bu 1019 fiil, Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin %28'ine denk gelirken, 805 fiil %22.1'ine; ortak kökten geldiğini düşündüğümüz 214 fiil ise %5.7'ine karşılık gelir. Çalışmanın kapsamında olan ses ve anlam karşılaştırmalarında 805 ortak fiili esas aldık. Aslında biz Divanü Lügati't-Türk'ten günümüz Yeni Uygur Türkçesine daha çok fiilin ulaşmış olduğunu düşünüyoruz. Ancak gerek Yeni Uygur Türkçesinin ağızlarına tam olarak inemediğimizden gerekse de kaynaklara ulaşmakta güçlük çektiğimizden bu fiilleri tam olarak çalışma kapsamında değerlendiremedik.

Bundan başka, Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerden bugün Türkçe Sözlük'e 806 fiil ulaşmıştır. Bu sayı Divanü Lügati't-Türk'teki fiil sayısının yaklaşık %22'sini karşılar. Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerden Derleme Sözlüğü'ne ulaşan fiillerin sayısı ise 562'dir. Bu sayı da Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin yaklaşık %15'ini karşılamaktadır. Ancak Divanü Lügati't-Türk ile Derleme Sözlüğü'ndeki 562 ortak fiilin 338'i Türkçe Sözlük'te yoktur (Karaca, 2002:449)

Divanü Lügati't-Türk ve Derleme Sözlüğü'ndeki ortak fiillerle, Divanü Lügati't-Türk ve Yeni Uygur Türkçesindeki ortak fiillerin seslere göre ortak fiil sayısı

bakımından paralellik gösterdiği saptanmıştır. Buna göre, Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin bugünkü Türkçenin de söz varlığı içerisinde önemli bir yere sahip olan fiillere, Batı Türkçesinin önemli bir lehçesi olan Türkiye Türkçesinde Türkçe Sözlük'teki 806 fiil sayısı göz önüne alındığında yaklaşık %22 ve Doğu Türkçesinin önemli bir lehçesi olan Yeni Uygur Türkçesinde yaklaşık %28 oranında kaynaklık ettiği görülür. Bu da bizde en geniş anlamıyla Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin yaklaşık olarak %25 oranında bugünkü Türk lehçelerinde yaşadığı fikrini uyandırabilir. Ancak, Divanü Lügati't-Türk'ten Derleme Sözlüğü'ne 562 fiilin de geçtiğini de düşünürsek Türkiye Türkçesine geçen fiil sayısı 1368 olur. Bu sayı da Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin % 37.4'üne karşılık gelir. Buna bakarak, en iyimser tahminle, Divanü Lügati't-Türk'teki fiillerin günümüz Türk Lehçelerindeki yaşama oranının %25'ten % 32.7'ye çıktığını düşünebiliriz.

Tüm bu inceleme ve değerlendirmemizden sonra bir dilin temel söz varlığı içerisinde önemli bir yer tutan fiillerin geçen zaman içinde büyük bir ihtimalle kültürel, teknolojik, ekonomik ve toplumsal nedenlerle ses ve anlam bakımından değişikliklere uğradığını gördük. Çalışmamızda bunun yanında pek çok fiilin ses ve anlam bakımından Yeni Uygur Türkçesinde yaşadığını da gördük. Ancak değişim yaşayan fiillerde ses değişim oranının anlam değişim oranına göre daha fazla olduğunu saptadık. Bu da aslında doğal bir sonuçtur. Çünkü ses çevre şartlarından daha kolay etkilenirken anlam daha durağan bir yapıya sahip olabilmektedir.

DİZİN

A

acıgısı-, 148
 acık-, 9, 185, 237
 acıl-, 9, 185, 237, 404
 aç-, 7, 9, 148, 340
 açt-, 9, 185, 341
 açın-, 9, 185
 açış-, 10, 186, 282, 404
 açıt-, 10, 186, 237, 282, 390
 açılın-, 148
 açılış-, 149, 404
 açur-, 10, 404
 adhakla-, 226, 334, 390
 adhgırlan-, 149
 adhır-, 10, 227, 237, 341
 adhma-, 10, 203, 227, 334
 adhrıl-, 10, 227, 237, 292
 adhrış-, 149, 227
 ag-, 11, 311, 341
 agış-, 11, 405
 agıt-, 11, 186, 405
 agızla-, 149
 aglat-, 149
 agna-, 11, 312, 341
 agnat-, 11, 312, 405
 agrı-, 12, 282, 341
 agrın-, 12, 282
 agrıt-, 12, 237, 405
 agrikan-, 149
 agru-, 150, 235
 agruklan-, 150
 agruklan-, 150
 aguk-, 150
 agula-, 150
 ak-, 13, 174, 292, 342, 367
 akış-, 13, 186, 238, 406
 akıt-, 13, 186, 312, 406
 aktur-, 13
 al-, 13, 238, 342
 alda-, 150, 239, 292
 alduz-, 151
 alış-, 14, 186, 406
 alka-, 151
 alkaş-, 151, 406
 alkın-, 14, 406
 altınlaş-, 151
 anala-, 151
 anğla-, 14, 283, 390
 arala-, 151, 152, 230, 293
 argula-, 152, 230
 arı-, 152
 arıla-, 152, 293
 arıt-, 152
 arkalan-, 152, 391
 armutlan-, 152

arpala-, 153
 art-, 14, 239, 342
 artuklan-, 153
 artur-, 153
 aruş-, 153
 as-, 14, 239, 342
 asıl-, 14, 15, 37, 187, 190, 239, 335, 406, 407
 asış-, 15, 187, 407
 aş-, 15, 239, 343
 aşgın-, 153
 aşla-, 15, 283, 293, 391
 aşlat-, 15, 407
 aşrul-, 153, 407
 aşun-, 154, 187, 215, 283, 407
 at-, 4, 16, 67, 146, 167, 202, 293, 301, 343, 398
 ata-, 16, 293, 391
 atanlan-, 154
 atgar-, 154
 atıl-, 154, 407
 atış-, 16, 187, 240, 293, 408
 atızla-, 154
 attur-, 16, 294, 408
 axsa-, 12, 203, 238, 342
 axsat-, 12, 238, 405
 axtar-, 13, 154, 238, 405
 ayıt-, 16, 187, 408
 ayriş-, 17
 ayıl-, 17, 188, 408
 aytur-, 155, 294
 az-, 17, 294, 343
 azıt-, 17, 188, 294, 408
 azlan-, 155

B

bagırla-, 155, 312, 391
 bagırsa-, 155
 bağışla-, 17, 193, 294, 391
 bağla-, 17, 240, 391
 bak-, 18, 294, 343
 bakım-, 18, 193, 334, 408
 bakış-, 155, 193, 408
 bakıt-, 156
 bakur-, 156
 balala-, 18, 204, 240, 295, 392
 balıksa-, 156
 bar-, 18, 240
 bas-, 18, 312, 343
 bastur-, 19, 409
 başakla-, 156
 başla-, 19, 313, 392
 başmaklan-, 156
 bayu-, 156
 begle-, 157
 beklet-, 157
 beküt-, 19, 198, 392
 bele-, 157, 198, 209, 216, 295, 344
 belgür-, 157

bér-, 19, 200, 240, 344
beril-, 19, 241, 409
beriş-, 20
berkit-, 158
bez-, 20, 334, 344
beze-, 20, 241, 344
bezen-, 20, 409
bezeş-, 20, 409
bezet-, 20, 198, 409
bıç-, 20, 216, 295, 344
bıçıl-, 21, 216, 409
biçekle-, 21, 209, 217, 241
biçeklen-, 21, 209, 392
bil-, 21, 241, 344
bilin-, 21, 410
biliş-, 21, 410
biti-, 158
bitil-, 22
bitiş-, 158, 217
bitit-, 158
bodhu-, 158
boglun-, 159, 241, 410
boguş-, 22, 295, 410
boğ-, 22, 241, 345
boşan-, 22, 295, 410
boşat-, 22, 313, 410
boşu-, 23, 392
boşut-, 159, 411
boyunla-, 159
boz-, 23, 242, 345
bozla-, 23, 283
bozlat-, 23, 411
bozul-, 23, 201, 411
bozuş-, 23, 411
buçgaklan-, 159
buk-, 24, 217, 242, 345
bukul-, 24, 411
bulga-, 159, 283, 295, 345
bulgan-, 24, 411
bulutlan-, 160
bur-, 24
burumla-, 160
buruş-, 160, 412
buş-, 24, 313, 345
butakla-, 160
butaklan-, 160, 412
butan-, 160
butı-, 25, 217, 242, 346
butıkla-, 161, 217, 392
butla-, 161
buxsa-, 24, 209, 345
buyur-, 25, 235, 296, 346
büklün-, 161, 217, 412
bükül-, 24, 25, 217, 411, 412
bür-, 25, 218, 283, 346
bürgelen-, 161
bürül-, 25, 218, 412
büt-, 25, 26, 218, 284, 346, 393

C

caglan-, 26, 393

Ç

çagıla-, 161, 296, 393
çağıla-, 161, 393
çak-, 26, 346, 347
çakıl-, 26, 193, 412
çakın-, 27, 193, 413
çaklan-, 26, 412
çakırış-, 27, 413
çal-, 27, 335, 347
çalış-, 27, 194, 284
çaltur-, 27, 313, 413
çamtur-, 27, 347
çap-, 28, 335, 347
çapıl-, 162
çaptur-, 28
çarla-, 28, 347
çarlaş-, 28, 413
çarlat-, 28, 413
çeçeklen-, 28, 296, 393
çek-, 29, 347
çekleş-, 29, 413
çektür-, 29, 413
çert-, 29, 335, 348
çèt-, 29, 284, 348
çifıla-, 162, 229
çığ-, 29, 313, 348
çij-, 162, 348
çık-, 30, 242, 348
çıkar-, 30, 242, 414
çıkış-, 30, 414
çıktur-, 162
çılan-, 30, 414
çılaş-, 31, 414
çılat-, 162
çımık-, 31, 335, 349
çigil-, 31, 284, 349
çigille-, 162
çişe-, 163
çogıla-, 163, 394
çoğlan-, 31, 414
çoğlat-, 31, 414
çok-, 31, 349
çöktür-, 32, 313, 415
çökür-, 32, 284, 415
çöm-, 32, 243, 349
çum-, 32, 243, 349
çumtur-, 32, 203
çumur-, 32, 203
çumuş-, 33
çüj-, 33, 229, 349
çüm-, 33, 203, 296, 349
çümtür-, 33, 285, 296, 415
çümlüş-, 33, 415

E

edherle-, 33, 226, 243
 eg-, 33, 243, 350
 egil-, 34, 188, 243, 415
 egir-, 34, 188, 314
 egirt-, 34, 188, 415
 egtur-, 34, 243, 416
 ek-, 34, 244, 350
 eksü-, 188, 350
 ektür-, 34, 416
 em-, 34, 244, 350
 emgeklen-, 163
 emle-, 35, 394
 emlen-, 35, 394
 emlet-, 35, 394
 emüz-, 163
 eng-, 35, 350
 enükle-, 35, 394
 er-, 35, 244, 350
 eri-, 36, 189, 215, 244, 245, 351
 erin-, 35, 189, 244
 erit-, 36, 37, 189, 216, 244, 245, 416
 erkeklen-, 163, 394
 ert-, 36, 189, 351
 ertele-, 36, 394
 erü-, 36, 189, 215, 244, 245, 351
 erüs-, 36, 215, 245, 416
 erüt-, 36, 37, 189, 216, 244, 245, 416
 es-, 4, 37, 189, 351
 esil-, 15, 37, 187, 190, 335, 407
 esne-, 37, 210, 314
 esnet-, 37, 210, 314, 416
 estür-, 38, 190, 285, 314, 335, 417
 eş-, 38, 351
 eştür-, 38, 417
 ét-, 38, 245, 351
 eteklen-, 164
 etil-, 38, 190, 314, 417
 etle-, 164
 ewlen-, 38, 39, 190, 229, 245, 314, 395
 eymen-, 39, 315, 352
 ez-, 39, 336, 352

I

igla-, 39, 245
 ıglaş-, 39, 246, 417
 il-, 39, 352
 ilın-, 40
 ılış-, 40, 417
 inan-, 40, 417
 ırğa-, 40, 204, 336, 352
 ırgat-, 40, 204, 336, 418
 ısin-, 41, 315, 395
 ısla-, 41, 297, 395

İ

iç-, 41, 352
 içil-, 41, 418
 içiş-, 41, 418

içtir-, 41, 246, 418
 ilen-, 42, 352
 ilet-, 42, 352
 imle-, 42, 141, 311, 315, 395, 403
 isi-, 42, 235, 353
 isin-, 41, 42, 315, 395
 isit-, 42, 236, 315, 396
 işen-, 42, 246, 353
 işit-, 43, 246, 297, 353
 işle-, 43, 246, 396
 işlen-, 43, 418
 işleş-, 43, 418
 işlet-, 43

K

ka-, 164
 kabar-, 43, 297, 353
 kabart-, 43, 315, 418
 kaç-, 44, 246, 353
 kaçala-, 44, 204, 297
 kaçış-, 44, 194, 247, 419
 kaçur-, 44, 247, 419
 kadhgulan-, 44, 227, 247, 396
 kadhgur-, 45, 50, 166, 227, 315, 317, 355
 kadhır-, 45, 228, 285, 353
 kadhişla-, 164, 194
 kagunlan-, 164
 kak-, 45, 354
 kakıl-, 45, 194, 297, 419
 kakış-, 45, 194, 419
 kaklan-, 46, 285, 419
 kaklat-, 46, 297, 419
 kal-, 46, 316, 354
 kalnadh-, 164
 kalnu-, 165
 kama-, 46, 354
 kamat-, 46, 420
 kamçıla-, 47, 247, 396
 kan-, 47, 354
 kana-, 47, 48, 204, 316, 396, 397
 kanat-, 47, 247, 420
 kanatlan-, 47, 396
 kandur-, 48, 285, 298, 420
 kanı-, 48, 397
 kapgaklan-, 165
 kaplan-, 165
 kapsa-, 48, 285, 316, 397
 karala-, 48, 204, 316
 karga-, 48, 205, 247, 354
 kargal-, 49, 420
 kargaş-, 49, 420
 kargat-, 49, 420
 karı-, 49, 194, 248, 355
 karımla-, 165
 karıt-, 49, 195, 248
 kariş-, 49, 195, 336
 karşa-, 49, 205
 kaşı-, 165, 355
 kaşıt-, 165
 kat-, 50, 355

kanıl-, 50, 195, 421
 kavuş-, 50, 248, 316
 kay-, 50, 317
 kaygur-, 50, 166, 317, 355
 kayın-, 50, 205, 248, 355
 kayna-, 50, 51, 205, 248, 317, 355
 kaynat-, 51, 421
 kaytar-, 51
 kaytır-, 51, 248, 356
 kazgan-, 52, 230, 248, 356
 kazı-, 52, 317, 421
 kazıl-, 52, 195, 249, 421
 kazmak-, 51, 298, 356
 kazır-, 52, 249, 421
 kaç-, 52, 166, 317, 356
 kaçış-, 52, 421
 keçit-, 166, 298
 keçür-, 53, 298, 421
 keçür-, 53, 422
 keçür-, 166
 kedh-, 53, 199, 228, 249, 356
 kedhil-, 53, 199, 228, 422
 kedhür-, 166, 200, 249
 keğir-, 53, 249, 357
 kel-, 53, 249, 357
 keliş-, 54, 250, 298, 422
 keltür-, 54, 250, 422
 kemür-, 54, 198, 216, 250, 357
 kengüt-, 166
 ker-, 54, 336, 357
 keril-, 54, 198, 318, 422
 kes-, 55, 250, 357
 kesil-, 55, 198, 250, 422
 ket-, 55, 60, 200, 250, 357, 359
 kez-, 55, 251, 358
 kıçıla-, 167
 kışçakla-, 167, 229
 kıglar-, 167
 kırış-, 167, 251
 kıl-, 55, 127, 251, 318, 358, 456
 kılıçla-, 55
 kılın-, 56, 318, 423
 kılış-, 56, 298, 423
 kımızlan-, 167
 kır-, 56, 318, 358
 kırıl-, 56, 423
 kırın-, 56, 423
 kırk-, 57, 358
 kırkıl-, 57, 286, 423
 kırkış-, 57, 299, 423
 kırda-, 57, 299
 kıs-, 57, 318, 358
 kısıl-, 57, 424
 kıstır-, 58, 424
 kışla-, 58, 251, 299
 kışlat-, 58, 251, 424
 kıy-, 58, 359
 kıyıl-, 58, 319, 424
 kızar-, 59, 299, 397
 kızart-, 59, 299, 424

kızlan-, 167
 küçükle-, 59, 286, 397
 kingit-, 168
 kingü-, 168
 kingür-, 168
 kir-, 59, 251, 359
 kirik-, 168
 kiril-, 59, 424
 kiriş-, 59, 425
 kirlen-, 60, 168, 397
 kirpüklen-, 168
 kirtür-, 168, 299, 425
 kişe-, 169
 kişne-, 60, 210, 252, 359
 kit-, 60, 359
 koç-, 60, 359
 kodh-, 60, 228, 425
 kollukla-, 60, 319, 397
 komukla-, 169
 kon-, 61, 252, 319, 425
 kondur-, 61, 300, 425
 korı-, 61, 212, 300, 360
 korun-, 61, 62, 212, 426, 427
 korış-, 62, 212, 426
 kork-, 62, 252, 360
 korkut-, 62, 212, 252, 426
 korkuş-, 62, 426
 korkut-, 62, 252, 426
 korun-, 62, 427
 koş-, 63, 300, 360
 koşul-, 63, 319
 koy-, 63, 253, 320, 360
 koytur-, 64, 286, 427
 koyul-, 63, 300, 427
 koyun-, 64, 286, 300, 427
 köç-, 64, 301, 361
 köçür-, 64, 253, 427
 köger-, 64, 286, 301
 kökle-, 64, 336
 köklet-, 65, 337, 427
 köm-, 65, 301, 361
 kömtür-, 65, 253, 301, 428
 kömüş-, 65, 253, 301, 428
 kön-, 65, 361
 köndger-, 169
 köndgür-, 169
 köngleklen-, 169
 kör-, 65, 253, 320, 361
 körküt-, 66, 254, 428
 körtün-, 66, 320, 428
 körtüş-, 66, 428
 köşi-, 66, 361
 kötrüş-, 66, 234, 254
 kötür-, 66
 köy-, 65, 67, 320, 361, 362
 köytür-, 67, 254, 428
 köz-at-, 67, 202, 301, 398
 közet-, 67, 202, 301, 398
 közle-, 67, 302, 398
 kuçakla-, 67, 170

kugur-, 170, 231, 254
 kulaçla-, 68, 302, 398
 kulakla-, 170
 kulumla-, 68, 254, 398
 kumukla-, 169
 kur-, 68, 362
 kurga-, 170
 kuru-, 68, 212, 362
 kurut-, 68, 213, 254, 429
 kurşa-, 69, 202, 205, 286
 kurtla-, 69, 398
 kurtul-, 69, 70, 321
 kurtur-, 170
 kurru-, 69, 255, 362
 kurul-, 69, 302
 kurut-, 69, 255, 429
 kus-, 70, 321, 362
 kustur-, 70, 321, 429
 kuşla-, 70, 398
 kuşlat-, 70
 kuşgar-, 171
 kuşrar-, 171
 kutul-, 69, 70, 321
 kutur-, 70, 321
 küçlen-, 71, 255
 küdh-, 71, 321
 kül-, 71, 255, 363
 küldre-, 171
 kültre-, 171
 kültür-, 71, 255, 429
 külümsin-, 171
 küreş-, 71, 255, 302, 363, 429
 küret-, 72, 256, 429
 küri-, 72, 321, 363
 kürlen-, 171

M

mağrat-, 172, 192
 mağraş-, 172, 192
 möng-, 72, 256, 363
 müngüzlen-, 172

O

oçaklan-, 172
 ogrila-, 72, 256, 399
 oguzla-, 172
 okı-, 73, 213, 363
 okul-, 73, 213
 okut-, 73, 213, 430
 oldur-, 73, 256
 oltur-, 73, 256
 ongul-, 74, 172
 onğ-, 73, 191, 257, 364
 op-, 61, 173, 287, 319, 365, 426
 opra-, 74, 191, 206, 302, 364
 opraş-, 74, 191, 430
 oprat-, 74, 191, 302, 430
 or-, 74, 364
 orna-, 74, 206, 322, 399

ornat-, 75, 430
 orul-, 75
 osur-, 75, 257, 364
 otla-, 75, 399
 otlan-, 75, 430
 oxşa-, 72, 205, 322, 363
 oxşat-, 72, 256, 430
 oy-, 75, 322, 364
 oynat-, 76, 206, 257, 399
 oynat-, 76, 257, 431
 oytur-, 76, 431
 oyul-, 76, 322, 431
 oz-, 76, 287, 302, 364

Ö

öçrüş-, 173, 431
 öçür-, 76, 322, 365
 ögren-, 77, 257, 431
 ögret-, 77, 431
 ögütü-, 77, 257, 322
 ökölçen-, 173
 öküzlen-, 173
 öl-, 77, 258, 365
 öldür-, 77, 258, 432
 öli-, 173, 365
 öliş-, 173, 432
 ölit-, 173, 432
 öp-, 77, 173, 258, 287, 365
 öpkele-, 78, 287, 399, 400
 öpkile-, 78, 400
 öpüş-, 78, 258, 432
 ör-, 78, 258, 323, 365
 örten-, 78, 174, 323, 432
 ört-, 79, 192, 258, 366
 örte-, 79, 210
 örtel-, 79, 432
 örten-, 79, 303, 432
 örteş-, 79, 433
 öt-, 79, 80, 323, 366
 öte-, 80, 210, 303, 366
 ötün-, 80, 303, 433

P

pış-, 80, 259, 303, 366
 pışığla-, 174
 pışur-, 80, 191, 303, 433
 pürkür-, 174, 231, 323

S

sa-, 174, 367
 saç-, 80, 218, 259, 366
 saçrat-, 81, 303, 433
 saçtur-, 81, 219, 259, 304, 433
 sagıl-, 81, 195, 259, 433
 sağış-, 81, 260, 434
 sağtur-, 81, 260, 434
 sağ-, 81, 259, 367
 saklan-, 82, 287, 434
 saklaş-, 82, 434

sal-, 82, 337, 367
saltur-, 82, 287, 434
san-, 174, 367
sana-, 82, 174, 206, 260, 367, 434
sanç-, 83, 304, 367
sançıl-, 83, 304, 435
sançış-, 83, 435
sap-, 83, 367
sapla-, 83, 260, 400
saplat-, 83, 260, 435
sargar-, 84, 260, 400
sark-, 84, 232
sarkıt-, 84, 287, 337, 435
sat-, 84, 261, 368
sattur-, 84, 261, 435
savra-, 84, 323, 368
sayraş-, 85, 435
sayrat-, 85, 288, 436
segriş-, 174
sekre-, 85, 368
sekri-, 85, 368
sekriş-, 85, 436
sekrit-, 85, 214, 261, 436
semri-, 86, 261, 368
senriş-, 86, 436
semrit-, 86, 261, 436
senle-, 86, 261, 400
sézik-, 175, 200, 262, 436
sığ-, 86, 369
sıgım-, 87, 262
sıguur-, 87, 262
sıgur-, 175, 437
sık-, 87, 262, 369
sıkıl-, 87, 262, 437
sıkış-, 87, 324, 437
sıklış-, 87, 324, 437
sıktur-, 88, 324, 437
sına-, 88, 206, 263, 369
sınal-, 88, 263, 437
sınat-, 88, 438
sırl-, 88, 438
sırlan-, 88, 438
sız-, 89, 369
siç-, 86, 219, 262, 368
sidh-, 89, 228, 324, 369
silk-, 89, 304, 369
silkin-, 89, 337, 438
sing-, 89, 324, 370
singellen-, 175
singir-, 90, 288, 438
singiş-, 90, 439
singür-, 90, 325, 439
singdür-, 89, 324, 438
sirlat-, 88, 438
sizle-, 90, 400
sogi-, 90, 229, 263, 370
soguş-, 90, 229, 439
sok-, 90, 288, 370
soktur-, 91, 288, 439
sokul-, 91, 288, 337, 439

sokuş-, 91, 338, 439
soluş-, 91, 325, 440
sor-, 91, 92, 234, 370
sortur-, 175, 440
soruş-, 92, 440
soy-, 92, 371
soyul-, 92, 440
soyuş-, 92, 263, 440
sög-, 92, 371
söğüş-, 93, 304, 440
sögtür-, 93, 304, 440
sök-, 92, 93, 325, 371
söktür-, 93, 263, 304, 440, 441
söktül-, 93, 441
söküş-, 93, 263, 441
sömür-, 93, 288, 371
sözle-, 94, 325, 400
sözlen-, 94, 289, 441
sözleş-, 94, 325, 441
sözlet-, 94, 264, 441
suk-, 94, 202, 371
sun-, 95, 289, 371
sunuş-, 95, 442
suwal-, 95
suwar-, 175
suwaş-, 95
suwgar-, 175
suwla-, 176
suwlan-, 176
suwlat-, 176
süçi-, 95, 214, 219, 338, 372
süngüklen-, 176, 401
süprül-, 95, 235, 264
süptür-, 96, 264, 372
sür-, 96, 325, 372
sürt-, 96, 338
sürtül-, 96, 442
sürtüş-, 96, 442
sürül-, 96, 326
sürüş-, 97, 442
süz-, 97, 264, 372
süztür-, 97, 264, 442
süzül-, 97, 264, 442

T

tagık-, 176
taglat-, 97, 220, 442
tağla-, 97, 220, 305
tak-, 98, 265, 372
talpın-, 98, 192, 289
talula-, 176
tam-, 98, 372
tamçır-, 177
tamgala-, 98, 207, 305, 401
tamut-, 98, 195, 265, 443
tamuz-, 177
tan-, 98, 305, 373
tağ-, 99, 289, 373
tağlat-, 177
tap-, 99, 326, 373

tapın-, 99, 195, 443
 tapşur-, 99, 443
 tar-, 99, 373
 tara-, 100, 326
 taral-, 100, 443
 tart-, 177, 265
 tarıl-, 100, 196, 326, 443
 tarma-, 177, 305
 tarmaklan-, 100, 326, 444
 tart, 101, 327, 373
 tartıl-, 101, 305, 444
 tartın-, 101, 444
 tartış-, 101, 327, 444
 taş-, 102, 305, 374
 taşla-, 102, 338
 taşlat-, 102, 444
 taşu-, 102, 327, 374
 tatı-, 102, 196
 tatık-, 177
 tatıl-, 102, 444
 taya-, 102, 289, 374
 tayaklan-, 177
 tayan-, 103, 265, 306, 445
 tazar-, 103, 338
 tazla-, 401
 teg-, 103, 327, 374
 teğış-, 103, 199, 338, 445
 telmir-, 103, 215, 339, 374
 tenğes-, 103
 tenğle-, 104, 265
 tenğleş-, 104, 445
 tep-, 104, 327, 374
 tepil-, 104, 199, 265, 445
 tepiş-, 104, 199, 265
 ter-, 104, 375
 teril-, 104, 109, 266, 401, 445
 terle-, 105, 328, 401
 terlen-, 105, 445
 terlet-, 105, 445
 teşil-, 105, 199, 289, 445
 tez-, 105, 109, 267, 290, 375, 376
 tık-, 105, 339, 375
 tıkıl-, 106, 446
 tıkıla-, 178
 tın-, 106, 290, 375
 tınçı-, 106, 375, 446
 tındur-, 106, 266, 306
 tınğla-, 106, 207, 266
 tınğlaş-, 106, 446
 tınğlat-, 107, 266, 446
 tırmal-, 178
 tutıl-, 107, 266, 446
 tutış-, 107
 tik-, 105, 107, 339, 375, 376
 tikil-, 106, 107, 446
 tikile-, 178
 til-, 108, 328, 376
 tile-, 108, 328
 tilin-, 108, 290, 306, 447
 tingle-, 108, 210, 266

tire-, 108, 211, 290, 376
 tiren-, 109, 328, 447
 tiril-, 109, 266, 401
 titreş-, 109, 267, 306, 447
 tiz-, 109, 267, 376
 tizil-, 109, 267, 447
 tiziş-, 109, 447
 tizle-, 110
 tog-, 110, 201, 328, 376
 togra-, 110, 267
 togral-, 110, 447
 tograt-, 110, 267, 447
 togtur-, 110, 267, 448
 togturtur-, 178
 tokıl-, 111, 213, 306, 448
 tokun-, 111, 213, 448
 tokul-, 111, 448
 tol-, 111, 377
 tolga-, 111, 207, 448
 tolğan-, 111, 290, 339, 448
 tong-, 112, 377
 toy-, 112
 toz-, 178, 401
 tozıl-, 112, 214, 268, 449
 töğ-, 112, 377
 tök-, 112, 215, 268, 377
 töktür-, 113, 268, 449
 töküil-, 113, 449
 töküls-, 113, 449
 tön-, 113, 220, 377
 törüt-, 178, 306
 töşle-, 113, 402
 töz-, 113, 339, 377
 tuncuk-, 113
 tur-, 114, 329, 378
 turgur-, 179
 tut-, 114, 268, 378
 tuttur-, 114, 268, 449
 tutul-, 114, 268, 449
 tutun-, 114, 329, 450
 tutuş-, 115, 450
 tuy-, 115, 269, 378
 tuytur-, 115, 306, 450
 tuzla-, 115, 269, 402
 tuzlan-, 115, 450
 tuzlat-, 115, 450
 tüg-, 116, 269, 329, 378
 tügöl-, 116, 450
 tüle-, 116, 179, 211, 269, 378
 tület-, 179, 211
 tüne-, 116, 269, 402
 tünet-, 116, 269, 451
 tüple-, 179
 tür-, 116, 307, 379
 türkle-, 179
 türkün-, 179, 307, 451
 türt-, 117, 379
 türtün-, 117, 451
 türtüş-, 117, 451
 türül-, 117, 307, 451

türüş-, 117, 451
 tüş-, 117, 219, 270
 tüşür-, 118, 219, 270, 452
 tüz-, 118, 307, 379
 tüzeş-, 118, 452
 tüzlin-, 118, 270, 452
 tüzlün-, 118, 307
 tüzül-, 118, 307, 452
 tüzüş-, 119, 452

U

uç-, 119, 270, 379
 uçlan-, 119, 452
 uçur-, 119, 270, 453
 udhı-, 180
 udhut-, 180
 udhu-, 180, 271
 uk-, 119, 308
 uktur-, 119, 308, 453
 ukul-, 120, 453
 ukuş-, 120, 290, 453
 ula-, 120, 207, 271, 329, 379
 ulan-, 120, 453
 ulaş-, 120, 308, 453
 ulat-, 120, 308, 454
 uldı-, 120
 ulgadh-, 121, 228, 291, 308, 379
 ulı-, 121, 233, 271, 380
 ulış-, 121, 214, 308, 454
 ulugla-, 121
 una-, 121, 207, 380
 unaş-, 122, 309, 454
 unat-, 122, 271, 309, 454
 unit-, 122, 214, 271, 380
 unut-, 122, 272, 380
 ur-, 122, 329, 381
 urış-, 123, 309, 454
 urugla-, 123, 291, 402
 uruglan-, 123, 291, 454
 urul-, 75, 123, 192, 455
 urun-, 123, 455
 uruş-, 124, 309, 455
 uşal-, 124, 272, 455
 uşat-, 124, 272, 455
 ut-, 124, 272, 381
 utuş-, 124, 455
 uv-, 180, 381
 uwul-, 124, 330, 456
 uyadh-, 125, 272, 381
 uyal-, 125, 330, 381
 uyat-, 125, 272, 381
 uzat-, 180, 456
 uzlan-, 125
 uzut-, 180, 456

Ü

üçlen-, 181
 üçlür-, 125, 273, 382
 üjümle-, 181

ünde-, 125, 211, 309
 ündeş-, 126, 456
 ür-, 126, 382
 ürk-, 126, 233, 273, 382
 ürküş-, 126, 456
 ürkür-, 126, 233, 273, 456
 üşel-, 126, 273
 üşi-, 126, 236, 310, 382
 üşü-, 127, 236, 273, 382
 ütül-, 127, 456
 üz-, 127, 160, 310, 383
 üzliş-, 127, 291, 457
 üzül-, 127, 291, 457
 üzümlen-, 181

Y

yadhtur-, 128, 273, 310, 457
 yag-, 128, 129, 274, 383
 yağıla-, 128, 196, 402
 yağla-, 128, 208, 274, 402
 yağlat-, 129, 274, 457
 yagtur-, 129, 274, 457, 458
 yak-, 129, 383
 yakıl-, 181, 458
 yaktur-, 129, 458
 yalga-, 130, 208, 231, 275, 383
 yalgan-, 130, 231, 458
 yalgandur-, 181
 yalgaş-, 130, 231, 275, 458
 yalgat-, 130, 231, 330, 458
 yalın-, 130, 384
 yalk-, 130, 310, 384
 yaltur-, 181, 339, 458
 yalwar-, 131, 330
 yama-, 131, 208, 275, 384
 yamal-, 131, 275, 459
 yamaş-, 131, 310, 384, 459
 yan-, 132, 331, 385
 yandur-, 132, 459
 yanğıl-, 132, 275
 yanğıla-, 132, 275
 yap-, 132, 331, 385
 yapcur-, 182
 yapın-, 133, 196, 331, 459
 yapış-, 133, 196, 197, 276
 yapşun-, 182
 yapşur-, 182
 yaptur-, 133, 331, 459
 yapul-, 133, 196, 460
 yapur-, 133
 yapuş-, 133, 197, 276
 yar-, 134, 141, 222, 276, 385, 388
 yara-, 134, 276, 385
 yaraş-, 134, 291, 460
 yarat-, 134
 yarıl-, 134, 197, 460
 yarımıla-, 134, 197, 276, 403
 yarımılan-, 135, 197, 460
 yarmaklan-, 135
 yaru-, 135, 197, 292, 310, 385

yas-, 135, 386
yasıla-, 135, 331, 403
yaşa-, 135, 208, 276, 403
yaşangur-, 182
yaşnat-, 136, 339, 460
yaşur-, 136, 332, 460
yat-, 136, 276, 386
yatgur-, 182
yattür-, 182, 277, 461
yawuzlan-, 136, 403
yayıl-, 136, 197
yayla-, 137, 208, 277, 403
yaylat-, 137, 277, 461
yaytur-, 137, 461
yaz-, 386
yazlat-, 137, 332, 461
yaztur-, 137, 340, 461
yé-, 137, 386
yélpét-, 182
yeng-, 137, 277, 386
yet-, 29, 138, 200, 277, 284, 348, 387
yét-, 138, 200, 277, 387
yét(i)ş-, 138, 311, 462
yetil-, 138, 199, 200, 340, 461
yétil-, 138, 200, 461
yığ-, 139, 220, 332, 387
yıgil-, 139, 220, 462
yığış-, 183, 462
yıgla-, 139, 221, 278
yıglaş-, 139, 221, 278, 462
yıglat-, 139, 221, 278, 462
yıglış-, 140, 221, 233, 278, 462
yıgtur-, 183
yık-, 140, 221, 387
yıkıl-, 140, 221, 311, 463
yıktur-, 140, 222, 278, 463
yılı-, 140, 230, 278, 388
yılıt-, 140, 222, 230, 332, 463
yıpla-, 183, 403
yıraklan-, 141
yırat-, 183, 279

yırt-, 141, 222, 232, 279, 388
yırtıl-, 141, 222, 232, 279, 463
yimle-, 141, 311, 403
yir-, 141, 222, 388
yit-, 142, 388
yitür-, 142, 201, 332, 463
yitür-, 142, 223, 463
yogur-, 142, 202, 223, 279, 388
yogurt-, 142, 202, 223, 280, 464
yoğrul-, 142, 201, 223, 234, 279, 464
yokadı-, 143, 292
yolun-, 143, 223, 333, 464
yorut-, 143, 214, 333, 464
yörge-, 143, 211, 232, 280, 311, 389
yu-, 143, 223, 234, 280, 389
yuk-, 144, 224, 333, 389
yuktur-, 144, 224, 333, 464
yuluş-, 144, 224
yum-, 144, 224, 280
yumgaklan-, 183
yumşa-, 144, 209, 224, 280
yumşat-, 145, 225, 333, 464
yumul-, 145, 225, 281, 465
yumurla-, 183
yunğla-, 184
yut-, 145, 225, 281, 389
yüdh-, 145, 225, 281, 389
yüdhür-, 184
yüdhüş-, 146, 465
yüg(ii)r-, 146
yügrüş-, 146, 465
yüğürt-, 146, 225, 235, 281, 465
yükle-, 146, 226, 281, 404
yükse-, 147
yükün-, 147, 334
yüm-, 147, 226, 282, 390
yümül-, 145, 147, 225, 281, 465
yüreklen-, 184
yüz-, 147, 160, 340, 390, 412
yüzlen-, 147, 465

KAYNAKÇA

- ABİHAN, Tohti (1985), *Hazirki Zaman Uygur Tili Asasliri*, Kaşgar
- AKSAN, Doğan.: (1998), *Anlambilim, Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlabilimi*, Engin Yayınları, Ankara.
- ARATAN, E.U. (1965), *Kaşgar Ağzından Derlemeler*, Ankara.
- ATALAY, Besim (1999) *Divanü Lûgati't-Türk I*, TDK Yayınları: 524, 4. baskı, Ankara.
- (1999) *Divanü Lûgati't-Türk II*, TDK Yay.: 524, 4. Baskı, Ankara
- (1999) *Divanü Lûgati't-Türk III*, TDK Yay.: 524, 4. baskı, Ankara, Yay.: 234, 2. baskı, Ankara, s.23-48.
- (1999) *Divanü Lûgati't-Türk Dizini"Endeks"*, TDK Yay.: 524, 4. baskı, Ankara.
- BAGİ, A. (1983), *Hazirgi Zaman Uygur Tili*, Pekin
- BASKAKOV, N.A. (1955), "Uygurskiy vokalizm", *Issledovaniya po sravnitel'noy grammatike tyurkskih yazıkov I*. Moskova, s. 116-121.
- Nasilav V.B. (1939), *Uygursko-russkii slovar'* Moskova
- BOROVKOV, A.; *Uçebnik uygurskogo yazıka* (Uygur Dili Ders kitabı).
- CAMALDİNOV, O. (1988), "Hazirqi Zaman Uygur Tilidiki Arap va İran Tilliridin Qobul qilingan Ravişler Haqqida" Uygur Tili Boyıça Tökşürtişler. Alma-Ata, s.135-140
- CLAUSON, sir Gerhard (1972), *An Etymological Dictionary of Pre-thirteenth Century Turkish*, Oxford University.
- COŞKUN, Volkan (1998), "Yeni Uygur Türkçesinde Ses Uyumu ve Ses Olayları", *Türk Dünyası Dil ve Edebiyatı Dergisi* S:6, Ankara
- (1998), "Yeni Uygur Türkçesinde Ünlülerin Sınıflandırılması ve Ünlü Değişmeleri", *Türk Dünyası Dil ve Edb. Dergisi*, S:6, Ankara
- ÇAĞATAY, Saadet (1972), *"Türk Lehçeleri Örnekleri II."*, Yaşayan Ağız ve Lehçeler, Ankara
- DANIEL St. John: *Uygurca-Türkçe Sözlük*, Türkiye.
- : *Uighur-English-Turkish Dictionary*, Doğu Türkistan.

- DANKOFF, Robert, James Kelly (1982), *Compendium of the Turkic Dialects, Diwān Lugāt at-Türk. Part I*, Doğu Dilleri ve Edebiyatlarının Kaynakları, Türkçe Kaynaklar: VII, Harvard Üniversitesi.
- (1984), *Compendium of the Turkic Dialects, Diwān Lugāt at-Türk. Part II*, Doğu Dilleri ve Edebiyatlarının Kaynakları, Türkçe Kaynaklar: VII, Harvard Üniversitesi.
- (1984), *Compendium of the Turkic Dialects, Diwān Lugāt at-Türk. Part III*, Doğu Dilleri ve Edebiyatlarının Kaynakları, Türkçe Kaynaklar: VII, Harvard Üniversitesi.
- ERCILASUN, Ahmet Bican (1984), *Kutadgu Bilig Grameri –Fiil-*, Gazi Üniversitesi Yayınları: 33, Ankara.
- ERDAL, Marcel (1991), *Old Turkic Word Formation – A Functional Approach To The Lexicon-*, Volume. I., II., Wiesbaden.
- EREN, Hasan (1999), *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, I. Baskı, Ankara.
- GABAIN, A. von (1995), *Eski Türkçenin Grameri*, (çev.: Mehmet Akalın), 2. Baskı, TDK Yayınları: 532, Ankara.
- GAFUROĞLU, Gulam (1989), “Çağdaş Uygurcanın Şiveleri Hakkında”, Doğu Türkistanın Sesi. S.21, İstanbul, s.29-30
- GAPURİ, Gulam (1986), “*Uygur Şiviliri Sözlüğü*”, Pekin
- HACIEMİNOĞLU, Necmettin (1996), *Karahanlı Türkçesi Grameri*, TDK Yayınları, Ankara
- HAHN, R. F. (1986), “Modern Uighur Language Research in China: Four Recent Contributions Examined” *Central Asiatic Journal* 30, 35-53
- HAHN, Reinhard F. (1991), *Spoken Uyghur*. Seattle & London: University of Washington Press, Seattle and London
- HATİBOĞLU, Vecihe (1978), *Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları: 276, Ankara.
- İSLAM ANSİKLOPEDİSİ, (1994), *Divanü Lügati't Türk Maddesi*, c. 9, s. 449., Diyanet Yay., İstanbul.
- İNGİLİZÇE-UYGURÇE LUĞET (1988), Urumçi
- İSMAİLOV, İ. A. “Uygur Tiliga Rus Tilidin Kirip Özaşkan Sözlarning Fonetikiliq ve Morfologiyaliq Özgirişliri Haqqida”, Vaprası
- JARRING, G. (1980-81), “Some Notes on Eastren Turki (New Uighur) Munazara Literature”, *Scripta Minora* s: 1-27.

- (1984). "The Moen Collection of Eastern Turki (New Uighur) Proverbs and Popular Sayings", Scripta Minora 1-76.
- (1974), *An Eastern Turki-English Dialect Dictionary*, Lund
- (1980) *Literary Texts from Kashgar Edited and Translated with Notes and Glossary*. Lund: CWK Gleerup,
- JOHN, D.A. (1993), *Uighur-English Dictionary*, Urumchi
- KARACA, Gülcendam (2002), *Derleme Sözlüğündü Divanü Lügati't-Türk'ten Fiiller, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*.
- KASAPÖĞLU, Hülya (1988); *Modern Uygur Türkçesinde Fiil. Gazi Üniversitesi, Ankara (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*
- KAŞGARLI, S. M. (1986), "Uygur Türkçesinde Kelime Türetme Usulleri Hakkında" *Türk Dünyası Araştırmaları* S: 45, s.25-36.
- (1992); *Modern Uygur Türkçesi Grameri*, Orhun Yayınevi, İstanbul
- (1991), *Modern Uygur Türkçesinde Fiiller*, İstanbul Üniversitesi, İstanbul (*Basılmamış Doktora Tezi*)
- KAJDAROV, A. T. (1996) *Ujgurskij (Novoujgurskij) Jazyk'*, in V.V. Vinogradov (ed.) *Jazyki Narodov S.S.S.R, Tjurskij Jazyki* 2, Moscow: Nauka
- KAJDAROV, A. T. -Sadyaqaso, G. -Talipov, T. (1963), *Hazirqi Zaman Uygur Tili. 1. Qisim: Laksika ve Fonetika*. Alma-Ata,
- (1966), *Hazirqi Zaman Uygur Tili. 2. Qisim: Morfologiya va Sintaksis*, Alma-Ata,
- KORKMAZ, Zeynep (1992), *Grammer Terimleri Sözlüğü*, TDK Yay.: 575, Ankara.
- KURBAN, İklil (1989), "Yeni Uygur Türkçesi Grameri", TKA XXVI-2, Ankara, s.243-266.
- (1986), "Çağdaş Uygur Türkçesi" *Türk Dünyası Araştırmaları* 45 45-55.
- (1988), "Yeni Uygur Türkçesi Grameri" *Türk Kültürü Araştırmaları* 26, 243-266.
- MUSA, A. Ahmat, T.-Yolboldi, N. (1985), *Hazirqi Zaman Uygur Tili Urumçi (?)*
- NECİP, E.E. (Nadzhip, E. N.) (1995), (çev: İklil Kurban), *Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü*, TDK Yayınları 615, Ankara
- OSMANOV, Mirsultan (1990), *Hazirqi Zaman Uygur Tili Di'alektliri*. Urumçi
- ÖZDEMİR, Ahmet (1995), "Türk Dünyası'nın en büyük kitabı Divanü Lügati't-Türk ve Ali Emiri Efendi", *Dil Dergisi*, Kâşgarlı Mahmut Özel Sayısı, S.33, s.16-19.

- ÖZTOPÇU, K (1989), "Modern Uighur Proverbs: 'A Comparative Study'" Journal of Turkish Studies 13, ss.123-128.
- ÖZTOPÇU, K (1993), "Uygurca'nın Yazı Dili Olarak Gelişmesi ve Uygurca Sözlükler", Türk Dilleri Araştırmaları 3., Talat Tekin Armağanı. s.15.17, Ankara.
- (1992), "Modern Uygurca ile ilgili Açıklamalı Bir Kaynakça", Türk Dilleri Araştırmaları, s.167-174. Ankara
- ÖZTÜRK, Rıdvan, (1994), *Yeni Uygur Türkçesi Grameri*, TDK Yayınları 593), Ankara
- (1997), *Uygur ve Özbek Türkçelerinde Fiil*, Türk Dil Kurumu Yayınları 680, Ankara
- PRITSACK, O. (1959), "Das neuuigurische" Philologiae Turcicae Fundamenta 1. Wiesbaden, s.525-563.
- SADVAKASAV, G. [Sedvaqasov; G.] (1961), *Uygur Adabiy Tilining Imla Qaydirliri*. Alma-Ata
- [Sedvaqasov; G.] (1989), *Stroj Ujgurskogo Jazyka*, Almuta: Akademija Nouk Kazaxkoj S.S.R.
- SCHWARZ, H.G. (1992), *An Uyghur-English Dictionary*, Bellingham: Western Washington University Press
- ŞEHİDİ, Burhan (1953), *Uygurçe-Henzuçe-Rusçe Lugat*, Pekin
- ŞİNCANG UYGUR APTONOM RAYONLUK MİLLETLER TİL-YEZİQ HİZMİTİ KOMİTETİ (1990), "Uygur Tilining İzahliq Lugiti" Pekin. (1-6. 1990-1998)
- TAKLIMANLI, Abduraop Polat (202), "Uygur Türkçesindeki" a,ä ünlülerinin e. i'ye Değişmesi ve Sebepleri", Türk Dünyası Dil ve Edebiyatı Dergisi. S:13, Ankara
- TÖMÜR Hamit (1987), *Hazirwi Zaman Uygur Tili Grammatikisi (Morfologiya)*. Beyjin: Milletler Neşriyati.
- TÖMÜR Hamit (1987), *Hazirwi Zaman Uygur Tili Grammatikisi-Morfologiya. Şıncan Türkçe Sözlük I* (1998), TDK Yayınları: 549, Ankara
- II (1998), TDK Yayınları: 549, Ankara
- Türkçe-Uygurçe Luget*. (1989), Pekin

- WEI, C.Y. (1989), "An introduction to modern Uyghur Literaty Language and its dialects", Wiene Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes, S: 79, s.235-249
- YAVAN, Kenan (1989), *Küçük Yeni Uygur Türkçesi Grameri*, Gazi Üniversitesi, Ankara (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*).

ÖZ GEÇMİŞ**KİŞİSEL BİLGİLER**

Adı Soyadı: Mehmet ÇAPUR

Doğum Yeri ve Yılı: Gölbaşı (Adıyaman), 01.08.1977

Medenî Hâli: Evli

Adres: Çukurova Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Bölümü, Balcalı/ADANA

Telefon: (GSM) 0 505 2102637

elmek: mehmetcapur@yahoo.com

ÖĞRENİM DURUMU

Yüksek Lisans: 2001-2004, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk
Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Balcalı/ADANA

Lisans: 1997-2001, Çukurova Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve
Edebiyatı Bölümü, Balcalı/ADANA

Orta öğrenim: Gazi Antep Mimar Sinan Lisesi

İŞ HAYATI

2001/2004- Şehit İlbey-Gülbey İ.Ö.Okulu Türkçe Öğretmeni (Devam ediyor.)

YABANCI DİL

İngilizce

BİLGİSAYAR

Word, Excel